

ئىبراهم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى(3)

# جەتىم بولى

شىنجاڭ خەلق نەھربىياتى

ئىبراهىم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى (3)

# جەتىت بولى

(نەسرلەر)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

## 图书在版编目(CIP)数据

伊布拉音·阿力甫·特肯作品集/伊布拉音·阿力甫·特肯著.  
乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2005. 3

ISBN 7-228-09343-7

I. 伊 … II. 伊… III. 文学—作品综合集—中国—当代—  
维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. I217. 2

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2005) 第 020257 号

责任编辑: 安尼瓦尔·沙比提

米丽古丽

责任校对:木尼拉·木沙江

# 伊布拉音·阿力甫·特肯作品集(下)(维吾尔文)

伊布拉音·阿力甫·特肯 著

---

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号, 邮编 830001)

新疆新华书店发行

新疆宏图印务有限责任公司印刷

850×1168 毫米 32 开本 13.25 印张 6 插页

2005 年 7 月第 1 版 2005 年 7 月第 1 次印刷

印数: 1—3000

---

ISBN 7-228-09343-7 总定价: 60.00 元



ئىبراھىم ئالىپ تېكىن

# خەنچەر شولىسى ۋە شەيتان

مۇھەممەتجان ئەمدەت يارىتكىن

(كىرىش سۆز نۇرنىدا)

بىرندىچە كۈن ئىلگىرى ئىبراھىم ئالىپ تېكىننىڭ مەزكۇر  
نەسرلەر توپلىمىنىڭ قول يازمىسىنى كۆرۈپ خېلىغىچە  
ئاراڭلاردەك ئۇيان - بۇيان مېڭىپ يۈرۈم. بۇ نادانلارچە ساددىلىق  
ئىچىدىكى مەستخۇشلۇق بولماستىن، بىلكى سەممىيەت بىلەن  
بۇغۇرۇلغان پىكىرلەرنىڭ تاك ئۇرلىرىغا ئوخشاش تەبىئىي  
كۈزەللىككە ئىگە قىلىنغانلىقىدىن ئىدى.

ئۇتىمىال، چاقناب تۇرغان گۈزەل يولتۇزلاردىمۇ ئادەملەر  
باشайдىغاندۇ، بىلكىم شۇلار ھەمىشە ئۆزلىرىنى تەبىئەت بىلەن بىر  
جان، بىر تەن بىلىدىغان شائىرلاردۇر. ئۇلار راستىمنلا تەبىئەتنىڭ  
ئەركە باللىرىمۇ؟ بۇ شەك - شۇبەسىز شۇنداقتۇ ياكى ئۇنداق  
لەمىستۇ. مەن تەبىئەتنىڭ باشقا كىشىلەرگە بېرىشكە قىيمىغان

نيدالىرىنى ئاڭلىسام، بەزىدە يىڭىناغۇچلارنىڭ ئىنچەكە قاناتلىرىنى تىترىتىپ پەرۋاز قىلىۋاتقاندىكى ياشاش شادلىقىنى كۆرگەندەك بولدۇم، يەنە بەزىدە شىپالىق بىر قولنىڭ ھاياتنىڭ كونا جاراھەتلەرىگە ئاۋايلاپ مەلھەم بېسىۋاتقانلىقىنى كۆرگەندەك بولدۇم. مەن يەنە ھەدقانىيەت خەنجرىنىڭ يارقىن شولىسى ئاستىدا دىر - دىر تىترەۋاتقان ھالسىز شەيتاننىمۇ خىيال قىلدىم. غالىبلار بىلەن مەغلۇپلارنىڭ قىبرىسى ئوخشاشلا مۇشۇ تۈپرەق ئۇستىدە بولىدۇ. تالاي يىللاردىن كېيىن ھەر ئىككىسىنى ھىسلەيدىغان ئادەم قالمايدۇ، شۇڭا بىز بروۋەنلىڭ رەسۋالقى ئۇستىدىن ئۇزاق كۈلۈۋېلىش پۇرسىتىنى كۆتمەسلىكىمىز لازىم. بۇ شۇنچىلىكلا بىر ئالەم، باغقا كىرىش ئىستىكى - مېۋىلەرنىڭ جىزبىدىن بولىدۇ، گۈلزارلىقا قەددەم ئېلىش - گۈزەل رەڭلەر بىلەن خۇشپۇراقلارنىڭ چەكسىز سېھرىي كۈچكە ئىگە بولغانلىقىدىن، نىسرگە كىرىشمۇ مەنە ئىزتىراپىدىن بولىدۇ. مەن بۇ نەسرلەرنىڭ بەدىئىي بالاغتى ئۇستىدە ئەمەس، بەلكى ئەزىم مەنلىرى توغرىلىق سۆزلىمەكچى ئىدىم. چۈنكى ھاياتقا بولغان ئوتتىك قىزغىن مۇھىبىت، ئادىدى، دەبىدەبىسىز ئىبارىلەر ئارىسىدىن خۇددى گۈزەل تالڭ ئورىدەك بالقىپ تۈرغان سەممىيەت بۇ ئەسرلەرگە ئالاھىدە جەلپكارلىق ئاتا قىلغان. مەن شۇنداق ئويلايمەن، دۇنيا يالغان - ياخىداقلار تەرىپىدىن ھاب ئېتىۋېتىلگەن تەقدىردىمۇ، شائىرنىڭ يۈرىكىدە سەممىيەتنىڭ ئاخىرقى تەبىسىۋەللىرى يەنلىلا جىلۇھ قىلىپ تۈرسا كېرەك.

خىيال دېگەن ئايىقى چىقماش سەپەر. ئادەم خىيال ئارقىلىق ھەممىگە ئېرىشلەيدۇ. تەپەككۈر - جاۋاھەراتلار بىلەن

تولدوْرۇلغان تۈگۈمەس خىزىنە، ھەركىم تۇنىڭدىن تۆزى تىزدىگەن مەنلىرىگە ئېرىشىدۇ. ئەمدى سىز بۇ يېقىملىق كۈيلەرگە قۇلاق سالغاپىسىز.

2005 - یہل 6 - ئائیناڭ 18 - كۈنى

## مۇندەر بىجە

1	سەرخۇش بىلىملەر
33	جەنەت يولى
39	ھايات قوشاقلىرى
65	زۇمرەت ئېقىن
89	ئىغىر تىنچلار
115	قىزىل قان
143	ئويilar
175	نېلۈپەر گۈلى
209	ئەقىدە ئىزتىراپلىرى
228	قەلبىم نېمە دەيدۇ
250	ئائلا، مەن مۇنداق دەيمەن
270	يىراقتىكى ئاواز
290	قوتۇلغىن تەشۋىشلىرىڭدىن
309	ياق، مەن ئولجا ئەممەس
328	جىمچىت كۆيلەر
346	ھايانتىڭ يەن بىر يۈزىدە.
361	سوّىگۈ تەشۋىشلىرى
378	ئۇچۇزپەر ئىڭلار قوشلىرىم
394	ماماتىمغا دەيدىغانلىرىم

## سەرخۇش بىلىملەر

مېھرى - مۇھەببىتى ۋە ئەقىدە - ئېتىقادى يوقالغان ئىلىنىڭ  
جەنتىتى بولمايدۇ. جەنتىت - ۋەتەن دېمەكتۇر.

\* \* \*

جەنتىت يولىدا كېتىۋاتقان ئادەملەر كىشىلەرگە ھەقنى تەۋسىيە  
قىلىدى.

دوزاخ يولىدا ماڭخان ئادەملەر كىشىلەرگە گۇناھنى، زالالەتنى  
چىرايلىق كۆرسىتتى.

\* \* \*

ياخشى ئەمەللەرىمىز بەدلىگە كەلگەن شان - شۆھەرتىمىز  
بىزنىڭ مەڭگۈلۈك شان - شۆھەرتىمىزدۇر.

\* \* \*

سېنىڭ ئىسمىڭنى چاقىرىمەن.

ھەممە ئۆز غېمى، ئۆز ھەلە كېلىكىدە يۈرۈۋاتقان بۇ يېگانە  
ئارالدا سېنىڭ ئىللېق باغرىڭنى قۇچاقلاب تۈرۈپ، ئىسىق  
لەۋلىرىڭگە سۆيۈپ تۈرۈپ سېنىڭ پاك، غۇبارسىز ئىسمىڭنى  
چاقىرىمەن.

مۇھەببەت ئىس - تۇتەكىنىڭ ئىچىدە غايىب بولدى. ھاياتلىق  
يوللىرىدا تەشۋىش كۈچىدە. بۇ قىيامەت ئىچىدە قالغان دېڭىزدا،

مەن خادا تاشلارغا سوقۇلۇپ پارە ئىپارە بولۇپ كەتكەن قواۋاق ياغاچىلىرىغا ئىسىلىپ يېشىل قىرغاق ئىزدىمەكتىمەن.

سېنىڭ ئۇتۇلغان ئىسمىڭنى چاقىرىمەن. مەن ئەزەلدىن سەندىن ئايىرىلىپ باقىمىدىم. سىرلىق ھەم ئاتەشلىك قەلىبىنىڭدىكى شىپالىق نېمەتلەر ئىچىدە ئۆز تىرىكلىكىمنى نامايان قىلىپ ياشىدىم. قولۇاق ياغىچى تىنمىسىز ئالغا ئىلگىرىلىمەكتە. مەن ئاشۇ ھەسرەتلىك يولدىشىمىنىڭ قوللىرىنى مەھكەم تۇتۇپ سېنىڭ ئىسمىڭنى چاقىرماقتىمەن.

ئىي ئانا يەر، كىندىك قىنىم تۆكۈلگەن تۈپرەق، مەن ھەممە نەرسەمنى ساڭا بېرىشنى خالايمەن.

مېنىڭدە بار ھەممە نەرسە پەقدەت سېنىڭ، مەنمۇ سېنىڭ.

مېنىڭ بارلىقىم، بۈگۈنۈم ۋە ئەتمەمۇ سېنىڭ. . .

\* \* \*

ھەق يولدىن ئاداشقان ئۇ كىشىلەر ئۆز ئىشى بىلەن ئاۋارە، ئۇلاردا ئەركىن ئاسمان ۋە يېشىل ئورمانى يوق. ئۇلارنىڭ يېشىل يايلاقلارغا ئوت كەتكەن. ئۇلار ئۆز خىالي بىلەن بەند، ئۇلارنىڭ خانلىرى بوران ھۇۋلاپ تۈرگان زىمىستان ئايازغا ئوخشايدۇ. مەن ئاشۇ باياۋاندىن ئايلىنىپ ئۆتكىنىمە ئۇلارنىڭ ئېچىنىشلىق ئاۋازنى ئاثىلايمەن. مەن بۇلۇتلار ئۇستىدىكى ئادەم، بۇلتۇزلاڭ ئاراشلىرىدىكى ئەۋلىيَا. چۈنكى، مەن دۇنيانىڭ يوللىرىغا ئاپىرىدە بولغان ئاشۇ كۈندىن باشلاپ ئۆز - ئۆزۈمدىن ھالقىغانمەن. قوللۇق مېنى قوللىماقتا، ئىش - ئىشرەت مېنى ئالدىماقتا، گۇناھ - زالالت مېنى چاقىرماقتا. . . مەن ئۇلاردىن يىراق ماكاندا يەلكەنلىك قېيىقىنىڭ ئۆستىدە ئۆز ئېتىقىقادىمغا قاراپ ئىلگىرىلىمەكتىمەن. ئەنسىز يوللاردا غەلەتە ئاۋازلار كۆپەيمەكتە.

ئەنسىز روھلار قەيدەرلەرگىدۇر يول ئالماقتا.

\* \* \*

سەن خالىساڭ، سېنى خار ۋە زەبۇنلۇق ھاۋالىلىرى بىلەن نەپەسلەندۈرۈۋاتقان، قەلبىڭىنى مەننىسىز ھېكمەتلەر بىلەن ئالداۋاتقان ئاشۇ بىكۆرۈم «گۈلزازىڭ» دىن ئېلىپ قاچاي. سەن خالىساڭ، سېنى قاراڭغۇ پۇركەنجىگە مەھكەم ئۇرىۋالغان زۇلمەتلەرنىڭە سەرەڭىگە ياقاي، مەشىئىلىمنى ياندۇرۇپ ئۆمۈچۈك تورلىرىدەك ئازغۇن يوللاردىن سېنى يورۇقلۇققا باشلاپ چىقاي. ئەي رەتا، مەن سېنىڭ قولۇڭەن، ئەي مەبۇد، مەن سېنىڭ بىندەڭىمن، ئەي بىغلاۋاتقان ئادەم، مەن سېنىڭ سىرلىق، جىمجيڭ شائىرىڭىمن. ماڭا ئەگەش دۇنيا. . .

سەن ئۆزۈڭنى ئىزدە، ئۆزۈڭنى ئۆزۈڭدىن ئىزدە.

قەلبىڭىنىڭ يوشۇرۇن ئاسىمىندا يېلىنجاپ يېنىپ تورغان مەشىئىل، سېنىڭ مەشىئىلەك. ۋۇجۇد كۆزۈڭنىڭ كۆرۈش ئىقتىدارى بولغىنىدا مەۋجۇدلوقۇڭدا ئامەت بار. سەن خالىساڭ، مېنىڭ بىلەن سەيياھ بول.

\* \* \*

ئاجىز لقىمىنىڭ ئاهۇ زارلىرىنى ئاڭلىماقتىمەن.

ئېھ رەببىم، مېنىڭ يۇمران روھىمنى ئۆز ئىسکەنجىگە ئالغان ئۇ مۇدھىش ئازابلاردىن مېنى قۇتقۇزغۇن!

بوران ھۇۋالماقتا، شىۋىرغان كۈچەيمەكتە، شارغا ياغان. ياپارقلار توڭولمەكتە. مەن داللاردا سەرسان، . . . ئۆتۈپ كېتىۋاتقان كۈنلەر، جىمجيڭ بostانلار رىۋايت توشۇكىدە سىولىق ئابىدىلەرنى ئىزدىمەكتە. قاراڭغۇلۇق، قىقاڭ - چۇقاڭلىق كېچە،

مۇن تېخىچە ئۆز ئۆيۈمىنىڭ ئالدىدا ئارمىنىمىغا تەلمۇرۇپ  
تۇرماقتىمن.

ئىھ رەبىم، ئىشىك - دېرىزلىرىمنى ئۆز پاناهىڭدا  
ساقلىغىن! ئىزگۈ قىلبىڭىنىڭ ئولۇغ ئۆستەئلىرىدىن ئېقىپ  
كەلگەن مۇھىبىت زەمزەملەرىنىڭنى ماڭا بەر.  
ئاجىزلىقىمنىڭ ئاھۇ زارلىرىنى ئائىلىماقتىمن.  
ئېتىقاد ۋە ئىمان بىلەن ماڭا جان بەر، رەبىم.

\* \* \*

ئېيتىپ بېقىڭلار، مېنىڭ پادشاھىم كىم؟  
مۇن سىلدەرگە، سىلدەرنىڭ كونا مەپكۈزۈلىرىنىڭلارغا  
ئەگەشمەيمەن. سىلدەرنىڭ پاسق مەبۇدىڭلارغا سەجدە قىلمايمەن.  
سىلدەرىكى پىكىر، ئىدىيىلەرگە قۇلاق سالمايمەن. گىرمىم  
قىلىنغان قاتمال سۆزلىرگە قاراپ قويمائىمن.  
مۇن سىلدەرنىڭ پادشاھىنىڭلارنى تونۇمايمەن، شۇڭا سىلدەر مېنى  
ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشنى بؤير وۇغاندا، مۇن كۆكەك كېرىپ باش  
تارتىپ رەت قىلغانەمن.

ئېيتىپ بېقىڭلار، مېنىڭ پادشاھىم كىم؟  
سىلدەر بۇنى بىلىسىلەر، ئەمما ئىتىراپ قىلمايسىلەر. سىلدەر  
ئۆزۈڭلەرنىڭ پادشاھىنى يېگانە دەپ قارايىسىلەر. ھەممە - ھەممىنى  
ئۇنىڭ ئايىقىغا بويىسۇندۇر وۇشنى ئۇيلايسىلەر.  
مۇن قاچتىم، سىلدەرنىڭ ئاراڭلاردىن قاچتىم. سىلدەرنىڭ  
مەيدانىڭلاردىن، ئىدىيە - قاراشلىرىنىڭلاردىن قاچتىم. مۇن مېنى  
جىنتەتنىڭ يېشىل چىمەنلىرىگە باشلاپ بارىدىغان، فېردهۋەشىنىڭ  
شېرىن مېۋەلىرىنى بېرىدىغان ئولۇغ ماڭانغا سەپر قىلىدىم. مېنىڭ  
پادشاھىم بار. ئۇ ئالەملەرنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ پەرۋەردىكارىدۇر. ئۇ

بارلىق ھاياتلىققا رىزىق ئاتا قىلغۇچىدۇر. ئۇنى سۆيۈش مېنىڭ هوقۇقۇم ۋە مەجبۇرىيىتىم. ئۇ مېنىڭ پادشاھىمدۇر، ئالەمدىكى بار مەۋجۇداتنىڭ پادشاھىدۇر.

\* \* \*

قۇمدهك پەرمانلار ئىچىدە قالدىم.  
پەرمانلار سېپىل بولۇپ ئەتراپىمنى قورشاۋغا ئالدى. مەن قېچىشنى خىيال قىلدىم، قېچىش يوللىرىنى ئىزدىدىم، قېچىش پىلانىنى تۈزدۈم.

قاچماقتىمدىن، ئەمما ئۇ پەرمانلار مېنى ئۆزىنىڭ ئىرادىسىدىن چىقارمىدى. قۇشلار سايراشتىن توختىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن كۆزلىرى ماڭا تىكىلدى. ئۇلار قانات قىقىپ ئۇچۇپ كەتكىندە ئۇلارنىڭ كۆزدىن ئاققان بىر تامىچە قان مېنىڭ بېشىمغا ئۇچۇپ كېلىپ قوندى. مەن چەكسىز سۈكۈت ئىچىدە زەڭگەر كۆككە تىكىلدىم.

مېنى قىينىۋاتقان نەرسە ئاچلىق ئەمس، پەرمان. مەن بۇ ساناقىز پەرمانلار ئىچىدە ئۆز ھاياتىمنىڭ مەزىسىز دەملەرىنى كۆرمەكتىمەن. ئاجىزلىقىم ئۇچۇن يىغلىدىم، تەنھالىقىم ئۇچۇن يىغلىدىم، ئەمما تىرىكلىكىم مېنى گۈزەل بىر دۇنيانىڭ باغرىغا چاقىرماقتا، ئېزىلگەن قىلبىمنى داۋالىماقتا، روھىمغا كۈچ - قۇۋۇھەت بىرمەكتە، قۇمدهك پەرمانلار ئىچىدە تىرىلىدىم. بۇ ئۇلۇم يولىدىن ھاياتلىق ئىزدەشتۈر.

\* \* \*

مەن سېنى بايقدىم.  
زالىلت كېمىسىدە ئولتۇرۇپ ئەس - هوشۇمنى يوقاتقان شۇ

دەقىقىدە، هالاڭ بولغان يۈرۈكۈمە، قولۇنىمىنى پاره - پاره قىلىۋەتكەن خادا تاش يېنىدا غېرىپ قىلبىمنىڭ نازۇك قوللىرىنى تۇتۇپ سېنى بايقيدىم.

مېنى مەڭگۈلۈك يوقىلىش ئېقىنلىرىغا ئېلىپ ماڭغان مۆجىزلىك ئۆلۈم ئىچىدە سېنى چۈشەندىم. سېنىڭ مىسىز ئاۋازىڭنى ئاڭلىدىم. ئاجايىپ روشەن، جىزدار ناخشائىنى تىڭىشىدىم، سەن كىم؟

سەن ھىدايەت، سەن بىر دەستە نۇر، سەن نۇرلۇق مەشئىل، سەن يول بەلگىسى، يارقىن خدرىتە. ھەي، قەدىرسىز ئۆتۈپ كەتكەن ھاييات، بۇنى چۈشەنگەن قەلبىمنى سۆيىمەن. ھاييات مېنىڭ... ھاياتىمنىڭ تاكى مەن ئۆلگىچە مېنىڭ ئىلకىمە تۈرىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ھاياتىنىڭ قىممىتى ئۇنى چۈشىنىشتە، ئۇنى سۆيۈشتە. مەن ئاخىر ئۇنىڭ بىباھالىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم، مەن سېنى ئاخىر بايقيدىم. مېنىڭ بايقىخىننم ھايات ۋە ھاييات ئىچىدىكى مۇقدەددەسلىك.

\* \* \*

سېپىللار غۇلايدۇ، تاملار گۈمۈرۈلۈپ چۈشىدۇ، تاغلار ئېتىلغان يۈڭىدەك تۆزۈدۇ. ئەندە شۇ چاغدا بىز غادىغانلارنى، تەكىببۇر ئەبلەخلەرنى كۆرەلەيمىز.

نۇر قانات قاقىدۇ، يورۇقلۇق مۇقدەددەسلىك پەللەسىگە چىقىدۇ. يوقالغان ئابىدىلەر تۆپراقتىن باش كۆتۈرۈپ چىقىدۇ، ئۆلۈغ كىشىلەرنىڭ نام - ئەملى ياد قىلىنىدۇ، بۇيواك دانشىمنەرنىڭ پاساھەتلەك سۆزى بايراق بولىدۇ.

نۇر مۇقدەددەس مەشئىل!

بىز زۇلمەتلەرنىڭ پاره - پاره بولۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى

كۆرىمىز . ئەندە شۇ دەقىقىدە بىزنىڭ قەلبىمىز ئۆزىنىڭ ھەقىقىي  
ناخىسىنى ئېيتىدۇ .  
غەلبىدە .

غەلبىدە ، قورقۇمىسىزلىقتا ،

قېنى قورقۇمىسىز لار ؟

قېنى نۇرلۇق قەلب ئىگىلىرى ؟

قېنى تو سقۇنىسىز جەڭگىۋارلىق ؟

\* \* \*

كەمىستىۋاتقانلىقىڭنى بىلىپ تۈرىمەن .

ئاستا قەدمەم تاشلاپ ئارقاڭلاردىن كېتىۋاتقىنىم ئۈچۈن  
مەسخىرىلىكەن . ئەمما مەن جىم吉ت ئەممەسمەن ، مەنزىللەرگە  
يېتىشتىن ئۇمىدىسىز ئەممەسمەن .

يوللىرىمىدىكى تو ساقلار ، ئازغان تىكىنلەر ماڭا ئايىان بولسىمۇ  
مەن بۇ يوللارنى داۋاملاشتۇرۇشتىن ۋاز كەچمەيمەن ، ئاققۇتىم  
پۇتۇنلەي ھالاك بولسىمۇ ، ئەمما بۇ كۇھىقاپقا كىرىشتىن باش  
تارتىمايمەن .

مېنى چەتكە قاققان دۇنيا ، مېنى مەسخىرە قىلغان ھايات ،  
مېنى تىلسىز ، زۇۋانسىز كۆرگەن «خوجايىن» لار ئالدىدا بۇ  
قەدەملەرىمىنى ھەرگىز توختاتمايمەن .

مەن ھەممىنى بېغىشلايمەن ، بارلىقىمىنى سېنىڭ ئۈچۈن  
تەقديم قىلىمەن . ھەممە نەرسەمنى ئاخىرقى بەخت ، جەندەت ئۈچۈن  
ئاتايمەن .

تېز پۈكمەيمەن ، بۇ يوللاردىكى تىل - ھاقارەتلەرگە تېز  
پۈكمەيمەن . مەن ئەندە شۇنداق تېز پۈكمەسلەك ئىچىدە ئاخىر  
نۇسرەت قۇچىمەن .

\* \* \*

ئۇلار يول مېڭىشنى بىلىدۇ.

ئۇلار يول مېڭىشنى بىلگەچكە چاتقىللېقلار ئارسىدىن يول تېپىپ مەنزىلگە يېتىپ باردى.

ئۇلار يوللىرىنى پىشىق بىلگەچكە تار كۈجۈم كوچىلاردىن دەخلىسىز چىقىپ كېتەلىدى.

ئۇلار يول بىلگەچكە قاپقا راڭغۇ كېچىلەردىن تەشۋىشلەنمىدى، ئېڭىز - پەس يوللاردىن ئارسىالدى بولمىدى.

ئۇلاردا قورقۇنجى يوق، ئۇلاردا ئىككىلىنىش مەۋجۇت ئەممەس.

ئۇلارنىڭ روھى يۈلتۈزۈلار ئارسىدا ياشايىدۇ، قىلبى ئىنسانىيەتنىڭ قىلبى بىلەن مەڭگۈلۈك سىردىشىدۇ.

ئۇلار يول مېڭىشنى بىلىدۇ.

ئۇلار ئىقل - ئىدراكى بىلەن يول مېڭىپ، ئەڭ گۈزەل ئارزۇلىرىنى ئىشقا ئاشۇرىدۇ.

\* \* \*

سەن يول باشلىغۇچى.

بىز ئىزلىرىڭنى بېسىپ ئالغا ئىلگىرىلەيمىز، ياندۇرغان چىرغىنچىنىڭ نۇرلىرى بىلەن نىشانلىرىمىزنى ئىزەپ تاپىمىز.

سەن بىزنى باشلاپ ماڭدىڭ، سەن ئۇلسىدىنلا ئۆزۈڭنى بىلگەن، ئۆزۈڭنى چۈشەنگەن ھەم ئۆزۈڭنى سۆيىگەن ئادەم سەن. سېنىڭ روھىڭ قاتمۇقات قورشاۋلاردىن ھالقىغان، سەن سەھەردىكى قۇياشنىڭ رەڭدار جۇلاسى.

سەن ۋۇجۇدۇڭنىڭ بايلىقى بىلەن خۇشاللىق ياراتتىڭ، بۇنىڭ ئۆچۈن سەن ئۇلغۇ ھەم شۆھەرتلىك.

قەلبىڭ بۇلاقلىرىدىن ئاققان زۇمرەت ئېقىن ھاياتلىقنىڭ يېڭى  
بۇستانلىرىنى ئاپسەرە قىلدى، بۇنىڭ ئۈچۈن سەن سۆيۈملۈك ھەم  
قىممەتلەك.

سەن يول باشلىغۇچى، ئۆز يولىنى توغرا بېسىپ ماڭالىغان  
ئادەم ياخشى يول باشلىغۇچى بولالايدۇ.

\* \* \*

سەن تەنها يولۇچى، ئۆزىنى شاھىنشاھ سانىغان تاجىدارلارمۇ  
 يولۇچىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

سەن غېرب، مۇساپىر. كۆمۈش كېسەكلەر بىلەن تام  
قوپۇرۇپ، ئالتۇندىن قدىسىر - ساراي سالغان زەردارلارمۇ  
مۇساپىردىن باشقا نەرسە ئەمەس.  
تاجىدارلىق ۋە زەردارلىق كىشىلەرگە خۇشاللىق ئېلىپ  
كەلمەيدۇ.

مۇھەببەت سەممىي كۆڭۈلە نۇر چاچىدۇ.  
ئاق كۆڭۈللىك - دۇنيادىكى ئەڭ ياخشى كىشىلەرنىڭ  
بايلىقى.

\* \* \*

قۇلاق سال، قىلبىم! ھەقىقدەتنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال.  
ئىنسانغا ھەقىقىي ياشاش يوللىرىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان بۇيۇڭ  
چاقىرىقلارغا، دەۋەتلەرگە قۇلاق سال. ھاياتنىڭ خاسىيەتنى  
سۆزلەيدىغان، مۇھەببەتنىڭ ئۆلۈغلىۋىقىنى جاكارلاۋاتقان بېقىملەق  
ئاۋازلارغا قۇلاق سال.

قۇلاق سال، دولقۇنلۇق دەريالارنىڭ ئىزگۇ ناخشىلىرىغا,  
زەڭىگەر ئېقىنلارنىڭ مۇئىلۇق مۇزىكىلىرىغا قۇلاق سال.

مەدىرلار ئاقان بارچە ھاياتىنىڭ تېرەن ۋۇجۇددىن ئۇخچۇپ تۇرۇۋاتقان جۈشقۇنلىرىنىڭ لىرىكىلاردا جان بار، ئاشۇ مۇقدىدەس كۈچلەرنىڭ ياكى راپ مۇھەببىتىگە قۇلاق سال.

زىلال سۇلارنىڭ دولقۇنلىرى ناحشا ئېيتىماقتا، مەيمىن شاماللار، يېشىل يوپۇرماقلارنىڭ جۇلالىرىنى رەڭدار شەپەق ئىچىگە چاچماقتا.

ئەي بۇيۇك ئاۋاز، يېقىمىلىق كۆي توڭۇشتىن توختاپ قالمىساڭلا، سېنى ئاثىلايدىغانلار چوقۇم چىقىدۇ.

\* \* \*

ئېھ، سۆيگۈ ئىشىكى!

مەن سېنى قانداق ئېچىشنى بىلمەيمەن، سېنىڭ مۇقدىدەس بوسۇغاڭىدا قاچاندىن بېرى تۇرغىننىم ئېسىمەدە يوق، شەرىن كېچىلەر ۋە سۆيۈملۈك كۈندۈزلەردەن تالايلىرى ئۆتۈپ كەتتى. ئەمما مەن سېنىڭ خەزىنەڭنىڭ يوللىرىنى تاپالىمىدىم. ئويغاتقان سۆيگۈم بۇگىدەپ قالمىدى، لاۋۇلداب يېنىپ تۇرغان ئوت، كۈچلۈك ھارارتىنى سوۋۇتمىدى.

ئېھ، سۆيگۈ ئىشىكى! مەن ساڭا تەلمۇرىمەن، سېنىڭ قەلبىڭىنى سېغىنىمەن، ئىلتىپاتىڭغا مۇيەسىسىر بولۇشنى ئارزۇ قىلىپ مۇئلۇق ۋە ئىزگۈ ناخشامىنى توڭۇمەن.

ئېھ، سۆيگۈ ئىشىكى! قوللۇرۇمنى ئۇزۇتۇپ، سېنىڭدىن نېمىنى تىلەۋاتقانلىقىمىنى بىلگەن بولساڭ ئىدى، ئىشىكىڭىنى مېنىڭ كۈچۈن كەڭرى ئېچىپ بىرگەن بولاتتىڭ.

\* \* \*

سەن تەنتەنە قىلىۋال !  
بۈگۈنكى غەلېبىڭ ئۈچۈن، مۇۋەپپەقىيەتلىرىنىڭ ئۈچۈن تەنتەنە  
قىلىۋال .

ساما قايىنماقتا، گۈلخانلاردا پىشۇرۇلۇۋاتقان قوش  
گۆشلىرىنىڭ مەزىلىك پۇراقلىرىدا ئازاب بار. ئورمانلاردا  
ئۇۋلانغان ئىتىۋارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىز - دېرىكىنى ئالغىلى  
بولمايدۇ .

سەن تەنتەنە قىلىۋال ! ناغرا - سۇنايلىرىنىڭى چېلىپ، ياغاج  
ھەم تۆمۈر پۇتلرىنىڭ بىلدەن ئېگىز - پەس دەسسىپ، ئۆزۈڭنىڭى  
ئۇلغۇ بىر مەخلۇق ئىكەنلىكىڭى نامايان قىلىپ تەنتەنە قىلىۋال .  
من سېنى يول بويىدا تۇرۇپ تاماشا قىلاي .

جەبرى - جاپا ئىچىدە قالغان ھيات، من ساڭا مەڭۈلۈك  
قدىباشىمن، سېنىڭ مىسىسىز ئازابلىرىنىڭ ئىچىدە ياشايىمن، ساڭا  
ھېسداشىمن، سېنى سۆيىمەن .

\* \* \*

ئالدانماسىلىقىمۇ بىر خىل تالانت. لېكىن بۇ خىل قابىلىيەت  
كۆپ ئادەملەرگە نىسب بولمىغاچقا، ھاياتلىق سەنىسىدىكى تالاي  
ئادەملەر ئادىي سۆز - ئىبارىلەرگە ۋە ئادىي ئادەملەرگىمۇ  
ئالدىنپ كېتىدۇ .

سەن ھياتىڭنى ھەرگىزمۇ بىخۇد ھالىتتە ئۆتكۈزۈۋەتمە.  
چۈنكى بىھۇد ئۆتكەن ھيات ئالدانغان ھاياتتۇر .

\* \* \*

دۇنیادىكى بۇيۈك پىكىر قىلىۋاتقانلارنىڭ كۆپىنىڭ تاشتەك ئېغىر، پىلدەك تەمكىن ئادەملەر ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. لېكىن بۇ ئادەملەر كەمىستىش ۋە ھاقارەتلەرگە تاشتەك ئېغىر، پىلدەك تەمكىن بولغان ئەممەس.

\* \* \*

تەكىبىزۇلارنى دوست تۇتما، ئۇلارنىڭ سىرداش دوستى بولۇشنى ئارزو قىلما. ئىگەر شۇ خىل ئارزو بىلەن يول يۈرۈۋەرگىنىڭدە، مەنزىلگاھىنىڭ مەڭگۈلۈك ھالاڭىتخانا، خالاس.

\* \* \*

من كونا بىر خارابە، ئەمما كىشىلەر مېنى يېڭى ئىسىم بىلەن چاقىرىدۇ. بۇ يېڭى ئىسىمنى ئۇلار ماڭا ئۆزلىرىنىڭ قامۇسلىرىدىن ئىزدەپ تېپىپ قويۇپ قويغان.

من قەدىمىي بىر قەلئە، ئەمما كىشىلەر مېنى بۈگۈنكى لۇغەتلەرنىڭ چىرايلىق سۆزلىكلىرى بىلەن ئاتايدۇ، مېنىڭ قەدىمىيلىكىمگە چەك قويىدۇ.

من ئەزەلدىن ئۇخلاپ قالىدىم، ئەمما سۈكۈت مېنىڭ روھىم بولدى. دۇنیادىكى بارلىق دەريالارنىڭ دولقۇنلىرى يۈرىكىمە ئۇلۇغ ناخشىسىنى توختاتىمىدى.

\* \* \*

ھەقىقەتنى ھەقىقىي مەنسى بىلەن چۈشەندۈرەلىگەن ئىلىمگە

ئىشىن. ئىنسانىيەت مانا مۇشۇنداق ئىلىمگە موھتاج.

\* \* \*

ئىنسان ئۆزىنىڭ ئىنسانلىقىنى بۈيۈك سادالىرى بىلەن نامايان  
قىلىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

پىتنە — ئاجىز لارنىڭ چارسى.

\* \* \*

ئۈمىدمۇ كۈتكىلى بولمايدىغان كىشىلەر شىك  
شۇبەسىزكى، ئېتىقادىسىز لاردۇر.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭنى سەزمىگەن ھەم كىم ئىكەنلىكىڭنى بىلەنگەن  
ۋاقتىڭ — جەننەت يولىدىن ئاداشقان ۋاقتىڭدۇر.

\* \* \*

ھەقىقتىنى توغرا يەتكۈزۈش ئۈچۈن باشقىلار ئاسانلا  
چۈشىنەلەيدىغان سۆزلەرنى دەيلى ھەم ئۆزىمىز ماڭالايدىغانلا يولدا  
ماڭايلى.

ھەق سۆزلەرنى پەقەت جەننەت يولىدا كېتىۋاتقانلار كۆپرەك  
يەتكۈزىدۇ.

\* \* \*

ئۆزىمىز ھەققىدە ھېچىنەرسە بىلەمە سلىكىمىز — دەھشەتلىك  
ھالاکەتكە قاراپ يۈز لەنگەنلىكىمىز .

\* \* \*

بىزنىڭ ئويلايدىغىنىمىز پەقەت يەپ - ئىچىش، ئويۇن تاماشا  
ۋە تەڭرىنى ئالدىايىغان ساختا ئىبادەت بولغاندا، بىز پۇتۇنلىي ھالاڭ  
بولغان بولىمىز .

\* \* \*

ئۇ دۇنيادىن ئاغرىنىدى، ئىنسانىيەتنىڭ قىلمىش -  
ئەتمىشلىرىدىن شىكايدىتىنامە يازدى، شۇنداق قىسىمۇ ئۇ چىن قىلىپ  
بىلەن ئىنسانىيەتنى قۇچاقلاب تۇراتى .

\* \* \*

ئىنسانلارنىڭ قىلمىش - ئەتمىشلىرى يېڭىدىن - يېڭى  
قانۇنلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىگە تۇرتىكە بولدى .

\* \* \*

كىشىلىك دۇنيادا يەككە - يېڭىگانه ياشىيا لايدىغان كىشىلىر  
ئىنسانلارنىڭ مۇرپۇھتلرىدۇر .

\* \* \*

شاڭىر دۇنيانىڭ بازىرىنى ئۆزىنىڭ كامالىت دېرىزىسىدە

تۇرۇپ كۆزەتتى. ھاياتنىڭ قورقۇنچلۇق تراگىبىيىسىگە ئەسرا بولغان بۇ كىشى دۇنيا بىلەن بىرگە ئىپەسلەننىشنى شەرەپ ھېس قىلدى.

\* \* \*

ھەيۋەتلەك تاغلار گىغانىت ئادەملەرنىڭ ئۈستازى. گىغانىت ئادەملەر تاغلاردەك باتۇر ھەم كەمەتىر بولىدۇ.

\* \* \*

مۆمىنلەرگە ياخشىلىق قىلماق ئەڭ ئۈلۈغ ئىبادەتتۇر.

\* \* \*

خورازنىڭ يېقىمىلىق ئاۋازى ئويغىتالىمغاڭ ئادەمنى ئېشەكتىنىڭ بىيېقىم ئاۋازى گاراڭ قىلىپ قويدۇ.

\* \* \*

بىھۇش روھىمىزنى داۋالايلى. يۈكسىك ئىقدىدىلەر چوققىسىدىكى شائىرلارنىڭ ئىزگۈ چۈقانلىرى قاخشال ئاۋازلاردەك ئېغىر تاشلارنىڭ تەكتىگە مەھكۇم بولمىسۇن.

\* \* \*

ھايۋان ياكى ئىنسان بولسۇن ئۆز ۋۇجۇددىكىنى سۆزلىدۇ.

\* \* \*

مەڭگۈلۈك ئازابنى ئېتىقادسىزلىق ياكى مۇھىبىتلىك پەيدا  
قىلدۇ.

\* \* \*

ۋىجدان ھاقارەتنىن تۈغۈلىدۇ.

\* \* \*

ئانىسىنىڭ ئۆلۈغلىقى مېۋىلىك دەرەخكە ئوخشайдۇ. ئۇنىڭ  
مېۋىسى مېھىر - مۇھىبىتتۇر.

\* \* \*

تىل دۇنيا ۋە ئىنسانىيەتنىڭ ماھىيىتى ۋە تەقدىرىنى تۈرلۈك  
ئاۋازلىرى بىلەن شەرھىلىدى، ئۇ يىدە كائىناتنىڭ سىرى، ئاللاھنىڭ  
كۈچى ۋە غايىب دۇنيا ھەققىدىمۇ سۆز قىلدى. ئۇ ئىدە شۇنداق  
يۈگەنسىز ئات.

\* \* \*

شېئىر مۇقدىدەس ناخشا. شۇ مۇقدىدەس ناخشىنىڭ ئۆزى  
ئادەم ۋە تېبىئەت.

\* \* \*

ئۆزۈڭنىڭ دۇنياغا ئاپىرىدە بولغانلىق خىنى يۈكسىك  
ئەمگەكلىرىنىڭ ۋە مەزمۇنلۇق ئاۋازلىرىخدىن بىلگىن.

\* \* \*

بىلىپ - بىلمىي قىلىپ قالغان قاباھەتلەك گېپىڭ سېنىڭ  
هالاكتىڭگە سەۋەپ بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.

\* \* \*

رېئاللىقنىڭ تراڭىدىيلىرى بار. بىز ئۇنىڭ مىڭ تۈرلۈك  
مۇزىكا ۋە ناخشىسىنى ئاڭلاپ ياشايىمىز.

\* \* \*

ھەقىقت چەكلىمىگە ئۇچرىغان زامان ۋە ماكان سېنىڭ  
ئەممەس.

\* \* \*

ياخشى ئادەم دېگىنىمىز، باشقىلارغا زۇلۇم قىلمايدىغان  
ئادەمدۇر ھەم باشقىلارغا زۇلۇم قىلدۇرمایدىغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئىنسانىيەتكە ئۇلغۇ مىراسلىرى قالدۇرماي تۇرۇپ، كاتتا  
مىراسلىرى ئاپىرىدە قىلغانلارنى ئېيپىلەش ئىغۇاگەرچىلىكتىن باشقا  
نەرسە ئەممەس.

\* \* \*

ئىنسانغا ئۇلۇغلىقنى بەخش ئەتكۈچى نەرسە — قىزغىن  
مۇھەببەت.

\* \* \*

گۈزەللىك رەزىللىكىنىڭ قېرىندىشى.

\* \* \*

مەيىلى ئادەملەر بولسۇن ياكى ھابۇانلار بولسۇن ئۇلارنىڭ  
ھۇجرسىدا يوشۇرۇن سىرلار ساقلانغان. بىزنىڭ سەزگۈلىرىمىز  
بۇنى تونۇپ يەتكەندە دۇنيانىڭ يېڭى بىر دەۋرى باشلىنىدۇ.

\* \* \*

ئاۋازلارنىڭ ئىڭ يېقىمىسىز ئېشەكتىنىڭ ئاۋازىدۇر. بىراق،  
جەمئىيەتىمىزدە ئېشەكتىنىڭ ئاۋازىدىنمۇ يېقىمىسىز ئاۋاز  
چىقىرىدىغان ئادەملەرنى ئۇچرىتىپ تۇرىمىز.

\* \* \*

ۋاپادارلار تەبىئەتتىكى ئادىي شەيئىلەرنىمۇ ئۆزىدەك سۆيىدۇ.

\* \* \*

مۇھەببەتنىڭ نۇرلىرى قەلب ئاسىمنىدا چاقناپ تۇرغان  
كىشىلەر ھەقىقەتچىلەردۇر.

\* \* \*

رېئاللىقىنىڭ ھېسابىسىز سوئاللىرى بىزنى ئوراپ تۇرغان  
شېرىن ئۆيقولۇن ئويغاتتى، بىراق بۇ تولىمۇ كىچىكىپ ئۇيغۇنىش

ئىدى.

\* \* \*

كائىناتتىكى بارلىق شەيىھلىرنىڭ تىنىقليرىدا تەڭرىنىڭ  
گۈزەللەكى بار. بىز كائىناتتىكى ھەربىر مەۋجۇدلوقتىن تەڭرىنىڭ  
گۈزەل سۈپەتلەرنى تاپالايمىز.

\* \* \*

بۇ يەردە خۇرلوق ۋە ئازاب - ھۇقۇبەت بار، بۇ يەردە ئەلمەم  
ۋە غېرىبلىق بار — بۇ نۇرلۇق تراڭىدىيە. مىللەتنىڭ بەخت -  
سائادىتى مانا شۇنداق قارا قىسمەتلەرنى يېڭىشتىن كېلىدۇ.

\* \* \*

ئاللاھنىڭ ئۆلۈغلىۇقىنى بىز ئۇنىڭ بىرلىكىدىن بىلىمىز.  
دۇنيادا يېڭىغانە نەرسىلەرنىڭ ئۆلۈغلىۇقىغا ئىسپات كۆپ. قۇياش،  
ئاي... بىرلىك يۈكىسەكلىكىنىڭ ناماياندىسى.

\* \* \*

تۈرمۇشنىڭ ئادىدىي سوئاللىرى گاڭىرىتىپ قويغان ئادەم،  
كىشىلىك ھاياتنىڭ ئاچىققىق قىسمەتلەرنىڭ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ.

\* \* \*

ئىنسانىيەتنىڭ بارلىق ئازابلىرىغا سەبىي بالىاردەك ياش  
تۆككەن شائىر خۇداغا ئەڭ يېقىنلاشقان شائىر دۇر.

\* \* \*

بىزنىڭ ئوبرازىمىز مىللەتچىلىكىمىز بىلەن ئەمەس،  
ئىنسانپەر ۋەرلىكىمىز بىلەن تەكتەنگىنىدە بىز دۇنيانىڭ قەلبىدە  
مەڭگۈ ياشاپ قالىمىز.

\* \* \*

بىزنىڭ شېئىرلىرىمىزدا ھاياتنىڭ ئەلىمى، تەنھالىقى،  
غېربىلىقى ئۇپادە تاپىمۇغىنىدا، بىز تۇنى قەتئىي شېئىر دەپ  
ئىتىراپ قىلمايمىز.

\* \* \*

چىدىغۇسىز تەنھالىق بؤيۈك روهقا ئىگە قىلىدۇ ياكى پۇتونلىي  
هالاڭ قىلىۋېتىدۇ.

\* \* \*

مەن ئۆچەككە كىرگەن ھايۋاننى كۆرگەنمەن، يەنە ئۆچەككە  
كىرگەن ئادەملەرنىمۇ كۆرۈم. مىڭ ئېپسۇس، بۇ ئۆلۈمدەن باشقا  
نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

سوْزلىمىسە بولمايدىغان مەسىلىلەرنى توغرا، ھەق يولدا  
تۇرۇپ سوْزلەش كېرەك. مانا بۇ ھەقىقىي ئەركەكلىرىنىڭ غۇرۇرى.

\* \* \*

بىزنىڭ قەلبىمىزدىكى بەخت — ھۆرلۈك.

\* \* \*

غۇرۇرۇڭ بولمىسا، سېنى چۆمۈلمۇ بوزەك قىلىدۇ.

\* \* \*

بىراۋ: «بىزنى غەپلەتتە قالدۇرغىنى ناخشا - مۇزىكا» دىدى. پەيلاسوب تۇنىڭغا مۇنداق دەپ رەددىيە بەردى: «بىزنى غەپلەتتە قويىغىنى ناخشا - مۇزىكا ئەممەس، ناخشا - مۇزىكىغا ھەددىدىن ئارتوق بېرىلىپ كىتىش».

\* \* \*

مەن خلق شېئىرىلىرىدىن قىسىمەتلىك ھاياتىمنىڭ تارىخىنى كۆرۈپ قالدىم. شېئىرنىڭ ئۇلۇغلىقى شۇ يەردىكى، ئۇ راست سۆزلىدیدۇ.

\* \* \*

كونا سۆزلەر يېڭى ئەۋلادلارنى گاراڭ قىلىپ قويىدۇ.

\* \* \*

ھاياتنىڭ گۈزەللىكىنى ئالىي سۈپەت قىزلارنىڭ شوخ كۈلكلەرىدىن ئايىرپ قارىغىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

ئىنسان ۋۇجۇدىدا ئۇخلاپ قالغان ئىستەكلىرىنى ئويغىتالمىغان  
مۇھەببەت ساختا مۇھەببەتتۈر .

\* \* \*

شەھۋەت — ئىنسان تېبىئىتىدە غەليان كۆتۈرگەن ھەۋەس  
ئوتلىرىدۇر .

\* \* \*

تەڭرى تۈرلۈك ئىرزىيەتلەر بىلەن بىزگە ئاگاھلاندۇرۇش  
بېرىپ تۇرىدۇ . ئەپسۈس، بىز بۇ ئاگاھلاندۇرۇشلارغا پىسىنەت  
قىلمايمىز. بىلكىم بۇ تېبىئىتمىزنىڭ ئاجىزلىقىدىن بولسا  
كېرەك .

\* \* \*

بىزنىڭ ئادەملىكىمىز ۇتىقاد ۋە مۇھەببىتىمىزدىن  
تۇغۇلىدۇ .

\* \* \*

دۇنيا ھەۋەس ئوتلىرىنىڭ ئىللەق ئېقىنلىرى ئىچىدە يېڭى  
مدانغا ئىگە بولىدۇ .

\* \* \*

كەمەرلىكتىنمۇ يۈكسەك ئەخلاق بولمىسا كېرەك .

\* \* \*

زۇلۇم ۋوجۇدلارنى ئىزدى، روھنىڭ پىغانلىق، ئاچچىق  
كىشىنەشلىرى جان - جەھلى بىلەن زېمىنغا تارىدى، ئۇياتلىق يەرلەر  
ئېچىلىپ قالدى، روھ - روھنى، تەن - تەننى تونۇمىدى،  
مۇھىبىت ئۆلدى. ئىنسانىيەت يېگانلىقنىڭ قاخشال باياۋانىغا  
كىردى.

\* \* \*

بىز قانچە كۆپ قۇربان بەرسەك، دۇنيا بىزگە شۇنچە گۈزەل،  
شۇنچە مول نېمەتلەرنى ئاتا قىلىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللەك — ھاياجان ۋە ئورنىشتىمن ئاپىرىدە بولىدۇ.

\* \* \*

كەمتەرلىك ئەخلاقنىڭ ئۆزىدۇر، دۇنيا ئەنە شۇنداق ئەخلاق  
ئىگىلىرىنى مۇھىبىت بىلەن سۆيدىدۇ.

\* \* \*

ئايال — بىز سۆيگەن، ئەمما بىزنى ئالداب يۈرگەن پېرىشتە.

\* \* \*

ئاياللارنىڭ تېنى شېئىرنىڭ ئۆكسىممەس بۇلىقى.

\* \* \*

مەدەنئىت — يۈكسەك قىزغىنلىقنىڭ مېۋسى.

\* \* \*

ئاياللار — زېمىندىكى بېگانە تۈپراق، ئىنسان شۇ تۈپراقنىڭ ئەڭ شېرىن مېۋسى، ئۇ ۋۆلۈغ قىزغىنلىق ئىچىدە يارتىلغان.

\* \* \*

ياپراقلارنىڭ شىۋىرىلىشى دەرەخلمەرنىڭ تىرىكلىكىگە گۈۋاھلىق بېرىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

دەريя زېمىنغا قۇلاق سالدى. ئۇ دولقۇنلاندى، چۈقان كۆتۈردى.

\* \* \*

ئېتقاد — چوقۇنۇشتۇر. بىز يۈكسەك چوقۇنۇش ئىچىدە تۆز مەۋجۇدلۇقىمىزنى ساقلاپ قالىمىز.

\* \* \*

ئىنساننىڭ ئەسەبىي ئاۋازى بولمىسا، دۇنيا نە بولسۇن!  
دەرييانىڭ ئەسەبىي ئاۋازى بولمىسا، ئورمان نە كۈلسۇن! دۇنيا  
تۈرلۈك ئاۋازلار بىلەن داۋام قىلىپ بارىدۇ.

\* \* \*

تەڭرى ئۆز سىرلىرىنى تەبىئەتنىڭ گۈزەل ئېتىكىنگە  
يوشۇردى، ئەقىل ئىگىلىرى ئۇنىڭ ھېكمىتىدىن تەڭرىنى كۆردى.

\* \* \*

بىزنىڭ قەدەملەرىمىز يېڭىدىن - يېڭى يوللارنى ئېچىپ  
بارىدۇ.

\* \* \*

ئايدىلارنىڭ ھەققىي كۆڭلى يوشۇرۇن بولىدۇ، ئۇ ئەرلەرنىڭ  
ھېلىسى بىلدەن ئاسانلا ئاشكارا بىلىنىپ قالىدۇ.

\* \* \*

تەڭرى يوشۇرۇن، مەۋھۇم ھەقىقتەرنى بىزگە ئاشكارا قىلىپ  
بەرى.

\* \* \*

يۈكسەك ئەقىل ئىنساننى قۇترىتىۋېتىدۇ.

\* \* \*

مەغلۇپ بولغان ئادەم ئۆزىنىڭ نىشانىدىن ئازغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئەخلاقنىڭ ئەڭ كۆركەم، چىرايلىق يېپىنچىلىرى ئىنسان

تەبىئىتىنى ياپالمايدۇ.

\* \* \*

ئەخلاق دۇنيانى تۈزەپ تۈرىدۇ، تەرەققىي قىلدۇردى، ئالغا سىلىجىتىدۇ.

\* \* \*

سەن ھەممە نەرسەڭنى يوقاقاندا دەرەخ شېخىدا قۇرۇپ قالغان يوپۇرماق بولۇپ قالىسەن، ئازابلىق دەرەخ ناخشىسى بۈيۈك سادا بولۇپ، سېنىڭ يېنىڭدىن ئۈچۈپ ئۆتكەندە، سەن بۇنى سەزمەيسەن.

\* \* \*

تەڭرى ئىنسانغا ئىختىيارلىقنى بەردى، ئىنسانلاردىكى ئۆز بىشىمچىلىق تەڭرىنى ئۇنتۇلدۇردى.

\* \* \*

يوقىلىش دەقىقە ئىچىدە بولىدۇ، غەلبىمۇ دەقىقە ئىچىدە بولىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ قەلبىمىز سەرلىق ئالىمگە يۈزلەنگەندە، تەڭرى سەلتەنەت كۈرسىدا بىزنى ياد گەتتى.

\* \* \*

ئۇ نۇرغۇن مېۋە تىكتى، لېكىن چۆل توغراقلرىدەك قۇرۇپ كەتتى. سەن مېۋە تىكتىڭ، لېكىن مېۋەڭ هوسۇل بىردى. بۇ شۇنداق بولمىسا بولمايدىغان تەقدىر، بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن ھەيران بولمايمىز.

\* \* \*

ئىنسان كىيىمسىز ئىدى، كېيىن كېيىم كېيدى. ئۇ بارا - بارا ئۆز تېنىنى ئازابلاۋاتقان، قىسىۋاتقان ندرسىنى ھېس قىلدى، ئۇ ئاخىر كېيىمنى سېلىپ تاشلىدى. بۇ ئىنسان تېبئىتتىنىڭ ئاشكارىلىنىشى.

\* \* \*

زېمىن خەزىنلىرىنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچلىرى ئاللاھنىڭ قولىدا، ئاللاھ ئۇنى خالىغان ئادىمىگە ئاتا قىلىدۇ. ئاللاھنىڭ خالىغان كىشىلىرى ئالىملاردۇر، تەقۋالادۇر، مۇمنلەردۇر.

\* \* \*

كۆپ ئۇخلىغان ھەم كۆپ يېگەن ئادەمنىڭ ئىماننىڭ كامىللېقىغا ئىشىنپ كەتكلى بولمايدۇ.

\* \* \*

ئىنسان مۆتىۋەرلىرى ئۇلۇغ ئەقىدىلەردىن يارىتىلدى، پاك قدىسلەردىن تۇغۇلدى، تەنھالىقنىڭ باياۋانلىرىدا مۇكەممەللەشتى،

ئەخلاقنىڭ باغچىلىرىدا كۆركەملەشتى، تەڭرى ئۇلارنى شۇڭا ياخشى كۆرۈپ قالدى.

\* \* \*

كىشىلىك ھاياتنىڭ يېڭى مەزمۇنلىرى ئۇلغۇ ئادەملەرنىڭ كۆڭلۈلۈك سۆھىتىدىن كېلىدۇ.

\* \* \*

تەڭرى ياخشى كۆرگەن كىشىنى باشقىلارمۇ ياخشى كۆرىدۇ.

\* \* \*

منىنەتسىز ئەقىدىلەر جۇلالىق ۋە بالاغەتلەك بولىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقەتنى يۈرەكلىق تەشىببۈس قىلالىغان ھەقىقت — ھەقىقتتۈر.

\* \* \*

ئەقىل ھۇجمۇغا ئۆتتى، ئۇ ئۆزىنى يۈكسەك بولمىغان ئىشلارغا سەرپ قىلىۋاتقان ئادەمنى ئېيبلەشكە باشلىدى.

\* \* \*

بىزنىڭ قەدەملەرىمىز ئىنسانىيەت ۋە ئۇنىڭ پاكىز قەلبىگە قاراپ يۈزلىنىسۇن. ھەقىقىي مۇھەممەت ئەنە شۇنداق ئوتلۇق يۈزلىنىشلەرde تاکاممۇللېشىدۇ.

\* \* \*

تەپەككۈر — چوڭقۇر ھەم يۈكسەك خىياللارنىڭ مۆجمۇسى.

\* \* \*

ئىزگۈلۈك كۆزلەر دۇنيانىڭ كۆزەللەكتىنى ھەقىقىي  
كۆرەلدىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ پايدىسىز ئەسلاملىرىمىز ھالاكتىمىزنىڭ خەرتىسى  
بولۇپ قالدى.

\* \* \*

تەڭرى كائىنات ۋە زېمىننى ئۆزىدەك پاك ياراتتى، بىراق ئۇنى  
ئۇنسان قەدەملەرى يەتكۈدەك بۇلغىدى.

\* \* \*

باشقىلارنى كەمىستىشماۇ يېتىرلىك زۇلۇم.

\* \* \*

بىزنىڭ گۆزەل ئىدىيىلىرىمىز چەكلەمىسگە ئۆچرىغان جايىدا  
بىزنىڭ تەناھالقىمىز باشلىنىدۇ.

\* \* \*

مەن چەكسىز ئىزتىراپلار ئىچىدە شۇنداق چۈقان كۆتۈرىمەن:  
«روه سۆزلىسۇن! ئۇ بىزنىڭ كۆتكىننىمىزنى سۆزلىسۇن!»

\* \* \*

شائىر — مەڭگۈلۈككە يۈزلەنگەن غەۋۋاس.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭنى يارات، مەڭگۈ يېڭى تىل بىلدەن سۆزلە، يېڭى  
ئىدىيە بىلدەن كائىنات ۋە ئىنسان ھەققىدە سۆزلە، تىسىۋۇرلىرىنىڭ  
بوغۇلمايدىغان دۇنيا ھەققىدە ئىزدەن. غالىبىلار ئۆز ئىستەكلىرىنىڭ  
يدىمەي قالمايدۇ.

\* \* \*

قۇمداك چېچىلىپ كەتكەن ئادەملەرنى كىممۇ يىغاللىسۇن،  
تۈزغاڭتىك تىتلىپ كەتكەن روهەلارنى كىممۇ جۈغلىيالىسۇن.  
ئاھ رەبىسم! بىزگە ئۈلۈغ ئېتىقاد، پاك ئىمان ئاتا قىلغىن!

\* \* \*

مېنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلەرىم ئۆزۈم ياخشى كۆرگەن ئىشنى  
بىجاندىل، ئەستايىدىل قىلالىغىنىمدا. مېنىڭ خۇشاللىقلەرىم  
ئۆزۈم ياخشى كۆرگەن ئانا تۈپرەقىمىنى چىن قەلبىمدىن  
سوّيەلەگىنىمە.

\* \* \*

ئىنسان مەغلۇبىيەتلرى ئاچقىقلۇنى شتىنەنمۇ مۇستەسنا ئەمەس.

\* \* \*

ھەربىر ئىنسان ئۆز ئانىنىڭ ۋۇجۇدىكى قىزغىنلىقنى ھەۋۋا ئانىنىڭ ۋۇجۇدىن ئايrip قارسا بولمايدۇ، بۇ مەڭگۇ مۇشۇنداق بولىدۇ.

\* \* \*

بىز تۇرمۇشىمىزغا، ھاياتىمىزغا ۋە ئىنسانلار قەلبىگە يۈكسەك مۇھەببەت ۋە قىزغىنلىقا تولغان قەلبىمىزنى بېرىھىلى. مانا بۇ ئىنسانلىقنىڭ يۇقىرى پەللەسى.

\* \* \*

ھەقىقتەر يېزىلىشى كېرەك، قامۇسلارغا پۇتۇلمىگەن ھەقىقتەرنى ئۇلادلار قانداق بىلسۇن، بۇيۈك ھەقىقتەر ئۇچۇن قەلەملەرنىڭ سىياسى قۇرۇماسلىقى كېرەك.

\* \* \*

باتۇرلارنىڭ تىلى دېڭىز دولقۇنلىرىنىڭ تىلىدۇر.

\* \* \*

بۇيۈك سادالار قەلبىلەرگە بۆسۈپ كىردى. تۈجۈققان

ئىستەكلەر ئويغاندى، قەلبىلەر چۈقان كۆتۈردى، يېڭى دۇنيا تۈغۈلدى.

\* \* \*

ئەتراپ قاراڭىۋۇ، بىزنىڭ كۆزىمىز نۇرغۇن نەرسىلەرنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. ئەتراپ كۈندۈز، بىزنىڭ كۆزىمىز ھېچنەرسىنى پەرق ئېتەلمەيدۇ.

\* \* \*

ئىنسان تراڭىدىيلىرىنى بىخودلۇق كەلتۈرۈپ چىقاردى. ئۇ بىخودلۇقى تۈپەيلى قولىدىكى گۆھەرنىڭ گۆھەر ئىكەنلىكىنى بايقييالىمىدى. ئۇ قولىدىكى گۆھەرنى ئويۇنچۈقتەك دەرياغا ناشلىۋەتتى، ئۇنىڭ تاشلىۋەتكىنى ھايات ئىدى.

\* \* \*

ۋاقىت تېز ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، بىز ئۆتۈپ كەتكەن ۋاقتىنلا ھېس قىلدۇق، ئەمما ئۆتۈپ كەتكەن ھايانتى ھېس قىلالىمىدۇق.

\* \* \*

ئادەملەكىمگە ئەخلاق ۋە ئېتىقادىم گۈۋاھ.

\* \* \*

ئىنسان يېگانه كائىنات، ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا تەسىۋەر سىز اىلقلار سىڭىن. بىز بۇنى تولۇق ھېس قىلىپ يېتەلمەيمىز.

## جەننەت يولى

ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا جەننەت يولىنىڭ خاسىيىتى ھەققىدە ھېكىمەت سۆزلىي.

مەڭگۈلۈك بەخت ۋە ئىبدىلىلىك راھەتنىڭ ئاشۇ مۇقەددەس يولدا ئىكەنلىكىنى سېنىڭ قەلبىڭگە بىلدۈرەي، سېنىڭ روھىتغا سىڭىدۇرەي، سېنىڭ يوللىرىنىدا كۆرسىتەي. ساڭا ھياپالىق بەرگەن، ئىقىل - پاراسەت ئىينىكىڭنى نۇرلاندۇرغان، ئىمان ۋە ئېتقادىتىنى يورۇتقان بؤيۈك ھەققىتى سۆي، ئۇ ھەممىدىن ئۇستۇندۇر، بؤيۈلۈكتە تەڭداشىسىزدۇر. جەمئىي ماختاشلار، ھەمدۇسانالار ھەققىدەتکە خاستۇر.

بارلىق يامان ئىشلاردىن پاك بولغان، سەلتەنەتىدە تەڭدىشى بولمىغان ھەققىتى سۆيۈش، ئۇنىڭ يولىدا پىداكارلىق كۆرسىتىش، ئۇنىڭ يولىدا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىش، پۇل - ماللىرىنى ياخشىلىق يوللىرىغا سەرىپ قىلىش، جانلىرى ۋە ماللىرى بىلەن ئۆزىنى بېغىشلاش جەننەت يولىدۇر.

\* \* \*

ئوغلۇم، ھەققىت سېنىڭ دىلىڭدا مۇھىبىت پەيدا قىلدى، ۋۇجۇدۇڭغا ئىقىل - ھۇشنى بەردى، روھىتىنى ئىمان بىلەن مۇكاپاتلىدى، جىسمىتغا كۈچلۈك پاراسەت ئاتا قىلدى. ھەققىتىنىڭ ساڭا بەرگەن بۇ ئېسىل نېمەتلەرى ئۈچۈن ئۇنىڭ بؤيۈك ئەمرىگە ئىتائەت قىلغۇن. ئىبادەتىنى تەرك ئەتمە، ئاتا - ئانائىغا، خىش - ئەقىربالىرىتغا، يېتىملىرىگە، مەسىكىنلەرگە، خولۇم -

قوشنىلارغا، دوستلارغا، يېتىم - يېسىرلەرگە ئۆزۈڭ ياخشى كۆرگەن، ئۆزۈڭ سۆيگەن نەرسەئىنى ئايىما. ئوزى ياخشى كۆرگەن نەرسىلەرنى باشقىلارغا ھەدىيە قىلىش جەنەت يولىدۇر.

\* \* \*

ئوغلۇم، مەقسەتلەرىنىڭ يېتىش ئۈچۈن ھاييانى دوست توت.  
ھايا ئىماننىڭ جۇمىسىدۇر.

نام - ئەمەل تارازىسىدا چىرايلىق خولۇقتىن ئېغىر كېلىدىغان نەرسە يوق. ئىنسانلارنىڭ ياخشىلىرى ئەڭ گۈزەل ئەخلاققا ئىگە بولغانلاردۇر، تەقۋادار، مۆمن، پەزىلەتلىك ئادەملەر كىشىلەرگە تىل تەڭكۈزۈمىدۇ، كىشىلەرنى تىللەمایدۇ، يامان سۆزلەرنى ئېغىزىدىن چىقارمایدۇ، كوچىلاردا سۈرەن سالمايدۇ.

بىلگىنىكى، ھايا بىر نۇردۇر، ھەرقانداق نەرسىدە ھاياسىزلىق بولىدىكەن، ئۇ نەرسىنى سەتىدەشتۈرۈۋېتىدۇ. ھەرقانداق نەرسىدە ھايالا بولىدىكەن، ئۇ نەرسىنى گۈزەللىكشىرۈۋېتىدۇ. ھايا ئىنسان ئۈچۈن، ئائىلە، تۈرمۇش ئۈچۈن ھەممە ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كېلىدۇ. ھاياتقا گۈزەللىك بېرىدۇ، كىشىلىك تۈرمۇشقا بەخت ئاتا قىلىدۇ.

ھايا جەنەت يولىدۇر.

\* \* \*

ئوغلۇم، سەن كائىناتنى كۆرۈپ تۈرغاندەك، كائىنات سېنىمۇ كۆرۈپ تۈرىدۇ. سەن كائىناتقا قانچىلىك مۇھىبىت بەرسىڭ ئۇ ئۆزىنىڭ نېمەتلەرىنى سەندىن ھەركىزمۇ ئايىپ قويىمایدۇ. سەن دۇنياغا ئەقىدە قىل، دۇنياغا ئەقىدە قىلغان ئادەمنىڭ قەلبى ھەدايەت تاپىدۇ. ئۆزىنى ۋە ئۆزىگىنى قەدىرلەش، ئۆزىنى ۋە

ئۆزگىنى سۆيىش ئۆزى ھەققىدە ئوپلىرىنىش ۋە ھەققەتكە ئىشىنىشتۇر.

\* \* \*

ئوغلۇم، ھەقىقدە يولىدىن ئېزىپ كېتىش جەننەت يولىدىن ئېزىپ كېتىشتۇر. مۇناپىقلار، خائىنلار ئەندە شۇ مۇقەددەس يولىدىن ئازغانلار دۇر.

بىلگىنکى، ھەقىقت بىزنى ئادىل بولۇشقا، ھەققانىي بولۇشقا، ئاتا - ئانىمىزغا ياخشىلىق قىلىشقا بۇيرىدى. بىزنى ئاق سۇتلرى بىلەن مۇھىبىت بېرىپ چوڭ قىلغان ئاشۇ مېھربانلارغا كۆپۈنۈشكە بۇيرىدى. ئۇلارنىڭ ياخشى سۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىش، ئۇلارنىڭ بۇگۈن ۋە ئەتلىك خىز متىمە بولۇش پەرهىز ئىبادەتتۇر. تەڭرىنىڭ رازىلىقىنى كۆزلەيدىغانلار ئۇچۇن مۇنداق قىلىش ياخشىلىقتۇر، ئۇلۇغ ئەقىدە ۋە ئەمگەكتۇر.

\* \* \*

ئوغلۇم، ھايىات بىزگە غەننېمەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيادا ئېرىشمەكچى بولغان بارلىق نەرسىلىرىمىزنى ھايىات بېرىدۇ، ھۇلۇغۇار مەقسەتلەرىمىزگە ھايىات ئارقىلىق يېتىمىز. شۇنىڭ ئۇچۇن ھاياتىڭنى قەدىرىلىشىڭنى تەۋسىيە قىلىمەن، ئۇنى چىن ئېتقىقادىڭ بىلەن سۆيىشۈڭنى تاپىلايمەن.

پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇش كېرەك. ئۆلۈم يېتىشتىن بۇرۇن ھاياتلىقىنى ئېزىزلاش، كېسىل كېلىشتىن بۇرۇن ساقلىقنى قەدىرلەش، قېرىلىق نېسىپ بولۇشتىن بۇرۇن ياشلىقنى سۆيىش، مانا بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇشتۇر.

مۇۋەپىەقىيەت پۇرسەتتە، مەڭگۈلۈك بەخت پۇرسەتتە.

بىلگىنىكى، ئىنسانلارغا ئاتا قىلىنغان تەن ساقلىق ۋە بوش ۋاقتىن ئىبارەت ئىككى تۈرلۈك نېمەت بار. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ قەدرىيگە يەتمەي زىيان تارتىدۇ.

\* \* \*

ئۇغلووم، ئۆز ئېتقادىڭنى قوغدا. ئېتقادىڭنى قوغداش يولىدا يارىلانساڭ ياكى شىھىت بولساڭ تەڭرى سېنى ئۆزىنىڭ فىردىدە ئۆس جەننەتلەرى بىلەن مۇكاباتلایدۇ، ئىنسانىيەت سېنىڭاڭ ئۇچۇن مەڭگۈلۈك خاتىرە مۇنار تىكلىيدۇ، ۋەتەننىڭ سېنىڭ ئۇچۇن مەرمەر تۆۋەرۈلۈك موزىي بەرپا قىلىدۇ، يۈرۈڭ، مەھەللەڭ سېنىڭ نامىڭنى ھەر ۋاقتىت، ھەر سائەت زىكىرى قىلىپ ئەسىلىشىدۇ.

ئېتقاد — ھاياتلىقنىڭ ئېنېرگىيىسى.

ئېتقاد — ھاياتلىقنىڭ ئەڭ ياخشى يېقىلغۇسى .

ئېتقاد — ھاياتلىقنىڭ توغرا خەرتىسى ، روشن يول بەلگىسى.

ئېتقاد — جىننت يولىدور.

\* \* \*

ئۇغلووم، مەۋجۇتلۇقۇڭ ئۇچۇن داۋان ئاشقىن، چوققىلاردىن ھالقىپ ئۆتكىن، داۋان ئېشىش دېگەنلىقى ساڭا چۈشەندۈرۈپ ئېتسام، داۋان ئېشىش مەھكۈم خەلقنى قۇتقۇزۇش، ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش دېمەكتۇر، ئېزىز ماكانلىرىدىن ئايىرلىمپ ئېگىسىز قالغان ۋەتەنسىز لەرگە مېھىر - مۇھەببەت بېرىشتۇر.

داۋان ئېشىش كائىنات ۋە زېمىنگە مىسىز نۇر ئاتا قىلىۋاتقان بارلىق ھاياتلىقنى توغرىلىققا، ياخشىلىققا چاقىرىۋاتقان بۇيۇك ھەققەتكە ئىشىنىش دېمەكتۇر.

داۋان ئېشىش ھەقىقت يولىدا رىيازەت چەككەنلەرگە سەۋىرنى  
تەۋسىيە قىلىش، قېرىنداش قېرىنداشقا مەرھەمدەت قىلىشنى  
تەرغىب قىلىش دېمەكتۇر.  
ئوغلۇم، سائادەتمەن كىشىلەردىن بول، سائادەتمەن كىشىلەر  
جەننەت يولىكى كىشىلەر دۇر. ئۇلار دۇنياغا ئېھسان قىلىدۇ،  
ھاياتقا، تورمۇشقا، ئائىلىسىگە ئېھسان قىلىدۇ.

\* \* \*

ئوغلۇم، ئاتاڭىنىڭ ئىزىدا مالى. ھەقىقەتچى ئاتىنىڭ ئىزىدا  
مېڭىش جەننەت يولىدا مېڭىشتۇر. ئۇلۇغ ئاتىلارنىڭ دۇردانە  
سوْزلىرى سېنى مەڭگۈلۈك راھەتكە مۇيەسسىر قىلىدۇ. ئاتا  
ئۇلۇغ دۇر، ئاتا رازى خۇدا رازى، ئاتاڭىنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ  
چاقىرما، چرايىلىق سۆپەت بىلەن ئۇنى چاقىر، ئاتاڭىنىڭ ئالدىغا  
ئۆتۈپ ماشىما، ئاتاڭىدىن يۈقرى چىقىپ ئولتۇرما. ئاتاڭ دوست  
توقان كىشىلەرنىڭ دوستلۇقىنى ساقلا، ئۇلار بىلەن ئالاقىنى  
ئۆزىمە. ئاتاڭغا قىلغان ياخشىلىقىڭىنىڭ ئەڭ ئۆزىلى ئۇ سۆيگەن  
كىشىلەر بىلەن بولغان ئالاقىنى مۇستەھكمەلەپ، ئۇلارغا  
خىير خالق قىلىشتۇر. سۆيگۈ ۋە دوستلۇق نەسىلدىن - نەسىلگە  
مراس بولۇپ قالىدۇ.

\* \* \*

جاھاندىكى ناھەقچىلىككە سۈكۈت قىلغان ئادەم دەيۈز  
ئادەم دۇر، دەيۈز ئادەم جەننەتنىڭ ھىدىنى پۇرپىالمايدۇ.

\* \* \*

قولىدىكى ئاددىي نەرسىنى قوغداشنى بىلگەن ئادەم  
ساندۇقتىكى ئېسىل گۆھەرلەرنى قوغدىيالايدۇ.  
ئاددى ئائىلىسىنى ھەقىدە، ئىتقادى بىلەن سۆيگەن ئادەم ئۆز  
يۈرتى، ۋەتىنى مۇھەببەت بىلەن سۆيەلەيدۇ.

\* \* \*

ھەقىقتىنى تاپالمىغان ئادەم جەننەت يولىنىمۇ تاپالمىайдۇ.

\* \* \*

ئەڭ ئۇلغۇغ ئادەم باشقىلارنى جەننەت يولىغا چاقىرغان  
ئادەمدۇر.

## هایات قوشاقلىرى

ئىجادكار هوقيق ۋە سۆھىسىدە قالدى. ئۇ ئۆز ھالا كىتىنىڭ ئۆزىگە مۇناسىپ كەلمەيدىغان كەسپىتىن كېلىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتكەندە، روھى تىتلەغان يۈڭىدەك تىتما - تىتما بولۇپ كەتتى.

\* \* \*

بىھۇدە ئۇرۇنۇشلار، ئەرزىمەس قىزغىنلىق، چاكىنا ھەۋەسلەر ھاياتتىن ئىبارەت بىرىنچى نومۇرلۇق جاۋاھەرات دەرىخىنى قۇرۇتۇۋېتىلەيدۇ.

\* \* \*

بىز ھاياتتىڭ بىر دۆۋە چالما ئەمە سلىكىنى بىلگىنىمىزدە، ئۇ مەنىگە ئېرىشىدۇ.

\* \* \*

مەۋھۇم، سىرلىق نەرسىلەر كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى قوزغايدۇ... تەڭرى بىز قىزقىدىغان روھ، مۇنىڭ ئۇلۇغلوقى پىنھانلىقىدا.

\* \* \*

ئىزدىنىش توختاپ قالغان ھايات پەقەتلا ئۆلگەن ھاياتتۇر.

\* \* \*

كۆپ حاللاردا بىز ئۆزىمىزنى ئۆزىمىز ئۆلتۈرىمىز.

\* \* \*

هر قانداق نرسە سوّيۇشتىن كۆكلەيدۇ: تەبىئەت، مۇھەببىت،  
هایات، تۈرمۇش . . .

\* \* \*

هایات ئابر ويلۇق ئاتىدۇر.

\* \* \*

ئادىي نەرسىلەر بىلەن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئۇقتىلى  
بولىدۇ. چۈنكى ئىنسان قەلبى تولىمۇ ئاددىدۇر.

\* \* \*

ئالىملاردىكى مەغلۇبىيەتلەرنىڭ كۆپىنچىسى ھەقىقەت يولىدىن  
ئېزىپ كىتىشدىن كېلىپ چىقىدۇ.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزگە ئۆزىمىز رەھىم قىلغاندا دۇنيا بىزگە رەھىم  
قىلىدۇ.

\* \* \*

شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، نەچچە ئۇسۇر جەريانىدىكى  
غېربىلىقىمىزنى نادانلىقىمىز ئەمەس، ئىتتىپاقيسىزلىقىمىز  
كەلتۈرۈپ چىقاردى.

\* \* \*

تەنمۇ روهەتكلا مۇھىم، ئۇ چەكسىز ئاسراشنى تەلەپ قىلىدۇ.

\* \* \*

زېمىننىڭ سىرلىرى تەڭىرىنىڭ سىرلىرىنى تېخىمۇ نىقاپلاپ  
تۈرىدۇ.

\* \* \*

تەبىئەتنىڭ ئەڭ سەممىي دوستلىرى ھايۋاناتلاردۇر.

\* \* \*

قاراڭغۇلۇقتا، زۇلمىت ئېچىدە بىز تاشلىۋەتكەن نەرسە چوقۇم  
بەخت - سائادىتىمىز بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

بىز ئىستېمال قىلغان بىر ۋاق تاماقنىڭ ئىنېرگىيىسىگە لاپق  
خىزمەت قىلالما سلىقىتىنمۇ ئازاب ئىش بولمىسا كېرەك.

\* \* \*

ئورۇنسىز قەھىر - غەزەپ بىزنى جانسىز قىلىپ قويدىدۇ.

\* \* \*

نادانلىقىمىز، شۇنداقلا ئەخەمەقللىقىمىز بىلەن دائم چېچىلىپ  
يۈرىمىز. سەۋەنلىكلىرىگە چېچىلىشنىڭ حاجىتى بارمۇ؟ ياق، ھيات  
قان - يىرىڭىز بىلەن تولۇپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، بىز ھياتقا  
ئېغىرلىق بىلەن مۇئامىلە قىلايلى.

\* \* \*

دۇنيادىكى نۇرغۇن خاتالىقلار، ھەتتا سىياسىي خاتالىق ياكى  
ئىجيتىمائىي خاتالىقلار بولسۇن ئىتتىكلىكتىن كېلىپ چىقىدۇ.

\* \* \*

ھياتنى قۇتقۇزۇپ قالىدىغان نىرسە — ئۆمىد.

\* \* \*

مۇھەببەت ئىنسان ۋۇجۇددىكى قۇياشتۇر.

\* \* \*

تەڭرى سەممىمى كىشىلەرنى سىناش يۈزىسىدىن ئۇلارغا  
تۈرلۈك - تۈمنى ئەرزىيەتلەرنى ئاتا قىلدى.

\* \* \*

يوقاتقان نەرسىلىرىنى تاپمىغۇچە توختىمايدىغان ئادەملەر  
تىرىكىلەرنىڭ جۇمىسىدىكى كىشىلەر دۇر.

\* \* \*

تاسادىپسى قولغا كەلگەن بايلىق كۈتۈلمىگەن هالا كەتكە سۆرەپ  
كىرىشى مۇمكىن. ياخشىسى پاكلېقىڭى خاراب قىلما.

\* \* \*

دۇنيادىكى ھەقىقەتچىلەر پاكتىز كېلىدۇ، چۈنكى ھەقىقەتنىڭ  
ئۆزى پاكتىز.

\* \* \*

مۇۋەپپەقىيدت سەھنىسىدىكى گېڭا نىتلىار ئۆز ھاياتىدا تۈرلۈك  
مەغلۇبىيەتلەرنى قوبۇل قىلىپ، تەجربە يەكۈنلىگەنلەر دۇر.

\* \* \*

ئىنسان بەدىنىدىكى نەرسىلىر ساپلا گۆش ئەممەس. بىز  
قارايدىغان بولساق، بەدەن — گۆش، سۆڭەك، قان، بەز،  
تۈك. . . يەنە نۇرغۇن نەرسىلىردىن تۈزۈلگەن. شۇنداق دېيشىكە  
بولىدۇكى، ھايات تۈرلۈك - تۆمەن خۇرۇچلاردىن تۈزۈلگەن، شۇ  
مەندىدىن ئېيتقاندا، ھاياتقا جاسارەت بىلەن مۇئامىلە قىلىش  
كېرەك.

\* \* \*

ھەقىقىي سۆيۈلگەن ھايات، تەبىئەتنى ئوراپ تۇرغان سىرلىق  
نەرسىنى تېپىشقا قادىر بولالايدۇ.

\* \* \*

ئانا تەكلىماكان كېچە - كۈندۈز شۇنداق نىدا قىلارمىش:  
«تۇغراقلارنى قۇتقۇزۇپ قېلىڭلار!» بىراق، بۇ ئاۋازنى ھېچكىم  
ئاڭلىماسمىش.

\* \* \*

ئەقىل بېغىڭ مۇنبىت بولمىسا، قويغان كۆچىتىڭ مېڭە  
بىرمەيدۇ.

\* \* \*

ھاياتلىق يولىمىزدا، پۇتلرىمىزغا كىرگەن تىكىنلەردىن  
زارلانمايلى. بىلگىنلىكى، تىكىننە شۇنداق بىر خىسلەت باركى، ئۇ  
سەنلىڭ ئەقىل كۆزۈڭنى ئېچىپ قويىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقىي سەئەت تراڭىدىيىدىن تۇغۇلىدۇ.

\* \* \*

زالىم ئادەمگە چېقىلالمىغان ئادەم، گۆشخور ھايۋانلارغا  
چېقىلىشتىن قورقىدۇ.

\* \* \*

تۇغراقلارنىڭ قاخشال ئاۋازى قۇشلارنىڭ مۇڭلۇق ئاۋازىدىن  
گۈزەل.

\* \* \*

مەڭگۇ ئۆرە تۇرالمايدىغان ئادەم، ئاتىلار سۆزىنى تەرك ئەتكەن  
ئادەمدۇر.

\* \* \*

سەن خۇدانى يېتىم - يېسىرلار ۋە كەمبەغەللەر ئارسىدىن  
ئىزدە، خۇدا ئەنە شۇلارنىڭ ئارسىدا.

\* \* \*

ئۆتكۈزگەن خاتالىقلىرىمىزنى كەچۈرۈشنى ئۆتۈنۈشىمىز يېڭى  
بىر يول تاپقىننىمىز بولسا كېرەك. شۇنداق، يوقاتىمىغۇچە  
ئېرىشەلمىسىكىمىز ئېنىق.

\* \* \*

ئەقىل — سۆيگۈنىڭ كۆزى.

\* \* \*

ئىنساننى چارچىتىپ ھالسىز لاندۇرغىنى — بىكارچىلىق.

\* \* \*

مەسخىرە ھاقارەتلەك كەمىتىمىشتنىن باشقا ندرىسى ئەمەس.

\* \* \*

ئىنسان تراڭىدىيلىرى باشقا يەردەن كەلمىيدۇ، پەقۇت  
كۆرە ئىلگىمىزدىن كېلىدۇ.

\* \* \*

بىز ھەددىدىن ئارتۇق ياخشى كۆرگەن ندرىسىمىزگە ئېرىشىمى  
قالمايمىز.

\* \* \*

پاقا ئۆزىنىڭ دۇنياغا پاقا بولۇپ تۆرەلگەنلىكىنى بىلدى، ئۇ  
دۇنياغا ئۆزىنىڭ پاقا ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، تەڭرى ئاتا  
قىلغان ئاۋازى بىلەن سادا قىلدى. شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ پاقلىقىنى  
بىلدۈق.

\* \* \*

ھاقارەتلەك مەسخىرەلەرگە ئۈچرەپ تۈرۈپمۇ سۈكۈت قىلغان  
خەلقنىڭ تەبىئىتىدە ھايۋانلارغا خاس خاراكتېر بار بولغان بولىدۇ.

\* \* \*

خۇدا بىزگە ئىرادە قىلغان ياخشىلىققا يەنلا بەدەلسىز نائىل  
بولاالمایمیز.

\* \* \*

ھەر ئادەم پەقەت ئۆزىنى ئۆزى قۇتقۇزىدۇ. خۇدا ئۇنىڭغا شۇ  
خىل ئىقلىنى بەرگەن.

\* \* \*

پەقەت ئاجىز خلق ئۆزى ياشاؤاقان زاماننى قارغايىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان ۋۇجۇدىنىڭ سىرلىرى بايقاشلاردىن قالدى، چوڭقۇر  
كۆزىتىش كۆزلىرىنى چاپاق باستى. ئۇ ھېچنەرسىنى كۆرمىدى،  
ۋۇجۇدى ئەندە شۇ چاغدا ئىقلىنى قارغىدى.

\* \* \*

مەن ئىنسانىيەتكە «ياخشىلاردىن بولايىسى!» دەپ چۈقان  
سالغىنىمدا، نۇرغۇن كىشىلەر «ۋاقتى ئۆتكەن گېپىڭنى قوي»  
دېدى. ئەپسۇس، ئۇ خلق بۈگۈنكى كۈنده كىيمىسىزلىكىنى ياخشى  
كۆرۈپ قالغاندى.

\* \* \*

بىز چۈمۈلدەك جان-ۋارلاردا غالىب روھ يوق، دەپ  
ئېيتالمايمىز.

\* \* \*

تەڭرىنىڭ ئىنسان تەقدىرىنىڭ زاپچاسلىرىنى بۇرۇنلا  
قۇراشتۇرۇپ بولغانلىقىغا ئىشەنسەڭ بولىدۇ. يىغلاۋاتقان دۇنيا،  
كۈلۈۋاتقان دۇنيا، ئىنسان قىسمەتلەرنىڭ مولېكۈلسىدۇر.

\* \* \*

رېئاللىقتا مېنىڭ نۇرغۇن دوستلىرىم، دۇشمەنلىرىم بار.  
هایات ئەندە شۇنداق رەقىب ۋە دوستلارنىڭ بارلىقى ئۆچۈنلا  
يۈكىسى كلىككە ئېرىشىدۇ.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمنى باشقىلاردىن ئۈستۈن ئورۇنغا قويۇشتىم  
ئۇيالدىم. بۇ خىل روھىم مېنى نۇرغۇن گۇناھتىن قۇتقازدى،  
نۇرغۇن يېرىگىنىشلىك ئىشلاردىن ئازاد قىلدى.

\* \* \*

قانداق بولۇشىدىن قەتىئەزەر، ئۆزى ئەمەل قىلىمىغان ۋەز -  
نەسەھەتچىنىڭ سۆزىنى ھەرگىز ئاڭلىمايمىز.

\* \* \*

ئاشلارنىڭ قەلبى سۈزۈك ھەم سۆيۈملۈك بولىدۇ. شۇڭا،  
بىزنىڭ روھىمىز تەبىئىي ھالدا ئۇلارنى ياخشى كۆرۈپ قالىدۇ.

\* \* \*

بىز ۋەتىنىمىزگە، خەلقىمىزگە ھاياتىمىزغا، تۈرمۇشىمىزغا  
يۈكسەك دەرېجىدە ئەقىدە بىلەن مۇھەببەت باغلىغىنىمىزدا، بىزنى  
سەۋدا قىلىدىغان قىسمەتلەردىن قۇتۇلايمىز.

\* \* \*

گېڭانتىلار سۆزلىگىدەك پۇرسەت بولسىلا، ئۆلۈم ئالدىدىمۇ  
سۆزلىيدۇ.

\* \* \*

بىزگە بېرىلگەن ئەڭ ياخشى پۇرسەت — ۋاقتىنى سۆيۈش.

\* \* \*

تەقۋالارنىڭ قەلبى جىمىغۇر كېلىدۇ. ئۇلارنىڭ شۇ خىل  
قەلبىدىن تەڭرىنىڭ ھېكمەتلەك سۆزلىرى تۆكۈلۈپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

كۆپىمىز ئۆز ۋۇجۇدىمىزدا ئۆز قانىتىمىزنىڭ بارلىقىدىن  
گۇمان قىلىمىز. ئىنساندىكى ئۇلۇغلىقۇ شۇ يەردىكى، ئۇ يۈكسەك  
كۆزىتىش ئىقتىدارىغا ئىنگە. لېكىن، بىز كۆزىتىشتىن ئېرىنىمىز.

\* \* \*

ئەي مەجرۇھلار، مۇڭلۇقلار، يېتىملار، بىچارىلەر، مەن  
سەلەرنى قەيدەلەردىن سوراي! سەلەرنى شۇنداق قىسمەتكە خار

قىلغانلارنى نەدىن سوراي! مەن سىلەرگە ئانا نۇزەرىدە قاراۋاتىمەن.

\* \* \*

رايىش، دۆت ئادەمنىڭ ۋۇجۇدىسىكى شەيتانمۇ رايىش، دۆت  
شەيتاندۇر.

\* \* \*

هایات بۇيۈك قامەتلەرنىمۇ ئىگلىدى. بۇيۈك قامەتلەر ھايانتى  
گۈزەل مەن بىلەن بېزىدى.

\* \* \*

ساختىلىققا پەقەت مەككار كىشىلەرلا يول ئاچىدۇ. بىراق،  
ئۇلارنىڭ يوللىرى يېڭى يوللارغا تۇتاشمايدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ شاھانە خىاللىرىم، مىللەت خەزىنىسىدە بار. ئەمما،  
ئاشكارىلاشقا پېتىنالمايۋاتقىنىم ئەڭ ئۆلۈغ غايىدۇر.

\* \* \*

دۇنيا تولىمۇ سرلىق... يوللار ئۇزازماقتا... كىشىلەر  
ئالدىرىماقتا... ئۆلۈم دۇنياغا نۇرلۇق كۆزلىرى بىلەن قارىماقتا.

\* \* \*

يارىماس ئادەملەر تۆزىنىڭ كېرىھكە كېلىدىغانلىقىنى

ئىسپاتلاشقا ئۇرۇنۇپ كۆرىدۇ، بىراق ئۇلار ئاقىۋەتتە بىچارىلەرچە مەغلۇب بولىدۇ.

\* \* \*

بىراۋ: «يېتەرلىك تەربىيە كۆرمەي تۈرۈپ دۇنيا، ھايىات ھەققىدە نېمىلىرنى سۆزلىيەلەيمىز» دېدى. معن ئۇنىڭغا: «دۇنيا ۋە ھايىات كىشىگە ئەڭ ياخشى تەربىيە بېرىدۇ» دېدىم.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىز ياخشى كۆرگەن نەرسىلەر ھەققىدە كۆپرەك سۆزلىيەلەيمىز.

\* \* \*

بىز دۇنيانىڭ سىرلىق مۆجىزلىرىنى كۆردۈق، يۈكسەك ئىنسانلىق ئەقدىمىز بىلەن ھاياتلىققا نەزەر بىمىزنى ئاغدۇردىق.

\* \* \*

ئۆز ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرالمىخان ھوقۇق، ئاجىز ھوقۇقتۇر.

\* \* \*

ئىززەت - ھۆرمەتتىن ھەر كۈنى مەھرۇم قېلىۋاتقانلار بار، ئۇلار يالغانچىلار دۇر.

\* \* \*

تۈلکىنىڭ دوستى بار دېيىلسە، ئۇ چوقۇم ھىيلىگەر ئۇزۇچى.

\* \* \*

بەخت تىرىشىپ كۈرهش قىلىۋاتقانلارغا يېقىنلىشىدۇ.

\* \* \*

بىز رەڭگى قارىلارنىڭ يۈرىكىنى قارا، دەپ كەسکىن  
ئىتالمايمىز. رەڭگى ئاقلارنىڭ قەلبىنى ئاق، دەپمۇ ھۆكۈم  
قىلالمايمىز.

\* \* \*

ئاسفالت يوللاردا مۇچقۇر ماشىنىسىنى ھەيدەپ كېتىۋاتقان  
بىراۋ، تار چىغىر يولدا ئىشەك ھارۋىسى بىلەن كېتىۋاتقان  
ئادەمنىڭ بىر كۈنلىرى ئۆزىدىن ئېشىپ كېتىشى مۇمكىنلىكىنى  
ئويلاپ يەتمىگەن بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

ئاتا - ئانلارنىڭ مەخچىيەتنى بالىلار ئاشكارا قىلىپ قويىدۇ.  
چۈنكى، بالىلار يالغان گەپ قىلىشنى بىلمەيدۇ.

\* \* \*

تۇرمۇشتا ياخشى كىشىلەرنىڭ ئابرويى تەمدەدىن تۆكۈلۈپ  
كەتتى. تەمدە — شەيتاننىڭ مۇڭلۇق ناخشىسى.

\* \* \*

شەھۋەت ئەرلەرنىڭ ھالاكتىدىن باشقۇ نەرسە ئەممەس.

\* \* \*

يازغانلىرىنىڭ خەلقنىڭ روھى بولمىسا، يازمىلىرى يېنىڭ ئۆمرى  
شۇنچە قىسقا بولىدۇ.

\* \* \*

ئەقىللەق ئادەملەر ئەزەلدىن ئۆزىگە پايدىلىق نەرسىگە كۈچ  
سەربى قىلىدۇ. ئۇ ئۆزى ئۇچۇنما ھەم باشقىلار ئۇچۇنما پايدىلىق  
بولىدۇ.

\* \* \*

بىر مىللەتنىڭ ھاياتىدىكى ئاساسىي كىرزىس — ناھەق  
ئىشلارغا قول قوشتۇرۇپ تۇرۇش.

\* \* \*

بىز ماڭخان يوللىرىمىزدا ئىز قالدۇرالمىدۇق، بىراق ھايات  
ھەققىدە ئويلىنىشنى داۋاملاشتۇردىق.

\* \* \*

كەمبەغەلنىڭ دوستى تەڭرى، كىشىلەر ئۇلاردىن ھەققىتەن  
بىراق ياشايدۇ.

\* \* \*

خۇشخۇي مۇئەللىمنىڭ قابىلىيەتسىز كىشىلەرنى  
تەربىيەلىمكى ئاسان.

\* \* \*

مېنىڭ غەلبەم ئىرادە بىلەن تەۋە كۈلچىلىكىدىن كەلگەن.

\* \* \*

قابىلىيەتسىز كىشىلەرنى كەمىستىكەنلىكىمىز جاھىلىيەتنىڭ  
ئۇتلۇرىنى ئۇلغايىتقانلىقىمىزدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

گۇناھ خۇپىيانە ئېلىپ بېرىلىدۇ، خۇپىيانە سۆزلىنىدۇ،  
خۇپىيانە ئاشكارلىنىدۇ، خۇپىيانە تارقىتلىدۇ.

\* \* \*

باشقىلارنىڭ خوتۇن - قىزلىرىغا كۆز تاشلاش، ناشايىان  
خىياللاردا بولۇش، سۆز - چۆچەكلىرنى تارقىتىش ئەركەكلىكتىن  
چىقمايدۇ. ھەقىقىي ئەركەكلىك نەپسى خاھىشىنى يىغىشتۇر.

\* \* \*

ئەدەپ - ئەخلاق ئۆلگەن ئەلده ھاياسىزلىق بازار تاپىدۇ.  
غېرىبلىق، چۈشكۈنلۈك، يېتىملىق... مانا شۇنىڭ  
پاچىئەلىرىدۇر.

\* \* \*

هایات — كۆرەلمىگەنى كۆرسەتتى، ئاڭلىمىغاننى ئاڭلاتتى، سۆزلىمىگەنى سۆزلمەتتى. ئۇ شۇنداق بۇيۈك نەرسە. ئۇنىڭ ئۇلۇغلىقىنى تىرىك، ئويغاق ئادەملەر بىلىپ يەتتى.

\* \* \*

تەڭرى تەبىئەتنىڭ قەلبىنى يۇمىشاق قىلدى، ئىنسانلار ئۇنىڭ ئىللەق ناخشىسىدىن ھۆزۈرلاندى.

\* \* \*

ئەر ئايالنىڭ بۇيرۇقىغا ئۆزۈل - كېسىل بويسوئۇپ كەتكەنде، هایات ۋە تۇرمۇشنىڭ ئېكولوگىيلىك تەڭپۇئلىقىدا بۇزۇلۇش كېلىپ چىقىدۇ.

\* \* \*

ئۇلۇغ غايىدە، ئەخلاق ۋە ئىرادە ئەقىدە بىلەن كۆكلىدى. تەڭرى بۇنىڭ ئۇچۇن شۇ بەندىسىدىن سۆيۈندى.

\* \* \*

ساختا ئادەملەرنىڭ مۇنداق بىر ئارتۇقچىلىقى بار: ئۇ ساختا نەرسىلەرنى تېز بايقييالايدۇ.

\* \* \*

ئاياللارنىڭ شرم گۈلزارى — ئىرلەرنىڭ بەخت تۆشۈكى.

\* \* \*

ئۇز - ئۇزىگە ئىڭ ئادىل باها بىرگۈچىلەر — تەڭرىدىن  
ئۇيالغۇچىلار بىلەن بالىلار.

\* \* \*

قەلەندەر ئىنسانىيەتنىڭ پۇچەكلىرىدىن باشقا نەرسە ئەممەس.

\* \* \*

بالىلارنىڭ ئىڭ ئېسىل ئاتىسى — ئەدەپ.

\* \* \*

ياش كۆچتىلەر قامەتلەك دەرەخلىھەردىن ھۆزۈر ئالدى، شۇڭا  
ئۇلار قامەتلەك بولۇپ يېتىشتى.

\* \* \*

قۇشلار ئىزگۈ ئاۋازلىرى بىلەن تەبىئەتنى ماختىدى، تەبىئەت  
قۇشلارنى تېخىمۇ ياخشى كۆرۈپ قالدى.

\* \* \*

مۇۋەپىەقىيەت سەھنىسىدىكى گېگانتلارنىڭ ئاددىي ئارخىمپىدىن

كۆرۈۋالا لايىمىزكى، ئۇلارنىڭ مۇۋەپپە قىيىتىنى پاك روھ ۋە پاك تېندىن ئايىرىپ قارىيالما يىمىز.

\* \* \*

زېمن سەرگەردان بالىلاردىن سورىدى: «سەلەر نېمە ئادەملەر؟» بالىلار: «ئۇلگە ۋە يېتەكچى ئىزدەپ يۈرگەن يېتىم بالىلار» دېدى.

\* \* \*

ھەقىقى ئېتىقاد بىلەن يېزىلغان ئەسىردا جان بولىدۇ.

\* \* \*

ئىنساننىڭ ۋۇجۇد گۈلى — ئەقىل. ئۇنىڭ تۈمەن شاخچىلىرىدىن بىلىم، ئەخلاق، ئىنساپلىق يېتىلىدۇ.

\* \* \*

بىزنى تېرىقتەك چېچىۋەتكىنى ئۆزىمىزنىڭ روھى.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىز ھەقىقىدە چوڭقۇر ئويلاشماي تۈرۈپ زامان ۋە ماكاننى بىئەتمۇار دەيدىغانغا ھېچ ئاساسىمىز يوق.

\* \* \*

ھوقۇق تىلى بىلەن ئۆزىنى بېزەپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

سۇۋەر - تاقەتنىڭ خەزىنسى ھېكمەت ئەربابلىرىنىڭ شەپىن  
تىللەردا.

\* \* \*

دۇنيادىكى ئەڭ ۋەھشىي قوللۇق — ھەقىقتە يولىدىكى  
بىلمسىزلىك، ھەقىقتەكە بولغان تۈنۈشىمىزنىڭ ئاجىز،  
كەمتوڭلۇكىدىن زۇلمەت بىزنى ئۆز بۆشۈكىدە بۆلەپ كەلدى.

\* \* \*

تەڭرى تەربىيە تەسىر قىلىدىغان ئادەمنى سۆيىدۇ.

\* \* \*

ياخشى سۆز — بالىلارنىڭ دوستى.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ شەخسىي كۈچى — ئۇنىڭ قورالى.

\* \* \*

قوغىرغۇچىسى بولمىغان بالىلارنى دۇنيامۇ تاشلاپ قويىدۇ.

\* \* \*

روھ تولىمۇ نازۇك نەرسە، ئۇ قوغىدىلىشى، ئاسىرىلىشى

كېرەك. ئۇ سۆيۈلمىگەندە بىزنىڭ ئېزىلگىنىمىز ئېزىلگەن.

\* \* \*

بالىلار ئىشەتخانىلاردىن كېلىۋاتقان قىقاس - چۇقانلاردىن ئويغىنلىپ كەتتى. ئۇلار ئاتا - ئانسىنىڭ ئاشۇ ئىشەت سارىيىدىن قايتىپ كەلمىگەنلىكىنى بىلدى.

\* \* \*

ئىدىيە تېيارلىقى — ئەمەلىي ھەرىكەتنىڭ دەسلەپكى قەدىمى. تېيارلىق ياخشى بولمىغاندا، نەتجە كۆرۈلمەسلىكى مۇمكىن.

\* \* \*

بىز ئۆلۈم ۋە تراڭىدىيىگە ئۈچر اپمۇ، ئۇنىڭغا بىپەرۋا قاردىق. بۇ دەھشەتلەك قىسىمەتلەر بىزگە ھەقىقەتەن ئاچىق ساۋااق بېرەلمىدى.

\* \* \*

بىخۇدلىق قانچە ئۇزۇن داۋاملاشسا، مەھكۈملۈقى شۇ دەرجىدە يىلتىز تارتىدۇ.

\* \* \*

مەردىكىنىڭ قىممىتى — ئىگىلمەسلىكتە، بويىسۇنما سلىقتا، ئالىيجاناب مۇھەببەتتە.

\* \* \*

بىز ھېكمەتسىز قالىمىدۇق، پەقۇت مۇھەببەتسىز قالدىق.

\* \* \*

تەننىڭ رېيازىتىدىن روھنىڭ رېيازىتى يامان.

\* \* \*

ئۆلگەن قەلبىلدە ئېتىقاد ۋە ئىمان بولمايدۇ.

\* \* \*

مەن سېنى قىقاڭ - چۈقان كۆتۈرگەن بوران بول دېمەيمەن،  
دۇنيانىڭ مەڭزىنى ئىلللىق سىپاپ ئۆتىدىغان مەيىن شامال  
بولساڭمۇ بولدى.

\* \* \*

بىزنىڭ دۇنيادا يالغۇز، يېڭانە قالغان چاغلىرىمىز -  
ئىلىم - ھېكمەتتىمن يىراق بولغان چاغلىرىمىزدۇر.

\* \* \*

بىزنىڭ ئۇلغۇزار روھىمىز بىز ئۆلگەن تەقدىردىمۇ بىز  
ياشىغان دۇنيادا يورۇپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

قدلب ئىشىكىمنى چېكىپ كىرگەن قىز پېرىشتە ياكى شەيتان.

\* \* \*

تەڭرىنىڭ ساماۋى دەستتۈرى ئۆتۈش ۋە كېلەچكىنىڭ ئەڭ  
ئىشەنچلىك خەۋەرچىسى.

\* \* \*

هایاتلىقنىڭ لەزىتى قۇربان بېرىشتە، بىز شۇنداق ئۇلغۇ  
هایاتنى ئۇلغۇ قەدەملەر بىلەن بەرپا قىلىمیز.

\* \* \*

شاپىر — تەڭرى سۆزلىرىنى ھەقىقىي مەنىسى بىلەن  
شەرھىلگۈچى، ئۇ تەڭرى بىلەن ئىنسان قەلبىنى تۇتاشتۇرۇپ  
تۇرغۇچى رىشتە. كائىناتىسىكى يېڭانە روھ تېبىئەت ۋە جەمئىيەتنىڭ  
دلى ۋە تىلى. ئۇ تىنج ئۇرمانلاردىكى ئىزگۈ كۆي، جۇشقۇن  
ئېقىنلاردىكى كۈچلۈك سادا، ئۇنىڭ ۋۇجۇددىدا، قەلبىدە،  
يۈركىنىڭ تېرەن قاتىلىمدا شۇنداق بىر ئىسىل بۇلاق بار: ئۇ نۇر  
بۇلىقىدۇر، ئۇ ئاتەش بۇلىقىدۇر، ئۇ گۈزەل قان بۇلىقىدۇر.

\* \* \*

كامل ئىنسان — كامىل ئىلىمنىڭ مېۋسى.

\* \* \*

ھېچ نەرسىگە ئېرىشەلمىگەنلەر — شاختىن شاخقا قونۇپ  
يۈرگەن شاتۇتىلار دۇر.

\* \* \*

دۇنيادا شۇنداق ياخشى ئۆلۈملەر باركى، بۇ ئۆلۈم  
جەڭگەنىڭى شېھىتلىكتۇر.

\* \* \*

پىشىپ يېتىلگەن ئادەم ھاييات يوللىرىدا تەمتىرمەپ قالمايدۇ،  
ئۇ تەجربىه خەرتىسى بىلەن مەقسەتلەرىگە تېز يېتىدۇ.

\* \* \*

ئېتىقادنىڭ يوقالغانلىقى ھاياتىي كۈچمىزنىڭ ئاجىز لاب  
كەتكەنلىكىدىن بولسا كېرەك.

\* \* \*

تارىخ خۇلاسلاندى، تەجربىه - ساۋاقي يەكۈنلەندى،  
مەغۇلبىيەتلەر رەقىبلىرىگە ھېسداشلىق قىلىش، رەھىم قىلىشتىن  
كەلگەندى.

\* \* \*

شاىئر تېبىئەتنى يازىدۇ، ئىنسانىيەتنى يازىدۇ، ھاياتىنى،  
تۇرمۇشىنى يازىدۇ. دۇنيانىڭ كۈلكىسى ۋە يىغىسى ئۇنىڭ

شىئىرلىرىدا مۇجەسسىمەنگەن تەڭرى ۋە ئالىم ماھىيدىلىرى  
جىلۋىلەنگەن.

\* \* \*

بىز ئۆلۈمىنى شەرەپلىك بىلگەن چاغدا، ۋەتىنمىز ئۈچۈن  
كۈرهش قىلىش يولىدىن يانمايمىز.

\* \* \*

زامان تار بولسا، ياخشى كىشىلەر سۆھبىتى گۇناھلىق  
سۆھبىت، دەپ قارىلىدۇ.

\* \* \*

ئىككى يۈزلىمچىلەرنىڭ رەقىبى ھەم دوستىمۇ بولمايدۇ،  
ئۇلار رەقىبىقىمۇ، دوستقىمۇ ئوخشاشلا دۇشمن.

\* \* \*

ياشتا چولق بولسلا ئۆلۈغ سانمايمىز، بېقت ئىخلاق  
يۈزسىدىن ھۆرمەتتە بولىمىز. ئىنسان ئۆلۈغلىقى ئىنسانىيەتكە  
بولغان يۈكسەك مۇھەببەتتە.

\* \* \*

غۇزپىڭنى يوشۇر، پىنهان تۇت، ئۆچۈپ قالمسۇن  
دۇشمىنىڭگە ئوت.

\* \* \*

بالسلايدىكى ئىمان ۋە ئېتىقاد ئاتىلارنىڭ ۋۇچۇدىدىن كېلدر.

\* \* \*

ئىنسان شامال بولغاندا ئۈچۈپ توختىمايدۇ، ئۇ تاش بولغاندا پەقىت قىمىرىلىمايدۇ، ئۇ شۇنىڭ ئۈچۈن ھەققىي ئادەم بولۇش كېرەك.

\* \* \*

دۇنيانىڭ ھاياسىز يەرلىرىنى پەقىت دىنلى ئەخلاقى يېپىپ تۈرىدۇ، ئىنسانىيەت شۇنىڭ ئۈچۈن دىنلى سۆيگەن.

\* \* \*

ئادەم ئىت بولغاندا ئىتتىن بەكىرەك چىشىلەيدۇ.

## زۇمرەت ئېقىن

گۈزەللىك بولمىسا، ئەخلاقىمۇ، پەزىلەتمۇ، بىلىممو...  
ھەممىسى بولمايدۇ.

\* \* \*

مۇناپىقلار ئۆز گۆشىنى يەپ ياشايدۇ.

\* \* \*

پۇرسەت يېتىلسىلا ئۆلۈمدىن قورقۇپ كەتمە، ئۆلۈغ غەلبىد  
ياخشى پۇرسەت ئىچىدە ئەمەلگە ئاشىدۇ.

\* \* \*

دەرت — كۆيۈۋاتقان ئوت.

\* \* \*

بىزدە مۇستەقىل ئىدىيە بولمىسا، بالىلارنىڭ باشلىغان  
 يولغىمۇ مېڭىپ كېتىمىز.

\* \* \*

من دوستلىرىنىڭ سۆھبىتىدە بولغىنىمدا بارلىق غەم -  
قاىغۇمنى ئۇرتۇزىمەن.

\* \* \*

سەن بالىلارنىڭ سورىغان سوئالىرىغا جاۋاب بېرەلمىسىڭ،  
بالىلار سائى ئىشەنمىدۇ.

\* \* \*

ئېھساننىڭ شۇنداق بىر بۇيۇك يولى بار، بۇ يول كىشىلەرنى  
جەنەتكە ئېلىپ بارىدۇ. بۇ يول ياخشىلىق، مېھربانلىق،  
سەممىيەلىك يولىدۇر.

\* \* \*

ياخشى ئادەملەر دۇنيانىڭ ئۇيياتىزىز يەرلىرىگە كۆز - قىرىنى  
سالمايدۇ.

\* \* \*

يارىلانغان قوش پۇتون بەدەنلىرىدىن قان ئېقىپ تۈرسىمۇ  
هایاتقا ئۆمىدىلىك قارىدى. ئۇنىڭ چىراىلىق كۆزلىرى يېشىل  
دۇنياغا تىكىلگەندە قىلبى سادالاندى. تېبىئەت نىقدەر گۈزەل - ھە!  
ئۇنىڭ پىنهان قىلبى تېبىئەت بىلەن بىرلىشىپ كەتتى.

\* \* \*

بەختىزلىك بولمىسا، بەختنىڭ قەدیر - قىممىتى بولمايدۇ.

\* \* \*

كائىنات — تەڭرى سۈپەتلەرنىڭ بىر قىسى.

\* \* \*

گۇناھ تەننى كېسىل قىلىدۇ، روھنى مەجرۇھ قىلىدۇ.

\* \* \*

ئۇزەل ماڭارىپىمىز بولمىسا، ئۇزەل تۇرمۇش ۋە كۆڭۈللۈك  
هاياتىمىزدىن سۆز ئاچالمايمىز.

\* \* \*

ماڭارىپى كېسىل ئەلنباڭ زۇلمەت دەرىخى مەڭگۈ كۆكىرىپ  
نورىدۇ.

\* \* \*

ماڭارىپ — ئۇيغانغان خەلقىباڭ قىبلىنامىسى.

\* \* \*

ۋەتەنباڭ ئۇلۇغلىۇقىنى ئۇنباڭ ھۆرلۈكى ئۇچۇن ياؤلار بىلەن  
كۈرەش قىلغان شېھىتلاردىن سوراڭلار!

\* \* \*

ئۇتۇنۇش بولمىسا، كۆيۈنۇش بولمايدۇ.

\* \* \*

ئائىلە — كىچىك بىر تەجربىخانا، بىز بۇ يەردە تۇرمۇشنىڭ

ھەر تەرەپلىرىنى تەجربى بە قىلىمىز .

\* \* \*

ياخشى كىشىلەرنىڭ خىيالى خەيرلىك بولىدۇ . ياخشى نىيەت  
ياخشى خىيال ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشىدۇ .

\* \* \*

ناچار ئەخلاقلارغا بولغان قىزغىنلىقىمىز تۆپەيلى دوزاخنىڭ  
 يولىغا كېرىپ قالىمىز .

\* \* \*

شان - شۆھەرتى قوغلىشىۋاتقان ئادەم ئۆزىنى كۆرگۈزە  
 زالغا قويغان ئادەمدۇر، ئۇنىڭ قىممىتى پەقت كۆرگۈزە  
 زالدىلا .

\* \* \*

باھار يامغۇرلىرى تەبىئەتتىكى يېشىل ھاياتنىڭ  
 قوغدىغۇچىسىدۇر .

\* \* \*

پاسكىنا، پاسق بولمساڭلا، سېنىڭ قەلبىتىڭە ھېكمەت  
 سىڭىدۇ .

\* \* \*

سەۋىر ۋە قانائىت ساھىبىنىڭ باسقان يوللىرى خەيرلىك

بولىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ گۇناھ يولىدىن قايتقان ۋاقتىمىز، تۈغۈلغان  
ۋاقتىمىز دۇر.

\* \* \*

سەزگۈر، ئەقىللىق ئادەم ئۈچۈن زېمىندىكى ھېچقانداق نرسە  
پىنھان ھەم مەخپىي ئەمەس.

\* \* \*

سەپىرىڭنى داۋاملاشتۇر، خادا تاش، دەريا، دېڭىزلاردىن  
كېچىپ ئۆت، چىغىر يوللار، داغدام يوللاردا مەردانه ماڭ، قارلىق  
تاغلاردىن، چوققىلاردىن ھالقىپ ئۆت، سېنى بىر نرسە كۈتۈپ  
تۇرىدۇ، ئۇ — ئەركىنلىك.

\* \* \*

نادانلارنىڭ دوستى ھەم دۈشىنىمۇ بولمايدۇ.

\* \* \*

بېسىۋېلىنغان ۋەتەننىڭ تارىخى مەجبۇرىي بۇرمىلىنىدۇ..

\* \* \*

مېنى ئازابلاۋاتقان روھ — هىجران روھى.

\* \* \*

سەۋر — ئىنسانىيەت ئۆزۈرنى ئۇزارىدۇ، كۈتۈلمىگەن  
بەختكە مۇيەسسەر قىلىدۇ.

\* \* \*

ئىقتىسادىي ئېڭى تۆۋەن ئەلنىڭ كەلگۈسىدىن ئالدىراپ سۆز  
ئاچالمايمىز.

\* \* \*

ياخشى كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ بېشىنى سلايدۇ،  
مۇساپىرلارنىڭ كۆڭلىنى ئايابىدۇ.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزنى دۇنيانىڭ مېھمىنى ئىكەنلىك كەملىقىزنى  
بىلگىنىمىزدە، ئۆيىمىزگە كەلگەن مېھماننى ياخشى كۈتمىز.

\* \* \*

دۇشمن نېمىنى دېمەيدۇ، نېمىنى قىلمايدۇ... ئۇلارنىڭ  
ئاچىق تىللەرىدىن مەيۇسلىنىش كېرەكمۇ؟ ياق، مەردانە بولۇشنى  
ئۆگىنىڭ، قايغۇرماك، باتۇر لارچە ياشاڭ...

\* \* \*

بىزنىڭ تەبىئەتنى چىن قەلبىمىزدىن سۆيىگىنىمىز، تەڭرىنى  
سۆيىگىنىمىز.

\* \* \*

قەھرىمان ئۇلۇغ ئانا پەرزەتلىرىنى كۈرەشكە چاقىرىق  
قىلغاندا قەيسىر، باتۇر ئانا ئۇلارغا ئۇۋە مىلتىقلرىنى قۇتقۇزدى.  
جامائەت ئۇلارغا مەدەتىسىن تون كىيگۈزدى.

\* \* \*

سەۋىرسىزلىق ئىنسان گۇناھلىرىغا يول ئاچىدۇ.

\* \* \*

خورلۇق — بالىلارنى جىمىغۇر ياكى كېكەج قىلىپ قويىدۇ.

\* \* \*

سەۋىر ئەقىلىنىڭ ئىشىكىنى ئاچتى، ئەقىل مەربىەتنىڭ يولىنى  
تاپتى.

\* \* \*

مەنىۋى نامراتلىققا خاتىمە بىرگەن خەلق ماددىي نامراتلىق  
ئۇستىدىن ئاسانلا ئۇستۇنلۇكە ئېرىشىدۇ.

\* \* \*

ئۆز گۈزلەنىڭ ئۇلۇغۇوار مەقسۇتلىرىنى چۈشىنىپ يەتكەن ئانا،  
دۇنىادىكى ئەڭ ئۇلۇغ ئاتىدۇر.

\* \* \*

مۇمنلىرىگە زىيانكەشلىك قىلغانلار ئۇلارنى كۈچى يېتىگەن  
ئىشلارغا بۇيرۇغان كىشىلەر دۇر.

\* \* \*

قېرىلار بىھۇدە ئۆتۈپ كەتكەن ھاياتىنى جىم吉تلىق تىچىدە  
ئەسلىۋاتقاندا ئويۇنخۇمار بالىلار ئۇلارنى زاڭلىق قىلدى.

\* \* \*

ئۆتكۈر، ئەقىللەق، تېرەن پىكىرىلىك كىشىلەر، كىشىلىك  
ھاياتىنىڭ ياخشى مەسىلەتچىلىرى.

\* \* \*

پىشىپ يېتىگەن مېۋە يېيىلمىسە، ئۇنى قۇرت يەيدۇ، بۇنىڭ  
ئۈچۈن باغۇن ئەلۋەتتە ئەپسۇسلىنىشى كېرەك.

\* \* \*

بىزنىڭ كۈچلۈك يۈلەنچۈكمىز دانىشىمەنلەرنىڭ ۋە ئاتا -  
ئانمىزنىڭ ھەقىل ئۆگىتىشلىرى بولسۇن.

\* \* \*

مۇھەببەت ئۆز تېزگىنىنى يوقاتقان ئات، ئۇ ئاخير ئۆزى  
فالىمىغان بىرىنىڭ قولىدا تۇتقۇن بولىدۇ.

\* \* \*

تەلۋە، نادان ئادەمگە بارلىق ئادەملەر نادان بولۇپ كۆرۈندى.

\* \* \*

بىزنىڭ پىكىر خىيالىمىزدا ئازاب سالغۇچىنىڭ ئوبرازى  
بولسۇن.

\* \* \*

ئىنسان تەبىئەتنىڭ گۈزەل ناخشىسىنى ئېيتىش ئۈچۈن  
ئاپىرىدە قىلىنىدى.

\* \* \*

هایات چوقانلىرى ۋە تۈرمۈش غەۋالىرىغا خۇپىن  
بولۇۋالغانلار بەلكىم بىچارىلمىرىدۇر.

\* \* \*

من پىقتىلا من، سەنمۇ سەن، تەڭرىمۇ تەڭرى... قانداق  
كۈچلۈك بولۇپ كەتمىلى، ئۆزىمىزنى يارتىپ باقىمدۇق.

\* \* \*

رېقابت — ھەستەتنىڭ ئىلىمى سۈپىتى ياكى چىرايدىق  
ئاتىلىشى.

\* \* \*

بىزنىڭ يوشۇرۇۋاتقان سىرىمىز گۈناھتىن ئىبارەت.

\* \* \*

قۇرۇق كېپ قىلىشلىرىڭدىن قورقۇپ قالغانلىقىڭنى بىلدۈق،  
قاخشاڭ نەرسىنىڭ بەكىرەك ئاۋاز چىقىرىشى ئەجەبلىنەرلىك  
ئەممەس.

\* \* \*

بىلىم سېنى شۇ قىدەر سەممىي، راستچىل، ئەخلاقلىق  
قىلدى، بايلىق سېنى ئۇ سۈپەتلەردىن مەھرۇم قالدۇردى.

\* \* \*

چاقىرىق ۋە ئاگاھلاندۇرۇش بولمسا، ئىنسان غەپلەتلەرى  
تولىمۇ ئۇزاق داۋام قىلىدۇ.

\* \* \*

پۇت - قولىمىز چاققان بولمسا، بىزگە تېگىشلىك نەرسىمۇ  
باشقىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان بارلىق مەخلۇقاتلارنىڭ ئەڭ ئالىي خوجىسى بولغاچقا،  
تەڭرى ئۇنىڭ گۈناھلىرىنى مەغپىرەت قىلىدۇ.

\* \* \*

زالالت بار بولدى، ھەقىقەت بار بولدى.

\* \* \*

ئەھلى ھېكمەت ئۇستا زەلەرى ئۇلۇغ ماختاشلاردىن قورقۇنج  
ھاسىل قىلىدۇ. ئۇلار ماختاش، ئۇلۇغلاشنىڭ پەقدەت تەڭرىگىلا  
مۇناسىپ ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ.

\* \* \*

پەرىشتىلەر بۇۋاقلارغا تەڭرى ھەقىقىدە شىۋىزلىدى. بۇۋاقلار  
تەڭرىنى سېخىنىپ ئوماق تەبەسسىم قىلدى.

\* \* \*

دۇنيادىكى تالاي گۈزەل ئاياللار ئۆز لاتاپتىنىڭ قۇربانى بولۇپ  
كەتتى.

\* \* \*

سەن قولۇڭدىكى گۆھىرىڭنى يۈتتۈرۈپ قويغاندا، ھايات سائى  
بېڭى ئەقلىنىڭ ھېكمەتلەك سۆزلىرىنى بېرىدۇ.

\* \* \*

خۇدا ھەقىقەتچىلەرنىڭ دوستى.

\* \* \*

ئۆز - ئۆزىنى قۇتقۇزغانلار خۇدانىڭ ياخشى بەندىسى.

\* \* \*

ھىلە - ئەقىل - پاراسەتنىڭ بىر شاخصىسى، ئۇلار  
بىرلەشكەنде ھاياتقا خەۋپ يەتمەيدۇ.

\* \* \*

قۇشلارنىڭ قىسماققا چۈشۈپ قالغانلىقىدىن ئەپسۈسلانما،  
ئۆزۈشنىڭ قاپقانغا چۈشۈپ قالغانلىقىدىن ئۆكۈن.

\* \* \*

كامل ئايال - ئائىلىنىڭ زىنتى، ئۇنىڭ پېزىلىتى بىلەن  
ئائىلىسىنىڭ سەلتەنتى بۈيۈكلىككە يەتتى.

\* \* \*

دۇنيادىكى تالاي ئادەملەر تالاي ھايۋانلارغا ئوخشاش گال  
قايغۇسىدىلا ياشайдۇ.

\* \* \*

تاغدا بۈيۈكلىك ۋە گۈزەللەك بولغاچىلا، بىز ئۇنىڭخا  
قىزىقىپ قالدۇق.

\* \* \*

ياخشىلارنىڭ قىلبى گۈزەل سۆزلىرىنىڭ خەزىنىسى.

\* \* \*

جىنسىي ئىستەكلىرىنىڭ سېنى ئارام تاپقۇزمىدى، گۇناھ ئاخىر سېنى چاقىرىدى.

\* \* \*

سېنى دۇئىلغا چاقىرغان ئادەم ھەقىقىي باتتۇر ئادەم.

\* \* \*

كۈرەش بولمىسا بەخت بولمايدۇ، بۇ كىشىلەر ئەزەلدىن بىلىپ كېلىۋاتقان ھەقىقتە.

\* \* \*

زاتى مۇبارەك: «ئۆلۈم — كىشىلەرگە يېتىرلىك پەند - نىسەھەت» دېدى. بىز نېخى بۇ ھېكمەتنىڭ مەندىسىنى چۈشەنمىدۇق.

\* \* \*

ھەقىقەتچىلەردىن بول، بىراق بەكمۇ ئاشۇر وۇھتمە.

\* \* \*

ياخشىلىق يوللىرىغا سەرپ قىلغان پۇل - مال، ئىنسانلار

قەلبىنى بىر - بىرىگە مەھكەم باڭلайдۇ.

\* \* \*

پۇشايمان — نادانلىق ۋە بىخودلۇقنىڭ ئاخىرى.

\* \* \*

ئېھسان — جەنەتتىڭ گۈزەل قەللى.

\* \* \*

شەيتان بىزنى ۋە سۆھسىگە سالغاندا گۇناھ يولى پارلاق مەنزىل  
ھاسىل قىلىدۇ، بىز ئۇ مەنزىللەرde نارەسىدە قىزلارغا ئىشرەت  
كۆزىمىز بىلەن قارايىمىز.

\* \* \*

نۇرغۇن گېڭانلىار دۈشمەنلىرىدىن چەك - چېڭىرانى  
ئايىمىغانلىقى ئۈچۈن تېزلا مەغلۇپ بولدى.

\* \* \*

ئاجىزلاр — بىخت - سائادىتتىنى ھاكىمىيەتتىڭ خەزىنلىسىدىن  
ئىزدەيدۇ.

\* \* \*

پىرگىنىشلىك ئادەملەر ئىچىدە باشقىلارنى كۈلۈپ تۈرۈپ  
كەمىستىدىغان ئىپلاسلارمۇ بار.

\* \* \*

هەقىقت ئۈلۈغ ئەرباپلارنىڭ قولىدا قانائىت تايىدۇ.

\* \* \*

**كۆڭۈل** — زېمىننىڭ ئۆزى، بىز ئۇنى خالىغان ئىشلارغا ئىشلىتىدە كەيمىز.

\* \* \*

دۇنیادىكى نۇرغۇن سىرلار ئاددىي ئادەملەرنىڭ قولى بىلەن  
ئىچىلىپ قىلىشىمۇ مۇمكىن.

\* \* \*

ئىنسانىيەت ئۇلۇغ بىر قىسىمەتتىن ئاپىرىدە بولدى.

\* \* \*

دۇنيا ئەزەلدىن قىلبى ھەقىقت ۋە مۇھەببەت بىلەن تولغان ئازانگارتلارنى چەتكە قىقىپ كەلدى، لېكىن قەتلى قىلالىمىدى.

\* \* \*

**ئاقىللار نادانلاردىن دوستلىقق تىلىمەيدۇ.**

دۇنیاغا يەنلا ئادىل باها بىرگۈچىلەر بار، ئۇلار مۇرىۋەت ساھىبلىرىدۇر.

\* \* \*

يوقسۇزلىق بىكار تەلەپ ۋە تەمەخورلارنى تېز ئىزدەپ تاپىدۇ.

\* \* \*

بىدەل تۆلۈش كېرەك، نېمىگە؟ تەنھالىققا، يالغۇزلىققا،  
غېربىلىققا... .

\* \* \*

تەجرىبىسىز ئادەم ئىتتىك خاتالىشىدۇ.

\* \* \*

هایاتنىڭ تاتلىق يېرى شۇكى، ئۇنىڭ ئىستەكلىرىدە گۈزەل  
قىزلارنىڭ ناز - كدرەشمىلەردىك مەپتۇنكار خۇلۇقلار چېچەك  
ئاچقان.

\* \* \*

سەن شېرىن جۇپتۇڭنى چوڭقۇر سۆپىگەندە، ئۇ سېنىڭ بارلىق  
سېھرىڭنى ئوغىرلاپ بولدى.

\* \* \*

تولا ئۇخلاش هایاتنى خوراتقانلىقىن باشقا ئىرسە ئەممەس.

\* \* \*

ناچار ئايال شەيتاننىڭ كۈچلۈك ئىلهاami بىلەن پاشى ئالەمنىڭ

دوزىخىنى بىرپا قىلدى، ئۇ ياخشى ئېرىنى ئۇنىڭ لاؤلداپ  
كۆيۈۋاتقان ئوتىغا تاشلىدى.

\* \* \*

دۇشمىنى يوق ئادەم يۈرە كىسىز بولىدۇ.

\* \* \*

هایاتنى سۆيمىسلەك ئۇنىڭ شان - شۆھرتىگە ھاقارەت  
قلغىنىمىز دۇر.

\* \* \*

هایاتنىڭ بۇ ئېگىز - پەس يوللىرىدا ئېغىر سۈكۈت بىلەن  
كېتىۋاتقانلار يَا دانشىمنلەر، يَا ۋەتەنسىز لەردۇر.

\* \* \*

غالبىلار يېقىلىپ كەتكەندە، ئۇنى ئېچكىم يۆلەپ  
تۈرگۈزمايدۇ، چۈنكى ئۇ ئورنىدىن تۈرۈشنى بىلىدۇ.

\* \* \*

ناتىق خىيالغا چۆمگەندە، دۇنيا ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ قالدى.  
ئۇ ۋالقلاب سۆزلىگەندە، دۇنيا قۇلىقىنى ئېتىۋالدى.

\* \* \*

زېمىننىڭ ئۇستىگە تارىلىپ كەتكەن ئوت ئىنسان ۋۇجۇدىدىن  
كەلگەن.

پاڭىزغاڭلا ئەلسەنە رېچىۋەر بىللە ئەلەم لەپەر ئەنسەنە،  
\* \* \*

غالبىلار ھەق - ئادالىت ئۈچۈن تېڭىرقاشنى رەت قىلىدۇ،  
ئاشقلار سۆيگۈ ئۈچۈن ئىككىلىنىشنى رەت قىلىدۇ. دۇنيا مانا  
شۇنداق داۋام ئېتىدۇ.

\* \* \*

بىز بىر نىيدىت، بىر مەقسىتتە دۇشمەنلەر ئالدىدا  
كۈچۈكلىنىشنى رەت قىلالغاندا، بىز مۇتلەق ئۈستۈنلۈككە  
ئېرىشىلەيمىز.

\* \* \*

ئىتىقادىن مەھروم قالغان ئادەم - ئىنسانلىقىنى يوقاچان  
ئادەمدۈر.

\* \* \*

دېننىڭ كۈچى - تەڭرىنىڭ كۈچى.

\* \* \*

ئوقۇغۇچىلار مۇئىللىمدىنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى ئۆزلىرىنىڭ  
غۇرۇرى بىلەن قوغدۇپ كەلدى، شۇڭا پۇتكۈل ئىنسانىيەت  
مۇئىللىمىنى «ئۇستاز» دەپ چاقىردى.

\* \* \*

قىز لارنىڭ كۆپى خام خىيال ئىچىدە مەغلۇپ بولۇپ كېتىدۇ.

\* \* \*

قىزلارنىڭ ئالدىدا شېرىن سۆزلەر بىلەن كۈچۈكلىكىنلەر،  
ئۇلارنى يېتىپ ئاشقۇچە خارلىدى.

\* \* \*

مەدەت غۇرۇرغا غۇرۇر، كۈچكە كۈج، ئەخلاققا ئەخلاق  
بېغىشلەيدۇ.

\* \* \*

ئادەمنىڭ يوشۇرۇن مەنسىنى كىم چۈشەنسۇن، ئۇنىڭ  
ۋۇجۇدى ۋەھىملىك مەنزىرىلەر بىلەن قاپلانغان، ئۇ  
يوشۇرۇن ئالى.

\* \* \*

بىز غۇرۇرنى يوقاتقانلارنىڭ قىلىگە دەھشەتلىك، ئاچقىق  
خورلۇقلارنى بېرىلگەندە، ئۇلاردا يېڭى بىر غۇرۇر چېچەك تېچىپ  
قىلىشى مۇمكىن.

\* \* \*

ئۆز ئەمگىكىمىز بەدىلىگە كەلگەن نەتىجىمەز گويا  
پەرزەنتلىرىمىزدە كلا سوپۇملۇك.

\* \* \*

قۇشلار ئۆز غۇرۇرىنى ئۆز ئۆزىسىنى جان پىدالىق بىلەن  
قوغداش ئارقىلىق نامايان قىلدۇ.

\* \* \*

قۇش ئۆز ئۆزىسىنى مەخپىي قورۇپ چىقارمىش.

\* \* \*

بىز تۈغۈلغان ئۆي ئۆزىمىزنىڭ بولغىنىدەك، بىز ياشاؤاقان  
يەرمۇ ئۆزىمىزنىڭ.

تەبىئەتنىڭ نازۇك شىۋىرلاشلىرى بالىلار قەلبىدىن ياكىرخان  
ناخشىنىڭ ئەكس ساداسى.

كىچىك بىر گىياھتا بالىلارنىڭ ئىللېق تەبىسىملى بار.

\* \* \*

مۇكەممەل ھايات بولسا، مۇكەممەل ماکاننى ئەھىا قىلغىلى  
بولىدۇ.

\* \* \*

مېنى كىشىلەر ئاجىز دەپ قارىغاندا، مەن ئۆزۈمىدىكى  
ئىللەتلەرنى بىلىۋالىمەن. خەلق مۇقەددەس گەينەكتۈر.

\* \* \*

ناخشا — تۆنۈگۈنكى دۇنيادىن كەلگۈسى دۇنياغا كېتىۋاتقان  
روه.

\* \* \*

كېگانىت قارىغايىنىڭ ھەستخورلىرى كۆپ بولىدۇ، يۈكسەك  
كىشىلەرنىڭمۇ دۈشمەنلىرى كۆپ بولىدۇ.

\* \* \*

گۇناھنىڭ يوللىرى تەڭرىنى ئۇرتۇغانلار ئۈچۈن پارلاق ھەم  
كەڭرى.

\* \* \*

ئىت ئادەم بولالىغان بىلەن، ئادەم ئىت بولالايدىكەن. مەن  
زېمىندا كىشىلەرنىڭ ئېغىزىدىن لوقما تارتىۋېلىۋاتقان، ھە دېسە  
قاۋاپ، چىشلەۋاتقانلارنى ئۈچرىتىپ تۈرىمەن.

\* \* \*

بىراۋ — بىر ئادەم ياكى كۆپ ئادەم، سەن ئۇنىڭغا ئوڭ  
كۆزۈڭ بىلەن قارىساڭ، ئۇمۇ سائى شۇنداق كۆز بىلەن قارايدۇ.

\* \* \*

سەندىكى مىسىز كېسىلىكلىرىگە دىئاگىنۇز —  
يۈرۈۋازلىق، قەبلىۋازلىق، تېرىچىلىق، شەخسىيەتچىلىك.

\* \* \*

باتۇر كىشىلەر دۇنيانىڭ تار ھەم كەڭ يۈللىرىدا پۇتكۈل  
ئىنسانىيەتنىڭ يۈكىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان كارۋانلاردۇر.

\* \* \*

سەن شۇنداق بىر تاش بولغىنىكى، سېنى زۇلۇم پاچاقلاپ  
تاشلىمالمىسۇن. سەن شۇنداق بىر دەرەخ بولغىنىكى، سېنى  
كۈچلۈك ئازاب بورانلىرىمۇ ئۆرۈيەلمىسۇن.

\* \* \*

من ئاتا — ئانامنىڭ ئالدىدا سىرىلىق بولۇپ كۆرۈنەمەن،  
ئايالىمنىڭ ئالدىدا ئۇنداق ئەممەس.

\* \* \*

دۇنيانىڭ سىرىلىرى ئاشكارىلانغاندا، ئۇنى ئاشكارىلىغان  
ئادەمنى پۇتكۈل ئىنسانىيەت ياخشى كۆرۈپ قالدى.

\* \* \*

بىرگەن نېنىڭ قاتىق بولسىمۇ، قەلبىڭ يۈمىشاق بولسۇن.

\* \* \*

مەن بىر تۈپ ئەنجۇرنى ئۆزۈمگە پايدىلىق قىلىپ ئايىتىسام،  
ئۇ كىشىلەر ئۈچۈنمۇ پايدىلىق بولىدۇ.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭە ئىشەنگىنە، ھەقىقت سېنىڭ قولۇڭدا  
كۈچلىنىدۇ.

\* \* \*

پىشىپ - يېتىلگەن ئەدەبىيات — يەتكۈچە زۇلۇم كۆرگەن  
خەلقنىڭ ئەدەبىياتى ياكى ھۆرلۈك بايرىقىنى كۆتۈرگەن ئەلنىڭ  
ئەدەبىياتى.

\* \* \*

ئادەمنىڭ ھايۋاندىنمۇ بەتتەرلىشىپ كېتىشى، ئەسلى ئۇنىڭدا  
ھايۋانلىق تەبىئەتنىڭ بار بولغانلىقىدا.

\* \* \*

سېنىڭ قەيسەر روهىڭ كىشىلەرگە يەتكەنە، سېنىڭ نۇرلۇق  
كۆزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ چېھىرىدە بولسۇن.

\* \* \*

ھەقىقىي ئۇلۇغ ئادەم بۇ دۇنيانى ئۇلۇغ مەقسۇتلەرنىڭ  
ئىزدىنىش سەھىنسى، دەپ قارىغان كىشىدۇر، شۇڭا ئۇ بۇ دۇنيانى

سوّيگەن.

\* \* \*

رەھىمىز كۈلپەتلەر ئۇقلۇق ئىنساننىڭ بىلىمى.

\* \* \*

دانىشىمندەر ئۆز نۇقسانلىرىنى باشقىلاردىن سەر تۈتىدۇ،  
لېكىن خوتۇنلىرى بۇ سەرلارنى قوشنىسىغا مەخچىي دەپ بېرىدۇ.

\* \* \*

تەقۋا كىشىلەر ئاج قالغاندا، ئىبادەت ۋە ھېكمەتلەر ئۇنىڭ  
يېتىرىلىك ئۆزۈقى بولۇپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

گەرچە قوللىرىم گەۋەدىنىڭ ئىككى تەرىپىدە بولسىمۇ، بىر  
نىيەت، بىر مەقسەتتە بىرلىشىلەيدۇ.

\* \* \*

ئەللىكىن بىلەتلىكىدە ئۇقاڭ، ئالىيغى، ئەزىزىل، ئەغاڭ بىلەتلىكىن  
ئەللىيغى، ئەزىزىل ئەغاڭ، ئەللىكىن ئەغاڭ بىلەتلىكىن ئەغاڭ بىلەتلىكىن

\* \* \*

ئەللىكىن بىلەتلىكىن ئۇقاڭ، ئالىيغى، ئەزىزىل، ئەغاڭ بىلەتلىكىن  
ئەللىيغى، ئەزىزىل ئەغاڭ، ئەللىكىن ئەغاڭ بىلەتلىكىن ئەغاڭ بىلەتلىكىن

## ئېغىر تىنىقلار

قۇشلار ئىنسان قولىغا قالغاندا ئاج قالىدۇ، چۈنكى ئۇلار  
ئۆزى خالىغان نەرسىنى بېيەلمىدۇ.

\* \* \*

ئەتە نېمە بولىدۇ؟ كىم بىلىدۇ؟ بۇ غايىب مەسىلىگە باش  
قاتۇرمايىمىز، بىزنىڭ ئاڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنىمىز —  
هازىر، هازىر — ئاتىنىڭ تۈنجى قەدىمى.

\* \* \*

دانىشىمەنلەر دۇنيانىڭ قاراڭخۇ تەرەپلىرىنى ئادىل، راست  
چۈشىندۈرۈپ بىردى، ئۇلار شۇنىڭ ئۆچۈن چەتكە قېلىدى.

\* \* \*

مۇھەببەت ۋىجداننى كۈچەيتىپ بېرىدۇ.

\* \* \*

تەبىئەتنى قۇتقۇزمىساڭمۇ، تەبىئەتكە زىيانكەشلىك قىلما.

\* \* \*

مەڭگۈ چۈشىنىپ بولغىلى ئولمايدىغان ئادەم تاشپاقا

مۇجزىدىكى ئادەمدۇر.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزنى ئۇرتۇغان چاغلىرىمىز، ئۆزىمىز ياخشى كۆرگەن ئىشلارغا قاتقىق بېرىلگەن ۋاقتىمىز ياكى ئېغىر بىخودلاشقان ۋاقتىمىزدۇر.

\* \* \*

دۇنيادا بىرلا تەڭرىگە ئىشىنىش كېرەك، بىز ئىشەنگەن نەرسە ئىككى بولسا، بۇ ھەرگىز مۇ ئىشىنىش بولمايدۇ.

\* \* \*

سەن ئىنسانىيەتنىڭ تراڭىدىلىرىگە كۆز يۈمۈۋالساڭ، سېنىڭ پاجىئەلىرىنىڭ ئاۋازىنىمۇ ھېچكىشى ئاثىلمايدۇ.

\* \* \*

ئىنساننىڭ قىلبى بىردىر، بۇ بىر قىلبكە بىرلا ئېتىقاد سىخىشى كېرەك.

\* \* \*

ئاۋازىمۇ مەۋجۇدلوقنىڭ بىلگىسى. ئاۋازلىق خەلقنىڭ كېلەپىكى قاراڭغۇ ئەممەس.

\* \* \*

\* \* \*

بىز براۋۇنىڭ مەخچىيەتىنى ساقلىيالىساق، ئۇلار بىزگە  
ئىشىنىدۇ. قىممەت ئەندە شۇنداق پەزىلەتلەرde ئاپىرىدە بولىدۇ.

\* \* \*

تۈرمىنىڭ ياخشىسى بولمىسا كېرەك، مەھكۈملۈق شۇنداق  
دېيشىكە مەجبۇر قىلدى.

\* \* \*

ئىنسانىيەت شۇنداق بىر باسقۇچنى بېسىپ ئۆتىدۇ، بۇ باسقۇچ  
مەخلق جەھەتتىكى چىرىكلىشىش. بۇنىڭغا ئوخشاش دەھشەتلىك  
تراڭىدىيىلەر ئاخىرقى باسقۇچتا يېڭى ئويغىنىشنى ئاپىرىدە  
قىلىدۇ.

\* \* \*

هاياتقا قىلىنغان ھاقارەت — ئۇنى بىھۇدە ئۆتكۈزۈۋېتىش،  
ئۇنىڭدىن ئۇنۇملىك پايدىلانماسلىق.

\* \* \*

بۇركۇت قانىتىغا ئەمەس، ئىرادىسىگە ئىشىنىدۇ، ئۇنىڭ تىك  
چووقىلاردا ماكان تۇتۇشىنى ئىرادىسىدىن ئايىرپ قارىغىلى  
بولمايدۇ.

\* \* \*

ئاددیي كاللىمىزدىكى يوشۇرۇن ئازاب بىزنىڭ ھاياتىمىزنى توختىماي نابۇت قىلىپ كەلدى. ئۇ، رايىشلىق.

\* \* \*

بایلىق باىلىقا مۇناسىپ ئەمەس ئادەمنىڭ قولىدا خارلىنىپ قالىدۇ.

\* \* \*

باشقىلارغا تايىنىپ ياشايدىغانلار جىتسىمانىي مەجرۇھلار ئەمەس، روھىيى مەجرۇھلار. \*

\* \* \*

بالىلار يىغلىسا بىزلىگىلى بولىدۇ، چوڭلار يىغلىسا ئۇنى قانداق پەسىيتكىلى بولسۇن؟ ئۇلارنىڭ قەلبىدىن ھەسرەت تۆكۈلمەكتە.

\* \* \*

خەلقىم ئازاب دەپ قارىغان نەرسىنى مەنمۇ ئازاب دەپ بىلىمەن، خەلقىم خۇشاللىق دەپ بىلگەن نەرسىنى مەنمۇ خۇشاللىق دەپ بىلىمەن.

\* \* \*

مەڭگۇ ئۇۋالچىلىقتا قېلىش شەھۋەت ۋە غەيۋەت باياۋاندا

يۈرۈشتىن باشلانسا كېرەك، بۇ بىر دوستۇمنىڭ ئاددىي خاتىرسى.

\* \* \*

ياتقانلار ماڭغانلارنىڭ، ماڭغانلار يۈگۈرگەنلەرنىڭ،  
يۈگۈرگەنلەر ئۆچقانلارنىڭ غەيۋەتىدە بولۇپ كەلدى. ئۆلۈكەرمۇ  
قەبرىلدەردە جىم ياتالىمىدى.

\* \* \*

ئادەم تو يى قىلغاندىن كېيىن ئۆزىنى تونۇدۇ.

\* \* \*

قوياش — چىقلاغلى بولمايدىغان شىئى، ئۇ بىزنىڭ  
ئىرادىمىزنىڭ سىرتىدا ياشайдۇ.

\* \* \*

بىز پۇتۇنلىي يالىخاچلانغاندا، تەبىئەت بىزنىڭ چىرايلىق  
بەدىنىمىزگە ئوتلۇق قارىدى. ئۇ شۇ چاغدا بىزنىڭ تەبىئەتنىڭ بىر  
قىسى ئىكەنلىكىمىزگە ئىشىندى.

\* \* \*

بىز ئادىمىيلىك چەمبىرىكىدىن چىقىپ كەتكەننە، دۇنيادىكى  
بارلىق رەزىللەكلەر كۆزىمىزگە كۆزەل كۆرۈنۈۋېرىدۇ.

\* \* \*

تاغ - دالا، دەريا - ئىقىنلار جىمىپ كەتتى، ئادەملەر بۇنىڭدىن  
ئانچە ھەيران قالمىدى.

\* \* \*

سادا مىسکەرچى ياكى تۆمۈرچىنىڭ بازغان، بولقىلىرىنىڭ  
ناخشىسى ئەممەس.

\* \* \*

ئىلاھىيەت ھەققىتلەرى ۋە دانىشىنلەر ھېكىمەتلەرى،  
ئىنسانىيەتنىڭ سۇ ۋە ھاۋاسىدۇر.

\* \* \*

دېوقان - مېھربان تۈپراقتىنلا مۇھەببەتكە مۇيدىسىر بولدى.

\* \* \*

ئاتىسىز قېلىشىمۇ ۋەتەنسىز قېلىشتەك ئازابلىق بولىدۇ.

\* \* \*

سوىىگەرلەر مەزلۇم ئاياللارنىڭ شاپائەتچىسى بولۇپ قالغاندا،  
نو ئاياللار تولىمۇ بەختىسىز بولۇپ قالدى.

ئۇزۇڭ ئۇزۇڭ ئەنەنەن ئەنەنەن ئەنەنەن ئەنەنەن

\* \* \*

بىز ياخشىلىق قىلغان قوشنىمىز بىزنىڭ ناخشىمىزنى  
ئېيتىدۇ.

\* \* \*

بىز ئاياللىمىزغا قانداق پوزىتىسىيە ۋە قاراشتا بولساق،  
ئاياللىمىزمۇ بىزگە شۇنداق قاراشتا بولىدۇ.

\* \* \*

غابىتلار زۇلۇمغا يول بېرىپ كەلدى، ئۇلار زۇلۇمنى تېخى  
چۈشەنمىگەندى.

\* \* \*

ئەركىنلىك ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئائىلىمىزگە كىرىپ  
قالىدىغان مېھمان ئەممەس.

\* \* \*

غالىبىلار شۇنداق سادا قىلىدى: «ئازابلانسۇن  
تەسلىمچىلەر!»

\* \* \*

سودا يوشۇرۇن ئەقلىنى ئويغىتىدۇ.

\* \* \*

شېئىر — روهنى پاكلاش مەلھىمى .

\* \* \*

ئىبادەت بىزنى زېمىنغا توختىماي چىللاب تۈرىدۇ .

ئەلساھە لىشلەر ئەن ئېسەتىزىزەن رقانىڭ اۋەرسالىك نېھەزىسىنىڭ ئەلساھە لىشلەر ئەن ئەنەن ئەن ئەرسالىك نېھەزىسىنىڭ .

بىكار تەلەپلەرنىڭ يېنىدا سېنىڭ چوڭ ئىشلارنى قىلىپ كېتىشىڭ تايىنلىق .

\* \* \*

هایات بىزگە كېرەكسىزدەك تۈزۈلغاندا، ئۇ بىزنى شۇ قەدەر ئازابلايدۇ .

\* \* \*

غالىبلار بۇيۈك ناخشىلارنى ئاۋام بىلدەن بىرگە ئېيتىپ كەلدى . ئۇلارنى ئاشۇ ئاۋامنىڭ ئاۋانگارت ناخشىلەرى سەلتەندەت تەختىگە ئېل توْرۇغۇزدى .

\* \* \*

يولۇۋاسىتكىدەك قىرلىق چىشىمىز بولسىمۇ، ئۇنىڭدا ئۇۋ ئۆزلىيالمايمىز .

\* \* \*

شېئىر زامانىنىڭ ئازابلىرىنى شەرھەلپ بەردى، شائىر  
زەنجىرلەنگەن ئادەم بولۇپ قالدى.

\* \* \*

ئەرزىمەيدىغان ئىشلارغا ئېنېرگىيە سەرپ قىلغىنىمىز  
هایاتىمىزنى ئۆز قولىمىز بىلەن نابوت قىلغىنىمىزدۇر.

\* \* \*

غىلچىڭ ئەرلەر ئويۇن - تاماشىنىڭ سېسىق كۆلچىكىدە  
كوركىراپ يۈرگەن پاقىلاردىن باشقا نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

يوشۇرغان مال - دۇنيالىرىمىز بىز ئۆلگەندىن كېيىن ئۆزىنى  
ھەم بىزنى ئاشكارىلايدۇ.

\* \* \*

بۇركۇت ئۆز ئۇۋىسىنى بارلىق قۇشلارغا قارىغاندا بەكىرەك  
قوغدارمىش، چۈمۈلمۇ شۇنداق، ئىدلۇقتە.

\* \* \*

چىرايلىق تەلەپىز بىلەن يالغان گەپلىرىنى قىلىدىغان  
كاژراپلارنىڭ سۆزلىرىگە كىشىلەر ئاسانلا ئىشىنىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

یلان زههارلىك بولغاچقلا بىز ئۇنىڭدىن يېرىگىنلىمىز، ئادەم زههارلىك بولغاندا بىز ئۇنىڭدىن يېرىگىنلىمىي قالمايمىز.

\* \* \*

تەڭرىنى مەدھىيىلەيدىغان ئەڭ گۈزەل سۆزلىر، پەقىت تەڭرى  
ھېكىمەتلىرىدۇر.

\* \* \*

هریکت بولغاچقا، دونیا مژوچوت بولزوپ توردى. مۇھىبىت بولغاچقا، نۇ كۈزەللىككە پۇركەندى.

\* \* \*

ئىنادەت - يۈسۈنلار - ئېتىقادنىڭ سايىسى.

\* \* \*

پاکىز ئىنسان — باشقىلارنى سۆيىشنى بىلگەن ئادەم.

\* \* \*

بر ئالمنىڭ يۈكسەك پەزىلىتى — پۇتكۈل ئىنسانىيەتكىلىق، سەممىسى، ئادىل پوزىتسىيە تۈتۈش.

ن لعنة ملطفه في ملوك نجاشي نهشاد رئيسياً

\* \* \*

ئېغىر چۈشكۈنلۈك ئازابلىرىنى تارتقان ئەلنىڭ مەنىۋى  
ئۆزۈقى — پەلسەپە — ھاياتلىقنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچى  
ئەڭ ئالىي يېقىلغۇ.

\* \* \*

ئائىلىسىدە كەمىستىلگەن بالىلار مۇھەببەتنى جەمئىيەتتىن  
ئىزدىدى، جەمئىيەت ئۇلارنى يەنمۇ قاتىق كەمىستىتى.

\* \* \*

پادشاھقا ئىتاھەتمەن، رايىش خەلقنى ئۆزاق باشقۇرغىلى  
بولىدۇ، ئۇلار زۇلۇمغا سۈكۈت قىلىدۇ، بار - يوققا شۈكۈر  
قىلىدۇ.

\* \* \*

جازالاش بىلەن ئىنسان تقدىرىنى ئۆزگەرتىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

جاھان دانىشىمەنلىرىنىڭ كۆپى پاسق خاننىڭ دېگىنىنى ۋاجىپ  
دېمىدى.

\* \* \*

من «يالغانچى» دېگەن گەپتىن ئەڭ ئازابلىنىمەن.

\* \* \*

قاتمۇقات تۈمانلار ئورىۋالغان تەقدىردىمۇ، ئاي ئۆز جامالىنى  
نامايان قىلىماي قالمايدۇ.

\* \* \*

دۇنيا قانداق بىنا بولدى؟ كەسکىن ئېلىشىش ۋە  
دۇشمه نىلىشىش ئىچىدە ئاپىرىدە بولدى.

\* \* \*

ئالىملار ئارام ئېلىش ئۈچۈنلا ئۇخلايدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى  
جاھالدىت ئۇيقوسىنى ئۇخلاۋاتىدۇ دېيەلمىيدۇ.

\* \* \*

مەيلى ھەقىقت بولسۇن، مەيلى سەپسەت بولسۇن، ئۇلار  
سېنىڭ قەلبىدىن تۆكۈلگەنلىكىن، سەن ئۇلارنىڭ ئىگىسى.

\* \* \*

بىر ئانا ئۆزىدىكى ناچار ئىشلارنى تەراك ئەتكەندە، ئۇ ئۆزىدىكى  
ئانلىق پەزىلدەتنى ھەققىي تونۇپ يەتكەن بولىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان تەقدىرنىڭ ئەڭ ئالىي قۇرۇلۇشى — روھىي  
غالبىلىق.

\* \* \*

سەۋىر - تاقەتلەك كىشىلەر ئۈچۈن ئازاب چىكىۋاتقان كۈنلەر  
ناھايىتى ئۇزۇن داۋام قىلغىنى بىلەن تېزلا ئۆتۈپ كېتىدۇ. بۇنى  
گېغاناتلارنىڭ تەجربىه رسالىسى شۇنداق ئىسپاتلاپ بىردى.

\* \* \*

ئەرلىكى كۈچلۈك ئادەم ئاسانلا خاتالىشىپ قالىدۇ، لېكىن  
ئۇلار تۈرمۇشنى سۆيىدۇ، ھاياتقا قىزغىن مۇئامىلە قىلىدۇ.

\* \* \*

ئىنسانىيدىتىنىڭ ھەقىقىي ئازابىنى تولۇق چۈشەنگەن ئادەم  
ناھايىتى ئاز كۈلىدۇ.

\* \* \*

ئەخلاقنىڭ گۈزەل ھەم گېغانات قورۇلۇشى - مىللەت  
روھىيتىنىڭ مەنئۇى قىلئەسى، بۇ بؤیۈك قىلئەگە ئاجىزلىق،  
غېربىلىق، مەجرۇھلىق... بۆسۈپ كىرەلمەيدۇ.

\* \* \*

شادلىققا غەم ئارىلاشمىسا، شادلىقنىڭ ھەقىقىي تەمنى  
تېتىيالمايمىز.

\* \* \*

شاىئرلىرى ئەركىن ئىدىيىلىك ئەلىنىڭ خەلقىنى باشقىلار قول

قىلىپ بولالمايدۇ.

\* \* \*

قىيەرە خاتىرجەملەك، رايىشلىق، جىمچىتلىق بولىدىكەن،  
ئۇ يەر شۇنداق تېز كاردىن چىقىدۇ. مەۋجۇتلۇق دېگىنىمىز،  
كەسکىن جەڭ - توقوزۇشتىن ئىبارەت.

\* \* \*

بىزنىڭ دۇنيا جامائىتى ئالدىدا تەكەببۈرلۈق قىلىشىمىزغا،  
كېبىر پەيدا قىلىشقا نېمە ھەققىمىز بار؟ مەن بۇنىڭ ئۆچۈن  
«يوقالسۇن تەكەببۈرلار!» دەپ چۈقان سالىمن.

\* \* \*

زېمن ئېغىر تىنىقلەرى بىلەن دۇنيا كىتابلىرىغا ئۆزىنىڭ  
قىسىمەتلەرنى مەخېپى بىزىپ قالدۇرىدۇ. كىشىلەر بۇ پاچىئەلەرنى  
پېشىل ئاسماڭغا چېچىۋەتتى.

\* \* \*

بىزنى شۇنداق بىر ئۈلۈغ ئىستەك بىرلەشتۈرىدۇ، ئۇ —  
ۋەتن.

\* \* \*

زۇلۇم كۈچلۈك بولغانسىرى، ئىبادەتمۇ كۈچلۈك بولىدۇ.

\* \* \*

پۇرسەتىنىڭ كېتىپ قالغانلىقىنى، ۋاقتىنى سۆيىمىگىنىڭدىن  
كۆر، ئىنسان ئەنە شۇنداق بىلىپ - بىلەمەي نۇرغۇن ئەرسىلەردىن  
مەھرۇم قالىدۇ.

\* \* \*

قدىلىبى پىنھاندا ئازابلىنىۋاتقان كىشىلەر - كىچىك  
سەۋەنلىكلىرىنىمۇ گۈناھ دەپ قارايدىغان كىشىلەر.

\* \* \*

كۆتۈرۈپ يۈرىمىز سېسىق تېنىمىزنى، يوقىتىپ قويىدۇق  
روھىمىزنى.

\* \* \*

ئاتا - ئانىدا مۇھىببەت بولمىسا، باللار تېزلا ئۇنتۇلىسىدۇ.

\* \* \*

ئۇلۇغ، غالىب كىشىلەرنىڭ تەرجىمەھالى ئىلگىرلەشنىڭ  
مەنۋى ئېنېرگىيىسى.

\* \* \*

ئاتىمىز ئۇلگە بولالىمسا، ئانىمىز بولسىمۇ ئۇلگە بولسا  
بولىدۇ.

\* \* \*

ئەر تەرىپىيە كۆرمىگەن ئانىلارنى، ئەر بىتىيە كۆرگەن كۆدەك  
بالتىلارمۇ يېتەكلىپ ماڭلايدۇ.

\* \* \*

ئاتا - ئانمىز - بىزنىڭ ئەڭ سەممىي، ئەڭ ياخشى  
دوستىمىز، بىزنىڭ ئارىمىزدا هېچ ندرسە مەخچىي ئەمەس.

\* \* \*

ئاجايىپ قىسىمەتلەرنى بېشىدىن كەچۈرۈپ تۈرۈپمۇ، بۇ ھەقتەن  
پىكىر قىلالماسلىق، سۆزلىيەلمەسىلىك، نېمىدىگەن بىچارىلىك  
ھە!

\* \* \*

بىر كۈنلۈك پائالىيەتىمىز ئاخىر لاشقاندا ئىقل بىلەن خۇلاسە  
چىقارساق، كىچىك بولسىمۇ نەتىجىلىرىمىزدىن ھەقىقەتن  
سۆйۈننىمىز.

\* \* \*

من دائىم يېنىمدا ئەڭ ياخشى دوستلىرىم بار، دېگەن ئۆمىد  
بىلەن ياشايىمەن.

\* \* \*

ئەللىك يىل ئەمەس، بەش يۈز يىلدىمۇ يېڭىلەنمىغان يەرنىڭ

ئىگىلىرىگە لەندت، مىڭ لەندت!

\* \* \*

ئېتقادىمىز — ھاييات ۋە تۇرمۇشىمىزدا ئېرىشىدىغان بارلىق  
ماددىي ۋە مەنىۋى بايلىقىمىزنىڭ مۇكەممەل خەزىنىسى.

\* \* \*

ئاچقىقىمىز كەلگەندە، قەلبىمىزدىكى يوشۇرۇن سىرلار  
تەبئىي ھالدا ئاشكارىلىنىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

ئاجىز ھەم زەئىپ ئاڭلىنىۋاتقان سۆزلەر پىچىرلاۋاتقان  
قورقۇنچاقلارنىڭ سۆزلىرىدۇر. بۇ سۆزلىرىدىن مەن ۋە ھېسسىيات  
تاپالمايمىز.

\* \* \*

چىرايلىق سۆزلىرنى تىڭىشىمغان زامان، لەندىلىك، نەپەرتلىك  
سۆزلىرنى تىڭىشاشقا مەجبۇر بولىدۇ.

\* \* \*

ئىرادىلىكلىرى قول - پۇتنى بەھۇدە ئىشلارغا سەرب قىلىمىدى،  
ئۇ بايلىق ۋە باشقىدا مۇۋەپەقىيەتلەرنى قول - پۇتىدىن ئىزدەپ  
تاپتى.

\* \* \*

ئالدىر اپ ھۆكۈم قىلىش، دانىشمىنلەرنىڭ ئەخلاقى ئەممەس.  
ئۇلار دۇنيا ئىشلىرىغا شۇ دەرىجىدە سەۋىرچانلىق بىلەن مۇئامىلە  
قىلدۇ.

\* \* \*

قارىغۇ بولىمغانىكەنسەن، كۆزۈڭنى ئېچىپ يۈر، گاچا  
بولىمغانىكەنسەن، سۆزلىپ يۈر. بىز ھىققەتنى كۆرەلگەن ھەم  
ھىققەتنى سۆزلىيەلىگەن ئادەمنى ياخشى كۆرىمىز.

\* \* \*

ئىنساندا تەڭرىگە خاس خىسلەتلەر بولمايدۇ، ئىنسان پەقدەت  
ئىنسانلىق خىسلەتلەرى بىلەن ئىنسان.

\* \* \*

هایات — كۆپ قدسم ئىچكەنلەرگە، كۆپ نېمەت بىرگەن  
ئەممەس.

\* \* \*

ۋاقت — هایاتىكى نۇرغۇن كۆئۈلسىز ياكى كۆئۈللۈك  
ئىشلارنى ئۇرتۇلدۇرىدۇ.

\* \* \*

بىز ئوركىنىلىكىمىزدىن هایاتنىڭ نەقدەر ئۇلۇغلىقىنى ھېس

قىلدۇق. مەھكۈملۈقىمىز تۈپەيلىدىنىمۇ ھاياتنىڭ ئۆلۈغلىقىنى  
ھېس قىلايلى.

\* \* \*

ئەسىلىدە دۇنيادا بۇزۇق يول يوق ئىدى، ئۇنى بۇزۇق ئاياللار  
بىلەن بۇزۇق ئىرلەر پەيدا قىلدى.

\* \* \*

ئىنسان ئۆز ئېتىقادى بىلەن ئۆزىنىڭ ئادىمىيلىكىگە يېتىدۇ.

\* \* \*

ساختىپەزلىر سەممىي خلقنى رەڭلىك گەپ بىلەن ئالدىپ  
كەلدى. يالغانچىلار يالغان بىلەن قايىمۇقتۇردى. مۇناپقلار ھibile  
بىلەن سېتىپ كەلدى...

\* \* \*

يوللار يوللاردىن ئۆزۈن، شەھەر شەھەرلەردىن، ئادەم  
ئادەمدىن ئۆلۈغ بولۇپ كەلدى. كەلگۈسىدىمۇ بۇ ئىشلار شۇنداق  
داۋاملىشىدۇ. بىز تېخى تەڭداشىسىز نەرسىنى كۆرۈپ باقىمدۇق.

\* \* \*

ھەر ئادەم ئۆز چۈشىنىشىدە ياشىدى، دەريانىڭ ئۆلۈغلىقىنى  
بېلىقچى ۋە سالچى سۈرەتلەپ بېرىدۇ. قىلدەمنى يازغۇچىمىدىن  
سورىساقلار كۈپايدە، مۇشۇنداق بولسا دۇنيا بىزگە يەنمۇ گۈزەل  
بولۇپ كۆرۈنەتتى.

\* \* \* \* \*

زوراۋانلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتقانلارنىڭ مەخچىي ئارخپى ئىبىدى كۆيىدۈرۈۋېتىلمىدۇ.

\* \* \* \* \*

سەگەك ئادەم دائم پەرۋاز ھالىتىدە تۈرىدۇ.

\* \* \*

بىز ھاياتىمىزنىڭ ئاخىرىغىچە ئۆز سۈرتىمىزنى مۇكەممەل سىزىپ چىقالىشىمىز ياكى چىقالماسىلىقىمىز مۇمكىن، ئىشقىلىپ سۈرەتى سىزمىي قالمايمىز.

\* \* \* \* \*

قايسى دەۋىرده بولسۇن، قەلمىدىن كۈچلۈك قورالنىڭ بارلىقىغا ھېچ ئىشىنگۈم كەلمىدۇ.

\* \* \*

ئۇ گۈلنىڭ ئېسىل خۇش پۇرقيدىن ھۆزۈر ئالدى، بۇ گۈلنىڭ گۈزەللەكىدىن شادلاندى، مەن گۈلنىڭ تىكىنىدىن يۈكىدەك مەندە تاپتىم.

\* \* \* \* \*

دۇنيادىكى بارلىق يامان ئىشلار ياخشى ئىشلارنى قىلىش ئارقىلىق ئۇتۇلدۇ.

\* \* \*

ئەقىللەق ئادەملەر ئۈچۈن پەند - نەسىمەت شىپالىق دورىدۇر.

\* \* \*

قامچاڭ بولمىسا ئات مىنمنىن دېمە، ئۇنى ساشا بويسۇندۇر وۇپ  
بېرىۋاتقان نەرسە — قورال.

\* \* \*

يول بولمىسا پۇل بولمايدۇ دېگۈچىلەرنى كېسىپلا خاتا ئېيتتى  
دېيەلمەيمىز.

\* \* \*

يېڭى رىقاپەتنىڭ سىناقلىرىغا بىلەننىڭ كۈچى بىلەن  
بىرداشلىق بىرگىنىمىزدە، كەلگۈسى بىزنى ئەڭ ئالىي  
مېھمانخانىسىدا كۈتۈۋالىدۇ.

\* \* \*

جاھان رەنالىرىنىڭ خار ۋە زەبۇن بولۇپ قىلىشى، جاھان  
ئەركەكلىرىنىڭ ئىمان - ئېتقادىنىڭ ئاجىزلىقىدىن.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزدىن ئارتۇق ئادەملەرگە يېقىلاشقاندا، ئۇلاردىن  
ئېشىپ كېتەلەيمىز.

\* \* \*

ياخشى كىشىلەر ئاياللار ھەققىدە سۆزلىمدىدۇ، پەقىت ئاياللىق  
ھەققىدە سۆزلىمدىدۇ.

\* \* \*

ئۆگەي بولسىمۇ ئانا بولغانغا يەتمەيدۇ. بىز ئۇنى ئۆگەي دەپ  
قارىمساقلە ئۇ ئۆگەي ئەمەس.

\* \* \*

ئەقىللەق كىشىلەر دانىشىمنىڭرنىڭ گۈزەل پىكىر ۋە يېڭى  
قاراشلىرىنى مۇتالىئە ۋە مۇھاكىمە قىلىش ئارقىلىق ئۆز ھاياتنىڭ  
خەربىتسىنى سىزىپ چىقىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان — تەڭرىنىڭ رېڭىللەقا ئايلانغان خىيالى.

\* \* \*

بالىلارنى غەپلەتلەرده قالىدۇرغان ناخشا - مۇزىكا بىزنىڭ  
ناخشا - مۇزىكىمىز ئەمەس.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزنى خاراكتېرىمىز بىلەن باشقىلارغا تونۇتىمىز.

\* \* \*

سىلەرنىڭ ئىخلاقىڭلار سىلەرنى قۇزقۇزۇپ قالىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ پىكىرىمىزنى قۇمداك چىچىۋاتقان نەرسە — كىشىلىك تۈرمۇشتىكى تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق ئىشلار.

\* \* \*

ئۇنىڭ گەپ - سۆزىدىنلا ھەممىنى قىلايىغانلىقى چىقىپ تۈرىدۇ، ئۇنىڭ تەمكىنلىكى ۋە مۇلايمىلىقىغا قارىغاندا چوڭ ئىشلارغا پۇرست كۈتۈۋاتسا كېرەك. خاراكتېر ئىنسان قىلبىنى ئاشكارىلاب قويىدۇ.

\* \* \*

ئىنسانلىقىنى ئۇنتۇغانلارنىڭ كۆپى ھايۋان بولدى. ئۆزىدىن ھالقىغان ئادەملەر ئىچىدمۇ بىز تېخىچە ئەۋلىيالارنى كۆرۈپ باقىمدۇق.

\* \* \*

ئازابلارنى بىلمەسىلىك ۋە ئازاب ھەققىدە ئويلانماسلىق ئاجىزلارنىڭ خاراكتېرى بولسا كېرەك. پەيلاسوب نېتىزى ئاجىزلار ھەققىدە شۇنداق دەيدۇ: «يوقالىسۇن ئاجىزلار!»

\* \* \*

كتاب دۇنيانىڭ ئوچۇق تەرەپلىرىنى بايان قىلدى. ئۇنىڭ  
يوشۇرۇن تەرەپلىرى تېخى سر.

\* \* \*

تەجرىبىڭىز بولمىسا، ھاياتنىڭ بۇ مەخچىي ۋە ئاشكارا  
 يوللىرىدا ئادىشىپ قالىسىز.

\* \* \*

ئۇ خىلغان ئادەمتى ئاستا شۇئىرلاشلار ئويغىتالمايدۇ.

\* \* \*

دۇنيا ماختانغانلارنى ياقتۇرۇپ كەتكەن ئىمدىس، كەمەتىر،  
سىممىيلەرنى تاشلاپ قويغىنى يوق.

\* \* \*

كۆز — دۇنيانىڭ كىچىك تەرەپلىرىنىمۇ كۆز تىپ كەلدى،  
كىشىلەر ئۇنى قاراۋۇل، دەپ ئاتىدى.

\* \* \*

غېرىبلىقىمىز — بىزنىڭ مەنىۋى پاجىئەلىرى بىزنىڭ يارقىن  
كۆرۈنۈشى.

\* \* \*

بەخت ئادەمگە قانداق مۇھىم بولسا، بەختسىزلىكمۇ شۇنداق  
مۇھىم.

\* \* \*

شېئىر — كائىنات ۋۇجۇدىدا ئېقىپ يۈرگەن شائىرنىڭ روه  
كەلىمىسى.

\* \* \*

ئانا يەر — بىزگە ئىزگۇ دۇئا قىلىۋاتقان مېھربان ئانا.

\* \* \*

ئىنسانلارنىڭ ناتوغرا قىلمىشلىرىنى تو سالىمغان ئىخلاق شۇ  
ئىلده ئەڭ بىچارە نىرسە سۈپىتىدە چەتكە قېقىلىدۇ.

\* \* \*

ئەرلىكىنىڭ يۇقىرى پەللەسى راستچىللەقتا ئىپادە تاپتى.

\* \* \*

مەيلى ئادەم بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن، ئۆزىنىڭ تىلىنى  
سوپۇملۇك دەيدۇ. شۇئا ئۇلار نۆز تىلىدا سۆزلەشنى ياخشى  
كۆرىدۇ.

\* \* \*

پىشىپ يېتىلىمىگەن ھايات ساپال كۈپتەك چېقىلىپ كېتىدۇ.

تىجرىبىسىز تۈرمۇشىو يېپى ئۆزۈلگەن لەگىلەكتەك قاڭقىپ تىتلىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

كورساق تويعۇزۇش ئۈچۈنلا ياشساق، دۇنيانىڭ گۈزەلىكىنى هېس قىلالمايمىز.

\* \* \*

بىراۋ سائىا قولىنى ئۆزارتقاңدا، سېنىڭدە ئۇنىڭخا بېرىدىغان ندرسە بولمىسا، ئۇنى تەڭرىنىڭ گۈزەل سۆزلىرى بىلەن بولسىمۇ رازى قىل.

\* \* \*

بىر نادان تەڭرىگە يۈزلەنگەنده، تەڭرى ئۆز دەركاھىدىن ئۇنىڭخا ئەقىل ۋە بىلىم بېرىدۇ.

\* \* \*

باشقىلار تەرىپىدىن ئەمدىس، پەقدەت ئۆزىمىزنى ئۆزىمىز خورلىغان كۈنلىرىمىز بىزنىڭ مەھىھەر كۈنلىرىمىز دۇر.

## قىزىل قان

يوللار يوللارغا تۇتاشتىيۇ، قەلبىلر قەلبىلرگە تۇتاشمىدى،  
 دۇنيادا يېڭىدىن - يېڭى پاجىئەلەر باش كۆتۈرمەكتە... .

\* \* \*

يۈكسەك شېئىرلار تراڭىدىيلىك قىسىمەتلەرنىڭ بۇلمقىدىن  
 تۈغۈلىدۇ.

\* \* \*

تېبىئەتنىڭ ئىللەق قويىنىدىكى كىچىك گىياھلاردىمۇ ھاياتقا  
 بولغان يۈكسەك ئىنتىلىش بار.

\* \* \*

پۇت - قولمىزغا كىرگەن تىكەن، بىزگە ھېكمەتلەك ناخشا  
 ئېيتىپ بەردى.

\* \* \*

ھەقىقىي سەنئەتكارلار ئىنسانىيەت ۋە ئۇنىڭ تەقدىرى ئۈستىدە  
 توغرا ۋە ئادىل پىكىر قىلىدۇ.

\* \* \*

ئالىمدىكى ئاجايىپ مۇلغۇ ئىدىيلەر ئىنسانلارنىڭ

تراگىدىيلىك هايات مەنزىللرىدە تەۋەللۇت بولىدۇ.

\* \* \*

چەكلەنگەن ياكى مەۋھۇم نەرسىلەرگە قىزقىدىغان ئادەمەدە ئىزدىنىش، پىكىر قىلىش روھى ناھايىتى كۈچلۈك بولىدۇ.

\* \* \*

تل — كىشىلىك هايات ۋە تۈرمۇش قولۇپىنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچى. ئۇ ئەندە شۇلار ھەققىدە كۆپ سۆزلەپ كەلدى.

\* \* \*

ئۆزىگە ئىشىنگەن ئادەم باش ئەگىمەيدۇ.

\* \* \*

سەنئەت — دۇنيا ۋە ئىنسانىيەتنىڭ مەزمۇنى.

\* \* \*

پەلسەپە — هاياتلىقنىڭ خىلمۇخىل مەزمۇنى.

\* \* \*

گېنېراللار بەقدەت جەڭ مەيدانلىرىدا كەمەتىر بولالىغان، جەڭ ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، بىز ئۇلارنى تونۇيالماي قالىمىز.

\* \* \*

\* \* \*

زېمىندا پۇت تىرەپ تۈرۈش ياكى ئۆزىمىزنىڭ بۇيۇكلىكىنى  
نامايان قىلىشىمىز ئۆچۈن، بىزدە مۇكەممەل ئەخلاق بولۇشى  
كېرەك، ئىلۋەتكە.

\* \* \*

ھەسىلەدە زەھەرلىنىپ قالىدىغان ئادەملەر بار. ئۇلار — ئاج  
كۆزلىر.

\* \* \*

سەن زەھەرلىك يىلانغا ئىج ئاغرىتقانلىقىنىڭ ئۆچۈن خارسەن.

\* \* \*

بىلىم ۋە ئەخلاق ئىنسان ھاياتلىقىنىڭ ئىككى مۇھىم قانىتى.

\* \* \*

زۇلمەت باسقان ئوتتۇرا ئىسر بىزنىڭ بۇ زېمىندا ئۆزىنى  
يېڭى ئىسر، دەپ جاكارلىدى، تالاي كىشىلەر بۇنىڭغا ئىشەندى.

\* \* \*

بىز بالىلارغا ئىج ئاغرىتقاندا، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىش، ئىزدىنىش  
قىزغىنلىقىنى بوغۇپ قويىمىز.

\* \* \*

ئەخلاقى - پىزىلەتنى ئويلاشنى خالمايدىغان قىز ئاسان خاتالىشىدۇ.

\* \* \*

ئىرادە - بارلىق ھەرىكەتلەرنىڭ يولباشچىسى.

\* \* \*

ئىرادىسى قانغان ئىركەك ھايۋانلاردا قاناقىت تۈيغۈسى تېز ئىپادە تاپىدۇ.

\* \* \*

يۈكىسەك ئىدىيىمىز بولمايدىكەن، بىزنى چىرمىپ تۈرغان ئازابىنىڭ تارقىلىپ كېتىشىدىن ئۆمىد يوق.

\* \* \*

ماڭا نەسەھەت قىل دېگۈچىلەرگە، چىداملىق بول دېگەن گەپنى مەسىلەھەت بېرىمەن.

\* \* \*

مال - دۇنياسى ۋە كىيىم - كېچىكى بىلدەن ماختىنىدىغان ئادەملەرنى ئۈچرەقىنىمدا، سۈكۈت قىلىش يولىنى تاللىۋالدىم.

\* \* \*

ئىرادە بولسا، ۋەتەن بولىدۇ. بۇ ۋەتەننىڭ كىلدەچىكى ئۈچۈن  
بىلىنى مەھكەم باغلىغان ئىزىمەتلەرىمىزنىڭ ھاياتلىق رسالىسى.

\* \* \*

قۇم تۈزانلىرىدەك چېچىلىپ تۈرساق، ئۆلۈغلوقتىن سۆز  
ئېچىشتىن ئويۇلىدىكەنمىز.

\* \* \*

ئەڭ چوڭ گۇناھلارنىڭ بىرى — ئاتا — ئانىسىنىڭ خىزمىتىنى  
قىلماسلىق.

\* \* \*

بىزنىڭ بؤيۈك ھاياتلىقىمىز — بۈگۈننىمىزدە، پەقدەت  
بۈگۈننىمىزدە.

\* \* \*

كۈچلۈك ئىرادىمىز بولمسا، ئاسانلا ۋاز كېچىپ كېتىمىز.  
بۇ ئېتقىقادىمىزنىڭ ئاجىزلىقىمۇ، روھىمىزنىڭ ئۆلۈكلىكىمۇ؟...  
من چەكسىز ئىزتىراپلار ئىچىدە قالدىم.

\* \* \*

ئۆز خاتالىقىنى تونۇغان بالىلار — ئەڭ ئۆمىدىلىك بالىلار.

\* \* \*

وْجۇدىمىزدا ياخشىلىق قىلىشلا بولسا، باشقىلار دېمىسىمۇ  
بىز ئۇنى قىلىمىز.

\* \* \*

پاسقلارنىڭ سوقۇغىتى هارامدۇر.

\* \* \*

ئاجىزلار تۈرمۇشنىڭ قىيا - چىبالرىدىن ئاسانلا قايىمۇقۇپ  
قالىدۇ.

\* \* \*

سەۋىرىلىك كىشىدە تەڭرىدەك تەمكىنلىك بار.

ياللىنىپ ياشىغۇچىلاردا ئىستىقبال بولمايدۇ.

... مارجان ئارالار - دېخىز - ئۆكىانلارنىڭ ئەڭ كۆزەل  
ناخىشىسى.

ئايدىلارنى كىم ئاجىز دېيدىلىسۇن؟ ئۇنداق ئەممىس، ئىنسانىيەت  
دۇنياسىدا ھەۋۋا ئانىنىڭ قىزلىرىنى تېخى بىرمۇ ئەر بويىسۇندۇرۇپ

باققىنى يوق.

\* \* \*

بىز يېتەلمىسەك، باشقىلار يېتىدۇ. بىز ماڭالمىساق،  
باشقىلار ماڭىدۇ. بىز ئالالمىساق، باشقىلار ئالىدۇ. دېمەكچى  
بولغىنىم، سەنمۇ باشقىلاردەك بول.

\* \* \*

ئېڭىز چوققىلار گېگاتتىلارنى ئۆزىگە چاقىرىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

بىز غالىبىلاردىن بولالمىساقمۇ، غالىبىلارنى ھۆرمەتلەشنى ياكى  
ئۇلار بىلەن دوست بولۇشنى بىلسەكمۇ بولىدۇ.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ شاۋقۇنى كىچىك بىر ئېقىننىڭ شاۋقۇنىدۇر.  
بۇ كىشىلەرنى ئۆزىگە ئانچە جىلىپ قىلالمايدۇ. ئۇلغۇ شاۋقۇنلار  
ئىنسانلار توپىننىڭ شاۋقۇنىدۇر، ئۇ زېمىننى زىلزىلگە سالىدۇ.

\* \* \*

مۇمنلەر دوستلىرىنىڭ يامان غەرەزلىرىنىمۇ كەچۈرەلەيدۇ.

\* \* \*

روھىي كېسىل كىشى تېنى كېسىل كىشىگە قارىغاندا بەكرەك

ئاز اپلىنىدۇ.

\* \* \*

بىر نۇر ئېقىنى ئىنسانىيەتنى ئۆزىگە چاقىرىدى. بىز ئۇ  
چاقىرىقا قىزىقىپ قالدۇق.

\* \* \*

ئۆلگەن ئادەم نۇرغۇن تەكشۈرۈش ۋە بايقاشلاردىن كېيىن،  
قايتا تىرىلىدۇ.

\* \* \*

بۇقا ئۆزىنىڭ كۈچلۈكلىكىنى بىر جۇپ مۇڭگۈزىدىن ئايىرپ  
قارىمايدۇ.

\* \* \*

ئىلىم ساھىبلىرى ئۆز ئىرادىسىنى كىشىلەر ۋۇجۇدiga ئاسان  
سىڭىدۇرۇۋېتىدۇ.

\* \* \*

ھەر شىئى ئۆز خاسىيىتى ۋە گۈزەللىكى بىلەن كۆزگە<sup>كۆزگە</sup>  
چېلىقىپ تۈرىدۇ. ئۇلاردا ئاجايىپ مەنلەر يوشۇرۇنۇپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئويلاپ ئولتۇرغۇدەك ئىشلار بولمىسا، كۆپ ئويلىنىپ

كەتمەسىلىك كېرەك.

\* \* \*

كۈچلۈك قارشىلىق ئىچىدە، يېڭى شەيىھى پەيدا بولىدۇ.

\* \* \*

تەبىئەتتىكى نۇرغۇن شەيىھى ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسى سىرتىدا ياشайдۇ.

\* \* \*

مەردانلىرىنىڭ ھاياتى غەيۋەت، سۆز - چۆچك، پىتنە - ئۇغۇادىن كۆكىرسىپ تۇرۇۋېرىدۇ.

\* \* \*

بىز سۆزلىگەندەردىن سۆز لەشنى، ماڭغانلاردىن مېڭىشنى ئۆگەندۈق. بىر ياخشى يېرى: بىز ئۇلار بولۇپ باقىمىدۇق، يەنە بىز ئۇز پېتىمىز تۇرۇۋەردۈق.

\* \* \*

يامغۇر كۆكىنىڭ شېرىن قەلبىدىن ئىبارەت.

\* \* \*

ئۇخلاب قالماسلىقىم ئۈچۈن، باشقىلارنىڭ گېپىنى ئائىلاپ ۋولتۇرىمەن.

\* \* \*

بىزنىڭ كۆپلىرىمىز ئۆزىمىز ھەققىدە ئويلىنىمىز، ناھايىتى  
ئازلىرىمىز ئاۋام ھەققىدە ئويلىنىمىز.

\* \* \*

ئەركىن ھېسسىيات ئىچىدە، يۈكسەك تەپەككۈر بولىدۇ.

\* \* \*

ئۇمىد — ئەڭ كۈچلۈك ئېنېرىگىيە، تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز  
دەرىجىدىكى قوزغا تىقۇج.

\* \* \*

بىز ئۇمىدىمىزنى پەقدەت ئۆزىمىزگە ئىشىنج بىلەن  
باغلىيالىساقلار، غەلبىبە بىزنىڭ بولماي قالمايدۇ.

\* \* \*

كىشىلەرنىڭ كۆزىگە ئاج كۆزلىك بىلەن قارايدىغان  
بالىلار ئاتا - ئانىسى ئۇسال ئادەتلەر بىلەن تەربىيىلىكىن  
بالىاردۇر.

\* \* \*

بىز ئايالىمىزغا قارىغاندا پەرزەنتىمىزنى ياخشى چۈشىنىمىز.

\* \* \*

بىزى ھېكمەتدارلار سىر بولمىغان نەرسىنى سىرىلىق قىلىپ  
كۆرسىتىپ كەلدى. ئەپسۇس، سىرلار ئېچىلغانسىزى ھېكمەتدارلار  
سىرىلىق بولۇپ كەتتى.

\* \* \*

دانىشىمن تىلى بىلەن تەڭرى سۆزلىرىنىڭ چۈڭقۇر مەنىلىرىنى  
چۈشىنىپ يېتەلەيمىز.

\* \* \*

خورلانغان، چەتكە قېقلغان، ئېغىر كەمىستىلگەن  
ھەقىقەتچىلەرگە گۇمان بىلەن قارىمايمەن.

\* \* \*

باشقىلارنىڭ ئارتۇرقېلىقى سېنىڭدىن كۆپ بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

بىز قايىسى مۇھىتتا ياشايىلى، شۇ يەرنىڭ گېپىنى كۆپ  
قىلىمىز.

\* \* \*

سەممىي كىشىلەر ئۆزىگە مۇناسىپ خۇشاللىقنى باشقىلارغا غىمۇ  
بېرىدۇ.

\* \* \*

بىلەك يۈكسەك كىشىلەر كۈلپەتلەك كۈنلەردىمۇ، ئۆلۈغۇار  
ئىرادىلىرىدىن سۈسلاپ قالغان ئەممەس. \*

كۆز دۇنيا كۈلپەتلەرنى قانچە تېز كۆرسە، قۇلاق دۇنيا  
تەشۈشلەرنى شۇنچە تېز ئاڭلايدۇ.

\* \* \*

بالىلار مەكتەپنى ئەڭ ياخشى چۈشىنىدۇ، ئۇلار مەكتەپ،  
مۇئەللەم ھەققىدە ئەڭ راست گەپلەرنى ئېيتالايدۇ.

\* \* \*

بەزىدە شۇنداق خىياللارنى قىلىپ قويىمەن: نەچە ئەسىردىن  
بېرى باشقىلارنىڭ ئىرادىسىگە كۈچ قوشۇپ، ئۇنى قۇۋۇچتلەپ  
كەپتىمىز، بۇ نېمىدىگەن گەخەمەقلىق؟ ئىقىل ئاخىر بىزنىڭ  
ئىرادىمىزنى ئىزدەپ تاپىدىكەن.

\* \* \*

ۋەتن بولمىسا ئەڭ بؤیۈك قانۇنما ئۆز رولىنى يوقىتىدۇ.

\* \* \*

زالىمالار نەغەمە قۇرغان سوروننىڭ ئىشتىراكچىلىرى كۆپ  
بولمايدۇ.

\* \* \*

ەدققانىي ئىش قىلغۇچىلار قىلغان ئىشىنىڭ ئەھمىيىتى ۋە زىيىننى چۈشىنپ يېتىدۇ.

\* \* \*

ئۈلۈغۈار كىشىلەردىن بولايلى، مىليونلىغان گۈزەل ئازىز ئۈلۈق كىشىلەر بىلەن بىرلىك ھاسىل قىلايلى، ئازىز ئۇلار مەڭگۈ قولشۇلۇپ كەتسۈن.

\* \* \*

يوشۇرۇن ئېلىپ بارىدىغان جىنايەتنىڭ ئەڭ يامىنى زىنا، ئاشكارا ئېلىپ بېرىلىدىغان جىنايەتلەرنىڭ ئەڭ يامىنى غېيۋەت.

\* \* \*

بىزنىڭ مېھربان قولىمىز ئاجىز لارنىڭ بېشىغا تىللەق مۇھەببىت بەرسە، دۇنيانىڭ ئازابلىرى خېلى يېنىكلەپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئەخمىقاته ئىش قىلىپ قويغان چاغلىرىمىز تەكەببۈرلاشقان ياكى چۈشكۈنلەشكەن ۋاقتىمىزدۇر.

\* \* \*

بۈگۈننى كۆرەلىگەن روشن كۆزلەر ئەتىنىمۇ كۆرەلمىدۇ.

\* \* \*

بىز «من» بولۇپ چېچىلىپ كېتىمىز، زامان تراڭىدىيلىرى  
«بىز» قىلىپ يىغىدۇ.

\* \* \*

بىر مۇھىت، بىر ماكان، بىر زاماندىكى سەنئەتكارلارنىڭ  
قارىشىدا ئوخشاشلىقلارنىڭ بولۇشى ئىچەبلىنەرلىك ئەمەس.

\* \* \*

ئىتتىك غەلبە قىلىمىز دېسەكلا، ئىتتىك مدغلۇپ بولۇپ  
قالىمىز.

\* \* \*

تۈرمۇش دېگەننىڭ ئۆزى چەكسىز سوئاللار خەزىنسى،  
تۈرمۇش دېگەننىڭ ئۆزى يەنە چەكسىز جاۋابلار ئامېرى.

\* \* \*

دۇنيادا پەقت ئاياللار بىلەن زەردارلار ئۆلۈمدىن ئەڭ  
قورقىدو.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزنىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتكىنىمىزدە،  
ماڭقۇرتقا ئايلىنىمىزدە، بارلىق رەزىلىكلىرىگە جۇرئەت قىلىمىز.

\* \* \*

بىز ھرقانداق نەرسىنىڭ ماھىيىتىنى كۆرەلىگىنىمىزدە،  
ئۇنى ياخشى كۆرمىز ياكى ئۇنىڭدىن يېرىگىنىمىز.

\* \* \*

ئىنسان ئۆز تۈرمۇشىنىڭ ئۇنۇملۇك دورسىنى تاپقۇچە  
ئازابلىنىدۇ.

\* \* \*

قىزلارنىڭ مەخچىي خاتىرىلىرى ئۇلارنىڭ مەخچىيەتلەرنى  
ئاشكارىلاپ قويىدى.

\* \* \*

تەڭرى مېنى ئەزىمەت قىلىپ ياراتتى، كۆكىرىكىمە سوققان  
يۈرەك چىڭىزخان ۋە ئىسکەندەرنىڭ يۈرىكى ئەمەس، پەقەت  
ئۆزۈمنىڭ يۈرىكى.

\* \* \*

ئىنسان ئازابلىرى ئىچىدە شۇنداق بىر ئازاب مەڭگۈ داۋام  
قىلىدۇ، بىز ئۇنى كىشىگە ئېيتالمايمىز.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمدىن ھالقىدىم، مانا بوشلۇقتا لەيلەپ  
يۈرمەكتىمەن. مەن بار ئاۋازىم بىلەن «مەن تىرىكەن» دەپ

توۋالىدىم.

\* \* \*

بىزنى يۆلەپ تۈرگان، بىزنى مەۋجۇت قىلىپ تۈرگان، بىزنى سۆزلەتكەن، بىزنى ياخشى پائالىيەتلەرگە مۇيەسىر قىلغان ندرسە: ئاتا - ئانىمىزنىڭ دۇئاسى، قوشنىلىرىمىزنىڭ روھى، تەڭرىنىڭ شېپالىق سۆزلىرى.

\* \* \*

بۈگۈنكى كۈندە بىزنى ئالدىرىتىپ قويۇۋاتقىنى — تۈرمۇش،  
يەنلا تۈرمۇش... .

\* \* \*

كەلگۈسى بىزنىڭ بۈگۈنمىز بولۇشى كېرەك.

\* \* \*

بىز بىچارە ئادەملەر ئارسىدا ياشىغان چاغلىرىمىزدا، ئۇلارنىڭ يارىماسلار ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىمىز.

\* \* \*

باشلىنىش ئۇتۇقلۇق بولسا، ئاخىرلىشىشمۇ مۇۋەپەقىيدەلىك بولىدۇ.

\* \* \*

دانىشىمنىلر بېگانىلىك ئىچىدە دۇنيا ھەققىدە گۈزەل سۆز قىلدى. ئۇ كۆزدەك كۆزىنەكتىن قاراپ دۇنيا ماھىيەتلەرنى ھەققىي چۈشىنىپ يەتكەندى.

\* \* \*

نىيىتىمنىڭ پاكىزلىقى — ھاياتىمنىڭ پاكىلىقى.

\* \* \*

دانىشىمنىلر بېشارەتلەرىدىن قارىغاندا، زامان ئاخىرىدا دۇنيادىكى ئەڭ پەس، ئەڭ چۈپەندى كىشىلەر ھوقۇق تۇتارمىش.

\* \* \*

دۇشىمنىڭ تاكتىكا (ئىقل) ئۆگەتسەڭ، ئۇ بىرىنچى بولۇپ سېنى يوقىتىدۇ. جاھان تارىخىدا مۇنداق تراڭىدىيىلەر ئاز بولغان ئەمەس.

\* \* \*

ئاياللىق — ئالەمنىڭ بېزىكى، ئىنسان يارالىشنىڭ سىرلىق خەزىنسى.

\* \* \*

دىيانەت — ئەڭ ئالىي گۈزەللەك. ئۇنىڭ ئىچىدە مۇھەببەت، پەزىلەت ۋە باشقۇ ئىزگۈ خىسلەتلەر بار.

\* \* \*

ئادالەت — گۈزەللىك چېچىپ يۈرگەن ئەخلاق.

\* \* \*

بىزنىڭ دوستلىرىمىز بۇ دۇنيا گۈزەل، دەپ قارىغان  
كىشىلەردۇر.

\* \* \*

كىشىلەك ھايات ۋە تۈرمۇش چوڭقۇر تراڭىدىيىلەر ئىچىدە ئۆز  
مەنسىنى تاپىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ ئىززەت - نومۇسىمىز - بىزنىڭ خوتۇن -  
قىزلىرىمىز. ئۇ قوغىدالسا، ئاسىرالسا ئۇۋlad ۋە ئەجداد  
سەلتەنتىنىڭ كېگانت تاملىرى مەڭگۈ غۇلاب چۈشمەيدۇ.

\* \* \*

ھەقىقت بولىغان قىلبىتە مېھربانلىق بولمايدۇ.

\* \* \*

ناخشا — مەڭگۈ توختاپ قالمايدىغان ئېقىن.

\* \* \*

نۇقسانسىز ئاياللار ئاسان قارىلىنىپ قالىدۇ.

\* \* \*

ياخشى كىشىلەر ئامال - چارسىز قالغاندا، كىشىلەرگە نۆز  
هاجمىتىنى تېيتىدۇ.

\* \* \*

گۇناھلىرىڭنى يوشۇرۇشنى بىل.

\* \* \*

ئۆرده كىك سۇ يۈقىغان بىلەن، ئادەمگە قارا تېز بۇقىدۇ.

\* \* \*

يوشۇرۇن مەقسەتلەر تېز ھەم ئۇتۇقلۇق ئەمەلگە ئاشىدۇ.

\* \* \*

بەدەل تۆلەپ يېگەن نېنىمىزنىڭ تەمى تولىمۇ معزىزلىك.

\* \* \*

ھېكمەت — ئىنساننىڭ كۈچى.

\* \* \*

بەزىدە خام خىيال تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز مۇۋەپپەقىيەتلەرگە  
ئېرىشتۈرۈشى مۇمكىن.

\* \* \*

ئاۋازىڭ يېقىمىسىز بولسىمۇ، سۆزلىرىنىڭ گۈزەل بولسا  
كىشىلەر سۆزلىرىنىڭ ئائىلىماي قالمايدۇ.

\* \* \*

قايىنغانغا ياكى قاراپ تۇرغانغا مەقسەت ھاسىل بولمايدۇ،  
ھەرىكەت قىلىش كېرەك، پەقەت ھەرىكەت قىلىش كېرەك.

\* \* \*

هازىرنىڭ ئۆزى — غەلبە، كۈرهش، ئىزدىنىش، پۇرسەت؛  
رقابەت، ئېلىشىش...

\* \* \*

ئىنسان ھەر نەرسىگە قىزىقىپ قارايدۇ، بۇ ھەربىر شەيىنەدە  
ئۆزگەچە سەئەتنىڭ يۈكسەك ئىپادىلىرىنىڭ بولغانلىقىدا.

\* \* \*

ئېقىپ كىردىم دەريا ئىچىگە، سىڭىپ كەتتىم شاۋقۇنلىرىغا،  
ئۇنىڭ ناخشىسى سۆيۈپ قويىدى پېشانەمگە.

\* \* \*

تۇرغۇن بالىلار ئۆزى خالىغان نەرسىگە ئېرىشەلەيدۇ، مانا  
شۇنداق بالىلار ئاتا - ئانسىغا ئەگىشىدۇ.

\* \* \*

بىز ياخشى كۆرگەن نەرسە مەخپىي بولىدۇ.

\* \* \*

تەشۈشلەر ئىچىدە دېلىغۈل بولۇپ يۇرىدىغان ئايالنىڭ مەخپىي  
پاڭالىيەتىنى ئېرى هامان بىلىپ قالىدۇ.

\* \* \*

ساداقەتلىكتە ئىللەقلقىق ۋە خۇشاللىق تارىلىپ تۇردىدۇ.

\* \* \*

ئاياللار ئەركەكلەر ئىچىدە ئۆزىنىڭ گۈزەللىكىنى نامايان  
قىلدۇ.

\* \* \*

ئاغدۇرۇلغان سەلتەنتلىرىمىزگە ھەققانىيەتچىلەر ئەڭ ئادىل  
تارىخ يازدى ھەم ئەڭ توغرا، راست گەپ قىلدى.

\* \* \*

ئەقىلىنى مۇھىت تەربىيەلەيدۇ.

\* \* \*

تۇرمۇشىمىزدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان سىرلار ئاقىۋەتتە بىزنى  
تەشۋىشلەندۈرۈپ قويىدۇ.

\* \* \*

ئىراادە — ئىلگىرىلەشنىڭ كۈچى، ئېتىقاد — ھاياتنىڭ  
كۈچى.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمنى قىزلارغا ئاسانلا ئىشىنىپ كېتىشتىن  
ئاكاھلاندۇرۇپ تۇرىمەن، شۇنداقتىمۇ بەكلا ئاسان ئىشىنىپ  
كېتىمەن. بۇ مېنىڭدىكى ئادەم ئاتىنىڭ مىجەزى.

\* \* \*

قانلىق تارىخنىڭ ئىبرەتلەك قىسىمەتلەرىنى يەكۈنلەگەنلەر  
بارمۇ؟ ھاياتىمىزنىڭ بۇگۈندىن خۇلاسە يازغۇچىلار بارمۇ؟ . . .  
ئىدى گېڭاتلار كۆزىمىزنى ئېچىۋېتىلەيلى. كېلەچەك بىزنى ھاقارت  
قىلىمسىن.

\* \* \*

ئاياللار مەيلى يالىڭاج بولسۇن ياكى نىقاپلانغان بولسۇن،  
ئۇلارنىڭ مەپتۈنكارلىقى تۆچۈپ قالغىنى يوق.

\* \* \*

ئىشىنىش دۇنيانى چۈشىنىشنىڭ تۇنجى قەدىمى.

\* \* \*

تۇرغۇن كىشىلەر يۈگۈرگىنى بىلەن ئۆزلىرىنىڭ قىيدىرىگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ.

\* \* \*

ئاتا سۆزى — ئاللانىڭ سۆزى.

\* \* \*

تۇرغۇن كىشىلەر ئۆزىنىڭ سۈپىتنى ئۆزى بەربات قىلىدۇ.

\* \* \*

ئىرلەر دەس بولالىغاندا، ئاياللار ئۇلاردىن تەبىئىي حالدا يېراقلىشىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

هازىرقى زاماننىڭ شىتىلە، ناپاك ئاياللىرى تەكەببۇرانە حالدا ئۆزىنى ئالىيجانابلار سىياقىدا كۆرسىتىشكە ھەربىكت قىلىدۇ.

\* \* \*

سەنئەتكار — يېتىۋالغان دۇنيانى سىلكىپ تۇرغۇزغان ئادەم.

\* \* \*

دانىشمىدىلىرى كېرەك قىلىنىمغان ئەلنىڭ ھالاكتى شۇنداق  
تېز بولىدۇ.

\* \* \*

تەبىر بىرگىلى بولمايدىغان چۈش — قىزلار، پەقۇت قىزلار.

\* \* \*

ھېكمەت ئىگىلىرى دۇنيانىڭ ئېغىر يۈكىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان  
كارۋانلار دۇر.

\* \* \*

ئويىخىنىش باسقۇچىدا تۈرۈۋاتقان ئادەم گائىگىراش ئىچىدە  
قالىدۇ.

\* \* \*

سەنەت — ھاياتنىڭ تارتقان زۇلۇملىرىنى يارقىن تىللار  
بىلەن ئىپاپىلەپ بىرگۈچى ياكى لىرىك ھېسىسىيات بىلەن ھەققىي  
مەنسىنى سىزىپ بىرگۈچى.

\* \* \*

خېجىللەق — ئەخلاق دەرىخىنىڭ كىچىك بىر شاخچىسى.

\* \* \*

ئىنسان نېمە بولۇشىدىن قەتىنىدزەر، بارلىق نەرسىلىرىدىن  
مەھرۇم قالغاندا، يالغان سۆز لەشتىن باشقا ئامال تاپالمىدى.

\* \* \*

ئۆز مۇھەببىتىمىزگە سەرب قىلغان شەھۋەتىمىز — تەن ۋە  
روحىمىزنىڭ ئىپتىخارى.

\* \* \*

هالال جۈپتىمىز بىلەن كۆئۈللۈك بولغان جىنسىي تۈرمۇشنى  
پەسکەشلىك، دەپ ئېيتىشقا بولمايدۇ.

\* \* \*

بىز كىچىك سىناقلارغا بىرداشلىق بىرسەك، چوڭ سىناقلارنى  
خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلايمىز.

\* \* \*

پەرشان روه، پەرشان تەن، پەرشان تۈرمۇش، پەرشان  
سەنئىت، پەرشان ھايات... بۇ قورقۇنچىلۇق تراڭىدىيىنىڭ  
ئۆزۈلمەس ئېقىنلىرى بىزنى مەۋجۇتلۇق دېڭىزىغا ئېلىپ چىقتى.

\* \* \*

كۆرگىلى بولىدىغان، ئىمما ئېرىشكەلى بولمايدىغان  
مىسىسىز گۈزەللەك كائىناتنىڭ يۈركىنде.

\* \* \*

تەقۋادارلار ياخشىلارنىڭ پېزىلەتلەرى ھەققىدە سۆزلىگەندە،  
ئۇلارنىڭ ئىللەتلەرنى تىلغا ئېلىپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

زېرەك كىشىلەرنىڭ ئەقىدىسىدىن كۆكلىگەن كىچىككىنە  
گىيادىمۇ گۈزەللىك بولىدۇ.

\* \* \*

بىز ھەربىر قەددەملىرىمىزدە گۈزەل قىز لارغا قايرىلىپ  
قارايىمۇز، بىراق ئۇلارنى مەڭگۇ چۈشىنەلمەيمىز.

\* \* \*

بىز غۇۋا ئالەمنى كۆرۈپ باقىمدۇق، ئەمما غۇۋا ئادەمنى  
قەددەمە بىر ئۈچرىتىمىز.

\* \* \*

قۇم بارخانلىرىدا كۆمۈلۈپ ياتقان ئادەملەر قايىسى دەۋرگە  
مەنسۇپ كىشىلەر؟ ئۇلار نېمىشقا چۈشكۈن؟ نېمىشقا غېرىپ،  
نېمىشقا ئاجىز؟ ... بۇنىڭغا قېنى كىم جاۋاب بىردى؟ مەن  
ئازابلىق پىغان چەكتىم.

\* \* \*

مەسىھىمەن سەلىمانلىق ئەممە ئەن اخىسائىپ، دەلىخەق  
عەدىد ئەمە ئەللىكلىك ئەللىك ئەمە ئەللىكلىك.

\* \* \*

بىراۋىنىڭ ئۆزى بىلەن بىرگە قىبرىگە كۆمۈلۈپ كەتكەن سىرلىرى، بىراۋىنىڭ شان - شۆھەرتىنى ساقلاپ قالدى.

\* \* \*

بىز زۇلۇمنى تونۇمىغانسىرى، ئۇ بىزگە شۇنچە تېز يېقىنلىشىپ كېلىدۇ.

\* \* \*

هایاتلىق ئاياللارنىڭ ۋۇجۇدىدىن كېلىدۇ. ئۇلارنىڭ چوڭقۇر قدلىبىدە شۇنداق بىر دەرەخ كۆكىرسىپ، مېۋىلەپ تۇرىدۇ.

\* \* \*

نۇرغۇن سىرلار هايات ئاخىر لاشقۇچە ئاشكارىلىنىپ بولىدۇ.

\* \* \*

تاغلارنىڭ خىيالى مېنىڭ خىيالىم، ئۇ چەكسىز سۈكۈت ئىچىدە ئېتىقاد ۋە غۇرۇرىنى ساقلاپ كەلدى.

\* \* \*

پۇرسەت يېتىلسىلا رەقىبىڭنى ئۆلتۈرۈشتىن ئىككىلىنە، بولمسا ئىبەدىلىك پۇشايماننىڭ ئىچىدە كۆيىسىن.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزگە كېرەكلىك نەرسىلەرنى تېز بايقايمىز.

\* \* \*

قېرىلارنىڭ كۆپ گەپ قىلىشىدىن، جىدەم قىلىشلىرىدىن ئەپسۇسانمايمىز، چۈنكى ئۇلار بالىلىقىغا قايتقاىنىدى.

\* \* \*

قۇشلار زىمىستاندا يىتتۈرۈپ قويغان ئۇۋسىنى باهاردا تېپىۋالدى. چۈنكى ئۇلار ئۇۋىنىڭ نەقىدەر ئۇلۇغلىقىنى چۈشىنىپ يەتكەندىدى.

## تۇيلار

قېنى بىز ئىڭ گېغانلىرىمىز؟ دەپ سورىشىدۇ. تۇلار شۇنداق  
غېربىلىق ئىچىدە ئەزمەتلەرىمىزنى تىزدەيدۇ.

\* \* \*

ئۆز ئىشى بىلەن مەشغۇل بولغان كەم سۆز، جىمىغۇر ئادەمنى  
تەكەببۈر دېيەلمەيمىز.

\* \* \*

كۈتۈلمىگەن ۋەقلەردىن يېڭىدىن - يېڭى ھېكمەتلەر پەيدا  
بولىدۇ.

\* \* \*

جاھان، جاھان بولۇپ تالاي پەيغەمبەرلەر ئۆلدى، تالاي  
دانىشىمەنلەرمۇ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ روھى يەنلا ياشماقتا. مانا  
بۇ روھلار تەقۋادارلارنىڭ يول بىلگىسىدۇر.

\* \* \*

تەڭرى ھەققىدە گەپ ئاڭلىغان كىشىلەر تەڭرىنى ئۇنتۇلۇپ  
قالىمىدى، تەڭرى توغرىسىدا گەپ قىلىدىغان ئادەملەر تەڭرىنى  
ئۇنتۇلۇپ قالدى.

\* \* \*

تۈرمۇشتا نەپسىنى يىغالىغانلارنىڭ كۆپى نەپسىنىڭ يامانلىقى  
ھدقىقىدە تولا گەپ قىلىدىغانلار.

\* \* \*

ئادەم بەزى چاغدا قوش بولۇپ ئۈچۈپ باققۇسى كېلىدۇ، ئەمما  
ئۆزىنىڭ قۇشتىنما ياخشى ئۆچالايدىغانلىقىنى بىلمەي ياشайдۇ.

\* \* \*

كېكانتىلار ئۆزىنىڭ ئۆلۈغۈلىقىنى ئېغىزىدىكى گەپلەر بىلەن  
ئەمەس، ئەمەلىي ھەرىكتى بىلەن نامايان قىلىدۇ.

\* \* \*

شاتۇتىنما قوشلارغا دەرس بېرىلەيدۇ، لېكىن قوشلار ئۇنىڭخا  
ئىشىنیپ كەتمىدۇ.

\* \* \*

ئاياللار باللارنىلا ئەمەس، تۈرلۈك ھىليلەرنىمۇ تۈغۈپ  
تەرىبىلىدە.

\* \* \*

ھدقىقەت ئەلمىساقتىلا بار ئىدى، ئۇ بۇيۇك روهىنى داۋام  
قىلىدۇرماقتا، ئۇنىڭ سەپىرى مەڭگۈ داۋاملاشسا كېرەك.

\* \* \*

باشقىلارنىڭ گېپىنى ئائلاپ قويۇش كېرەك، گدرچە ئۇ  
پاھىشە ياكى ئوغرى بولسىمۇ.

\* \* \*

مدئگۈ ئۇنتۇلۇپ قالمايدىغان پۇشايمان ۋە ئازاب - مەقسىتىگە  
يەتمەي نابوت بولۇپ كېتىش.

\* \* \*

نهسىتىڭ بەكلا كۆپ بولۇپ كەتسە، كىشىلەر سېنى ئانچە  
كۆزگە ئىلىپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

بالىلارنىڭ ساھىللاردىكى قۆم دانچىلىرىدىن ياسىغان  
ئۆيلىرىنى كىم سەنئەت ئەمەس دېيەلەيدۇ.

\* \* \*

چوڭقۇر بايقاش بولمىسا، مۇۋەپەقىيەت بولمايدۇ.

\* \* \*

تەڭرى يۈلتۈز لارنى ئاسماڭغا بېزەك، ئىنسانلارنى زېمىنغا  
سەنئەت قىلدى.

\* \* \*

ئىنسان ئۈلۈغلايدىغان نەرسىلەر ئىچىدە ۋەتن ئالاھىدە  
ئۈلۈغلىنىشى كېرەك.

\* \* \*

ئىنسانلارنىڭ قىلىق شىپالىق بولىدىغان سۆزلىرىنى ھېچ  
كىشى خار قىلالىغان ئەمەس.

\* \* \*

بىز تېبىءەتتىن سەنئەتنى ياراتتۇق، سەنئەتتىن تېبىءەتتىن  
يۈكسەك ئۈلۈغلۈقىنى تونۇدۇق.

\* \* \*

ئىنسان ئالىي ئىستەكلەرنى خىال قىلغاندا، ئىرادە ئۇنىڭغا  
كۈچ - قۇۋۇزەت ئاتا قىلىدۇ.

\* \* \*

نادان خەلق ئۆز ئەزىزەتلەرنىڭ قانداق قىسىمەتلەرگە مۇپتىلا  
بولۇۋاتقانلىقىنى ئويلاپ قويمايدۇ.

\* \* \*

سەنئەت — ئۆلگەن دۇنيانى تىرىلدۈرگۈچى كۈچ. كۈچ.

\* \* \*

ئىنسان يوقاتقانلىرىنى سەنئەتتىن تاپتى.

\* \* \*

غەپلەتلەرگە غەپلەت بىلەن جاۋاب بىر، ھەقىقەتلەرگە ھەقىقتەت بىلەن جاۋاب بىر.

\* \* \*

سېنى ئامبۇرداك قىسىۋاتقان ندرسە — بىخۇدلىق ۋە نادانلىق.

\* \* \*

غالىبىلار ماكانىدا بىزنىڭ كۆرىدىغىنىمىز — يورۇقلۇق.

\* \* \*

زېمىن شۇنداق دېدى: « ئايال - قىزلارنى كىم قۇتقۇزىدۇ؟  
« مەن زېمىندا سۈكۈتتىن باشقۇنى كۆرۈپ باقىمىدىم.

\* \* \*

بىز كىشىلەرگە ئۆزلىيا بولۇش ھەقىقىدە نەسەھەت قىلمايمىز.  
پەقدەت ھەر ئادەمنىڭ ئۆزى بولۇشى ھەقىقىدە مەسىلەھەت بېرىمىز.

\* \* \*

ئۆلۈم ئاخىرقى تراڭىدىيە.

\* \* \*

تەمىي يوق ناخشىمىزنى ئىمكانقىدەر ئېيتىمغىنىمىز ياخشى.

\* \* \*

نەسىھەت ئادەم بىلەن تۇغۇلدى، شۇڭا ئادەملەر ئىچىدە ياشайдۇ.

\* \* \*

بىز ئۆخلاۋاتقان ئادەمنى ئۇيقودىن ئويغىتىپ، ھايىات دېگەن نېمە؟ دەپ سورىغىنىمىزدا ئۇ ھېچ ئىككىلەندىملا، ھايىات دېگىنىمىز ئۇيقو دەپ جاۋاب بېرىشى مۇمكىن.

\* \* \*

كىشىلەر نىيىتى دۇرۇس ئادەمنىڭ نەسىھىتىدىن كۆكلەيدۇ.

بىز نېمىلەرنى تاشلاپ نېمىلەرگە بېرىلدۈق، بىز ئۆزىمىزنى تەكشۈرۈپ تۇرۇشنى ئۇنتۇلۇپ كەتتۈق.

سەممىيلىك يوقالسا، كىشىلەك پەزىلەتتىن بىنا سالالمايمىز. — ئۆتكۈزۈلۈپ ئەرسەتىرىڭىزىدە كەنەنەن.

\* \* \*

مېنىڭ قانچىلىك ۋاقتى سەرپ قىلىشىمدىن قەتىيىنه زەر،  
مدقىسىتىم مۇۋەپپە قىيەت قازىنىش.

\* \* \*

تەبىئەت ئىزدەنگۈچىلەرگە ئۆزىنىڭ يوشۇرۇن سەرلىرىنى دەپ  
بەردى.

\* \* \*

قىزغىنلىقلا بولسا ۋاقتى دېگەن كۆپ.

\* \* \*

بىز مېۋە ياكى كۆكتات بولۇپ قالماساقلە، كىشىلەر بىزنى  
يەۋېتەلمىيدۇ.

\* \* \*

كېگانتلارنىڭمۇ ئۆلىدىغان ۋاقتى بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلگەن  
ۋاقتى تەكەببۇرلاشقان ۋاقتىدۇر.

\* \* \*

سەن ھايات ھەققىدە سۆز قىلغاندا، ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ سۆز  
قىل.

\* \* \*

يۈچۈن، ياپتا گەپلەرنىڭ ۋاقتى ئۆتتى. بالىلار ھەقىقىي  
گەپلەرنى ساقلاپ تۈردى.

\* \* \*

بایلىقنىڭ يامان تەرىپى بار، ئۇ ئىلىم ساھىبلىرىنى  
بىخۇدلاشتۇرۇۋېتىدۇ.

\* \* \*

ياخشى كىتاب — كىشىلىك ھايات يوللىرىنىڭ خەرتىسى.

\* \* \*

تەقۋادارلىق — ئەڭ ئالىي بەختنىڭ ئاچقۇچى، مەڭگۈلۈك  
جەننەتنىڭ ئۈلۈغ قەدىمى.

\* \* \*

تارىخنىڭ ساختا، يالغان گەپ - سۆزلىرى بىلەن بىزەلگەن  
سەنئەت ساختا سەنئەت.

\* \* \*

ھايۋانلار ئۆز رىزقىنى ئۆزى تېپىپ يەيدۇ، ئۇلار گەرچە  
ھايۋان بولسىمۇ تەمە قىلمايدۇ.

\* \* \*

گاھى - گاھىدا ئېرىشىپ تۇرغان بەخت تاتلىق بەختتۇر.

\* \* \*

قورقۇمىزلار ئۆزىگە ئىشىنىشكە هووقۇقلۇق.

\* \* \*

كىشىلەر ئالدىدا تىترەۋاتقان قول يا ئوغىرىنىڭ قولى ياخيانەتكارنىڭ قولى.

\* \* \*

هاراق باشتا قىزىتىدۇ، ئاندىن ئۇنىڭ - بۇنىڭغا قىزىقتۇرىدۇ، ئاخىردا ئېزىقتۇرىدۇ.

\* \* \*

بۇبىۈكلىك تېغىغا بىلىم گۈلزارىدىن چىقىپ، ھەقىقەت يوللىرىدا سېپەر قىلىپ، ئەخلاق قونالغۇسىدا قونوپ، شىجائەت، باتۇرلۇق كەمرىنى مەھكەم باغلۇغاندا چىققىلى بولىدۇ.

\* \* \*

ئىشتىياق باغلۇغان ئىشتا نەتىجە بولماي قالمايدۇ.

\* \* \*

مەن تەبىئەتتىكى شاۋۇنلار ئىچىدە بىر توب ھەسەل  
ھەرسىنىڭ شاۋۇنلىرىنى ئەڭ ياخشى كۆرىمەن.

\* \* \*

بۈگۈننىڭ ئۆزىدە بىزگە كېرەكلىك بولۇۋاتقان ھەقىقەت بىزنى  
قۇللىق كىشەنلىرىدىن قۇتقۇزىدىغان ھەقىقەتتۈر.

\* \* \*

ماڭغان يولۇڭغا قاراپ كىشىلەر سېنى چۈشىنىدۇ.

\* \* \*

مۇئەللەمنىڭ قەلبى دەريادەك ئۆركەشلىپ تۈرغاندا  
ئوقۇغۇچىلار ئۇنىڭدىن زوقلىنايىدۇ.

\* \* \*

سېنى چاقىرىۋاتقان نەرسە — ئېتىقاد.  
يۈكىسىكلىك ئەندە شۇ ئۇلغۇ ئەقىدىدىن باشلىنىدۇ.

\* \* \*

ياخشى سۆزلەر قانات قېقىۋاتقان بىلەن، ئۇ كىشىلەر  
تەرىپىدىن جەۋلان قىلدۇرۇلمىدى.

\* \* \*

بىخۇدۇق — ھاياتتىكى يوشۇرۇن خادا تاش.

\* \* \*

مەھكۈملارنىڭ غەزەپلەنگەن ۋاقتى، ئۇلارنىڭ ئويغانغان  
ۋاقتى.

\* \* \*

بىراۋىنىڭ بىزگە سۆزلىپ بىرگەنلىرى راست بولمىسىمۇ  
سوکۇت بىلەن ئاڭلايمىز، ئۇ خاخىرى ئۆز قىلبىنى سەممىيلىك  
بىلەن ئاشكارىلايدۇ.

\* \* \*

تاغوتلار دەھريلارنىڭ تەڭرىسى، ئۇلار شۇ تەڭرىسى بۇيرۇغان  
 يولدا ماشىدۇ، بۇيرۇغان گۇناھلارنى ئۆتكۈزىدۇ، كىشىلەرنى  
 ياخشى ئىشلارغا چاقىرمایدۇ.

\* \* \*

ئۇلۇمنى ئوپلاپ قويماسلىقىمۇ، ئىنسانلىقنى ئۇنتۇپ  
 قالغانلىقتۇر.

\* \* \*

يەر تالاي زەردارلارنى يەپ كەتتى، كۈرمىشك ئىنسانلار ئۇنىڭ  
 باغرىدىن ئورۇن ئالدى، بىراق ئۇ بىگۈنكى كۈنگە قىدمەر

بۇيۇكلىوكىتە كۆركىم، ئىنسانلىقتا سەممىمىي ۋە ھېكمەتتە تېرىن  
پېتۈكلىرىنى يېپ كېتەلمىسى.

\* \* \*

دانىشىمنلەر ئۆز ئاياللىرىنى، ئۆز خەلقىنى چۈشەنگىنداك  
چۈشەنەيدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ بارلىق ئازابلىرىمنىڭ مەنبىسى، مال - دۇنیارىمنىڭ  
خەزىنىسى بولۇپ قالدى.

\* \* \*

كۆپىنچىمىز بىلەيدىغانلار ئالدىدا ئۆزىمىزنىڭ ئاجايىپ  
بىلەرمەنلىكىمىزنى كۆرسىتىشكە ئالدىرايمىز.

\* \* \*

ئىنسان — كائىناتتىن үېقىپ چۈشكەن بىر پارچە نۇر.

\* \* \*

بىز بىلەسلىكىنى ئېيىپ دېمىدۇق، ھەققىي ئېيىپ بىلىپ  
تۇرۇپ نەپ بىرەسلىكتە.

\* \* \*

ھەقىقت ئۇزەلدىن ئۇخلاپ باققان ئەمەس، پەقدەت كىشىلەر  
تەرىپىدىن يوشۇرۇلغان.

\* \* \*

زامان ۋە ماكاننىڭ ئوت - يالقۇنى ئىچىدە تاۋلانمىغان ئىدىيە  
پېشى ئىدىيە ئەمەس.

\* \* \*

تولا زارلانغان ئىلنى ئاجىز لارنىڭ قاتارىدا سانىماي بولمايدۇ.

\* \* \*

شەيتان بىلەن بولغان دوستلىقۇڭ كۈچلۈك بولسا، تىرى  
چەكلىگەن گۇناھلاردىن باش تارتالمايسەن.

\* \* \*

ئۇخلاپ قالغان ھىقىقت بار دېيىلسە، ئۇ چوقۇم يالغان  
ھىقىقت.

\* \* \*

بىزنىڭ قىلبىمىز دەرەختىڭ سايىسى بولغاندا، بىز  
ئىنسانىيەتنىڭ بالىسى بوللايمىز.

\* \* \*

مۇھىبىت ئىزتىقىپ قالغاندا، بىز ئۇنى قارغۇ بويتۇ، دەپ  
چۈشىنسەك بولىدۇ.

\* \* \*

ماكان ۋە زامان ئۆز قىلىچلىرى بىلەن يوقاتقان  
دانىشمىنلىرىنىڭ ئۇۋالىغا قالىدۇ.

\* \* \*

قەيدىرە رەزىللىك بولىدىكەن، شۇ يەردە ئازاب بولماي  
قالمايدۇ.

\* \* \*

بىز تۈرمىدىكى مەھبۇسىنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرەلمەيمىز،  
ئەمما ئۇنىڭ قەلبىنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرەلمەيمىز.

\* \* \*

هایات بىزنى سۆزلەيدىغان ياكى جىمىغۇر قىلىپ قويىدۇ.

\* \* \*

نادانلار ئۆز دەرىخنىڭ مېۋسىنى هېچ نەرسىگە تەڭ  
قىلىمدى، ئۇلارنىڭ يېگىلەپ قالغان قەلىي ئۇلارنىڭ دەرىخى.

\* \* \*

بەكلا بىلەرمەنلىك قىلىشنىڭ ئۆزى، كىشىگە يېتەرلىك ئازاب  
ئېلىپ كېلىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللىك — ئۇنى چۈشىنگەن، ئۇنى سۆيگۈچىلەرنىڭ قەلبىدە بولىدۇ.

\* \* \*

دۇنيانىڭ بؤيۈك سەلتەنەتلىرىدە بولسۇن ياكى ھالاکەت، گۈمراھلىرىدا بولسۇن، ئەدەبىياتنىڭ كۈچى ئاجىزلاپ قالغان ئىمەنسە.

\* \* \*

بىز غەزەپلەنگەندە، دوستىمىزنىڭ نادان ياكى دانالقىنى بىلدەلەيمىز.

\* \* \*

دۈشەمنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلۇش، ئۇنىڭ قولىدا ئۆلگەندىن ئەۋزەل.

\* \* \*

بىز كۈلگۈنچەك بولۇپ قالغاندا، ئادىي كىشىلەرمۇ بىزنى كەمستىدۇ.

\* \* \*

قەلب دېمەكلىك يۈرەك دېمەكلىك، ئۇ بىزنىڭ تەقدىرىمىزنىڭ ئىنىڭپېرى.

\* \* \*

يەر يېرىلىپ، تاغلار ئۆرۈلۈپ، ئالىمنى سۇ بېسىپ كەتسىمۇ،  
پۇتۇنلەي يوقلىپ كەتمە سلىكىمىز ئېنىق. ئەمما، چىكىدىن ئاشقان  
تەپرەقچىلىق، ئىختىلاپ بىزنى تېزلا يوقتىدۇ.

\* \* \*

سېنىڭ ئەقلىڭ پۇتۇنلەي بىربات بولغاندا، سەن ئۆزۈڭنى  
خۇددى چۈشتەكلا ھېس قىلىسەن.

\* \* \*

ئىلىم بېرەلمىسىڭمۇ، ياخشىلىق قىلىشنى بىل.

\* \* \*

مېۋسىز دەرەخنىڭ مېۋسى — ئۇنىڭ سايىسى.

\* \* \*

بىزنىڭ ئۆز ئاجىزلىقىمىزنى ئېتىراپ قىلغىنىمىز، باشقىلارغا  
تەسلىم بولغۇنىمىز ئەمەس.

\* \* \*

قىيامەت — پۇتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ تۈنجى ۋە ئەڭ ئاخىرقى  
كۈنى.

\* \* \*

ئىرادسىز كىشىلەر ئۈچۈن مۇۋەپپە قىيىت قازانماق ھىقىقتەن  
مۇشكۇل.

\* \* \*

مەجبۇرىي سۈكۈتنىڭ ئىچىدە دەھشەتلىك سادا بار.

\* \* \*

ئىنسان تەبىئىتىنى ئۇلارنىڭ كېيمى - كېچىكى قىسىمن  
يېپىپ قالالايدۇ.

\* \* \*

كاماالتلىك ئادەملەرنىڭ قىلبى ئۆچۈپ قالغان ئەممەس.

\* \* \*

يوشۇرغىلى بولمايدىغان نەرسە — نادانلىق.

\* \* \*

چۈشىنىش — يېقىنلىشىشتۇر.

\* \* \*

ھۆكۈم قىلىش ئىقتىدارىمىز يىگىلەپ قالغاندا، بىز ئازغۇنلۇق  
باياۋانغا سېپەر قىلىمиз.

\* \* \*

بىز باللارغا سەممىمىي چاچقاclarنى قىلغان تەقدىردىمۇ، ئۇلار  
بىزنىڭ يېغىرىمىزنى يۈزسىز لارچە ئېچىپ تاشلايدۇ.

\* \* \*

بىز ئەستە تۇتۇش قابلىيەتىمىزنى پۇتۇنلىي يوقاتقاندا،  
دانىشىمەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى قۇرۇمايدۇ.

\* \* \*

رەنجىگەن دىل، رەنجىتكەن تىلىنى ئاسانلىقچە كەچۈرمەيدۇ.

\* \* \*

ئەخەمەق ئۆز قىلمىش - ئەتمىشلىرىدىن ۋايىم يەپ باققان  
ئەممەس. ئۇنىڭدا شۇ خەل سۈپەت بار بولسا، بىز ئۇنى ھەرگىز  
ئەخەمەق دەپ ئاتىمايمىز.

\* \* \*

دۇنيادا پەقدەت مەھىپىي نەرسىلەرنىڭلا قىممىتى بولىدۇ.

\* \* \*

ئاقىلىنىڭ كۆزى رېئاللىقنىڭ ماھىيىتىنى كۆردى.

\* \* \*

ئىپپەت قانچىكى پاك ھەم گۈزەل بولغانسىرى، ئۇنىڭ  
باھاسىغا يەتكىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

مەڭگۈ ئۆلمەيدىغان ئابرۇي - ئاتاقنى، خەلق ئۆزى بېرىدۇ.

\* \* \*

قىلىچ پۇقرالىلا قورقۇتسىدۇ.

\* \* \*

ئاغرىتىلغان كۆڭۈل سۇنۇپ كەتكەن ئىينەكتۈر.

\* \* \*

مۇئەللەقتىكى نۇرلۇق ئەترگۈل ئۇلۇغ زېمىنغا شۇنداق  
دەيدۇ: «مېنىڭ يىلتىزمىم سېنىڭ قەلبىڭىدە».

\* \* \*

نەپسى - خامىشىمىزنى يىغالىساقلار، بىزنى ھېچكىم  
ئالدىيالمايدۇ.

\* \* \*

چاقىرىق ياكى ئاگاھلاندۇرۇش بولمىسا، ئىنسانىيەتنىڭ  
ئىپتىداڭىي دەۋرى مەڭگۈ تۈرغۇن ھالىتتە تۈرغان بولاتتى.

\* \* \*

بىزنىڭ تىلىمىز ئاچقىق بىلەن تاتلىقنى تېتىشقا قادر بولغان  
چاغدا ھەقىقەتنى تېتىيالايدۇ.

\* \* \*

ساپالدەك كۈكۈم - تالقان بولۇپ كەتكەنلەرنى ياد ئېتىدىغان  
كىشى بولمسا كېرەك.

\* \* \*

بىز پايدىلىنىۋاتقان ھاييات ئالتۇن ھاياتتۇر.

\* \* \*

من ساداقەت ۋە مۇھەببىتىمىنى يوشۇرغاندا دۇنيا ۋە  
دوستلىرىم مەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتى.

\* \* \*

يامان ئىشلىرىنى بىلىپ تۈرۈپ يەنلا سۆيىدىغىنىمىز —  
قىزلار.

\* \* \*

زالىمارنىڭ قامچىسى، زوراۋانلارنىڭ قىلىچى،  
فاشىستلارنىڭ قورالى، دۇنيادىكى ھەقىقتەلەرنى ۋە ھەقىقەتچىلەرنى  
بوىسۇندۇرالىغان ئىمەس.

\* \* \*

سەن مەڭگۈ سەن، سەن مەڭگۈ باشقا بىرسى بولۇپ  
قالمايسەن.

\* \* \*

بىزىدە سەممىيلىكىمۇ ئېغىر ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرۈپ  
چىقىرىشى مۇمكىن.

\* \* \*

بىز ئىنسانىيەتكە پايدىلىق ئادەملەرنى تېزلا ياخشى كۆرۈپ  
قالىمىز.

\* \* \*

دۇنيا تام تۈتۈپ ۋە ھاسىغا تايىنىپ كېتىۋاتقان ئاق  
كۆڭۈللەرنى ياقتۇرۇپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

ۋىجدان ھاياتىن پايدىلىق قانداق ئىشلارنى قىلىۋاتقانلىقىنى  
سوراپ تۈرمىسا، ئۇ ۋىجدان بولمايدۇ.

\* \* \*

من تۆمۈر قەپسەكە يېرتقۇج ھايۋانلارنى سولايىدۇ، دەپ  
قارايتتىم. ئەمما بۇ قەپسەلەرگە ئادەملەرنىڭ بەند قىلىنغانلىقىنى  
گەقلىمكە پەقەت سىخدىۋالىدىم، ئاھ! ئىنسانلار سىلەر نېمىدىگەن

رەھىممسىز - ھە!

\* \* \*

تۈپراق بىئەجەل ئۆلۈپ كېتىۋاتقان ئادەمگە قاراپ چوڭقۇر  
ئازاب بىلەن شۇنداق دېدى: «تىرىكلىكىڭدە ئۆلىدىغانلىقىڭنى  
ئويلىممعان بولغىيەتكە، ئەپسۈس، ھەممە ئۆلدى». \*

\* \* \*

بىر تال يوپۇرماققىمۇ قۇياشنىڭ ئوتى بار، دۇنيا ئوت ئىچىدە  
تىرىلىپ بارىدۇ.

\* \* \*

ۋەتەن ئۆزىنى ئۆز تۇپرەقىدا تۇرۇپ سۆيگەنلەرنى ياخشى  
كۆرىدۇ، ۋەتەندىن ئايرىلىپ سۆيگەنلەرنىمۇ ياخشى كۆرىدۇ.

\* \* \*

سېتىۋېتىلگەن قوشنىڭ بالىلىرىنى قەپەستە باققىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

هایات ھایاتىن ياشىرىپ تۇرىدۇ، ھىدايمىت پاكلىق بىلەن  
ياشىرىپ تۇرىدۇ.

\* \* \*

بىز دۇشمنىڭ قانچىكى يېلىنغان بىلەن ئۇنىڭ قانۇنى بىزنى

ئۆز خاھىشى بىلەن جازالاۋېرىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقىي گۈزەللىك خانىم - قىزلارنىڭ خۇلقىدا، ئۇنىڭ  
جەلپىكار ئاۋازىدىن ھەممە ئەس - ھوشىنى يوقتىدۇ.

\* \* \*

باشقىلار تىلغا ئالغۇدەك ۋە ئىسلەشكە تېگىشلىك ئىشلىرىمىز  
بار بولغان تەقدىردىمۇ، بىز مەجبۇرىي سۈكۈت قىلىمیز.

\* \* \*

ئۇنتۇلۇپ قالغان تىرىكلەر، ئۆلۈپ كەتكەن شېھىتلەردىن  
ھۇزۇل ئەممەس.

\* \* \*

يۈگۈرۈپ يولنىڭ يېرىمىدا ھېرىپ قالغاندىن، مېڭىپ  
بولسىمۇ مەنزىلگە تېزرهك يەتكىنىمىز ئۇزۇل.

\* \* \*

سەن بىراۋىنى ياقتۇرمىساڭمۇ، ئۇنى ھەرگىز كەمىستىكۈدەك  
بولما، سەنمۇ بىر كۈنى شۇنداق ھاقارەتلەرگە دۇچار بولۇپ  
قىلىشلىك مۇمكىن.

\* \* \*

بىز يېشىل ئاسماندا قانچە قانات قاققىنىمىز بىلەن يەن  
چۈشىدىغان يېرىمىز يەر.

\* \* \*

بىزنىڭ قەلبىمىز بارلىق ئاۋازلارنى ئۇنتۇغاندا ئۆز قىممىتىنى  
يوقىتىدۇ.

\* \* \*

بىز ئانلارنى ئۆلۈغلاش بىلەن بىرگە قىزلارنىڭ غەيۈتىنى  
قىلىشنى توختىتىپ قويىمىدۇق.

\* \* \*

كورال - ياراغ بىلەن ئۆلتۈرۈلۈۋاتقانلاردىن، ئوکۇل يىخىسى  
بىلەن ئۆلتۈرۈلۈۋاتقانلارنىڭ سانى ھەققەتن كۆپ.

\* \* \*

غەلibe مەن ئىتتىپاقلىق، بىرلىكىنىڭ مېۋسى، دەرمىش.

\* \* \*

ئاياللار ئەخلاققا گويا تاۋار ئورنىدا مۇئامىلە قىلدى، خالسا  
ساتتى، خالسا كۆز - كۆز قىلدى.

\* \* \*

دانشمن دۇز تەنھاالقىنى يوشۇرالىدى، ئۇنىڭ روھى زېمىندا پەرۋاز قىلدى.

\* \* \*

بىز خۇدىمىزنى بىلەمەي سېتىۋېتىۋاتقان نەرسىلەر ئىچىدە كۆھەرگە تېگىشكۈسىز شۇنداق بىر ئۆلۈغ زۇنار بار: ئۇ — ئەخلاق.

\* \* \*

توشقان جېنىدا زۇلۇمغا چىدىماي قارشىلىق قىلىدۇ.

\* \* \*

ئەزىزەتلەر ئۆز ۋىجدانىنى خورلىمايدۇ.

\* \* \*

مەن رېئايە قىلىپ كېلىۋاتقان مۇنداق بىر تەرتىپ بار: ئۇ — قىزغىنلىق.

\* \* \*

هایاتنىڭ زىيانغا ئۈچۈنغاندا، ئۇنى ۋىجدانىڭنىڭ مەسئۇلى، دەپ بىلگىن.

\* \* \*

بىز قاتىق رەسۋا بولغاندا، يەنەقايتا رەسۋا بولما سلىقى  
تىرىشىمىز.

\* \* \*

مېنىڭ ئاجىزلىقىم قىلغان ھەم قىلماقچى بولغان ئىشلارنى  
باشقىلارغا قىزغىنلىق بىلەن سۆزلىپ بېرىشتىن ئىبارەت.

\* \* \*

كىشىلەر ۋىجدان ھەم غۇرۇر جەھەتىكى ئاجىزلىقلاردىن  
ئاسان پايدىلىنىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

بىز ئوتتۇلۇپ فالما يىدىغان سوۋغا قەلبىلەرنى داۋاملىق  
تۇناشتۇرۇپ تۇرىدۇ.

\* \* \*

تىل ئۆزىنىڭ يۈمىشاقلىقىدىن ئېتىبارغا ئېرىشتى،  
قاتىقلقىدىن چەتكە قېقىلدى.

\* \* \*

بىر مىللەت ئۈچۈن ئەخلاقىتن بؤيۈك يەنە بىر ھاۋا بولمىسا  
كېرەك.

\* \* \*

بۇرکۈتلەرنىڭ پەرۋازلىرى غالىبلارنى ئۆزىگە چاقىرىپ  
تۈرىدۇ، ئۇلاردا ئۆلۈغ ئورتاقلىقلار بار.

\* \* \*

بىز يالغانچىلىق باش كۆتۈرگەن يەردەن تېزىرەك كېتىشنى  
ئارزو قىلىمىز.

\* \* \*

باشقىلار دىن ھېيىقىشنى بىلمەيدىغانلار ئەڭ ئىپلاس ئىشلار دىن  
قول ئۆزىمىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان مەخپىي بولىمغاچىلا، ئۇنىڭدا سىر ساقلانمايدۇ.

\* \* \*

تەڭرى ھەققىدىكى ھېكمەتلەر دۇنيانىڭ غەملەرنى  
ئۇنىڭلۇردى.

\* \* \*

بىز باشقىلار توئۇشتۇرغان ئادەمنى نازا چۈشىنىپ  
كېتەلمەيمىز.

\* \* \*

ئاق نەرسىلەر ئۆزىنى قارا نەرسىلەرنىڭ زىيانكەشلىكىدىن  
ساقلاب قالالىغان ئەممەس.

\* \* \*

لاينىڭ ئاستىدىكى سازالىق قۇرتىمۇ ئۇۋەسىنىڭ تولىمۇ  
ئىللەقلېقىدىن سۆيۈنىدۇ. قۇشمۇ شۇ، ھايۋانلارمۇ شۇنداق.  
ھەممىدىن يامىنى ئۇۋەسى بولماسلىق...

\* \* \*

بىزنىڭ غەلبىمىز بىرلا مەبۇدقا ئىتائەت قىلىشتىن كېلىدۇ.

\* \* \*

سەن رەقىبىڭنىڭ جىمىغۇر ھالىتىنى كۆركەنە، ئۇنىڭ  
يۈرىكىنىڭ جىمىغۇر ئەمەسلىكىنى ئۇنتۇپ قالما.

\* \* \*

پۇت - قولىمىزنى ياخشى ئىشلارغا بۇيرۇيدىغىنى ۋىجدان ۋە  
ئەخلاق.

\* \* \*

چاچنىڭ ئاقىرىپ كېتىشى قېرىپ كەتكەنلىكتىن دېرەك  
بىرمىدۇ.

\* \* \*

قەلېتىنى ياخشى باشقۇرمىساڭ، ئۇ سېنى خار قىلىدۇ.

\* \* \*

بەخت - تەلەي بىر تال ياپراقتۇر، ئۇ مىليون يوپۇرماقلار  
ئارسىغا يوشۇرۇنغان بولىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئىشىنگەن ئىرادە  
ئىگىلىرى ئاسان بايقيۋالايدۇ.

\* \* \*

سامان يەۋاتقان ئېشك قوناق يەۋاتقان قويغا قاراپ: «مەنمۇ  
ساڭا ئۇخشاش قوناق يېسىم گۆشۈم ئەلۋەتتە تاتلىق بولاتتى» دېدى.  
قوى ئېشكەك قاراپ: سەن مىيلى قوناق يە ياكى بوغداي يېگىن،  
سېنىڭ گۆشۈڭ ئىنسانلار ئۈچۈن مەڭۈ تاتلىق بولمايدۇ» دېدى.

\* \* \*

ياخشى ئىشلار كەمەرلىك بىلەن ئۆزىنى يوشۇردى، يامان  
ئىشلار چوقان - سۈرەن كۆتۈرۈپ ئەتراپقا يېيىلدى.

\* \* \*

هایات — ئەڭ كاتتا زاۋۇت، ئۇ ياخشى باشقۇرۇلسا، هایاتنى  
مەئىشىتكە ئېرىشتۈردى.

\* \* \*

غالىبلار يولۇسىنىڭ قەھرىدىن، يىلاننىڭ زەھرىدىن قورقۇپ

كەتكەن ئەمەس.

\* \* \*

دۇنيا ھەقىقت يولىدا ئۆلگەنلەرنى ئەڭ كۆپ ئەسىلىدى، ئۇ  
يول ئۇلارنى يۈكىسەكلىككە ئېلىپ باردى.

\* \* \*

تەۋەككۈلچىلەر قورقۇنچىلۇق سەپەرگە ناھايىتى قىزىقىدۇ.

\* \* \*

مەنىڭ ئاجىزلىقىمىز ئۆزاق داۋاملاشقاんだ، مەۋجۇتلۇقىمىز  
ھەقىقىدە گەپ قىلىشتىن ئۇيۇلىمىز.

\* \* \*

سېنىڭ خۇلقۇڭ سېنى ئادەم ياكى ھايۋان قىلىپ كۆرسىتىدۇ.

\* \* \*

ئەقىللەقلەر ئىبرەتتىن ھۇشىنى تاپىدۇ.

\* \* \*

قىزلار كۆپىنچە ۋاقتىلاردا ئۆز ساداقىتىنى ئاشكارىلاب  
قويدۇ، ئۇلار شۇنىڭ ئۇچۇنلا كۈتۈلىمگەن ئازابقا قالىدۇ.

\* \* \*

سوّيگۈ شارابى بەك تېز ئېچىلىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ تەمىنى  
تېتىيالماي قالىمىز.

\* \* \*

مۇھىبەتتىن مەھرۇم بولغان قىز بىر بولسا ساراڭ بولىدۇ،  
بىر بولسا پەيلاسوب.

\* \* \*

بىز گۈزەل سۆزلەرنى ئەمەس، گۈزەل قىلبىنى ياخشى  
كۆرىمىز.

\* \* \*

شېئىر ئادەمنى يازغاندا ئۇنىڭدا جان بولىدۇ، تەبىئەتنى  
يازغاندا ئۇنىڭدا روھ بولىدۇ.

\* \* \*

بىز باللىق چاغلىرىمىزنى ئىسلەپ تۈرگىننىمىزدا، كۆز  
ئالدىمىزدىكى بالمارغا يۈكسەك مۇھىبەت بېرىمىز.

\* \* \*

ئۇزاق زامان خورلۇقتا ياشىغان خلق پەيلاسوبلارچە پىكىر  
قىلىدۇ.

\* \* \*

بىز قىيامەتنى ئىنسانلار قىلمىشلىرىدىن ئايىرپ قارمايمىز.

\* \* \*

پادىچى بولغۇچى ھەرگىزمۇ پادىلىرىغا ئەگەشمەيدۇ، پەقدەت  
پادىلىرىنى ئۆزىگە ئەگەشتۈرىدۇ.

\* \* \*

قۇرۇق سۆزلەر بىزنى ئالدىيالىغاندا، بىز ئۆزىمىزنىڭ  
ئىقلىدە بىر قىدەم ئىلگىرلىكىمىزنى چۈشەنسەك بولىدۇ.

\* \* \*

ئاچ كۆزلۈكمۇ ئىنسان تېبىتىتىنىڭ بىر قىسى، بىز بۇ  
ئىللەتتىنى تاۋار - دۇردۇنلار بىلەن ئەممەس، چىرايلىق سۆزلەر بىلەن  
بىپىپ پەردازلايمىز.

\* \* \*

بایلىق بىر كوزا ئېچىتىلغان مەيدۈر، بىز ئىچكەنسەرى ئۇ  
بىزنى شۇنچە بىخۇدلاشتۇرىدۇ.

\* \* \*

كۆئۈلسىز ئائىلە ئۆز تەقدىرىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرالىغان  
ئەممەس.

## نېلۇپەر گۈلى

مۇھىمەتتىن مەغلوپ بولغانلار، باشقىلارغا نۆز قىسىمەتلەرنى  
پەردازلىماي سۆزلىپ بېرىدۇ.

\* \* \*

سەن تەقۋا، ئىپەتلەك ئايالغا گەپ قىلغاندا، ئۇنىڭ ئىمان  
ۋە ئېتىقادتا بىر ئېسىل ئادەم ئىكەنلىكىنى ھەركىز ئۇتۇپ قالما.

\* \* \*

يۈرىكىمىزدە تالاي ئىسىرلەرنىڭ قانلىق تارتۇقلۇرى  
قالغاچقىلا، بىز ئۆمىد ئىچىدە ياشايىمىز.

\* \* \*

كامالەت ئىگىلىرى تۆھەمتىكە ئۇچرىغاندا، كۆپ كىشىلەر  
بۇنىڭغا ئىشەنمەيدۇ.

\* \* \*

ئېتىقاد، ئىمان، گۈزەللەك ھەققىدە گەپ قىلغىنىمىز،  
مەڭگۈلۈك ھاياتلىقىمىزنىڭ بەخت - سائادتى ھەققىدە  
ئويانغىنىمىزدۇر.

\* \* \*

بىز بايلىقنى بەكلا ياخشى كۆرۈپ كەتكەن ۋاقتىمىزدا،  
مەجرۇھ ئادەمگە ئوخشاپ قالمىز.

\* \* \*

بىز روهىي جەھەتتە ئامرات بولغاندا، قۇللۇق بىزگە  
مەھکەم يېپىشىۋالىدۇ.

\* \* \*

سېنىڭ خۇشخۇي قىلىباڭ نەكىلا بارساڭ، سېنى دۇنيانىڭ  
ئەزىزلىرىدىن قىلىدۇ.

\* \* \*

ئىنساننىڭ مەۋجۇتلۇقى ئەخلاققا موھتاج.

\* \* \*

قىلىمىشىڭ قەبىھ بولسا، ھاياتىڭ پاجىئىلەك بولىدۇ.

\* \* \*

سەلە رەھىم — تەڭرى ياقتۇرىدىغان ئەڭ ئالىي پەزىلەت.

\* \* \*

سوىيگۈ بار بولغاچقا، ئارمانمۇ بار بولىدۇ.

\* \* \*

ياخشى خىزمەتلەر ئېتىبارغا ئېرىشەلمىگەن يەردەن گۇمان  
قىلىشقا بولىدۇ.

\* \* \*

مېڭۈۋاتىمىز، غەپلەت باسقان بۇ يوللاردا نەچچە ئەسىر  
ئۆتكىندەك قىلدى، دەرەخلىرمۇ توپىغا ئايلىنىپ كەتتى، قۇرت يەندە  
قۇرت پېتى تۈرىۋەردى، ئۇ يەر بېغىرلاپ يۈرۈۋەردى.

\* \* \*

دۇنيا مەككارلارنىڭ مەككارلارنىڭ قامىچىسى بىلەن ساۋايدۇ.

\* \* \*

بىز تۈن نىسىپىدە ئويغانغاندا، چۈش ھەققىدە خىيال قىلىمىز.  
سەھىر دە ئويغانغاندا، تۈرمۇش ھەققىدە خىيال قىلىمىز.

\* \* \*

ئىنسان ئۆز ۋەدىسى بىلەن ياشىرىپ ئايىنىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئاززۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىپ كېتىشكە بولمايدۇ.

\* \* \*

ھەقىقەت — چىشى ياكى ئەركەك بولمايدۇ. شۇنداق ئاتىۋالغان  
يەرلەردىن ھەقىقەت بولمايدۇ.

\* \* \*

ئەقىدە ئۆمۈر راۋاجىنىڭ يېقىلغۇسى، ئۇ ساختا قىلىنسا،  
پەرداز لانسا ياكى ئۈجۈقتۈرۈلسا، ھاياتتنىن گەپ ئاچالمايمىز.

\* \* \*

مەكتەپ ياكى مەسچىت كىشىلەر نەزەرىدىن قالغاندا،  
قىيامەتنىڭ كۈچلۈك بورانلىرى زېمىننى يالماپ يۇتسىدۇ.

\* \* \*

ئۇيغۇننىڭ ئەڭ ئاخىرقى ناخشىسى — ئۆلۈم، بىخۇدلار ئەڭ  
كۆپ ئۇخلایدۇ.

\* \* \*

ئانا نومۇسلۇق بولسا، قىزى ئېزىپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

قۇش قەبىسىنىڭ ئالتۇندىن ياسالغانلىقىدىن خۇرسەن بولۇپ  
كەتمەيدۇ.

\* \* \*

ئىنسان سەنئەت گىجاد قىلىدۇ. ئۇ ياراتقان سەنئىتى ئارقىلىق  
ئۆزىنى ئاشكارىلايدۇ.

\* \* \*

ئېزىپ قالغان ئايالنى كەچۈرمەسلىكىڭ ئۆزى ياخشى ئىخلاق  
ئەممەس.

\* \* \*

يۇمران ئوت - چۆپلەر چۈمۈلە ۋە باشقا ھاشارتىلارنىڭ ھىدىنى  
پۇراپ ھۆزۈراندى، يېشىل دەرەخ شاخلىرى قۇشلار قالدۇرغان  
مىدلاردىن سۆيۈندى، ئايالنىڭ نازۇك جىسمى ئەرنىڭ كۈچلۈك  
ھىدىدىن گۈزەل ناخشا ئېيتىۋەتتى.

\* \* \*

هایات ۋە تۈرمۇش ئاپەتسىز بولغان ئەممەس، شۇڭا ئۇنىڭغا  
قىلىمىز ھەۋەس.

\* \* \*

يېڭى كۈنلەر چىرايلىق تەبىسىم قىلىدۇ، بۇنى پەقت  
ئاقىللار بىلىدۇ.

\* \* \*

قىزلارنىڭ ئېچىلىپ، هىجىسىپ تۈرگىنى ئۇنىڭ خوش

پېئل، ئاق كۆئۈللۈكى ئەمەس.

\* \* \*

ۋاپا — نامىرد، ئىككى يۈزلىمىچى ئادەملەرنى تېزلا تاشلاپ كېتىدۇ.

\* \* \*

تختى گۈمران بولمىغان ئىلىنىڭ بەختىمۇ گۈمران بولمايدۇ.

\* \* \*

بىز تەك بىرۇلاشقاندا، ئىختىلاپلاشقاندا، ئۆز زاۋالىمىزنى چاقىرىپ ھارمايمىز.

\* \* \*

ھەق سۆزلەرنى سۆزلەپ دۈشەندەر تەرىپىدىن كېسىلگەن تىلىنى كىشىلەر يادىدىن چىقارغان ئەمەس.

\* \* \*

ساداقت ئۇنىڭ قەلبىدىن يوقالدى، شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر تەرىپىدىن ئۇ تېز ئۇنتۇلدى.

\* \* \*

بىز ياخشى ئويلاغاندا، مۇهاكىمە قىلغاندا، ھاياتلىق يولىمىزدىكى مەغلۇبىيەتلەرمۇ كۆپ بولمايدۇ.

رەققە ئەستەنە رەنۋەنە پىيىمە ، بىلەمە ئەنەنە

\* \* \*

من تونۇپ يەتكەن قىز مېنىڭ، يەنى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمنىڭ  
بىر قىسىمى. من شۇنداق بولغاچقىلا ئۇنى نۆزۈمگە تاللاپ ئالدىم.

\* \* \*

دۇنيا پۇل - مال قايغۇسى ياكى باشقا ۋەسۋەسىلەر ئىچىدە  
خاتىرىجەم بولالمايىۋاتقانلارنى تېز يوقىتىدۇ.

\* \* \*

دەريя — قۇتراۋاتقان ئايال، ئايال — قۇتراۋاتقان دەريя.

\* \* \*

ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىكى ئاجىزلار، بىراۋغا بويسۇنمايدۇ،  
دېيدىلمىمىز.

\* \* \*

ۋەھىمىلىك پايدا ھارام تىجارەتنىن كېلىدۇ.

\* \* \*

ھېكمەتلەك سۆز روھنى تەربىيەيدۇ.

\* \* \*

تەڭرى رازىلىقى ئۇچۇن چوڭ خەترلەرگە تەۋەككۈل قىلىش

يۈكىدە دەرېجىدىكى پىداكارلىقىتۇر.

\* \* \*

كېگا تىلارنىڭ تامچە - تامچە ئاققان قېنى دۇنيانىڭ يوللىرىغا  
ئاجايىپ كۆركەم ئىزلارنى قالدۇردى.

\* \* \*

ئۇيقوسى كۆپ ئادەمنىڭ ئاززو - ئارمىنى پەقت ئۇيقودۇر.

\* \* \*

بىز بالمىزنى ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا دالىلت  
قىلغىنىمىزدا، ئۆزىمىزنىڭ ياخشى ئىشلارنى قىلامىغانلىقىمىزنى  
بالىلارغا ئاشكارىلاپ قويمايلى.

\* \* \*

ئۇلۇغلو قىنىڭ ئەڭ يۈكىدە مۇقامىنى شېھىتلەر ياراتى، بىز  
بىلەن ۋاقتىلىق خوشلاشقان ئالىملارمۇ شېھىتلەرنىڭ  
جۈملىسىدىن، ئەلۋەتتە.

\* \* \*

ەدىقەتنى گەرچە ئاكىتىپ قوللىساقىمۇ، كۆپلىرىمىز سۈكۈت  
قىلىپ تۈرۈۋالىمىز.

\* \* \*

هایاتلىقنىڭ بىر ياخشى دەسمايىسى بار: ئۇ — ئەخلاق. ئۇ  
يوقالسا، هایاتلىقىتنى مەن يوقىلدى.

\* \* \*

دەقان كائىناتنىڭ ئالتۇن چىرىغىنى تۈگىمەس يېقىلغۇ، دەپ  
سوپىدى. ئۇ بۇغداي باشاقلىرىنى قۇياشنىڭ قەلبى، مېۋسى،  
دېدى.

\* \* \*

ئۇلۇغ شائىرنىڭ پاکىز قەلبى دەۋر ھەقىقەتلىرىنى توختىماي  
سوزلىيدۇ.

\* \* \*

بىمەنە خىياللار گۇناھلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

\* \* \*

هایاتنىڭ ئۆزى سر، بۇ سر ھەقىقىدە ئىزدىنىش، پىكىر  
قىلىش، ئوبىلىنىش، تىرىشىش ئارقىلىق بۇ سىرنى يېشىش  
تەڭرىنىڭ بىزگە قىلغان ئەمرى. ئەپسۇس، نۇرغۇن كىشىلەر  
تەڭرىنىڭ بۇ مۇقىددەس ئەمرىگە ئەمەل قىلمايدۇ.

\* \* \*

ھىدايەت دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرغان ئۇ كىشىلەرنىڭ كۆڭلى

يۇماشاق، قەلبى پاکىز، نېيىتى دۇرۇس كىشىلەر دۇر. تەڭرى  
ھىدايەت ئىگىلىرى بىلەن داۋاملىق بىللەدۇر.

\* \* \*

لاۋىرنىس: «نىكاھ بۇگۈنكى دۇنيادىكى چوڭ بىر سىر»  
دەيدۇ، بۇ ھېكمەتنىڭ ئاساسى بار. ئۇنىڭ قەدىمدىن تارتىپ سىر  
بولۇپ كېلىشى ۋە مەڭگۈ سىر بولۇپ قېلىشى، بىزنى ئۇنىڭغا  
قىزىقتۇرىدۇ. قىزىقىش پەقەت سىرلىق نەرسىلەرگە بولىدۇ.

\* \* \*

تەڭرىنىڭ نۇرنى چۈشەنگەن ئادەمە پاك ئەقىدە، ساپ  
ئېتىقاد، ھەقىقىي مۇھەببەت بولىدۇ.

\* \* \*

تارىخچىلار ئەجادىلارنىڭ جەڭ - نۇرۇشلىرى ئۆستىدە  
توختالغاندا، ئۇلارنىڭ مەغلۇبىيەتلەرنى مۇنداق دەپ يەكۈنلىدى:  
«ئۇلاردا بۇيۈك ئىتتىپاقلىق بولمىغان».

\* \* \*

ئەتراپىمىزدىكى خېلى ياخشى كىشىلەرمۇ تىلىنىڭ قاتىقلىقى  
بىلەن يامان ئاتلىپ قالىدۇ.

\* \* \*

شاىئر خىلۋەتلەرنىڭ پاراغىتىنى يازدى، ئاشق - مەشۇقلار  
ئۇ يەرنى تۈنجى ئىزدەپ تاپتى.

\* \* \*

دەرۋىشلەر، زاھىتلار، شائىرلار... ھاياتنىڭ ھۇزۇرىنى  
يالغۇزلۇقتىن ئىزدەپ كەلدى. ئەمما ھاياتنىڭ ھۇزۇرى يالغۇز  
ياشاشتا ئەممەس.

\* \* \*

مەستىلەر ئۆزىنى بۇقۇنلىي يوقاقاندا، ئۇنىڭ ھايۋاندىن  
ھېچقانداق پەرقى قالمايدۇ.

\* \* \*

دەن پادشاھلىقتىك زوراۋان ۋە ئادالەتسىز ئەممەس.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭ خالاپ يېمىگەن ھەرقانداق تاماق ساشا زەھىر  
بولىدۇ.

\* \* \*

ئادىللەق — ئەھلى مۇسۇلمانلارنىڭ بىر خىل سۈپىتى.

\* \* \*

بىز ئېغىر كېسىللىرگە مۇپىتلا بولغاندا تەڭىرىنى ياد ئەتتۈق.  
ساقىيىتىدۇق، ئۇنى شۇنچە تىز ئۇنتۇدۇق. ئىنسان نېمىدىگەن  
ئىككى يۈزلىمچى - ھە!

\* \* \*

ئاچچىقىنى يۇتۇپ سەۋىر قىلىش، ئاللاغا زىكىرى ىېيتىش،  
گۇناھىنى تونۇش... مۇمنلەر تاللىغان ھەقىقىي داغدام يولدۇر.

\* \* \*

پەيلاسوب دۇنيانى ئىرادە بىلەن چۈشەندى، شائىر دۇنيانى كۆز  
ياشلىرى بىلەن تونۇدى.

\* \* \*

دۇنيا ھامان بىرکۈنى يالغان تارىخ يازغانلارنى شەرمەندە  
قىلىمай قالمايدۇ.

\* \* \*

بالىلار، ئەسىرلەر، قېرىلار... باشقىلارنىڭ خەير - ئېھسانى  
ۋە چوڭقۇر مۇھەببىتىگە تەشنادۇر.

\* \* \*

بىز باشقىلارغا نەسەدت قىلغاندا، نەسەدتتىڭ ئاچچىقلېقىنى  
ئۇلارغا چۈشەندۈرۈپ قويۇش كېرەك.

\* \* \*

ئادەملەر تۈرلۈك ئازاب ۋە كۆتۈلمىگەن ھادىسىلەردىن قۇتۇلۇپ  
قالغاندا، ئۇنى ئۆز تەلىيىنىڭ ئۇڭلۇقىدىن كۆردى.

\* \* \*

شۇملۇق يامان غەزىدىن تۇغۇلىدۇ، ئۇ دۇنيادا تەنها بولىدۇ.

\* \* \*

زالىم ئۆخلەپ قالغاندىمۇ، ئۇنىڭ روھى ئۆخلەپ قالمايدۇ.

\* \* \*

تەڭرى ئۆز بەندىسىنىڭ يەنە بىر بەندىسىگە تېز پۇكۈپ سەجىدە  
قىلىشنى ياقتۇرمайдۇ.

\* \* \*

كۆئۈل سۇ ئىچىمگەن مۇھەببەت قورۇپ قالغان بۇلاققا  
ئۇخشايدۇ.

\* \* \*

سېنى ئۆخلاتمايۋاتقان نەرسە — ئىشلى مۇھەببەت، مېنى  
ئۆخلاتمايۋاتقان نەرسە — ئىلىم - مەربىت.

\* \* \*

مەن تەبىئەتتىن بىر دەستە نۇرغا مۇيىسىسىر بولدۇم، ئۇ تەڭرى  
ھېكىمەتلىرى.

\* \* \*

مۇھەببەتتىڭ ئەڭ يۈكسەك ناخشىسى — بالىلار، بۇ ناخشا

بۈگۈنىڭ داۋانلىرىدىن ئاتلاپ ئۆتىدۇ، ئەتىنىڭ چوققىلىرىغا ئۇچۇپ چىقىدۇ، كەلگۈسىنىڭ ئاسىمنىدا جەۋلان قىلىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقەتنىڭ بويۇك ناخشىلىرىدىن قولىقىخنى يوبۇرۇۋالساڭ، دۇنيانىڭ ئىزگۈ چاقىرەقىنى ئاڭلىيالمايسىن، غەپلت ئەندە شۇ بىخۇدلۇقتىن تۇغۇلىدۇ.

\* \* \*

ئائىلىدە بەخت بولمىسا زۇلمەت باش كۆتۈرىدۇ، ئەرنىڭ قەلبى قان يىغلايدۇ، ئايالنىڭ يۈرىكى زەرداب نۆكىدۇ. بالىنىڭ ئالىسى كۆكىنى يارىدۇ.

\* \* \*

دۇنيانىڭ قاراڭغۇ تەرىپى — دانىشمهنلەرنىڭ ھېكمەت ئامېرى.

\* \* \*

مەن — يىغلاۋاتقان يەر، مەن — يىغلاۋاتقان ئاسمان.

\* \* \*

ياخشى سۆزلەر خەزىنسى — ھاياتلىقنىڭ سەرمایىسى.

\* \* \*

نەسىھەت قىلغۇچىلار كۆپەيگەنسىرى، بىكار تەلەپلەر ئېشىپ

باردى.

\* \* \*

پەزىلەتسىزلىك، ۋەدىسىزلىك، بىۋاپالىق، ساققۇنلۇق . . .  
بۇلار خارلىقنىڭ يولىنى داغدام ئېچىپ كەلگەن چاكىنا ئەخلاقتۇر.

\* \* \*

بىز قولىمىزدىكى ئەتىرگۈلىمىزنى بىر قىزغا ئەمەس،  
مېھربان ئانىمىزغا بېرەلىگەندە، بىزنىڭ مۇھەببىتىمىز يۈكىسىك  
پەللىگە يەتكەن بولىدۇ.

\* \* \*

مۇمنلەر ياخشىلىقنى يېرىم يولدا توختىتىپ قويىمايدۇ.

\* \* \*

پىشىپ يېتىلمىگەن ھەقىقەتلەر سەتەڭلەرنىڭ كۈلكلەرىگە  
ئاسانلا ئالدىنىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

ھوشيارلىق ئەقىلىنى سەگە كەلەشتۈردى.

\* \* \*

مۇتلەق كۆپ ساندىكى كىمشىلەر قۇدرەت ئىگىلىرىنى  
قوللاب - قۇۋۇچەتلەپ كەلدى.

\* \* \*

ئۇ قولدىكى بايلىقىنى ساقلاپ قالالىمىدى، چۈنكى ئۇ  
گۇناھ - زالالەت يوللىرىغا پۇل - مال سىرپ قىلغاندى.

\* \* \*

بىز هاياتتىن كۆڭلىمىز قالغاندا، زەھەر بىزگە شېرىن مەي  
بولۇپ بېرىدۇ. بىز ھېچىر ئىككىلەنمەيلا، ئۇنى باشاشلاپ  
سۆيىمىز. بۇ تەبىئىيتىمىزنىڭ ئاجىزلىقىدۇر.

\* \* \*

«گۈلگە گۈل بول، تىكىنگە تىكەن». بۇ بىز ئۈچۈن ئەڭ  
ياخشى ھېكمەتلەك سۆز.

\* \* \*

تۇرمۇشنىڭ ئۆزى قان - ياش بىلەن تۇشقۇزۇلغان قەدەھەتنى  
باشقا نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

تىل بىلەن دىل ۋە ھەرىكتىرى يېرىگە كەلگەندە، ئەڭ گۈزەل  
پېتۈك ئىدىيە ئاپىرىدە بولىدۇ.

\* \* \*

هاياتنىڭ زەئىپ تەرەپلىرىنى بىلىشىمۇ كاتتا مۇۋەپىدەقىيەت.

\* \* \*

توكىتىماي داۋاملىشىۋاتقان گۇناھ، مەڭگۈ داۋاملىشىدغان  
ئازابتۇر.

\* \* \*

بىز ئۆز ئانىلىرىمىزنى يامان دېمەيمىز، ئەمما يامان ئانىلارمۇ  
يوق ئەمەس. بىز ئۆز ئاتىلىرىمىزنى يامان دېمەيمىز، ئەمما يامان  
ئاتىلارمۇ يوق ئەمەس.

\* \* \*

سوّيگۈ قىزغىنلىقى بىلەن پۇل قىزغىنلىقى ئىنساننىڭ  
ھىقىقىي تەبىيىيەتى.

\* \* \*

مەھكۈملۈقتا ئېلىپ بارغان پائالىيەتلەرمۇ كۆئۈللۈك  
بولمايدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ ئەقىل يولىمىز بىزنى جەننەتكە، ياكى دوزاخقا باشلاپ  
ماشىدۇ.

\* \* \*

ئۇيقودىكى ئادەم دۇنيا ئىشلىرىدىن بىخەۋەر قالىدۇ.

\* \* \*

تارىخ ھەرقانداق ۋەقە ياكى بىرەر شىئىگە قارىغاندا، ئاياللارنى توغرا، ئادىل يازالىدى.

\* \* \*

ئەگرى كۆئۈللۈك سېنى ئەگرلىككە ئېلىپ بارىدۇ.

\* \* \*

پىتنە - پاسات بولغاچقا، هوشيارلىق بار.

\* \* \*

بىز كېسىل بولغاندا، ھاياتلىق دۇنياسىدىكى كۆپ نەرسىلەرنىڭ بىز ئۈچۈن غەنئىمەت ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىمىز.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ ئېغىزىنى ئېتىۋالغىلى بولىدۇ، ئەمما ئۆلۈغ خەلقنىڭ ئېغىزىنى ئېتىۋېلىش مۇمكىن ئەمەس.

\* \* \*

قۇياشتا مىسىز مۇھەببەت بولغاچقا، كىشىلەر ئۇنى ئۇنتۇپ قالىمىدى، ئۆلۈغ ئەربابلار بۇنىڭ مىسالى.

\* \* \*

بىز بىر ئۇيياتىز ۋە نومۇسىز دانىشىمەننى كۆرگەندە،  
كۆزىمىزگە ھەممە دانىشىمەنلەر شۇنداق نومۇسىز، ئۇيياتىز  
كۆرۈنۈپ كېتىدۇ.

\* \* \*

تەسلامىچىلەرنىڭ ئۇنلۇك ئاۋازى، ئۇلارنىڭ ساداسى ئەمەس،  
ھەقىقىي سادا بۇيۈك ئەزمەتلەرنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ.

\* \* \*

ئۆز ئۆيۈڭنى ئۆزۈڭ سۈپۈرگىن، بىراۋ سېنىڭ ئۆيۈڭنى  
تازىلاپ قويالمايدۇ.

\* \* \*

ھەر كىشى ئۆزى قويغان دەرەختىن پەخىرلىنىشى كېرەك.

\* \* \*

پۇل يۈكسەك ئىمتىيازغا ئىگە نىرسە، ئۇ شۇنىڭ ئۈچۈنلا  
دۆلەتنىڭ، ھاياتنىڭ ۋە كىشىلىك تۈرمۇشنىڭ كۈچى بولۇپ  
كەلدى.

\* \* \*

يامان ئىشلار ياخشىلىقلارنى داۋاملىق ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرىدۇ.

\* \* \*

ئادەم كۈچسىز بولسا سۆزلىيەلمىدۇ.

\* \* \*

مۇھەببەت خېيىمەخەترگە يولۇققاندا تېخىمۇ ھۇشىارلاشتى.

\* \* \*

نۇر ئاسىمنىڭ سۆزۈك بولمىسا، قەلبىڭدىكى قۇياشنى  
ھەرگىز كۆرەلمەيسەن.

\* \* \*

تۇنجى مۇھەببەت باهاردا ئېچىلغان تۇنجى گۈلگە ئوخشايدۇ،  
ئۇ باشتا مەپتۇنكار بولىدۇ، ئاندىن تېز ئۇتۇلىدۇ، كېيىن  
ئەسىلىتىدۇ.

\* \* \*

قىسقا ۋاقت ئىچىدە شۇنداق چەكسىز يوللارنى بېسىپ  
ئۇتكىنلىك ئۆزى بىزنىڭ ئۇتۇقىمىز.

\* \* \*

ئىرادە — زېمىندىكى بارلىق ئېتىك يوللارنىڭ قۇلۇپىنى  
ئېچىۋېتىدەيدۇ.

\* \* \*

سوّيگۇ — قېرى - ياشنى بىر - بىرىگە باغلاب تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئەرلەر تەكەببۈرلاشقاندا، چېچىنىڭ ئاستىدىكى نەرسىنىڭ باش  
ياكى تاش ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلمەي قالىدۇ.

\* \* \*

بىزنىڭ جانتى خەترىگە تاپشۇرغان ۋاقتىمىز، ئويۇن - تاماشاغا  
پېشىمىز بىلدەن كىرىپ كەتكەن ۋاقتىمىز.

\* \* \*

سەن مۇزلاۋاتقان روھ، سەن قۇرۇۋاتقان تەن... بىز بۇ  
چىكىسىر يەليلە، دا سېمىئە ئېچىنىشلىق قىسمەتلەرىڭنى كۆرۈپ  
تۈر سىمر.

\* \* \*

نومۇس بولۇپ ئەقىل بولمىسا، مۇۋەپەقىيەتتىن گەپ ئاچقىلى  
بولمايدۇ.

\* \* \*

ساراڭ بولمىساڭلا، ھەقىقت بىر كۈنلىرى ئۆزىنى ساڭا  
ئىشەندۈردى.

\* \* \*

چۈقانىز ياكى دولقۇنسىز دەريانى كىشىلەر ئېرىق - ئۆستەڭ  
دەپ ئاتايدۇ.

\* \* \*

بىز ئازغان چاغلىرىمىزدا، ياخشى كۈنىلىرىمىزنىڭ قەدىر -  
قىممىتىگە يېتىمىز، ئەپسۇس، ئۇ چاغدا بىز بەكمۇ كېچىككەن  
بولىمىز.

\* \* \*

ئەقىدە بولسلا، دۇنيانىڭ مەرھەمتى بار.

\* \* \*

ئاقان ئوقنى كىم قايتۇرۇپ كېلەلىگەن، تۈكۈرگەن  
تۈكۈرۈكىنى كىم ئېغىزىغا ئالالىغان! پوشایماندا  
قالماسلىقنىڭ يولى — تەجربىلەرنى ياخشى يەكۈنلەش.

\* \* \*

هایاتنىڭ ئىسىقى قىزلارنىڭ ۋۇجۇدىدا، دۇنيانىڭ شادلىقى  
جەندەتنىڭ يولىدا.

\* \* \*

مۇھەببەت سوۋۇغاندا ئۇ ئىڭ يېرىگىنىشلىك نەرسىگە ئايلىنىپ  
قالىدۇ.

\* \* \*

پۇت - قولىمىزنىڭ ماغدۇرى كەتكەن چاغ — ئۆمىد شامىنىڭ  
هایاتىمىز سارىيىدا ئۆچكەن چېغى.

\* \* \*

ئىشەك ناخشا ئېيتقاندا دۇنيا تەشۋىشلىنىدۇ، بۇلبۇل ناخشا  
ئېيتقاندا دۇنيا خۇشاللىققا چۆمىدۇ.

\* \* \*

بىز تىنج بولساڭلا، بىراؤنىڭ تېخىمۇ بوزەك قىلىشىغا  
ئۈچرايمىز.

\* \* \*

قۇياش بىتچىت قىلغىلى بولمايدىغان ھدقىقت، ئۇ دۇنيانىڭ  
ئەبدىيلىك يېقىلغۇسى.

\* \* \*

ئۆلۈغ ئەزىمەتلەرنى نەپس - شەيتان مەغلۇپ قىلىپ قويىدۇ.

\* \* \*

مۇھەببەت يارسىغا ھاكىملارنىڭ دورسى شىپا بىرگەن  
ئەمەس.

\* \* \*

سېنىڭ بىر كۆزۈڭ ھەقىقەتنى غۇۋا كۆرگەندە، يەنە بىر  
كۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ قارا، ئۇ چاغدا ھەقىقت روشن كۆرۈندۇ.

\* \* \*

تەڭرى جەڭچىلىرىنىڭ ئومۇرتقىسى قاتىقىق، روھى سۇنماس  
كېلىدۇ. ئۇلار ھۆكۈمگە بويىسۇندۇ، ۋەدىگە ۋাপا قىلىدۇ.

\* \* \*

هايۋان ئۆزىنىڭ يالىتاج ئىكىنلىكىدىن ئىپسۇسلانمایدۇ،  
بىراق، ئادەملەرنىڭ يالىتاج بولۇپ كېتىۋاتقانلىقىغا ئۆكۈندۇ.

\* \* \*

مېنىڭ دۈشەنلىرىم چاقىرمىغان مېھمانلاردۇر.

\* \* \*

ياخشى قىمارۋاز بولغان ئىمدىس، ياخشى قىمارۋاز بار دېيىلسە،  
ئۇ قىماردىن قول ئۆزگەنلەر.

\* \* \*

قوپال، ئاچىق تىل بالىلارنى نابۇت قىلىۋېتىدۇ.

\* \* \*

خانم - قىزلىرىمىزنىڭ پاكلقى بىلەن غۇرۇرىنىش  
ھىقىقىي غۇرۇرىنىشتۇر.

\* \* \*

ئىنساننىڭ مال - دۇنيانى تەرك ئەتكەن ۋاقتى ھەقلىنى  
تېپىۋالغان ۋاقتىدۇر.

\* \* \*

ئاسرالغان، سۆيۈلگەن قىز ۋە ئانلارنىڭ ۋۇجۇد سارىيىسى  
ئەخلاق ۋە ئېتىقاد جەۋەھەرلىرى بىلەن بىزەلگەن، ئۇلار بۈگۈننىڭ  
جەلپىكار ئاۋازى، بەخت - سائادەتتىڭ بۈلىقى، كەلگۈسىنىڭ  
يالقۇنلۇق يۈرىكى. ئۇلار شۇنداق بىر ئېسىل دۇنيانى ئاپىرىدە  
قىلدۇ.

\* \* \*

قەبرستانلىقىتىكى جىمجىت ئاۋاز - ئىنسانىيەتتىڭ  
مەڭگۈلۈك ئاۋازى.

\* \* \*

شەيتان ئاجىز لارنىڭ دوستى، ئاجىز كىشىلەر ئاسان قىلتاققا  
دەسىسىدۇ.

\* \* \*

قورقۇمىسىز لارنىڭ رېئاللىق ھەققىدە سۆز لەشكە ھەققى بار،  
ئۇلار شۇنىڭ ئۈچۈنلا توختىماي سۆز لەپ كەلمەكتە.

\* \* \*

ئەرلىك — دۇنيا تەرەققىياتىنىڭ يېقىلغۇسى.

\* \* \*

كۆپ ئاياللار ئۆزىنى تەكشۈرۈپ كۆرمىدۇ، ئۇنداقلار ئۆزىنىڭ  
قىلىۋاتقان يامان ئىشىنىمۇ توغرا، دەپ قارايدۇ.

\* \* \*

هایاتقا ئىشىنىش كېرەك، ئازابقىمۇ ئىشىنىش كېرەك، ئازاب  
بولمىسا، هایات بولمايدۇ، هایات ئازاب بىلەن ھایاتتۇر.

\* \* \*

ئاياللار كېرەك قىلىغان ئەرلەر دۇنيادىكى ئىڭ بىچارە  
ئەردۈر.

\* \* \*

سەن دوستۇڭدىن مۇھەببەت تىلە، رىزق - نېسىۋە تىلىمە.

\* \* \*

ئېتىقاد ۋە مەيدانىممىز باشقا - باشقا بولغاچقا، نۇرغۇن

كىشىلەر بىزنى چۈشەنمىدۇ.

\* \* \*

دەريا گېغانىت ئادەمدۇر، ئورمان ئۇنىڭ قوغدىغۇچىلىرى.

\* \* \*

ئۇيقو ئۆچەككە كىرگەن ھايۋانلارنى ئەسلىتىدۇ.

\* \* \*

مەن ئېقىپ كېتىۋاتقان دەريя قان دەرياسى، ئۇ دەھشەتلەك ئېقىن مېنى ۋە مېنىڭ ئەۋلادىمىنى ھەرگىز ئۇخلىتىپ قويالمايدۇ.

\* \* \*

سېنى سۆيىمىدى شاماللمۇ، سېنى سۆيىمىدى سومۇ، ھەتتا يامغۇرمۇ، سېنى سۆيىمىدى ئاپتاق قارمۇ... ئاھ سېنى سۆيىمەكتە دەھشەتلەك بىر ئوت.

\* \* \*

ئۆز ھيات ھارۋىمىزنىڭ قانداق ھەرىكەتتە، قايىسى يۆنلىشىتە كېتىۋاتقانلىقىنى چۈشىتىپ، بىلىپ يەتكەندە، بىز ھايانتى يۈكىسەكلىككە مۇيەسسەر قىلا لايمىز.

\* \* \*

سىزگە ھېچ كىشى قىزقىمسا، سىز ئۆزىڭىزنى يارىماس دەۋېرىڭ.

\* \* \*

مېنىڭ زىيادە خۇشاللىقلرىم ئىچىگە مىسىز ئازابلار  
يوشۇرۇنغان.

\* \* \*

سۆيۈلمىگەن ھايات خەۋپلىكتۇر.

\* \* \*

سەن چوڭ بولۇۋېلىپلا تاشلىۋەتكەن بۆشۈك بۈگۈن  
باشقىلارنىڭ قولىغا ئۆتۈپ كەتتى. بۇ سەگەكلىر ئۈچۈن ھەقىقەتەن  
يوقىتىش.

\* \* \*

ھۆرلۈك كۆرمىگەنكەنسەن، بۇنى بىخۇدلۇق ۋە ئاجىزلىقىدىن  
كۆرگىن. شۇنى ھېس قىلغىنىكى، تەڭرى ئۆزىنى ئۆزى  
قۇنقۇزغانلارغا مددەت، كۈچ - قۇدرەت بېرىدۇ.

\* \* \*

قائىدە - يوسۇن ئاسان يۆتكىگىلى بولمايدىغان تاغ، يوقاقتىلى  
بولمايدىغان ئىز.

\* \* \*

ئات ئەزەلدىن ئېشەكىنى قېرىندىشىم، دەپ باققان ئەممەس،

بىراق ئېشەك ئاتنى ئۆز ئاكسى، دەپ بىلىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقتىكە يېقىنلاشقانىسىرى ۋە ئۇنى چۈشەنگەنسىرى، ئۇنىڭخا  
بولغان مۇھىبىت كۈچىيىپ بارىدۇ.

\* \* \*

دانىشىمەنلەر ئىزاهلاپ بولالمىغان بۈگۈن مەۋھۇم ئىتىدۇر.

\* \* \*

بىر قېتىم دېيلگەن گەپ ئىككى قېتىم دېيلگەندە، ئۇنىڭ  
ئاڭلىغۇچىسى بولمايدۇ.

\* \* \*

سەن ئىزدەپ يۈرگەن جەندەت ھەقىقتىتۇر.

\* \* \*

بىقۇۋۇل ئەرنىڭ تىزگىن چۈلۈزۈرى ئايالنىڭ قولىدا، ئۇ  
دۇنيادىن مىسکىنلەرچە ئۆتۈپ كەتكەن ۋىجدانسىز ئەردۇر.

\* \* \*

چایان چېقىپ بولغاندا مۇلايم بولۇۋالىدۇ.

\* \* \*

زۇلۇمنىڭ تەممۇ، ھىدىمۇ، شەكلىمۇ بار، بىز تېخى بۇنى  
ھەقىقىي رەۋىشتە ھېس قىلىپ يەتمىدۇق.

\* \* \*

ياخشىلىق قىلىمغۇچە، ياخشىلىق كەلمەيدۇ.

\* \* \*

پاكلىق — بۈيۈكلىكتۇر. پاكلىقنىڭ بۈيۈكلىكتىنى بالىلار  
دەپ بېرىدۇ.

\* \* \*

ھېچكىم قىزىقىمسا، دېمەك، ئۇ مېۋسىز دەرەخ، سۇسۇز  
دەريا.

\* \* \*

بىزنىڭ ئۆلۈكىمىزنى قىلىۋاتقان ئۆلۈك ئىشلىرىمىز  
ئىسپاتلاپ تۇرۇپتۇ.

\* \* \*

تىرىكلىكتىكى غەپلت ئۆلۈمىدىن يامان.

\* \* \*

قىياس قىلالماسلىق، بىر باطلقىتن باشقىا نىرسە ئەممەس.

\* \* \*

تەۋە ككۈلچىلەر بېلىق تۇتالمىسىمۇ ئۇرۇنۇپ كۆرىدۇ.

\* \* \*

خارامۇشلۇق — بىخۇدلۇقنىڭ سەپەردىشى، ئۇلارنىڭ  
خاراكتېرىدە چوڭ پەرق يوق.

\* \* \*

بىز گۇناھقا قانچە يېقىنلاشقانسىرى، ئۇنىڭ ئوتى بىزنى شۇ  
قەدەر كۆيدۈردى.

\* \* \*

بىز سەپەر قىلغاندا، ۋۇجۇدىمىزنىڭ پىنهان سىرلىرى نۆزىنى  
ئاشكارىلايدۇ.

\* \* \*

ۋاقت — تارىخنى سۆرەپ يۈرگەن ھارۋا.

\* \* \*

كەم - كۆتىسىز دانىشىمەنمۇ، كەم - كۆتىسىز ساھىبجاڭالماڭۇ  
بولغان ئەمەس.

\* \* \*

قىبلىنامىسى، مەنتىقىسى بولمىغان ھاياتنى چۈشەنمەك  
ھەقىقتەن تەس.

\* \* \*

ئادەمنىڭ ھەقىقىي كۆزى قەلبىدە.

\* \* \*

مۇھەببەتنىڭ تەمى بىز ئۇنى بارلىقىمىز بىلەن سۆيگەندە، ئۇ  
يوشۇرۇن قەلبىدىن ئۇرغۇپ چىقىدۇ.

\* \* \*

ئۆز ئاجىزلىقىنى ھېس قىلغان ئادەم، ئۆز ھاياتى ھەقىقىدە  
قاتىق ئويلانغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئالىملار ياكى سىياسىيونلار ھەممىنى ھەل قىلىدۇ، دېكەنگە  
ئىشەنمەيمەن. ھەممىنى ھەل قىلىدىغىنى — بىرلىككە كەلگەن ساپ  
ئىدىيە ۋە ساپ روھ.

\* \* \*

بىز چەكسىز جىمچىتلۇق ئىچىدە، ئۆزىمىزنىڭ ئاجىزلىق ۋە  
ئارتۇقچىلىقىمىزنى ھېس قىلىپ يېتىمىز.

\* \* \*

قەپەستىكى قۇشنى ئۇنىڭ يېقىمليق سايراشلىرىدىن ئۇنى  
خۇشال - خۇرام ياشاؤاتىدۇ، دەپ ئېيتالمايمىز.

\* \* \*

مەن دانىشىمەنلەرنىڭ ئاقىلانە ئاگاھلاندۇرۇشلىرىنى پىسىتىسىگە  
ئالماي يۈرگەن ئاشۇ كىشىلەر ئالدىدا يېگانىدۇرمەن.

\* \* \*

ئەقلەتكە ساڭى ئەڭ كۆپ ياردەم بېرىلەيدۇ، ئەگەر ئۇ ساپ  
ئەقىل بولغان بولسا.

\* \* \*

بىز يانجىپ تاشلىغان نەرسە، چوقۇم دۇشمەن بولۇشى  
كېرەك. دېمەك، بىزنى چېقىشقا ئۇرۇنغان يىلان - چايان ۋە  
باشقىلار بىزنىڭ دۇشمنىمىزدۇر.

\* \* \*

ماددىي ۋە مەنمۇئى پاراغەت بىزنى ئۆزىگە چاقىرىپ تۇرىدۇ،  
بىراق، ھەر ئىككىسىگە بىراقلا ئېرىشىدىغانلار تولىمۇ ئاز.

\* \* \*

شارابنىڭ كۈچى خانىم - قىزلارنى ئەسلىتىدۇ، كېيىمن  
ئابرۇيۇڭنى شۇ دەرجىدە پەسلىتىدۇ.

\* \* \*

بىز نادان دەپ قارىغان ئادەم ئۆزىنىڭ قانداق بىر ۋەتەندە  
ياشاۋاڭقانلىقىنى ئاڭقىرالىغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئىنكاسىز خەلقنىڭ تارىخى ھەقىقەتنىن بۇرمىلانغان تارىختۇر.  
ئۇلار زۇلۇمغا، ھاقارەتلەرگە كۆز يۈمۈۋالغان بولغاچقا، ئۇ تارىخ  
ئەنە شۇنداق يېزىلىۋېرىدۇ.

\* \* \*

من ماڭغان پارلاق كوچا، من يۈرگەن گۈزەل دالا، من  
كۆرگەن كۆركەم ئاسمان، من سۆيگەن نۇرلۇق قۇياش — مېنىڭ  
هاياتىم.

\* \* \*

بەك هوشىار بولمىساق، ھايات كۆتۈلمىگەن خەۋپكە ئۇچراپ  
قالىدۇ.

\* \* \*

ئادەم — كائىناتىكى يېگانە پىلانت، ئۇ ئۇلۇغلىقى،  
يۈكىدەكلىكى بىلەن بارلىق ھاياتلىقلار ئىچىدە مىسىزلىقى، بۇ  
ئالەمde ئۆزىنىڭ كاتىلىقى بىلەن مەركىزدۇر، ئۇنىڭدىكى نۇر —  
ئىزگۇ روھ دۇنيا بەخت - سائادەتنىڭ يېقىلغۇسىدۇر.

## ئەقىدە ئىزتىراپلىرى

هَاياتلىق — مۇسىبەتلەك سەپەر.

\* \* \*

دوست - دۈشمەننى پەرق ئېتەلمەي ياشاؤانقان ئادەملەرىمىز  
نەپسى - بالاسىدىن ئازاد بولىغان كىشىلەر دۆز.

\* \* \*

هَاياتلىقتىكى ئەڭ مۇشكۇل، ئەڭ قاتىقى سەپەر ئايىرلىشتۇر.

\* \* \*

دەرەخ زېمىننىڭ مۇھەببىتى، ئۇ قۇشلار ئۈچۈن ئەڭ ياخشى  
ئارامگاھ. ئادەملەر ئۈچۈن گۈزەل سەيلگاھ.

\* \* \*

مەھبۇس ئۆزىگە شۇنداق تەسىللى بېرىدۇ: «تىرىكلىكىمنىڭ  
ئۆزى مۇۋەپپەقىيەت».

\* \* \*

غىرىب - مىسکىنلەر قەبرىستانلىقتىك جىمجىت كېلىدۇ.

\* \* \*

باللار لاي سۇلاردا چۆمۈلۈپ ئوينىماقتا، ئۇلارنىڭ پاکىز،  
سۈزۈك قىلبى، سۇ ئۇستىدە دولقۇن ياسىماقتا.

\* \* \*

ساختا سۈلھىلەرگە ئالدىنىپ كېتىش ئەڭ ئېغىر  
مەھرۇملىققۇر.

\* \* \*

قۇرۇغان دەرەخ قۇشلارغىمۇ پاناھلىق بېرەلمەيدۇ.

\* \* \*

ئېتىقاد قورالدىن كۈچلۈك، لېكىن قورال ئېتىقاد ئەمەس.

\* \* \*

ئادەم بىچارە بولۇپ قالغاندا ئۇيىقۇغا قانمايدۇ.

\* \* \*

ئاجىزلار ئىل ۋەتەن تەلپ قىلغان نەرسىنى ھەرگىزمۇ  
بېرەلمەيدۇ.

\* \* \*

كۆتۈپخانىدا ۋەز - نەسمەتنىڭ نېمە حاجىتى بار؟  
«كۈلزەرلىقنا ئەتىرنىڭ نېمە كېرىكى بولسۇن؟»

\* \* \*

بىر پۇتۇن غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، تالاي  
بەدەللەرنى تۆلەشتىن يانمايدىغان ئۇ كىشىلەر ئېتىقادلىقلاردۇر.

\* \* \*

مەن دۈشمەنتىڭ قەلب باغچىسىنىڭ يولىنى بىلەلگىنىدە،  
ئۇنى ئاسانلا بىتچىت قىلىمەن.

\* \* \*

ئېتىقادسىز ئادەمگە ئېتىقادلىق ئادەمنىڭ ئىدىيىسىنى  
چۈشەندۈرمەك تەس. ئۇنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇ ئېتىقادلىق  
بولۇشى كېرەك.

\* \* \*

مېنى سۆزلىگىلى قويۇڭلار، غەملىرىم ۋۇجۇدۇمدىن ئۈچۈپ  
چىقسۇن.

\* \* \*

سىز دۈشمەننى غەلۇپر تۆشۈكدىن كۆزەتسىخىز، ئۇنىڭ  
ھەدقىقىي ماهىيەتلەرنى بىلىپ يېتىلەيسىز.

\* \* \*

ئالىملارنىڭ شان - شۆھرتى قانۇنسىز كەلگەن ئەمەس.

\* \* \*

مەيىلى ئادەم ياكى ھايۋان بولسۇن، ئاجىز بولمىسلا، ئۇ  
ھەرگىزمۇ خورلانمايدۇ.

\* \* \*

مۇشۇك: «سەللا چوڭ بولۇۋالسام، ئىتنى تالاپ ئۆلتۈرگەن  
بولاكتىم، ئەپسۈس...» دەپ ھەسرەتلەنىپ قويارميش.

\* \* \*

ماڭقۇرتىلار ئۆز جەنەتىنى زوراۋانلارنىڭ قولىدىن ئىزدەيدۇ.

\* \* \*

نامەرد يېگىت تاشلىۋېتىلگەن قىز تەرىپىدىن شەرمەندە  
قىلىنىدۇ.

\* \* \*

سېياسەت ۋە قانۇن ياتتاياق بولسلا، چۈمۈلمۇ پىلنى  
بويسۇندۇرالايدۇ.

\* \* \*

تەمەخور بولمىساڭلا، قىيىنچىلىقلار سېنى نابۇت قىلالمايدۇ.

\* \* \*

مۇشۇك چاشقانلارنى خالىماس بولۇپ قالغاندا، ئۇ چاشقاننىڭ

بىمىڭە ئاپلىنىدۇ.

\* \* \*

بۇرە تۈلکىنىڭ ساخىلىقىنى ياقتۇرمайдۇ، بۇرە ئۆزەلدىن ئۆز جاسارتىنى سۇندۇرغان ئەممەس.

\* \* \*

ئەڭ گۈزەل، پاكىز گەپ قىلىدىغان ناتىقلارنى، ئۇ گەرچە باققال بولغان تەقدىردىمۇ ياخشى كۆرىمىز.

\* \* \*

ئىنسانىيەتنىڭ قىللىقى دۈچىلىرىنىڭ دۇنيا گۈزەللەشمەي قالمايدۇ.

\* \* \*

بىزمو خىرىسىقا دۇچ كەلدۈق، ئۇ قانداقتۇر يولۇسىنىڭ ياكى شىرىنىڭ خىرىسى ئەممەس، بىلكى بىر رىقابىت دولقۇنىنىڭ خىرىسى، بۇ ھايات ياكى ماماتلىق يولى.

\* \* \*

پۇرسەت — پىشىپ يېتىلگەن مېۋە، ئۇ يېيلەمىڭەندە سېسىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

قىزلار ناز ئۆك ئىزلىرى قېپقالغان چىغىر يوللارنى، دەريا

ساهىللېرىنى، كۆل قىرغاقلىرىنى ۋە مەكتەپتىكى ئاددىي - ئورۇندۇقنى ئەڭ كۆپ ياد ئېتىدۇ.

\* \* \*

ئىخلاق «ئاجىزلار»نى ھاقارەتلەشكە يول قويىمايدۇ.

\* \* \*

ئىنسان بەزىدە بىر يىلانغا ئوخشىپ قالىدۇ، ئۇ قاراپ - قارىمايلا چىقىپ تاشلايدۇ.

\* \* \*

ئاۋۇ ئۆزىنى تەكشۈرۈۋاتقانلار گېگانتلار دۇر، ئۇلار سۈزۈك ېقىن سۇلاردىكە ئىنسانىيەتنىڭ قەلب دەرىيالىرىدا ئىركىن ئاقماقتا.

\* \* \*

نۇرغۇن كىشىلەر ئۇز سۆزلىرىنى دوستىغا دېيىش ئارقىلىق دوشمىنگە يەتكۈزىدۇ.

\* \* \*

شەيتان كۇناھلارنىڭ دوستىدۇر.

\* \* \*

ھەققىت ئوتلىرى كۆيدۈرگەن قولدا كۆرۈمسىز تاتۇق بولمايدۇ.

\* \* \*

دۇنيا ھۇرۇنلارنى، موھتاجلىق يوللىرىغا سۈرگۈن قىلدى.

\* \* \*

هایاتنى ياخشىلاشنىڭ يولى — ئۇنى ھەققىي سۆيۈش.

\* \* \*

بىزىلەر «تاشلىۋېتلىگەن قىزنى بۈيۈك ئەخلاقلارمۇ قۇنقۇزۇپ  
قالالمايدۇ» دېيىشىدۇ. بۇ بىر قۇرۇق سەپسەتىدىن ئىبارەت.

\* \* \*

بىرلىك — ئىشىنىش، كۆيۈنۈش، يار - يۆلەك  
بولۇش ... قاتارلىق ئىنسان خىسلەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

\* \* \*

ھىيلە — سۈيىقەستنى يۈگەپ تۈرغان يۈگەكتىن باشقا نەرسە  
ئەممەس.

\* \* \*

قەبرىستانلىق — ئىنسانىيەتنىڭ ئىبرەت مەيدانى.

\* \* \*

ھەسەت — بوغما يىلاننىڭ زەھەرلىك تىلىدۇر. تۈرمۇشىمىزدا

بىز ئۆزىمىزنى ئۇنىڭدىن قاچۇرۇپ بولالمايمىز.

\* \* \*

قىرى دانىشىمندەر يېڭى ھەقدەتلەرنى ئاسانلىقچە ھەزمىم  
قىلالمايدۇ.

\* \* \*

سۆيۈلگەن تۇرمۇش، كۆركەم مېۋەلىك دەرەخ بولۇپ  
يېتىلدى، ئۇ ئۆزىنى سۆيگۈچىلەرگە مۇھىبىت مېۋسى بەردى.

\* \* \*

چاقماقنىڭ نۇرلىرى بىزگە مەسئەل بولالىمىدى، مەنمەنچى  
تەكەببۇر سەركەردە بىزگە باشلامچى بولالىمىدى.

\* \* \*

بىز ئېرىشكەن بایلىقلار بىز ئېرىشكەن بىلىمدىن ئارتۇق  
بولغاندا، بىلىم شۇبەسىزكى ئۇنىتۇلدۇ.

\* \* \*

ياپراقلىرى تۆكۈلۈپ كەتكەن خىلۋەتتىكى دەرەخەمن،  
كۆز ياشلاردەك ئېقىپ تۇرغان ئۇپۇقتىكى ئەختەرەمن.

\* \* \*

سېنىڭ قەلبىڭ تاغ چەشمەلىرىدەك سۈزۈك، قوياش  
نۇرلىرىدەك يارقىن، چوغ كۈلىدەك جەلپىكار، ئانا سۈتىدەك ساپ

ھەم پاکىز... شۇنداق قەلبىڭ بولغاچقا، سەن ئەزىز، تولىمۇ  
ئەزىز... .

\* \* \*

سەن سۆيگەن نەرسە سېنى سۆيدۇ، چۈنكى، سېنىڭ قەلبىڭ  
باشقىلارغا قانداق بولسا، باشقىلارنىڭمۇ قەلبى ساڭا شۇنداق  
بوليدو.

\* \* \*

كىشىلەرنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىدىغىنى ساداقەت.

\* \* \*

ھەقىقەت باتۇرلارنىڭ قەلبىدە كۆكلىيدۇ.

\* \* \*

كۈرەش بىزگە پاجىئە تەقدىم قىلمايدۇ، بەلكى يېڭى، گۈزەل  
بىر ھاياللىق، يېڭى ماكان تەقدىم قىلىدۇ.

\* \* \*

كونا دۇنيا گۈمران بولغاندا، يېڭىدىن - يېڭى تەپەككۈر باش  
كۆتۈرىدۇ.

\* \* \*

ھەق سۆزلەر ھەققانىيەتچىلەرنىڭ كەلىمىسى، بەدەندىكى  
گۈزەل قانىنىڭ جىلۋىسى، روھتىكى مۇھەببەتنىڭ نۇرى.

\* \* \*

ئاجىز لارغا ھەممە ئادەم بىچارە كۆرۈندۇ، چۈنكى، ئۇ ھەممە  
ئادەمنى ئۆزىنىڭ كۆزى بىلەن كۆزەتكەن.

\* \* \*

سۆزلىيەلەيدىغان ئۆلۈك بار، سۆزلىيەلەيدىغان تىرىك بار.

\* \* \*

بەختىزلىك بەخت چۈشەنچىمىزنىڭ كەمتوڭلۇكىدىن كېلىپ  
چىقىدۇ.

\* \* \*

بىز تىلىمىزنى تارتىمىغاقىلا، ناھايىتى كۆپ مەغلۇبىيەتلەرگە  
ئۇچراپ كەلدۈق.

\* \* \*

چىرايىلىق بولغان بىلەن بەختلىك بولغىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

ئىنسان سىرىلىق قەلئە بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭ سىرىلىرى  
ئۆزى ۋە باشقىلار تەرىپىدىن ئېچىلىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

چۈشىنىشلىك ئادەم ناھايىتى تېزلا باشقىلارنىڭ دوستى بولۇپ  
قالىدۇ.

\* \* \*

دۇنيا ئاجىز كىشىلەرde روھ يوق، دەپ ھۆكۈم چىقاردى.

\* \* \*

قۇياش نۇرىنى سۆيىمەيدىغان شەيئى چوقۇم زۇلمەت ئىچىدە  
ياشайдۇ.

\* \* \*

ياخشىلىق بەك ئۆزۈن داۋام قىلغاندا، كىشىلەر ئۇنى  
مهنىسىتىمىي قالىدۇ.

\* \* \*

ۋەھىمە ئاسماңدا ئەممەس، يەردە. ئەمما ئۇنى كۆپ ئادەملەر  
بىلەمەي ياشىدى.

\* \* \*

بىز چۈشەنگەندە، يا سۆيىمىز ياكى نەپرەتلىنىمىز.

\* \* \*

تىلىمىز ھەرىكتىمىزنى كىشىلەرگە ھېكايدە قىلىپ سۆزلىپ

بېرىدۇ.

\* \* \*

قەلبىم خاتىرچەم بولسۇن دېسەڭ، تەن ۋە روھىڭنى پاك تۇت.

\* \* \*

هایاتىنى ئاغرىتىۋاچان، خورلاۋاچانلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ سۈكۈت قىلغان ئادەم بىچارە، قول ئادەمدۇر.

\* \* \*

بىز دائىم ياد ئېتىپ تۇرغان نەرسە بىز ئېرىشىمەكچى بولغان ھەم بىز ياخشى كۆرگەن نەرسىدۇر.

\* \* \*

بىز ئۆزىمىزنى باشقۇرالىساقلە، يەر شارىنىمۇ باشقۇرالايمىز، ئەپسۇس، بىز تېخى گۆددەك ھەم نادان.

\* \* \*

نۇر سايىنى ياراتقى، يامانلىق ياخشىلىقىنى ئاپىرىدە قىلدى.

\* \* \*

كۈزەللەكىنىڭ قەلبى نۇر، جىسىمى گۈلدۈر. رەز بىللىكىنىڭ قەلبىمۇ، گەۋدىسىمۇ نىجا سەتتۇر.

\* \* \*

يەر - زېمىنلا ئەممەس، ھاۋامۇ بىزنىڭ ۋەتىننىمىز.

\* \* \*

بىز دۇنيا ۋە ئۆزىمىزنى ھەقىقىي چۈشىنىپ يەتكەندە،  
ئايىرىلىپ قالغان نەرسىمىزنى چۈشىنىپ يېتىمىز.

\* \* \*

قەبىھ سەت سۆزلىرىمىز بىزنى كۈتۈلمىگەن پاجىئەلرگە  
دۇچار قىلىدۇ.

\* \* \*

نەسىھەتچى كەمىستىلگەن يەردە زالالت بولىدۇ، دانىشىمەنلەر  
ئۆلتۈرۈلگەن يەردە قىيامەت بولىدۇ.

\* \* \*

ھەر قەبلە، ھەر ئەۋلادنىڭ ھەققانىي ئادەملەرى بار، مانا  
ئۇلار ھەقنى سۆزلىگۈچىدۇر.

\* \* \*

ھەققىدت يوقىلىدىغان نەرسە ئەممەس، بىلكى مەڭگۈ چاقناب  
تۇرىدىغان نەرسە.

\* \* \*

قۇشلار مېنى ياخشى كۆرۈپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلار ئۈچۈن  
دەرەخ تىككەسىدىم. مەن قۇشلارنى ياخشى كۆرۈپ قالدىم. چۈنكى  
ئۇلار ماڭا دۇنيادىكى ئەڭ گۈزەل ناخشىسىنى سوۋغا قىلغاندى.

\* \* \*

بۇۋاق ئانا قەلبىنىڭ چەكسىز مۇھىببەت بىللەن ئوتلۇق  
شۇقىرلاشلىرى ئىچىدە ئۆسۈپ يېتىلىدۇ.

\* \* \*

قەلبى قاتىق ئادەمنىڭ كۆز يېشى بولمايدۇ، داۋاملىق يىغلاپ  
بۈرگەنلەرنىڭ يۈمىشاق قەلبىگە ئانچە ئىشىنىپ كەتمەيمىز.

\* \* \*

بىز ياخشى كۆرگەن ئادەمنى خۇدامۇ ياخشى كۆردىدۇ.

\* \* \*

ئەقدىمىز بولمىسا، بىزگە ھېچ كىشى ئىشەنمەيدۇ.

\* \* \*

شەھەرلەرde خورازنىڭ چىللەماسلقى ئۇنىڭ بىخودلۇقىدىن  
ئەمدىس، بىلكى ئۇلارغا بىمۇش قىلىش ئوكۇللىرى  
ئۇرۇۋېتىلگەنلىكتىن.

\* \* \*

ھەقىقىي ئەخلاق سەممىي، راستچىل، ئاق كۆڭۈل ئادەمنىڭ  
بەدىنىدە ئەڭ كۆپ كۆكلۈشى مۇمكىن.

\* \* \*

ئۆز خلقىنى ئۆزىنىڭ قېرىندىشى، دەپ بىلگەن ئادەم  
ئۆزىنىڭ ھىلە - نەيرەڭلىرى بىلەن ئۇلارنى ئالدىمایدۇ، يالغان  
ئۇللىيالىقى بىلەن ئۇلارنى ئالدىمایدۇ.

\* \* \*

ياخشى نىيەت پاڭىز قەلبىتن توغۇلدى، ئۇنى تالاي كىشىلەر  
تەتۋارلاپ سوّيدى.

\* \* \*

مېنىڭ سۆزلىرىم ياخشىلارنىڭ تىللەرى بىلەن تېخىمۇ  
مۇكەممەللەشتى، ئۇ بۇگۈنكى ئەڭ ياخشى ھاۋا بولۇپ قالدى.

\* \* \*

مېنىڭ كۆزۈم گۈلنلا كۆرۈپ، تىكەنتى كۆرمەي قالىمىدى.

\* \* \*

مېنىڭ ئىدىيىلىرىم زۇلمەتلەرگە نۇر ئاتا قىلدى. كىشىلەر  
مېنى پەيلاسۇپ، دەپ چاقىرىدى. ئەمما، مەن ئاشۇ كىشىلەرنىڭ  
قەلبىنى چۈشىنىدىغان ئاددىي بىر ئادەم.

\* \* \*

مەن بىر ئۈچۈم زەھەرلىك ئىسىنى تۇتۇۋالدىم، بۇ ئىس بىزنى  
زەھەرلەۋاتقان ئەڭ ناچار ھاۋا ئىدى، ئۇنى باشقىلار بىلسە ئىدى،  
كاشىكى؟

\* \* \*

جاھان كەمەتلەرىنىڭ مۇنداق بىر ھېكمىتى بار:  
«باشقىلارنىڭ ئازابلىرىنى ئۆزۈمىنىڭ ئازابى» دەپ چۈشىنىشىم  
مېنىڭ ئىنسانىي خىسىتىمداور.

\* \* \*

باھادرلارنىڭ يولىنى توسوپ تۇرغان قورام تاش ئۇلار ئۈچۈن  
بىر پارچە كېسەكتىن ئىبارەت.

\* \* \*

سەن زۇلمەتتىن قۇتۇلۇشنى خىيال قىلسائلا، تەڭرى ساڭا  
قۇتۇلۇشنىڭ يوللىرىنى كەڭرى ئېچىپ بېرىدۇ.

\* \* \*

ئەڭ كۆپ ئادىشىدىغان ئادەم ئۆزىنى بىلەنگەن ئادەم، بىزدە  
مۇنداقلا ئاز بولمىسا كېرەك.

\* \* \*

چىرايلىق كېپىندەك كۆركەم گۈلزارلىقتىن چۈۋالچاق دۇنياغا  
ئۈچۈپ چىقىتى. ئۇ بازار، رەستىلەردىكى ئادەملەرنىڭ قىقاس -  
چوقانلىرى ئىچىدە يول تاپالماستىن گاڭگىрап قالدى.

\* \* \*

سۆيۈشنى بىلمىگەچكە، قولدىن بېرىپ قويغانلىرىمىزنى ساناب  
تۈگىتەلمەيمىز .

\* \* \*

قۇشلار تەبىئەت ھەققىدە ئەڭ چىرايلىق ئىبارىلەرنى  
سۆزلىدى، پىيلاسوپلار ئىنسان ھەققىدە يېڭىدىن يېڭى ئىبارىلەرنى  
جاكارلىدى .

\* \* \*

ئۆلۈك ئادەملەر پىچىرلاب سۆزلەپ، بۇ دۇنيانى تىللایدۇ  
چىشىلەپ .

\* \* \*

شىئىلەر يورۇقلۇقنى ياخشى كۆرۈپ قالدى، ئەمما نۇلار  
قاراڭغۇنىڭ خورلۇقىدىن مەڭگۇ قۇتۇلامىدى .

\* \* \*

مەن ھەققىتنىڭ مەنىسىنى چۈشەنمى ياشاؤاتقان تالاي - تالاي

ئادەملەر ئارسیدا غېرىبىسىنىپ قالدىم. چۈنكى ئۇلار مېنى ھەم سۆزلىرىمىنى يەكلىپ قويغاندى.

\* \* \*

ياۋايلىق مەدەنىيەتنى ياراتتى، مەددەنىيەت كۈلپەتنى ياراتتى، كۈلپەت مەربەتنى ياراتتى.

\* \* \*

سەن پەقت سەن بولۇشۇڭ كېرەك، ئۇنداق بولىمغاندا پۇتكۈل ھاياتىڭ باشقىلارنىڭ بولۇپ قالىدۇ. بۇ قۇلۇقىن باشقا نەرسە ئەممەس.

\* \* \*

كۆرەش — خورلانغان ئىنساننىڭ هوقدايدۇ، ئۇنىڭ ئىززەت - ئابرويىنى ئاسرايدۇ.

\* \* \*

ۋېجدان ئىگىلىرىنىڭ يۈرەك يارسى بار، بۇ يارا ئۇلارنى ھەقىقتە چاقىرىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئەزىمەتلەرنىڭ مەقسىتى ئۆز خلقىنى بەختكە ئېرىشتۈرۈش، ئۇلارنىڭ زۇلمەتلىك يوللىرىنى يورۇتسۇش، ئۇلارنى گۈزەل، پارلاق مەنزىللەرگە يەتكۈزۈش.

رەئىس بىرگەن لەئەنلىك بىرىنچىدە بىرىنچىدە ئەلسەنگىزىدە و ئە

\* \* \*

يىمىرىلىمەس قورغان بولمايدۇ، ئەگەر بار دېيلىسە، ئۇ چوقۇم  
ئېتىقاد.

\* \* \*

دۈشمن ئاسماندا ئەمەس، يەرده. ئۇنى تونۇيالايدىغان كۆز  
سېنىڭ قەلېتىڭدە.

\* \* \*

جىڭ قىلىش ھاييات قىلىش ئۈچۈن، خورلۇقتىن، ئازابتىن،  
زۇلۇمىدىن قۇتلۇش ئۈچۈن.

\* \* \*

ئۆلۈمنى ئوپلىمای بولمايدۇ، ئويلايدىغىنىمىز ياخشى ئۆلۈم.

## قەلبىم نېمە دەيدۇ

كۆپ دېيلگەن، تەكرارلانغان سۆزنىڭ قىممىتى بولمىسا  
كېرەك.

\* \* \*

تۇرمۇش — بارا خسان ئۆسکەن دەرەخ، ئۇنىڭ مەزمۇت  
شاخچىلىرى سەرخىل ۋە ھەرخىل رەڭدە بولىدۇ. بىرىدە ئازاب  
مېۋىلىرى ياللىرىسا، بىرىدە شادلىق مېۋىلىرى جىلۋە قىلىدۇ.  
بىرىدە ئۇنىڭ شاخچىلىرىدىن ياش ئاقسا، بىرىدە يوپۇرماقلىرىدىن  
قان ئاقىدۇ.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ ۋۇجۇدىدا رەزىللىك بولىدىكەن، ئۇنىڭ قولى  
قان بولماي قالمايدۇ.

\* \* \*

قاقاڭ بولۇپ كەتتى ئورمانلار، ئەمما بۇنى سەزىمىدى  
ۋىجدانلار.

\* \* \*

بىز مەست بولغاندا ئۆزىمىزگە ئوخشىماي قالىمىز.

\* \* \*

نومۇس ئىنساننى سەگىتىدۇ.

\* \* \*

كۈرەشنىڭ مەقسىتى — يېڭى بىر دۇنيا ئاپىرىدە قىلىش.

\* \* \*

مۇناپىقلارنىڭ ئۆلۈملىرىگە ئىچ ئاغرىتىش، ئۇنىڭخا  
ھېسداشلىق قىلىش، ئۇلارنىڭ مۇناپىقلقىغا رازى بولغانلىق ۋە  
ئۇنى قوللۇغانلىق بولىدۇ. جاهاندا بۇنىڭدەك چوڭ جىنайىت بولماسا  
كېرىدەك.

\* \* \*

ئۇ — ئىسىق قان، دەريالىرىڭدا، كۆللەرىنىڭدە، چۆللەرىنىڭدە  
ئېقىۋاتقىنى ئىسىق قان، تاغلىرىنىڭدا، باغلىرىنىڭدا ئېقىۋاتقىنى  
ئىسىق قان. يەنە ئاشۇ ئۆلگەن ئورمانلاردا، قۇرغان بۇستانلاردا  
ئېقىۋاتقىنى ئىسىق قان... سەن بىلكىم ئۇ قاننى  
كۆرمەيۋاتىسىن، بىلكىم سەن بۇ قاننىڭ قان ئىكەنلىكىڭە  
ئىشىدەنمەيۋاتىسىن، ئۇ راستىتىلا قان. ئۇ زېمىننىڭ، ئادەمنىڭ  
قېنى، ئۇ ئاسمانىڭ ۋە ئالەمنىڭ قېنى. ئۇ سېنىڭ ھەم مېنىڭ  
قېنىم... ئۇ ئىسىق قان، ئىسىق قان...

\* \* \*

ياشاسقا هوقولۇڭ بولسا، شۇ هوقولۇق ئۈچۈن بەدەل تولە،

ھوقۇق بىدەلسىز ۋۇجۇدقا كېلىدىغان نىرسە ئەمەس.

\* \* \*

قانۇنىڭ تىلى مېھربان، ئەمما ئوڭ سول قولى  
قورقۇنچلۇق.

\* \* \*

سېنىڭ تەبەسىمۇڭ سېنى كىشىلەرگە يېقىنلاشتۇرىدۇ،  
سېنىڭ كۈلكەك كىشىلەرنى گۇمانلاندۇرىدۇ.

\* \* \*

قۇملۇقنىڭ قاق ئوتتۇرسىدا بىر ئادەم شۇنداق نىدا  
قىلىۋاتىدۇ: مەن كۆيۈۋاتقان دېڭىز، مەن كۆيۈۋاتقان ئادەم، مەن  
كۆيۈۋاتقان قۇياش، مەن كۆيۈۋاتقان يەر . . .  
ئۇنىڭ بۇ ساداسىنى ھېچ ئادەم ئاڭلىمىغاندەك قىلدى.

\* \* \*

سەن ئېچىرقاپ، چاڭقاپ كەتكەن بىر ئىستىقا سۇ بەرگەن  
بولساڭ، ھېسسىياتىڭ ئىتتىڭ چاڭقاقلىقى بېسىقاندىكى ئەلپازىدا  
بولسۇن، چۈنكى ئۇ ئىت.

\* \* \*

قەلبىگە ئۇلغۇ مەقسەتلەرنى پۈكىمگەن ئىنسان مېنىڭ  
قارشىمدا ئادەملەر تائىپسىگە كىرىپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

نۇر ۋە سايە ئادەمنىڭ ئىككى يولى، بۇ ئىككى يولنى تاللاش  
ئادەمنىڭ ئۆزىگە باغلۇق.

\* \* \*

مېنىڭ يۈرىكىم مېنىڭ ھاياتلىقىم ئۈچۈن سوقىدۇ، زېمىننىڭ  
يۈرىكى ھەممىمىزنىڭ ھاياتلىقى ئۈچۈن سوقىدۇ.

\* \* \*

خۇدا ئالەمنىڭ نۇرى، ئادەم زېمىننىڭ نۇرى.

\* \* \*

مەن سۇ تېگىدىن سۇ ئۇستىگە لەيلەپ چىقىتمىم، مەن سۇ  
ئۇستىدە بىر تال يوبۇرماققا ئەمەس، بىلکى بىر قولۇغا  
ئايلاڭخانىدىم.

\* \* \*

مېنى تېنیم تاپقۇزمائى، كېچە - كۈندۈز تىنچلاندۇرمایۋاتقان  
ندرسە نىمە؟ مۇھەببەت، پەقتىلا مۇھەببەت...  
ئۇ ۋەتەنگە، خەلقىمگە، ئائىلەمگە، ئاتا - ئانامغا،  
ھەمشىرىلىرىمگە، يۈرتۈمغا بولغان چەكسىز ھۆرمەت ۋە سېغىنىش  
كۈچى.

\* \* \*

ئۇلۇغ، يۈكسىك كىشىلەر بىر تۈپ گۈل دەرىخى، ئۇ دائم  
خۇشپۇراق چېچىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ھىممەت ئىگىسى بول، خۇدايىم سېنى دوستۇم، دەپ  
سويدۇ.

\* \* \*

سەن ئاق بىلەن قارىدىن تۆزۈلگەن.  
سېنىڭ كۆزۈڭ كۆپ ھاللاردا ئاق تەرىپىڭنى كۆرىدۇ، سېنىڭ  
كۆزۈڭ قارا تەرىپىڭنى كۆرگەندە، سەن ھەقىقىي ئۆزۈڭنى  
چۈشەنگەن بولىسىم.

\* \* \*

ئادەمنىڭ كۈندۈزى ئادەم، كېچىسى ھايۋان.

\* \* \*

مېنىڭ ئۇيقۇم ھەم بىكار ئۆتكەن چاغلىرىم مېنىڭ  
ھالاكتىمىدىن باشقا نىرسە ئەمدىس.

\* \* \*

نامرات، كەمبەغىل ئەلىنىڭ پېشانىسى شورلۇق كېلىدۇ.

\* \* \*

ئۇنىڭغا چىش - تىرىنېقىنى بىلدىغانلار كۆپ بولىدۇ. مەن ئۆزۈمىنىڭ نەقەدەر نامرات بىر شەھەر ئىكەنلىكىدىن يېرىگىنەمەن.

\* \* \*

هایات بىرلا كۈنلۈك مۇسائىپ، ئۇ سەھەردە كۆزىنى ئاچىدۇ، كەچتە ئوخلاپ قالىدۇ، ئۇ مەڭگۈ قايىتا ئويغانمايدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ بىرلا قۇياشىم بار: ئۇ — ۋەتىننىم، مېنىڭ بىرلا قۇياشىم بار: ئۇ — خەلقىم.

\* \* \*

ئۆزى يېقىلغان ئادەمەدە قوپۇش ئىرادىسى بولمىسا، ئۇ مەڭگۈ يېقىلغان، ئۆلگەن ئادەمەدۇر.

\* \* \*

زامانتىڭ ئەلپازى ئۆزگىرىدۇ - دە، ئىنسانىيەت گۈلىستانىنى خازان قىلىدۇ.

\* \* \*

ساۋاتسىزلىق قورقۇنچىلۇق باياۋان، ئۇ ئىنسان ۋە ئىنسانىيەت، دۆلەت ۋە دۇنيانىڭ پاجىئەلىك ھالاكتىنى ئاپىرىدە قىلىدۇ.

\* \* \*

ئەم دەنە مىاھ بىقىچىڭ ئەللىكىنىڭ سەرەتى - رېھىپ لەھىمەت  
باللارنىڭ پاچىئىلىك ئازابىنى كۆرگەن ئىنسانىيەت ئۆز  
بېشىغا كېلىۋاتقان بۇ كۈلپەتلەرنىڭ قاراپ قورقۇپ كەتتى.

\* \* \*

كۈن، ئاي، يۈلتۈزلەر كائىناتنىڭ بىرلىكى، ئىنسان  
كائىناتنىڭ يۈرىكى، ئەگەر ئىنسان يۈرىكى سوقۇشتىن توختىسا،  
دۇنيادا گۈزەللەك مەۋجۇت بولۇپ تۇرمайдۇ.

\* \* \*

دېڭىز - ئوکيان ئۆز ئۆستەڭلىرىنى بەكمۇ ياخشى كۆرىدۇ.  
چۈنكى، ئۇ ئۇلاردىن ئايىلىسا ياشىيالمايدۇ.

\* \* \*

ئاجىزلارنىڭ قورقۇنچاق بولىدىغانلىقى ئېنىق، سەۋەبى ئۆلار  
ئۆزىنى ھەر ۋاقتى كەم سۇندۇردى.

\* \* \*

مېنىڭ بارلىق تراڭىدىلىرىم قارشىلىق كۈچۈمنىڭ  
ئاجىزلىقىدىن كېلىپ چىقىتى، مەن ئوغۇل - قىزلىرىمغا بۇ ئەقلىي  
يەكۈننى چۈشەندۈرۈپ قويىدۇم.

\* \* \*

ئەم دەنە مىاھ بىقىچىڭ سەرەتى - رېھىپ لەھىمەت  
باللارنىڭ پاچىئىلىك ئازابىنى كۆرگەن ئىنسانىيەت ئۆز  
بېشىغا كېلىۋاتقان بۇ كۈلپەتلەرنىڭ قاراپ قورقۇپ كەتتى.

\* \* \*

غەلبە قىلغانلارنىڭ تېگى - تەكتىنى سۈرۈشتە قىلساق، ئۇلار  
مۇتلق ئۆز - ئۆزىگە ئىشىنج قىلالىغان ئادەملەر دۇر.

\* \* \*

ئىنسان بىر شەھەر، ئۆ ئۆز شەھىرى ئىچىدە ئۆز دۇنياسىدىن  
ھۆز وۇر تاپىدۇ، ئۆ غالىجىر ھەم مۇلايم كائىنات، ئۆ قىقاىس -  
چوقان تولغان دۇنيا، ئۆخلاپ قالغان قەدىمىي قەبرىستان.

\* \* \*

مەن ھەقىقەتنىڭ ساداسىغا قولاق يوپۇرمایىمن، چۈنكى  
ھەقىقەتنىڭ ساداسى جەننەتتىكى ئالتۇن زۇنтарنىڭ يېقىمىلىق  
ناخشىسى. ئۆ مېنى خۇدا بىلەن كۆرۈشتۈرىدۇ.

\* \* \*

خۇداغا راست قەلبىڭ بىلەن ئىشىن، چۈنكى تەڭرى  
ساختىلىقنى بىلىپ تۈرگۈچىدۇر.

\* \* \*

تەكلىماكان — ئىمان ۋە ئېتىقادى سۈسلاشقا خەلقنىڭ  
قدىبى.

\* \* \*

غېرىپ توغرافلار — ئىگە - چاقسىز قالغان بالىلارنىڭ

سۇنغان قەلبى.

\* \* \*

دۇنيادا ھەممىدىن بەكىرەك ئۇيلايدىغىنىڭڭىڭ پەقىت ئۆزۈڭ  
بۇلسۇن. سەن ئۆزۈڭنى قانچىكى چۈشەنسەك ئائىلەڭ، يۇرتۇڭنى،  
ۋەتىنىڭنى ھەم خەلقىڭنى ھەقىقىي چۈشەنگەن بولىسىمن. مانا بۇ  
ھەقىقىي سۆيۈش.

\* \* \*

تەكلىماكان — تۈنۈگۈنكى ۋە بۈگۈنكى تراڭىدىيە.

\* \* \*

خۇدا كۆكىرەك كىرىپ كۈرەش قىلغانلارنىڭ دوستى، خۇدا  
ئېزىلە ئىگۇ كىشىلەرنى ھەقىقەتن ياقتۇرمайдۇ.

\* \* \*

يېتىشتۈرۈپ قويدۇم ئۆز - ئۆزۈمنى، يۇتتۈرۈپ قويدۇم  
روھىمنى، ئېتىقادىمنى . . .  
يۇتتۈرۈپ قويدۇم باىلىقىمنى، ئامرىقىمنى، ھەممە -  
ھەممىنى . . .

\* \* \*

مېنىڭ ئۆيۈم ئۆمۈچۈك ئۆيى، مەن شۇ ئۆيىدە تور توقۇغۇچى،  
توردىن چىقالمىغۇچى.

\* \* \*

بۇگۈنكى ماشىنىڭ گۈركىرەشلىرى تۈنۈگۈنكى ئاتلارنىڭ  
دۇپۇرلەشلىرىگە يەتمەيدۇ.

\* \* \*

دۇنيادىكى ئەڭ چىرايلىق، گۈزەل، يېقىمىلىق ئاۋاز  
ئادەملەرنىڭ ئاۋازى.  
دۇنيادىكى ئەڭ ئەسپىي ئاۋازمۇ يەنە شۇ ئادەملەرنىڭ ئاۋازى.

\* \* \*

ئۆمۈچۈك ئۇلغۇ تراڭىدىيە ئىچىدە ئۆز ئۆيىنى بەرپا قىلىدۇ.

\* \* \*

بالىلار يېقىمىلىق ناخشا - مۇزىكا ساداسى ئىچىدە  
دانىشىمەنلەرنىڭ پەند - نەسىھەتلەرنى ئاڭلىماي قالىدۇ، ئۇلار ئۇز  
چاغدا خېلىلا قېرىپ كەتكەن بولىدۇ.

\* \* \*

بىر دەرەخ بىر بالا، ئون دەرەخ ئون بالا، دەرەخلەر بالىلىق  
بوسۇغىسىدىن مەڭگۈ ئاتلاب ئۆتەلمەيدۇ.

\* \* \*

مەن بۇ شەھەردە كېچە - كۈندۈز كۆيۈپ تۈرغان نۇرمعن،  
گاهى چاقتاپ ھەم ئۆچۈپ تۈرغان مەشىئىلەمن.

\* \* \*

ئادەمنىڭ قەلبىدىن يانار ئوتلار، سېخىنغاندا، پەقەت  
سېخىنغاندا ۋەتەننى، يۇرتىنى، مۇھەببىتىنى . . .

\* \* \*

جممەت ئاۋاز — نۇرلۇق يەر. شارى،

جممەت ئاۋاز — كۆكتە نۇر قۇياش.

جممەت ئاۋاز — ئاللاھىنىڭ غارى،

جممەت ئاۋاز — قىزلار ۋۇجۇدى.

\* \* \*

بىراۋىنىڭ ساڭا بىرگىنى زەھەر، سېنىڭ ئۇنىڭغا بىرگىنىڭ  
ھەسىل بولسا، بۇ تولىمۇ ئادالەتسىزلىك بولغان بولىدۇ.

\* \* \*

ئاغرۇغان تېنىڭ، خورلانغان روھىنى سېنى چۈشكۈنلەشتۈرۈ-  
ۋېتىشى مۇمكىن ياكى ئويغىتىشىمۇ مۇمكىن.

\* \* \*

پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە ئورتاق بولغان قانۇن تەڭرىنىڭ  
قانۇنىسىدۇر. تەڭرىنىڭ قانۇنى — ياخشى سۆز ۋە ھېكىمەت  
جەۋەرلىرى بولۇپ، بۇنىڭغا ھېچقانداق ئادەم تۈزۈتىش  
كرىگۈزەلىگەن ئەممەس.

\* \* \*

شەھەردىكى ئادەم يۇمىشاق قۇرت، سەھەرادىكى ئادەم ياللىراق  
ماي قوڭغۇزى، نورمە ھەم باياۋاندىكى ئادەم پىشىپ قاتقان تاش.

\* \* \*

بىلىمنىڭ ئالتۇن كولدۇرما ئىكەنلىكىگە ئىشەن.

\* \* \*

«يىلان ئادەملەر ۋېزىلداپ كۆيۈۋاتقان دوزاخ ئوتىغا تەمەج  
توشۇپ تەمەج تاشلايدىكەن. قارلىغاج شىددەتلىك دوزاخ ئوتىنى  
ئۆچۈرۈمەن، دەپ سۇ چاچىدىكەن». يىلان قارلىغاقتىن: «ئىي  
قارلىغاج، تامىچە - تامىچە سۇ بىلەن بۇ ئوتىنى قانداق  
ئۆچۈرەلەيسەن؟» دەپ سورىغاندا، قارلىغاج: «ئىنساننىڭ ئازابىنى  
چۈشىنىش مېنىڭ ئەقىدەم، قانداق بولمىسۇن، ئۆز ئەقىدەم  
 يولىدىكى ھەرىكەتتىن زىيادە لەززەت تاپىمەن» دەپتۇ. مەن مۇشۇ  
خىل ئەقىدىنى ئىزدىگەن بولساممۇ تاپالىدىم. قېرىنداشلارنىڭ  
قىلىبىنى ئاختۇردۇم، دوست، ھەمشىرىلدەرنىڭ ۋۇجۇدۇغا قارىدىم،  
بىراق تاپالىدىم. مەن شۇڭا، دۇنيانىڭ يىراق بىر چېتىدە  
قاقدىللەقتا قۇرۇپ قالغانلىقىمنى ھېس قىلىدىم.

ئاھ قارلىغاج . . .

ئاھ ئادەم . . .

\* \* \*

بىزنىڭ بايلىرىمىز بىلىمنىڭ قەدر - قىممىتىنى پۇل،

مال - دۇنيا كىدى چۈشىنگەن بولسا، دۇنيا تەسىۋەر سىز ئالغا قاراپ  
ئىلىڭىرىلىگەن بولاڭتى. ثىپسۈس . . .

\* \* \*

سەن ئاجىز روھلارنىڭ ئالدىدا ئەمگەك توغرىسىدا ھەرگىز  
سوْزلىمە، پەقەت ئەمگەك ۋە ھەرىكەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى  
كۆرسىتىپ قوي !

\* \* \*

ئالدىمىزدا ئۆتكەن تالاي ئۆلۈغ زاتلارنى ئۇنتۇپ كەتكىنىمىز  
ئانچە قورقۇنچىلۇق ئەمەس، بىراق كۆز ئالدىمىزدىكى ئۆلۈغ  
كىشىلەرنى ئۇنتۇپ كېتىۋاتقىنىمىز تولىمۇ قورقۇنچىلۇق.

\* \* \*

بىر ئادەم بىر كىتاب، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشكىنىمىزدە، يېڭى  
بىر مەزمۇنغا ئىگە بولىمىز .

\* \* \*

ئەڭ ئېغىر جازا نېمە؟  
ۋىجدانلىق، ئەقىللەق ئادەملەر ئەڭ ئېغىر جازانى ئۆلۈم،  
مەڭگۈلۈك تۈرمىدە يېتىش، چۆل - باياۋانغا سۈرگۈن بولۇش...  
دەپ قارىمايدۇ. پەقەت ئۆز قىلىمىشىغا نىسبەتەن ۋىجدانىي جەھەتتە  
ئازابلىنىشنى ئەڭ ئېغىر جازا، دەپ قارايدۇ .

\* \* \*

روه زەئىپلەشسە، ھايات زەئىپلەشىدۇ.

\* \* \*

مۇھەببەت — روھنىڭ پەرۋازى؛ پىنھاندىكى قەلبىنىڭ ئۈنسىز ساداسى ۋە سۇنغان، ئازابلانغان دۇنيانىڭ زەئىپ نىداسى... .

\* \* \*

بۈگۈن ھەققىدە يېزىلغان شېئىر ھەققىي شېئىر.

\* \* \*

پىلاسوب بولۇشنى ئويلىساڭ زامان ۋە ماكاننىڭ ئەڭ تېرەن يەرلىرىگە كىرىشتىن قورقما.

\* \* \*

دۇنيادا چىچىلاڭغۇ، تەرتىپسىز ياشاشتىنما ئازابلىق ياشاش بارمىدۇ؟ بىز ياشاؤاقان ئائىلە ئەندە شۇنداق ئائىلە.

\* \* \*

سەن مۆرپۇت ئىگىلىرىنى ھەقىقىي رەۋىشتە تونۇپ يەتكىنىڭدە، دۇنيا ۋە ئىنسانىيەت سىنى ئۆزىنىڭ مېھربان قولى بىلەن پەپىلەپ ئىللەق قەلبى بىلەن بېشىڭى سلايدۇ.

\* \* \*

ئىراادە يوقالغان ياكى سۇنغان يەرادە مەغلۇبىيەت ۋە ئازاب -  
ئوقۇبەت بولماي قالمايدۇ.

\* \* \*

غەم - ئەندىشە... ئەندىشە... ئەندىشە... ئەندىشە...  
دۇنيا غەم - ئەندىشىگە تولغان، ئادەملەر غەم - ئەندىشىگە  
بوغۇلغان، ھەممە غەم - ئەندىشە ئىچىدە يۈرگەن...  
شۇنداق ئويلايمەن:

غەم - ئەندىشىدىن چوقۇم قۇتۇلۇش كېرەك. غەم - قايغۇ  
روھنى خورتىدۇ، تەننى ئاجىزلىتىدۇ، ئاقىۋەت ئىنسان ھاياتى  
ھالاکەتنىڭ بوسۇغىسىغا بېرىپ قالىدۇ. بۇ تولىمۇ ئاجىزلىق،  
تولىمۇ بىچارىلىك بىلەن ياشىغانلىق.

شۇنداق ئويلايمەن:  
قورقۇمىسىز كىشىلەر نەقدەر ئۆلۈغ - ھە! ئۆلۈم، ئاچلىق،  
كېسەللىك، قىرزدارچىلىق، تۈرمە... ئۇلار ئۈچۈن ھېچنېمە  
ئەممەس.

ھاياتتا مەردانە ياشاش، ھەقىقىي ياشاش دېگەن ئەندە شۇ.  
غەم - ئەندىشە قىلماڭ. بىلىش كېرەككى، غەم - ئەندىشىنىڭ  
ئىسىرىگە ئايلىنىپ قالغان كىشى ياخشى ئاقىۋەتكە قالمايدۇ،  
خالاس.

ئەركىنلىكتىن مەھرۇم بولغان ئادەم نېرۋىسىدىن ئاداشقان  
ئادەمگە ئوخشайдۇ. ئۇلار ھەر ئىككىلىسى باشقىلارنىڭ

كۆنتروللۇقىدا ياشايدۇ.

\* \* \*

ئۆز شەرمەندىچىلىكلىرىنى چۈشەنگەن ئادەم دۇنياغا يېڭىلا  
تۇغۇلغان ئادەم.

\* \* \*

كۆڭۈل قويۇپ بالا تەربىيەلىگەنلىرىمىز تولىمۇ ئاز، بىز  
ئىشەك بېقىش ساۋاتى، توخۇ، ئۇرددەك كۆپەيتىش بىلەملەرى،  
ئات، كالا سەمىرىتىش رسالىسىنى ئوقۇپ ھارمايمىز، بىراق،  
دۇنيانىڭ ئىگىسى بولۇش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان بالىلار توغرىسىدا بىر  
ئېغىزىمۇ گەپ قىلمايمىز. ھەممىمىزنىڭ ئېغىزىدا بىرلا ئېغىز  
گەپ: ھەركىم ئۆز پىشانسىدىن كۆرىدۇ، خالاس.  
بۇ تولىمۇ ئەپسۈسلەنارلىق گەپ.

\* \* \*

كىشىلەر بۇ دۇنيادا ھەممە نەرسىگە ئېرىشىپ بولغاندەك  
مەغۇر ئىدى، ئۇلار تورمۇش ھەلەكچىلىكىدە ناھايىتى ئالدىراش  
ئىدى. ئۇلار ئۆزلىرىگە ئەڭ كېرەكلىك بولغان نەرسىلەرنىمۇ  
ئۇرتۇپ قالغانىدى.

قۇياش چىقتى، پاتتى.. ئېگىز - ئېگىز بىنالار ئاستىدا ئۇلار  
گويا چۈمۈلە كەبى ئالدىراش يۈرمەكتە. ئۇلار چۈمۈلگە شۇنداق  
ئۇخشايتى.. .

بالىلار ئاتا - ئانىلار باشلىغان تار، قىستا - قىستاك يول  
بىلەن ئۇيۇنچۇقخانىلارغا يۈگۈرۈشىمەكتە.

تالا بىك سوغۇق. هاراق بۈسلىرى كۆچىنى سوغۇق  
قىلىۋەتكەننىدى.

قانۇن بەكمۇ ئالدراش بولۇپ كەتتى، بىراق ئۇنىڭ قورسىقى  
ئاج ئىدى.

\* \* \*

كىشىلەر ئۆز يۈرۈكىنى ئاياغلىرىدا دەسىسى ئاخاچقا تولىمۇ  
ھالسىز ۋە غېرىب ئىدى. ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقىنى  
بىلمىدۇ ھەم بىلىشنى خالمايدۇ. كەچ كىردى، تېلپۈزىرىيە  
ئېكىرانى ئادەملەرنىڭ ئەڭ يېقىن دوستى بولۇپ قالدى.  
توپا باسقان مۇقدەددەس كىتابلار ئۆينىڭ بىر بۇلۇڭىدا  
غېربىسىنىپ قالغانىدى.

\* \* \*

دۇشىمەننىڭ قامچىسى سېنى سەگە كىلهشتۈردى، دوستۇڭنىڭ  
قامچىسى سېنى نابۇت قىلىدۇ.

\* \* \*

زوراۋانلارنىڭ تايىقىنى يەۋېتىپ، يەنە ئۇلارنىڭ تايىقىنى  
سوّيۇۋاتقانلار نېمىدىگەن ئەقلىسىز نائەھلىلەر - ھە! مەن ھەر كۈنى  
شۇنداق كىشىلەرنى ئۇچرتىپ تۇرىمەن.

\* \* \*

ھەقىقت مەشئىلىنى كۆتۈرگۈچىلەر ۋە ئۇلارنىڭ كەينىدىن  
ئەگەشكۈچىلەر مەڭكۈلۈك جەنەتتىڭ نازۇ - نىمەتلەرىدىن

بەھرىمەن بولىدۇ.

\* \* \*

بەل قويۇق پېشىنى خالىمايدىغان ھەرقانداق ئادەم ھاياتلىقتىكى  
ئارزۇ قىلغان ندرىسلەرىگە ئېرىشمەي قالمايدۇ.

\* \* \*

مەغلۇبىيەتچىلەرنىڭ قالدۇرغان ئىزلىرى — سېنىڭ  
ئېرىتنىڭ بولسۇن، غالىبىيەتچىلەرنىڭ قالدۇرغان ئىزلىرى —  
سېنىڭ مەسئىلىنىڭ بولسۇن. ئەمما سەن ھەرگىز مەغلۇبىيەتچىمۇ،  
غالىبىيەتچىمۇ ئەمەس ئادەمنىڭ كەينىدىن مېڭىپ قالما.

\* \* \*

يورۇقلۇققا ئىنتىلىپ تۈرغان ئادەمنىڭ قەلبى يورۇق بولىدۇ.  
يورۇقلۇق ھەققىدە سۆز قىلغان ئادەمنىڭ دىلى سۆزۈك بولىدۇ.  
يورۇقلۇققا كىرگەن ئادەمنىڭ يوللىرى راۋان، ھاياتى  
شادىمان بولىدۇ.  
ئاھ، زۇلمەت، نېمىدىگەن يامان - ھە!

\* \* \*

مەن ھەسرەت بىلەن ئالغا ئىلگىريلەيمەن.  
ھەسرەتلىرىم جىمجىت قەلىمەمنىڭ تىرەن قاتلاملىرىدا مېنى  
ئالغا ئىلگىريلەشكە چاقرىدۇ.  
قۇشلارنىڭ پەرۋازىدەك روھىمغا كۆز تەڭمىسۇن. تۈلپار  
ئاتنىڭ ئايىغىدەك ئاياغلىرىمغا تىل تەڭمىسۇن.

ئالدى - كەينىمدىكى قاراڭغۇلۇق مېنىڭ رەقىبىم. مەن ھەممە ئەزىزلىرى چىرىپ كەتكەن رەقىبىمنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتىمەن. تاغ - داللارنى، ئوكيان - دېڭىز لارنى كېزىپ يۈرگەن قۇشلارنىڭ قانىتىدەك روھىمدا غالىبلق بار. مەن ئۆزۈمنى كۆزەتمەكتىمەن. ئۆزۈم ھەققىدە خىيال قىلماقتىمەن. ئاھ روھىم، مەن روھىمنىڭ قۇدرىتىگە ئىشىنىمەن. روھىمدا پاكىز ئىمان بار.

كۈچلۈك ئېتىقاد، ۋىجدان ۋە جاسارەت — مېنىڭ روھىم.

\* \* \*

مەرپەت گۈلزارلىرىغا كەينىچىلىپ كىرگەن ئادەمنىڭ ۋوجۇدىغا بىلىم يۈقمايدۇ.

\* \* \*

ئىتنىڭ ھاۋاشىشىدىن تەئىججۇپلەنمە، چۈنكى ئۇ ئىت! قوي ياكى ئۆچكىنىڭ ھاۋاشىشى دۇنياغا ئاپەت ئېلىپ كېلىدۇ.

\* \* \*

ئامىر قىم، مەن سېنى سۆيىمەن. نەپسىلىرىمىزنى بىرلەشتۈرگەن باھارستاننىڭ فېئورال كۈنلىرىنى ئىسلەيمەن. كۈللەرىنىڭ خۇش ھىدىلىرى ھېلىھەم ئېسىمەدە. قاپقارا بۇلاقتىك كۆزلىرىنىڭ بىلەن يالغۇز دەرەخ ئاستىدىكى تاش ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ ماڭا چەكسىز مېھىر - مۇھەببەت بىلەن

باقىنىڭنى دەقىقىمۇ ئۆتتۈمىيەن.

ماي ئېيدىدا تاڭ سەھر دىلا ياغقان يامغۇرلۇق كۈننى، دېرىزەڭ  
يېندا قارا يامغۇردا تىرىپ ماڭا قاراپ تۇرغان ياشلىق كۆزلىرىنىڭنى  
سېعىتىمەن.

سېنىڭ كۈلکەڭدە سۆزۈك ئېقىنلارنىڭ زىل ۋە شادىيانە ئاۋازى  
بار.

سېنىڭ قەلبىگىدە چەكسىز كائىناتىكى يېشىل ئاسمانىڭ  
مېھىر - مۇھەببىتى بار. ماڭا مەڭگۇ جۇلا تۆكۈپ تۇرىدىغان ئاشۇ  
پاڭز سۆيگۈڭنى ھەدىيە قىلغىنىڭنى ئەدلەيمەن.

بىزنىڭ قەلبىمىز مۇھەببەت ناخشىسىنى ئېيتىمۇ اتىدۇ.  
ئامىرىقىم، بىز بۇ ناخشىنى ھاياتىمىزنىڭ ئاخىر قىسى  
پەللەسىگىچە ياكىرتىايلى.

\* \* \*

من بىخۇدلىق ھەققىدە سۆزلىيمەن:

تەن ۋە روهنى سۆيمەسلىك، قەدىر لەمەسلىك بىخۇدلىق.  
ئۆزى ھەققىدە ئويلانماسلىق، پىكىر قىلماسلىق بىخۇدلىق،  
پۇرسەتنى قولدىن بېرىش، ۋاقىتنى بىكار ئۆتكۈزۈش، ھۇرۇنلۇق،  
زەئىپلىك بىخۇدلىق. ئۆز ۋۇجۇدىكى كۈچ - قۇدرەتنى  
بىلمەسلىك، ئەقىل ۋە ئىدراكىنى ئىشقا سالماسلىق بىخۇدلىق.  
زالىغا يان بېسىش، دۇشمەنگە ياتتىاپ بولۇش، تاغۇتلارنى ھىمایە  
قىلىش، يالغان ھەققىتلىرنى توغرا دەپ قوللاش، ساختا  
شوئارلارنى قىزغىن تۆۋلاش بىخۇدلىق، ئىلگىرىكى مەغلوبىيەتلىرنى  
ئويلىماسلىق، ئوڭۇشىزلىق ۋە سەۋەنلىكلىرىدىن ئىمبرەت  
ئالماسلىق، خاتالىقلار ئۇستىمە پىكىر يۈرگۈزەسلىك بىخۇدلىق.  
تىل - ھاقارەتكە سۈكۈت قىلىش، زۇلۇم ۋە زوراۋانلىققا قول

قوشتۇرۇپ تۈرۈش، مۇستەبتىلىككە، ئېزىش وە تېكسيپلاتانسىيەتى -  
ئىگە شىرت - شارائىت ھازىرلاب بېرىش بىخۇدلىق. مۇناپىقلۇق  
 يوللىرىدا مېڭىش، خائىنلىق تونلەرنى كمىيىش، مەرىپەت  
تۈچلىرىنى بېسىش بىخۇدلىق. ھەقىقدەت ھېكمەتلىرىدىن چەتىمەش،  
مەشىئەل ئەدبىلىرىنى يەكلەش، مېھربان ئاتا - ئانىلارنى سەتلىشىش  
بىخۇدلىق.

ئاه، بىخۇدلىق، بېمىدىگەن يامان ئىخلاق - ھە!

\* \* \*

ئاهۇ - پەريادلار پەلەككە يەتتى. زېمىمن يېرىلىپ  
كەتتى. يىغا - زارى يۈرەكىنى تىترەتتى. گۈل - گىياھلار ئۆز وپ  
كەتتى.  
پەريادلارنى ھېچكىم ئائىلىمىدى. يېرىلغان زېمىمنى ھېچكىم  
كۆرمىدى.

يىغىمۇ بوغۇلۇپ قالدى، گۈللەر مۇ يادلانمىدى. مانا بۇ ھاتىپ،  
مانا بۇ مەن...

\* \* \*

سەگەك، هوشىار كىشىلەر ئۈچۈن دەرەخ ئۈستىدىمۇ يول بار.

\* \* \*

ئېتىقادلىق ئادەملەر ئۈچۈن مەغلۇپ بولۇش ئۈچۈن ئانچە  
قورقۇنچىلىق ئەمەس.

\* \* \*

مەن يېگانە روھ، مەن كۆيگەن روھ، قۇرۇغان روھ...  
مەن توغرالارغا سىڭىپ كەتتىم، ئېچىرقاپ كەتكەن قۇملۇققا  
سىڭىپ كەتتىم.

## ئاڭلا، مەن مۇنداق دەيمەن

سېنىڭ ماختىغىنىڭ چىرايلىق سۆز، چىرايلىق كۆز، گۈزەل خۇلق، گۈزەل ناز - كەرەشمە.  
 ئۇنىڭ ماختىغىنى پەقەت ئاددىي قەلب، ئاددىي قان...  
 ھەققىي گۈزەلىكىنى كۆزەيدىغان كۆز نېمىدېگەن ئۆتكۈر كۆز - ھە!

\* \* \*

مېنى ياخشى كۆرسىكەن دەيمەن. مېنى مەن ياخشى كۆرگەندەك ياخشى كۆرسىكەن دەيمەن.  
 ياخشى كۆرۈش گۇناھ ئەمەس. دۇنيا ياخشى كۆرۈش بىلەن گۈزەل.  
 گۈزەل. ھايات ۋە تۇرمۇشىو ياخشى كۆرۈش بىلەن گۈزەل.  
 بىز ئېرىشىمەكچى بولغان بارلىق نەرسىلىرىمىز ھەم يەتمەكچى بولغان مەنزاپلىرىمىز ياخشى كۆرۈش بەدىلىگە قولغا كېلىدۇ.  
 مېنىڭ ھېچقانداق تەلىپىم يوق، پەرىشتەم، قۇشلار ناخشا ئېيتقان گۈزەل بوسستانلىقلاردا ئەمەس، سېنىڭ بىلەن ئۇسۇزلىق دەردىدە ۋۇجۇدى چاڭقاپ كەتكەن ئاشۇ مىسکىن بايازانلاردا ياشىسام مەيلى.  
 دەريя ساھىللەرىدىكى مەرمەر تۆۋۈرۈلۈك كۆركەم داچىلاردا ئەمەس، كۆل بويىدىكى ۋاپا ۋە مۇھەببىت قايىنالپ تۇرغان، ساداقەت ۋە مېھرىبانلىق تەبەسىم قىلغان ياغاج كەپىدە ياشىسام مەيلى.  
 مېنىڭ ھېچقانداق تەلىپىم يوق، جېنىم، ماڭا ئاقسوڭەك بايۋەچىلەر، ئەمەلدار بەگ تۆرلىر تاماق يېكەن كۆمۈش قاچىلارنىڭ كېرىكى يوق. مەن ئاددىي بولسىمۇ ماڭا ئەبدىلىك بەخت شەربىتى ئاتا قىلا لايدىغان ياغاج قاچىلاردا سۇ ئىچىشكە رازى.

ماڭا خان ئوردىلىرىدىكى تەكەببۈر ۋەزىرلەر كىيىگەن يېپىدك تو قوللىق رەڭدار لىباسلارنىڭ كېرىكى يوق. ماڭا پەقت سېنىڭ ئاپتاق بارماقلىرىڭنىڭ كۈچ - قۇۋۇشتى بىلەن تو قولغان ئاددىي ماتادىن تىكىلگەن يەكتەكلا بولسلا مەيلى.

مېنى ياخشى كۆرسىكەن دەيمەن.

هایاتنىڭ گۈزەللەكىنى سېنىڭ بىلەن سۈرۈش مېنىڭ بەختىم.

تائىنىڭ ھېتىشىنى سېنىڭ بىلەن كۈتۈۋېلىش مېنىڭ ئاز زۇيۇم. نەچچە ئۇسىرلەردىن بېرى يىستتۈرۈپ قويغان ئەڭگۈشتەرىمنى سېنىڭ بىلەن ئىزدەپ تېپىش مېنىڭ ۋىجدانىم. قولدىن كەتكەن بارلىق نەرسىلەرمىزنى سېنىڭ بىلەن يەن قولغا كەلتۈرۈش مېنىڭ تىلىكىم.

مېنى ياخشى كۆرسىكەن دەيمەن. مېنى مەن ياخشى كۆرگەندەك ياخشى كۆرسىكەن دەيمەن.

هایات ماڭا قايغۇ ۋە ئىلەم كەلتۈرسىمۇ، مەن ئۇنى سۆيىمەن. مۇھەببىت ماڭا ياش ۋە ئازاب بەرسىمۇ، مەن ئۇنى سۆيىمەن. هەقىقت مېنى سەرسان - سەرگەردان قىلىۋەتسىمۇ، مەن ئۇنىڭخا ئىشىنىمەن.

ھەسرەت ئۇلغۇ نەرسە. بىز نېمىنى ياخشى كۆرسەك، ھەسرەت بىلەن ئۆتۈپ كېتىمیز. ئەمما، بۇ خىل ياشاش ھەققىي ياشاشتۇر. پاك مۇھەببىتىڭ بىلەن بىرگەن ھەممە نەرسەڭنى قوبۇل قىلىمەن. مېنىڭ باشقا تەلىپىم يوق...

\* \* \*

ئۆزىنىڭ ئازابىنى ھېس قىلالىغان شائىر دۇنيا ۋە ئىنسانىيەتنىڭ ئازابىنى يازالايدۇ.

\* \* \*

بەزى چاغدا مۇزىكىمۇ كىشىلەرنى ھالا كەتتىن قۇتقۇزۇپ  
قالىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللىكىز ساپ ھايات، مەنىلىك تۈرمۈش بولمايدۇ.

\* \* \*

دانا كىشىلەرنىڭ ھاياتىدىكى ئۆڭۈشسىزلىقلرى ئۇلارنىڭ  
يېڭى بىر مۇۋەپپەقىيىتى.

\* \* \*

سەن جىمىغۇر كىشى بىلەن سۆزلەشكەندە پۇتۇن خىيالىڭ  
ئۇنىڭ كۆزىدە بولسۇن.

\* \* \*

ئادەمنىڭ كىچىك مەقسىتىمۇ ئۆلۈغ مەقسەت بولىدۇ.

\* \* \*

تۆگىقۇشى ئاق قېيىن دەرىخىگە قونۇپ سايراۋاتقان سېرىق  
قۇشقاچقا قاراپ شۇنداق دېدى:

سەن نېمىدىگەن تەلەيلىك - ھە! شۇنچە كىچىك تۇرۇپ كۆكتە  
ئۇچالايسەن... بىراق مەن...

\* \* \*

بىزنىڭ بۈگۈنكى بىپەرۋالقىمىز، بىلكىم مەڭگۈلۈك  
هالاكتىمىزدۇر.

\* \* \*

ئاج قالغان چاغلىرىمدا ھايىات، دۇنيا، تۈرمۇش ھەققىيە كۆپ  
تەپكىفۇر قىلىمەن.

\* \* \*

يۈكسەك كىشىلەر قارا قىسمەتنىڭ شېغىل - تاشلىرى ئەڭ  
كۆپ تېگىدىغان كىشىلەر دۇر.  
بىراق ئۇلار قىسمەتلەرگە پىسەنت قىلىپ كەتمىيدۇ.

\* \* \*

ھوقوق — دەرەخ سايىسىگە ئوخشايدۇ. ئۇ توختىماي  
يۇتكىلىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

مۇيەسىسىر بولمايدىغان ندرسە ئۈچۈن كۈرەش قىلما. ھەر حالدا  
ئەقىل بىلەن ھەرىكەت قىل.

\* \* \*

دۇشمەتنىڭ ساڭا يېلىنىپ يالۋۇرۇشى بۈيۈك غەلبەئىنىڭ  
قولغا كەلگەنلىكىدۇر. لېكىن، سەن ھەركىز زوراۋان بولۇپ

قالما.

\* \* \*

ئېتىقاد بار يەرده گۇناھ بولمايدۇ.

\* \* \*

دۇستلۇق ۋە مۇھىبىتىنى چۈشەنگەن چېغىمىز قوۋناق ھاياتنىڭ  
نېمىلىكىنى چۈشىنپ يەتكەن ۋاقتىمىز.

\* \* \*

ئادەملەرنىڭ كۆزىگە نۇر تولغاندا، دۇنيا ئۇنىڭغا شۇنچە گۈزەل  
كۆرۈندۇ.  
ئادەملەرنىڭ كۆزىگە قان تولغاندا، ئۇنىڭ كۆزىگە دۇنيا رەزىل  
كۆرۈندۇ.

\* \* \*

ۋارقراش، جارقراش ياكى پوپۇزا كىچىك باللارنى  
قورقۇتالىشى مۇمكىن. ئىمما، چەۋەندازلارنى قورقۇتالمайдۇ.

\* \* \*

بىزىلەر ئادەمنى قۇياشقا سىمۇول قىلىدۇ. بىراق، ئادەم  
ھەممىگە ئوخشاش نۇر بېرىپ كەتمەيدۇ.  
بىزىلەر ئادەمنى زېمىنغا ئوخشتىدۇ. بىراق، ئادەم زېمىنەك  
ھەممىنى ئۆستۈرەلمىدۇ.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمىنى ھاقارەتلىۋىدىم، دۇنيا مېنى ھاقارەتلىدى. مەن  
ئۆزۈمىنى ئۆزۈم سۆيىدۇم، دۇنيا مېنى سۆيىدى.

\* \* \*

ھاياتنىڭ قەدىر - قىممىتىنى كېچىكىپ بىلگۈچى  
تۈرمىدىكىلەردۇر. ھاياتنىڭ قىممىتىنى چۈشەنگۈچى يەنە شۇ  
تۈرمىدىكىلەردۇر.

\* \* \*

ۋىجدان — ھاياتنىڭ نۇرى، ئۇ خۇنۇكلىھىشى، ھاياتنىڭ  
ئۈزىمەس نەرسىگە ئۇخشاپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئائىلىسى ئۈچۈن كۆيۈپ - پىشمايدىغان ئادەم يۈرتى ئۈچۈن  
ياش تۆكەرمۇ؟ يۈرتى ئۈچۈن ياش تۆكمىگەن ئادەم ۋەتىنى ئۈچۈن  
جان بېرەرمۇ؟ . . .

\* \* \*

ئاددىي پۇقرا ياستۇقنى بېشىغا قويىپ ئۇخلايدۇ، ئالىم  
كتابنى بېشىغا قويىپ ئۇخلايدۇ.

\* \* \*

دۇنيانى تۈرلۈك - تۈمن گۇناھلار ئاپىرىدە قىلغان، يەنە شۇ

گۇناھلار يوق قىلىدۇ.

\* \* \*

هایاتنى كۆرۈڭ... قىتىدىن قىتىئەگە ئۆزۈڭ، دېڭىزدىن ئوكىيانغا ئۆزۈڭ، دۆلەتتىن دۆلەتكە چۆكۈڭ، بۇ سىز ئۈچۈن ياخشى.  
ئاخىرى شۇنى چۈشىنىڭ! ئانا يۇرتىن ئۆزاق ئويلاڭ، چوڭقۇر ئويلاڭ.

\* \* \*

ئادەم يوق يerde ياشىغان هايۋانلار ئەڭ بەختلىك هايۋانلار دۇر.

\* \* \*

مېنى ئويغىنىشقا چاقىرغانلارنىڭ ئۇخلاپ قالغۇنىغا  
ھېر انمن. بىلكىم، ئۇلار ھەقىقەتكە ئۆزلىرى ئەمەل قىلمايدىغان  
ئادەملەر بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

كىچىكىنە ياپراقنىڭ قەلبىگە پۇتكۈل تەبىئەت دۇنياسىدىكى  
ئورمانىقلارنىڭ گۈزەللەكى مۇجەسىسى ملنگەن.

\* \* \*

ۋۇجۇدىدىكى كېسىل بىلەن ئازابنى باشقىلارغا ئەسلا  
چاندۇرمائىدىغان ھەم ئۇنى يېڭەلەيدىغان ئادەم بۇيۇڭ ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئۆيۈڭنىڭ ئالدىغا چىقىپ تىپتىنچ، ئۇنسىز، ئاۋازسىز  
ئىقىۋاتقان دەرياغا قارا، ئەنە شۇ ھايىت.  
ئۆيۈڭنىڭ ئالدىغا چىق، توختىماي دولقۇنلاۋاتقان، گاھى  
پىسىمىپ، گاھى چۈقان سېلىمۇراتقان دەرياغا قارا. ئەنە شۇنىڭ ئۆزى  
ھايىت.

\* \* \*

ئايال بىر گۈل ئىدى، ئۇنىڭ گۈزەللەتكە تولغان ھاياتلىرى  
خادا تاشلارغا سوقۇلۇشقا باشلىدى. ئۇنىڭ گۈزەللەتكى بارا - بارا  
يوقىلىشقا باشلىدى.  
ئايال بىر تىكەن ئىدى. ئۇنىڭ ھاياتى شاد - خوراملىق ئىچىدە  
ئۆتتى.

\* \* \*

كىشىلەرنى تەسىرلەندۈرەلمەيدىغان، ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىنى  
ئويغۇتالايدىغان گەپلەرنى بىلەمسەڭ، ياخشىسى سۈكۈت قىل.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمنىڭ نادانلىقىنى ئېتىراپ قىلىمەن. بۇ مېنىڭ  
پەزىلىتىم.

\* \* \*

غەلبە مېۋسىنىڭ جاپا دەرىخىدىن كەلگەنلىكىنى بىلەمەن،

جاپا نېمىدىگەن قورقۇنچلۇق ھە! ئىمما ئۇ قەھرىمانلار ئۈچۈن تولىمۇ شېرىن پەيت.

\* \* \*

بىر تىلەمچى ئەتكەندىن - كەچكىچە بازار ئايلىنىپ نۇرغۇن بۇل تاپتى. ئۇ قولدا تۇرغان پۇلغَا قاراپ «من نېمىدىگەن ئىنساپسىز» دەپ پىچىرلاپ قويدى. چۈنكى، ئۇ تىلەمچىلىك قىلىشنىڭ ئىغىر گۇناھ ئىكەنلىكىنى بىلدتتى.

\* \* \*

دېھقانلارغا زۇلۇم سېلىش دۆلەتنىڭ ئۇلۇنى كولغانلىق.

\* \* \*

بايلىقنى خەير - ساخاۋەت ئىشلىرىغا ئاتىيالىمساڭمۇ، يەپ - ئىچىپ تۇرمۇشۇڭنى، ئائىلەئىنى رازى قىل، بولمىسا ھەسەرت بىلەن ئۆلۈپ تۈگەيسەن.

\* \* \*

نادەم — كائىناتنىڭ ئۆزى، شۇنداقلا ئۇ توپراقتىكى كىچىكىنى گۈل ۋە تىكەندۇر.

\* \* \*

قۇشلار ئەركىن دۇنيادىكى ئەركىن ھاييات. ئۇنىڭ نە ۋەتىنى، نە چېڭىرسى يوق. ئۇ خالىسا قانات قاقدىۇ، خالىسا قونىدۇ... بۇ نېمىدىگەن يۈكسەكلىك - ھە! ئەركىنلىك دېگەن ئەنە شۇ.

\* \* \*

بېلىق تولىمۇ كەمەتەر، تولىمۇ مۇلايمىم جانىۋار، بىراق ئۇ  
گاچا. شۇڭا، ئۇ ئۆز ھاياتىنى خورلۇق، ئازاب ئىچىدە  
ئاخىر لاشتۇرىدۇ. پاقىنى ھەممىمىز بىلىمىز، ئەپسۇس ئۇنىڭغا  
ھېچكىشى قىزىقمايدۇ.

\* \* \*

يىلان زەھەرلىك ھايۋان، ھەستخورلۇقنى شۇنىڭغا يېقىن  
دېسەك بولىدۇ.

\* \* \*

چۈش ئۇيقو دەرىختىڭ ئاچقىق - چۈچۈك مېۋسى.

\* \* \*

نامەردىر بەرگەن ئاشتا ئوغا بولىدۇ، باشقىلار كۆرسەتكەن  
 يولىنىڭ ئازگىلى بولىدۇ، ھەرھالدا هوشىار بولالى!

\* \* \*

نائەھلى ئىپلاس ئادەملەرنىڭ ئائىلىسىگە كىرگەن قەلەندەرمۇ  
ئىزا تارتىپ قالىدۇ.

\* \* \*

بالىلارنىڭ قەللى بۇغداي مايسىلىرىغا توخشاسىدۇ، ئۇ ياخشى

پەرۋىش قىلىنمسا يېگىلەپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئاتلار ئۇيقوسى — باللار پاجىئەسى.  
باللار پاجىئەسى — ئالەم پاجىئەسى.

\* \* \*

خىرىستال قاچىدىكى ھەسلنى يەۋاتقىنىڭدا، ئۇنى دۇنياغا  
ئېلىپ كەلگەن كىچىككىنە جانئۇارنى ئەسلىپ قوي. . . ئۇ  
كىچىككىنە ھايۋان بولسىمۇ پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە ئۆز مۇھىبىتى  
ۋە ئەقىدىسىنى بىرگەندۈر.

\* \* \*

ئالىتون قاچىدا سۇ ئىچىۋاتقىنىڭدا ساپال قاچىدا سۇ  
ئىچىۋاتقانلارنى ئەستىن چىقىرىپ قويما. ئەندە شۇ چاغدا دۇنيانى  
چۈشەنگەن بولىسىن. ھاياتنى سۆيگەن بولىسىن. پۈتكۈل  
ئىنسانىيەتنى قۇچاغلىغان بولىسىن.

\* \* \*

ھەقىقدەتلىڭ بىر كۆزىدە ئوت چاقىسا، يەندە بىر كۆزىدە نۇر  
جىلۇھ قىلىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

رېۋايەتلەرگە نەزەر سالىمەن.  
ئىجادادلىرىمىزنىڭ يىرتقۇچ بىر ھايۋاننى، يەنى بۆرىنى

«خۇدايمىز» دەپ يۈرگىنىدىن خاۋاتىرىلىنىمن. بىر ئۆمۈر  
هايۋاننىڭ كېينىدىن پاناھلىق تىلەپ يۈرگەن «قەھرىمان» نىڭ  
ئوغۇزخان ئىكەنلىكىنى ئويلىسام راستتىنلا كۈلگۈم كېلىدۇ.

\* \* \*

كۈچلۈكلىرىنىڭ يۈرىكى قانۇن ۋە سىياسەتتۈر. كۈچلۈكلىرى شۇ  
يۈرەك ئارقىلىق ئۆزىنى مۇستەھكەملەيدۇ، ئېرىشىمەكچى بولغىنىغا  
ئاسانلا ئېرىشىدۇ.

\* \* \*

ئەئەنىۋى مەدەنىيەت بىزنى قۇتۇلدۇرسا، بىز ئۇنىڭغا  
ئەگىشىمىز. بېڭى مەدەنىيەت بىزنى قۇتۇلدۇرسا بىز ئۇنىڭغا  
يېپىشىمىز.

\* \* \*

رەقىبىكە ھېسداشلىق قىلىش ئارقىلىق ئۇنى كۆزدىن يوقاتقىلى  
بولىدۇ.

\* \* \*

قوشناڭنىڭ قەلبىنى ئاغرىتساڭ ئىشىكىڭنىڭ ئىلىنجىكى ساق  
تۇرمایدۇ.

\* \* \*

مەيلى مەن نېمىگە قىزىقاي، ھامان بىر كۈنى شۇ نەرسىگە  
ئېرىشىمن. چۈنكى، ھەر ئادەم نىيەت قىلغان نەرسىلىرىگە

ئۇرىشىمىي قالمايدۇ.

\* \* \*

ئادەمنىڭ پۇت - قولىنىڭ چېقىلغانلىقى ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ تۈگىگەنلىكى ئەمدىس، روھنىڭ چېقىلغانلىقى ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ تۈگىگەنلىكىدۇر.

\* \* \*

يىلاتنىڭ ئاغزىدىن زەھەر تامىدۇ، مەيلى ئۇنىڭغا چىقىل ياكى ئۇنى ئۆيۈڭدە باق، ئۇ سائى زەھەر بېرىدۇ.  
ھەسىل ھەرسىنىڭ تېغىزىدىن ھەسىل تامىدۇ. ئۇنىڭغا چېقىلسالىڭ ئۇمۇ سائى زەھەر بېرىدۇ. بىراق ئۇنى ئاسىرسالى ئۇ سائى ھەسىل بېرىدۇ.  
ھەرھالدا كۆزۈڭنى ئېچىپ ياشا.

\* \* \*

— مېنى ئۇخلاتمايۋاتقان نەرسە نېمە?  
— تەشنالىق.  
— مېنى باياۋانلاردا يۈرۈشكە قىستاۋاتقان نەرسە نېمە?  
— تەشنالىق.  
— مېنى جەڭگاھلارغا كىرىشكە، رەقىبلەرنىڭ بېشىنى كېسىشكە بۈيرۈۋاتقان نەرسە نېمە?  
— تەشنالىق.

من سائى تەشنا پەرىشتەم. سېنىڭ مۇھەببىتىڭدە، پاك ھېسىسياتىڭغا تەشنا، ئەقىدەك ۋە ئەمگە كلىرىتىڭە تەشنا.  
خام خىياللىرىم ئاخىرلاشتى. ئەرزىمەس ئىشلار ئۈچۈن باش

قاتۇرۇشتن زېرىكتىم. قاۋاچخانىلاردىكى مەستلىك ۋە پەسىلىكلەر بىلەن خوشلاشتىم. رېستورانلاردىكى مەزەڭلىك ۋە نەسىلىكلەرنى تەرك ئەتتىم. يوقالسۇن ئاشۇنداق خۇشاللىقلار. ھەممە ۋاقتىمىنى يىغماقتىمەن. ھېسىيات ۋە تەپە كىڭۈرۈمنى يېڭىلىماقتىمەن، قەدەملەرىمىنى ئىلگىرلىتىۋاتىمەن.

يېڭى يول ئېچىلدى، يېڭى ھايات تىرىلىدى، يېڭى كۈن پارلىدى. زالالەتتىن قۇتۇلۇپ چىقتىم. مېنى يارىلاندۇرغان چىراىلىق سۆزلەرنى ئەمدى تىلغا ئالمايمەن. مېنى ئېزبەق تەركىن گۈلزارلىقلارغا ئەمدى كىرمەيمەن، نەپىسىمنى بوغان ھاۋالارنى ئەمدى سۈمۈرمەيمەن، يوقالسۇن شۇنداق خۇشاللىق. من ساڭا تەشنا ئامىرقىم. سېنىڭ ئويغانغان كۈنلىرىڭنى كۆرۈشنى ئاززو قىلىمەن. سېنىڭ سەرخىل گۈللەر ئېچىدە ئەركىن - ئازادە ئۆزچۈپ يۈرگەن چىراىلىق كېپىنەكتەك شادلىق ناخشىسى ئېيتىشىڭنى كۆتىمەن.

سېنىڭ ئۆز ئاسىمىنىڭدا يۈلتۈزلار ئارسىدا ئۆز ئەركىڭ بىلەن پەرۋاز قىلىشىڭنى تىلىيمەن.

كەلگىن، باھار، مېنىڭ ئۇسساپ كەتكەن تەشنا قەلبىم سېنىڭ زۇمرەت چەشملىرىڭ بىلەن قانسۇن ! كۈلگىن قۇياش، زۇلمەتلەرde تالاي ئەسرلەر ئاجىزلاپ كەتكەن بەدىنم سېنىڭ نۇرلىرىڭ بىلەن ئويغانسۇن. مېنىڭ مەسۇم، سەبىي ۋاقتىم ئاخىرلاشتى.

\* \* \*

بالىلار ئاپىاق رەختىنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭغا كىر يۇقتۇرمائى دېسىڭ، ئۇنىڭغا تولىمۇ ئۇھىتىيات بىلەن قارا... .

\* \* \*

مەن بىراؤ دىن سورىدىم:  
— ئەقىل — پاراسەتنىڭ يوشۇرۇن مەنبىسى قەيدىرىدە؟  
بىراؤ شۇنداق جاۋاب بەردى:  
— جازا لაگېرىدا ئۇن — تىنسىز سۈكۈتكە پاتقان مەھبۇس  
قەلبىدە.

\* \* \*

ناچار ئادەم يەر بېغىرلاپ يۈرگەن قۇرت، ئۇ كۈچلۈك تاپان  
ئاستىدا يانجىلىپ تۈگەيدۇ.

\* \* \*

خەتەرلىك يۈل ئىنساننى چېنىقتۇرىدۇ.

\* \* \*

غەلibile ھامان بىزگە مەنسۇپ دەيدىغان كىشىلەر ئالدىراپ  
ئۆلۈپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

كۈلنىڭ سۈيى تۈگەپ كەتكىنىڭ پاقىلار ياشىيالماي قالمايدۇ.  
بىراق، ھالاكەت بېلىققا، ئاشۇ ياۋاش بېلىقلارغا بولىدۇ.

\* \* \*

خېيىم خەتردىن قۇتۇلۇشنىڭ بىردىن بىر چارسى تەمكىنىلىك.

\* \* \*

ئۆلۈم بورانلىرى ھەر ئائىلىنىڭ ئۆگزىسىدىن ئەگىپ  
كېتىلمىدۇ.

\* \* \*

دۇنيادا خەتلەلىك يول مەۋجۇت ئادەم، خەتلەلىك ئادەم  
مەۋجۇت.

\* \* \*

ئانىلار ۋە بالىلارنى يىغلىتىش زېمىن ۋە زېمىندىكى  
دەرەخلىرىنى يىغلىتىشتۇر.

\* \* \*

كۈچى يەتمىگەن ئادەمگە يالۋۇرغان ئادەم تولىمۇ بەختىسىز  
ئادەمدۇر.

\* \* \*

مېنىڭ كۆئۈرمە ئىككى كەلىمە سۆز بار: — بىزنى پەقەت  
مەرپەتچىلىك قۇتقۇزۇپ قالىدۇ.

\* \* \*

مېۋلىلىك دەرەخ ئۆستۈپشىغا تېگىۋاتقان تاش - تو قماقتىن ئىزا  
تارتىپ كەتتى.

\* \* \*

دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ ئازاب باشقىلارنى ئۆزىگە  
قىزىقتۇرالماسلق، شۇنداقلا نام - نىشانسىز ئۆتۈش.

\* \* \*

زېمىننىڭ تېرەن باغلىرىدا ئۆسۈپ قالغان يۈمران ئوت،  
ئۆزىنىڭ ئەتراپىدا بىخارامان يۈرگەن كىچىك جانۋارلارغا قاراپ  
شۇنداق دېدى:

— ياپراقلىرىمنىڭ سىلەردەك دوستلۈرۈمغا ئازراق بولسىمۇ  
سايدە بىرگىنىدىن ئۆزۈمنى چەكسىز بەختلىك ھېس قىلىمدىن.

\* \* \*

مەن سىلەرنى مۇھىبىت ۋە ھەقىقتىكە چاقىرىمەن.  
ئەي قۇم بارخانلىرىدەك ئۇيىقىغا كەتكەن ئىنسانلار... قۇرۇپ  
قاخشاڭ بولۇپ كەتكەن دەرەخلەر مەن سىلەرنى مۇھىبىت ۋە  
ھەقىقتىكە چاقىرىمەن.

ئەي دۇنيانى، ھايانتى، ئالىمنى، زېمىننى كۆرمەس ئەمالار،  
ھايات، تۈرمۇش، ياشاس ھەققىدە سۆزلىيەلمەس گاچىلار. مەن  
سىلەرنى مۇھىبىت ۋە ھەقىقتىكە چاقىرىمەن.

ئەي سادالارغا، ئىزكۈ ناخشىلارغا قۇلاق يوپۇرۇپ يۈرگەن  
گاسىلار، پۇتى تۈرۇپ ماڭالمايۋاتقان ئاقساق توکۇلار، مەجرۇھ -  
چۈلاقلار، مەن سىلەرنى مۇھىبىت ۋە ھەقىقتىكە چاقىرىمەن.

مەن سىلەرنى مۇھىبىت ۋە ھەقىقتىكە چاقىرىمەن.  
زامان، ماكان تەقىزىزا بولۇپ تۈرغان بىر ئۆلۈغ ھەقىقتىكە  
چاقىرىمەن. بۇ ھەقىقتە ھون ئىمپېرىيەسىنىڭ ئوتتۇرما

تۈز لە ئىلىككە تاجاۋۇز قىلىش ئۇرۇشى ياكى ئاتىللانىڭ ياؤرۇپاغا رەھىمىسىز لەرچە قىلغان جازا ئۇرۇشى ئەمەس. بۇ بىر بۇيۇڭ ھەقىقدەت بىلگىنىكى، مېنىڭ چاقىرقق قىلغان ھەقىقتىم ئۆز - ئۆزۈمىنى ئىسلاھ قىلىش مۇھەببىتى، روھتىكى پاسكىنچىلىقنى تازىلاش ھەقىقىتى.

مەن سىلەرنى مۇھەببەت ۋە ھەقىقتەتكە چاقىرىمەن. ئەي جىم吉ت ئازاز، ئەي يىغلاڭغۇ ئادەملەر، مەن سىلەرنى مۇھەببەت ۋە ھەقىقتەتكە چاقىرىمەن.

\* \* \*

كېچە قاراڭغۇلۇقى ۋە كۈندۈز يورۇقلۇقىغا چەكسىز سىرلار يوشۇرۇنغان بولىدۇ. بۇ سىرلار ئادەملەرنىڭ تىللەرى بىلەن ئاشكارا بولىدۇ.

\* \* \*

بىر مۇمن ياكى بىر ئادەمنىڭ قەلبىنى رەنجىتىپ قويۇشى، شەك - شۇبەسىزكى ئاللاھنى رەنجىتىپ قويغانلىق.

\* \* \*

ئىنسان تولىمۇ ئاجىز مەخلوق بولخاچقا ئۇنىڭ ئەڭ مۇكەممەل دېگەن ئېتىقادمۇ بىر كۈنى ئاجىزلاپ كېتىشى مۇمكىن.

\* \* \*

قوشنانىڭ كۈلكىسى چوقۇم سېنىڭ كۈلکەڭدۇر.

\* \* \*

دۇنيادىكى ئەڭبۈيۈك ۋەدە قەھرمانلار بىللەن ئاشۇق -  
مەشۇقلارنىڭ ۋەدىسىدۇر.

\* \* \*

تولا گەپ قىلىش ناتىقلق ئەمەس، بىلكى بىزەڭلىك  
تىتىقىزلىق ۋە مەنمەنچىلىك.

\* \* \*

دۇنيادا ئاجىز لارنىڭ دوستى بولمايدۇ. پەقىت غالىبلىرىنىڭ  
دوستى بولىدۇ.

\* \* \*

قەپس ئادەملەر ئۈچۈن قورقۇنچىلۇق تۈرمە ئەمەس. بىراق،  
ئۇ يەردە قۇشنىڭ ئەركىنلىكى پۇتۇنلىي بوغۇچلانغان.

\* \* \*

ھەر ئادەمنىڭ تەبىئىتى ئۇنىڭ سۆز - ھەركىتى ئىچىدە  
ئاشكارا بولىدۇ.

\* \* \*

بۇلغانغان سۇ، تۈپراق، ھاوا يېلىنىش ۋە ئۆتونۇش ئىچىدە  
قېرىندىشى ئوتتىن ياردەم سورىدى.  
ئوت خورلۇق ئىچىدە ئۆزىنىڭ ئاجىزلاپ كەتكەنلىكىنى،

قېرىنداشلىرىغا ئېيتالمىدى.

\* \* \*

ئۆز نادانلىقى ئۈستىدىن غالىب كەلمىگەن ئەلنى زاۋاللىق ۋە  
خورلۇق باسىدۇ.

\* \* \*

ئەڭ كۈچلۈك، ئەڭ ئىشەنچلىك ئەخلاق دىنىنىڭ قەلبىدىن  
تۆكۈلگەن ئەخلاقىتۇر.

\* \* \*

ئىنسان بؤيۈك مەۋجۇدىيەت، ئۇنىڭ كامالىت بەلگىسى روھتنىن  
تۈغۈلدۈ.

\* \* \*

روھ قانچىكى يۈكسىك بولسا، تەن شۇنچە جىزبدار ھەم  
كۆركەم بولىدۇ.

\* \* \*

ئات سېنى مەنزىلگە باشلاپ بارمايدۇ. پەقەت سېنىڭ ئىرادەڭ  
ۋە روھىڭ باشلاپ بارىدۇ.

## ييراقتىكى ئاۋاز

قىزنىڭ بىر كۆزىدە گۈزەللىك جىلۇھ قىلسا، يەنە بىر كۆزىدە  
رەزبىللىك نۇر چاچىدۇ.

\* \* \*

ھەققىي ئۆلۈغ ئانا ئۆز پەرزەنتلىرىنىلا ئەمەس، پۇتكۈل  
ئىنسانىيەتنىڭ پەرزەنتلىرىنى سوّىگەن ئانىدۇر.

\* \* \*

قەلبىڭدە رەزبىللىك بولسا، ئۇنى ھامان كىشىلەرگە ئاشكارا  
قىلىسىن.

قەلبىڭدە گۈزەللىك بولسا، كىشىلەرگە ئۆزۈڭ ئاشكارا  
قىلىسىن.

\* \* \*

دېھقاننىڭ قەلبى بالىلارنىڭ قەلبى. بالىلارنىڭ قەلبىگە  
تەبىئەتنىڭ قەلبىدەك پاكسىز گۈزەللىك يوشۇرۇنغان.

\* \* \*

شەھەردىكى ئەخلاق چىرىگەن، خۇنۇڭ ئەخلاق، سەھرادرىكى  
ئەخلاق پاكسىز، ساغلام ئەخلاق. مانا بۇ سەن كۆرگەن ئەخلاق.

\* \* \*

ئاياللار مۇھەببەتتىن مەھرۇم بولسا ئازاب چېكىدۇ. بالىلار  
مۇھەببەتتىن مەھرۇم بولسا ھالاك بولىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان ئۆز سېپىلى ئىچىدە ھايات كەچۈرىدۇ. ئۇ ئەبدىل  
ئۇنىڭدىن ھالقىپ كېتەلمەيدۇ.

\* \* \*

نىمە ئۈچۈن تۆرەلدىم؟ نىمە ئۈچۈن ياشاؤاتىمەن؟ مەقسەت  
نىشانىم قەيىرەدە؟ غايىم، ئىرادەم نىمە؟ مەن شۇ خىياللار ئىچىدە  
توختىماي يول يۈرۈۋاتىمەن. ئۆممۈچۈك تورلىرىدەك ھاياتلىق  
 يولۇمدا قىسىمەت ماڭا ھەمراھ. مەن ئاشۇ قىسىمەتلەر ئىچىدە  
روھىمنى تاۋلاپ كېتىۋاتىمەن.

كېتىۋاتىمەن، دۇنيا كىچىك بىر ئارال. مەن شۇ ئارالنىڭ  
تار، چىغىر يوللىرىدا كېتىۋاتىمەن.

ماڭا ھەمراھ بولۇۋاتقان نەرسە روھ. ماڭا كۈچ بېرىۋاتقان  
نەرسە پەقتە ئىرادە.

ھەيران قالما، كۈلە، مەسخىرە قىلما! مېنىڭ ئارزۇ قىلغان  
مەنزىلىمگە يېتىپ بېرىشقا گۈمان قىلما! مەن ھامان غەلبە  
قىلىمەن. يولنى ئۆزۈن، جاپالىق باسقانسېرى، ئېرىشىدىغان  
شادلىقىمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ.

ماانا بۇ كۆرۈنگەن تاغ مېنىڭ تىغىم، ئۇ يايپېشىل كۆكىرىپ  
تۇرغان باغ مېنىڭ بېغىم.

\* \* \*

شەھەردە ئەڭ كۆزگە چىلىقىدىغان، ئەڭ كۆزنى چاقىتىدىغان  
نەرسە ئاياللار. بيراق، ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى سۈئىي گۈل كەبى  
جەلپ قىلىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان زېمىنگە ئوخشايدۇ. شۇڭا، ئۇ ئۆز بېشىغا كەلگەن  
تالاي خاپىلىقلار بىلەن تالاي شادلىقلارغا كۆنۈپ قالغان.

\* \* \*

مەن زېمىنگە قولۇمنى ئۆزاتتىم. ئۇ سۈكۈت ئىچىدە جىم  
تۈردى. مەن دەرياغا قول ئۆزارتتىم. ئۇمۇ گەپ قىلمىدى. مەن  
ئاسماڭغا قول سۈندۈم. ئاسماندىن سادا كەلمىدى. شۇنداق  
ئەپسۈسلانىدىم، ئۇلارنىڭ ئۆز غېمى بىلەن بولۇپ كەتكەندى.

\* \* \*

دەرەخ يوپۇرماقلىرىنىڭ گۈزەل ناخشىلىرى دەرەخ غولىنى  
خۇشال قىلدى. بيراق، دەرەخ يىلتىزى چەكسىز قايغۇغا چۆكتى.

\* \* \*

ئىپپەت — قىزلارنىڭ جەننتى.

\* \* \*

ياخشى ئايالنىڭ دۇنيا توغرىسىدا قىلغان خىيالى —

ئادىبى - ساددا ياشاش، بالىلارنى ئەقىلىق، ئىلىملىك قىلىپ تەربىيەلەش.

ناچار ئايالنىڭ خىيالى مەئىشەت، پەقدەت مەئىشەت.

\* \* \*

بىز يوقاتقان ئەڭگۈشتەرلىرىمىز ھەققىدە ئۆزاق باش قاتۇرمىز. نىمسىلار، ئىنگلىزلار، فرانسۇسلار قولىدىكى ئەڭگۈشتەرى ھەققىدە باش قاتۇرىدۇ.

\* \* \*

نېمىنى خىيال قىلىۋاتقىنىڭنى بىلەمەن پەرشىتمەم. مۇھەببەتنى، سۆيگۈنى، ھەققىي ئىنسانلىقنى، مېھر - شەپقەتنى، ئالىيغاناب پەزىلەتنى.

نېمىنى خىيال قىلىۋاتقىنىڭنى بىلەمەن، ئەزىزىم، كەلگۈسىنى، كامالەتنى، مۆتىۋەرلىكىنى، پاراۋانلىق ياشاشنى. نېمىنى خىيال قىلىۋاتقىنىڭنى بىلەمەن، ئۇمىقىم، ئېتىقادنى، روھنى، ئىرادىنى، ئازىزۇنى، ئەقىدىنى، ئەركىنلىكىنى.

پەرشىتمەم، مەنمۇ سەن ئوپىلغاننى ئويلاۋاتىمەن..

\* \* \*

ئادىل پادشاھ ھەققانىيەت، ئادالەت، ئۇلۇغلىق ۋە غايىنىڭ ئۆزى ئەمەس، پەقدەت غۇۋا سايىسى.

\* \* \*

خلق ئاممىسىغا زۇلۇم، ئىنسانىيەتكە جەپىر كەلتۈرىدىغان  
قانۇن ۋە سىياسەتنىڭ ئۆمرى قىسقا بولىدۇ.

\* \* \*

قۇياش ئىبىدەل يىغلاپ باققان ئەمەس، چۈنكى ئۇ بىر ئۇلۇغ  
ئوت بىر ئۇلۇغ ئۇر. دۇنيادا پەقفت ھەققى ئەركەك بىلەن لاؤلداپ  
يېنىپ تۈرگان ئوتلا يىخلەمەيدۇ.

\* \* \*

قەلبىڭىدە چۈقان بولمىسا، ھاياتىڭنى كۆيە يەيدۇ.

\* \* \*

ئىككى زاهىد مەسچىتكە كىرىپ، پەرھىز نامىزىنى ئادا  
قىلىدى، ئۇلارنىڭ بىرى:

— ئىبى، ئاسمان ۋە زېمىننىڭ پەرۋەردىگارى، ئەل - يۈرۈتتى  
ئىنساپ قالىدى. ئىنسانلاردا مېھىر - شەپقەت، شەرم - ھايا  
كۆتۈرۈلدى. ئاتا بالىنى، بالا ئاتىنى ئۇنۇتتى. تەبرىقچىلىق زېمىنغا  
ئىتتەك تارالدى. ئىنسانلار قەلبىدىن مۇھەببىت كۆتۈرۈلۈپ،  
ئىشقا زالىق كۆككە يەتتى. روھ، ئىرادە زەئىپلەشتى. ئەرلەر  
ئەرلىكىنى يوقاتتى. ئىبى رەقىبىم قۇدرىتىڭنى ئىشقا سېلىپ، بۇ  
تۈپراقنى گۈمران قىلسالىڭ، زېمىن پاكلاشسا — دەپ دۇئا قىلىدى.

يەندە بىر زاهىدمۇ دۇئاغا قول كۆتۈرىدى:

— ئىبى، كەرەمى كەڭ، قۇدرىتى چەكسىز باشپاناھىم، يۈرتتا

ئىنساپ، ئېھساننىڭ يېگىلەپ قالغۇنى راست، ئۇلارنى گۈمران قىلىشقا بولمايدۇ. ئادەم دېگەن ھۆل نىرسە، ئەگكىلى بولىدۇ. پېقىر گۇناھكار بەندىلىرى شۇنى ئۆتۈنۈدۈ: يۇرۇتمىزغا پاك ئىمان، ۋېجدان، دىيانەت بەرگەيلا، ئاشۇ كەمبەغىل ئەرلەرنى لامزەللىكتىن، خاپىلىقتىن ساقلىغا يايلا.

ئۇلارنىڭ بىجمىرىم بەدىنىدە قۇرۇپ، سېسىپ كېتىۋاتقان كۈچىنى ھالال ئىشلىتىشكە جۈرئەت ئېلىگەيلا. . .  
جانابى ھەق ئۆزىنىڭ تەڭداشىز كۈرسىدا ئولتۇرۇپ،  
چەكسىز سۆكۈتكە پاتى. ئۇ: مېنىڭ ئارغانچام تولىمۇ ئۇزۇن دەپ  
پىچىرىلىدى.

\* \* \*

قوشنانڭ ياخشى بولمىسا، ئۇنىڭدىن ئاغرىنما، پەقەت ئۇنىڭغا  
ياخشىلىق ھەققىدە كۆپ سۆزلەپ بەر.

\* \* \*

تەمە — ئاخىرقى ھېسابتا قۇرۇپ قالغان دەرەخ.

\* \* \*

كونا گەپلەر، يوغان گەپلەر، پۇچەك گەپلەر باش كۆتۈرگەن  
شەھىرde ئارزو - ئىرادە، غايىنىڭ قانقى سۇنغان بولىدۇ. ئۇلار  
ئۇزلىرى ياساپ چىققان دوۋزارخ ئىچىدە ئاستا - ئاستا كۈلگە  
ئايلىنىدۇ.

\* \* \*

ئىنساننىڭ نۇرى — ئۇنىڭ پەزىلىتى.

\* \* \*

ئايال — قىزلارنىڭ گۈزەلىكى قەيەردە؟  
ئىپپەت ھاياسىدا نومۇس قەسرىنىڭ چوڭقۇر يېرىدە.

\* \* \*

بۇغا بۇغىنى يېمەيدۇ، قويى قويىنى يېمەيدۇ. بىراق، شىر  
شىرنى، بۆرە بۆرسىنى يېيدۇ.  
ياۋۇزلار ئۆزىگىمۇ رەھىم قىلمايدۇ.

\* \* \*

بۇركۇتنىڭ ئوڭ قانىتى روھ، سول قانىتى ئىرادە.

\* \* \*

كىچىك قولۇاق تىنىمىسىز ئېققۇغانقان دەرياغا «من سېنىڭ  
پەرزەتتىڭ» دېدى. دەريا ئوپلىنىپ قالدى.

\* \* \*

ئىشقازارلىق چېچەك ئاچقان يەرده مۇھەببەت بولمايدۇ.

\* \* \*

جىسمانىي جەھەتتىكى گاس - گاچىلار سۆزلىيەلمىدۇ ھەم ئاڭلىيالمايدۇ. بىراق، ئۇلار زېمىن ۋە ئىنسانىيەتنىڭ ھەممە ئازابىنى چۈشىنىدۇ.

\* \* \*

ھەسىت قەلبىنىڭ قان - يېرىڭى. مۇھەببەت قەلبىنىڭ نۇرى.

\* \* \*

پەرزەنت — تەشتەكتىكى گۈل. ئۇنى بىز ئەڭ پاك، ئىسىق قىنىمىز ۋە ئەڭ ياخشى نېرۋا سۈيۈقلۈقىمىز بىلەن سۈغۇرۇپ ئەي قىلامىساق، ئۇ دەرەخ سايىسىدە ئۆسکەن ھەشقىپىچەكە ئوخشاش يىگىلەپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئىنسان ۋۇجۇدىدا توۋرۇك بار دېيىلسە، ئۇ چوقۇم ئىرادە ھەم ئېتسقادتۇر.

\* \* \*

شېئىر — زېمىننىڭ ئاچقىق كۆز يېشى. شېئىر — قىزنىڭ تاتلىق كۈلۈمسىرىشى. شېئىر — گۈلنەڭ شىۋىرىلىشى. شېئىر — قۇشنىڭ ئۇنلۇك تىنىشى.

\* \* \*

كىشىلىك ھاياتتا، نادانلىقتىن ئارتۇق قىيامەت بولماسى.

\* \* \*

كور ئادەم يولدىن ئېزىپ قالسا، توغرا يولغا باشلاپ قوي.  
ساق ئادەم يولدىن ئېزىپ قالسا، ئۇنىڭخەممۇ توغرا يۇنى كۆرسىتىپ  
بەر مانا بۇ سېنىڭ گۈزەل ئەخلاقىڭ.

\* \* \*

شائىر — زامانىنىڭ تىلى.

\* \* \*

ئالەمنىڭ قىيامىتى ئايال قەۋەمنىڭ ۋۇجۇت دۇنياسىدىن  
كۆتۈرۈلگەن پاسكىنا ئىس - تۇتەكلىرى بىلەن باشلىنىدۇ.

\* \* \*

سۈبھى سۈزۈلۈشكە باشلىدى، سەھەرنىڭ سالقىن، نەم ھاۋاسى  
زېمىننىڭ قۇرغاغق يۈزىنى سىيىپاپ ئۆتۈپ، كەندىر - كېۋەزلەرنىڭ  
ترەن قەلبىگە شۇڭغۇپ كىردى. چىش يېرىپ ئېچىلىشقا باشلىخان  
كېۋەزلەر قەلبىنى كۈچلۈك لەرزىگە سالغان شامالغا قاراپ تازىم  
قىلدى. سەھەردىلا ئويغىنىپ كەتكەن قۇشلار ئۆز ئۇۋەلىرىدىن  
ئۇچۇپ كەلدى. ئۇلار كەندىر - كېۋەز شاخلىرى ئۇستىدىن ئەگىپ  
ئۆتۈپ، قېرى سۆگەتكە كېلىپ قوندى. ئۇلار زېمىننىڭ چوڭقۇر  
يېرىدىن نەپەس ئېلىپ ئۇزاق قاراپ تۇردى. ئۇلار خېلى ھازاغىچە

جىمجىت تۇردى.

قۇياش كۆتۈرۈلدى. قۇشلار خۇددى قۇياشنىڭ كۆتۈرۈلۈشىنى كۆتۈپ تۇرغاندەك، ۋېچىرلاپ سايراشقا باشلىدى. ئوتقاشتەك جۇلالىنىپ تۇرغان زاراڭىزا چىچەكلىرى مۇڭلۇق ناخشا ئىچىدە مەست بولدى.

قۇشلار نەلەرگىدۇر ئۇچۇپ كەتتى.

كېۋەز - كەندىرلەر، زاراڭىزا چىچەكلىرى قۇشلارنىڭ كېلىشىنى ئاززو قىلدى. قۇشلار ئىككىنچى رەت قايىتىپ كەلمىدى. بىراق مەين شامال ھەر سەھەر دە ئۇلارنى سوّيۇپ تۇردى.

\* \* \*

قەپەستىكى قوش دەرەخ شېخىغا قونۇپ سايراۋاتقان قۇشتىن سورىدى:

— مەن قايىسى يولنى تۇتسام، قۇللۇقتىن قۇتلۇقىپ كېتىمەن.

دەرەختىكى قوش مۇنداق جاۋاب بەردى:

— ئەركىن ياشاشقا يول قويىماپۋاتقانلار بىلەن تىغىمۇتىغ تۇرۇپ ئېلىشقان ۋاقتىڭدا ئاندىن ئۇ زۇلمەت قەپىزىدىن قۇتۇلىسىدەن.

\* \* \*

ئۇستى - بېشى كىر - قاسماق بېسىپ كەتكەن ئادەمنىڭ فەلبىدە گۈزەللىك بار دېسە ئىشىنىڭلار.

خان - شاھلاردەك كىيىنۋالغان ئادەمنىڭ قەلبىدە رەزىللىك،

پەسکەشلىك، ساختىلىق يوق دېسە ئىشىنەڭلار.

ئادەمنىڭ دۇنياسى ئۇنىڭ ئىچىدە بولىدۇ.

\* \* \*

روھنى خورتىدىغان چىرىندىلەر ئىچىدىكى ئەڭ پاسكىنا  
چىرىننە يالغانچىلىق، پەقەت يالغانچىلىق.

\* \* \*

دۇنيا دەرىخى نۇر ۋە سايە ئىچىدە كۆكىرىپ تۈرىدۇ. ھايات  
دەرىخىمۇ دەل دۇنيا دەرىخىگە ئوخشايدۇ.

\* \* \*

ياخشىلىق — قىش - ياز كۆكىرىپ تۈرىدىغان دەرىخ.

\* \* \*

ئىس - تۈتكە قۇياش نۇرىنى توسوۋالغىنىغا مەيۇسلىنىپ  
كەتتى. قۇياش نۇرى بۇنىڭ ئۇچۇن ئېپسۇسلانمىدى. ئەكسىچە،  
تېخىمۇ كۈچىدى، جەزبە قىلىشقا باشلىدى.

\* \* \*

دۇنيانىڭ نەپسىلىكى ئىنساننىڭ روھ نەپسىلىكى بىلەن تەن  
نەپسىلىكىنىڭ قوشۇلمىسىدىن ئىبارەت.

\* \* \*

من گۈزەل بىر ئۆلۈمنى ئىزدەيمەن. ئۇ قورقۇمىسىز،  
مۇرۇۋەت ئىگىلىرى مۇيەسىسىر بولىدىغان ئۆلۈم.  
من گۈزەل بىر ئۆلۈمنى ئىزدەيمەن. ئۇ ئىنسان هوقۇقى

ئۆچۈن قۇربان بېرىش، بىر ئادەمنىڭ پۇتكۈل دۇنياغا ئۆزىنى  
ھەققىي ئامىيان قىلىش كۈرسىدىكى ئۆلۈم.  
مەن گۈزەل بىر ئۆلۈمنى ئىزدەيمەن. سىلەرمۇ شۇنداق  
ئۆلۈمنى ئىزدەڭلار.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ ئولۇغ روھى، بۈيۈك ئېتىقادى ھەم ئىمانى  
يوقالغاندا ئۇ ئىنسان ھالاڭ بولىدۇ.

\* \* \*

زۆلۈمنى كۆرىدىغان كۆزۈڭ بار بولسا، زۆلۈمنى  
سوزلىدىغان تىلىڭمۇ بولسۇن.

\* \* \*

ئۆمۈچۈك تورلىرى ھاياتنىڭ ئۆزى، ئۆمۈچۈك ئادەمنىڭ  
ئۆزى.

\* \* \*

مىسىكىنىك ۋە گۈمرانلىققا تولغان قۇشىلار ئېچىرقاپ،  
ھالدىن كەتكەن قۇملۇقنىڭ چاك - چاك قەلبىدۇر. ئۇنىڭ ئۆزى  
يېنىدا دولقۇنلاپ ئېقىۋاتقان سۇنى ئوچۇملاپ ئىچىشكە ماغدۇرى  
يەتمەيدۇ. قۇشىلار ئۆزىنىڭ يېشىل ئاسىنىدا پەرۋاز قىلىشىقىمۇ  
جۇرئەت قىلالمائىدۇ.

\* \* \*

گېرمانىيە پەيلاسوپى نېتىرى شۇنداق ئادەم:  
ئۇ، ھاسا - تاياققا تايىنىپ كېتىۋانقان توکۇرنى  
كۆرسە ھاسا - تاياقنى تارتىۋالىدۇ.

— نېمە ئۈچۈن بۇنداق قىلىسەن؟

— دۇنيادا ھاسا بولغاچقىلا توکۇرلار كېلىپ چىققان. سىلەر  
توکۇرلارنىڭ ھاسىسىنى تارتىۋالساڭلار، شۇ چاغدا ئۇلاردا ساغلام  
پۇت كۆكلەپ چىقىدۇ  
لېكىن، بىزنىڭ بۇ يەردە ساق ئادەملەرمۇ ھاسا بولمىسا تۈزۈڭ  
ماڭالمايدۇ... .

\* \* \*

ھوقۇقىنىڭ يىگىلەپ قالغان مېۋەلىرىنى تەمە قىلىپ ياشايدىغان  
ئادەملەر نېمىدىپگەن بىچارە ئادەملەر - ھە!  
من ئاشۇنداقلارنىڭ ھالىغا ئېچىنىمەن.

\* \* \*

زامانغا تەۋە كۈل قىل، بەخت ۋە تەختىڭنى ئۆز ئالقىنىڭدىن  
ئىزدە.

\* \* \*

بىراۋ مېنىڭدىن گۇناھ دېگەن نېمە؟ دەپ سورىسا، من قىلچە  
ئىككىلەنمەيلا: «گۇناھ دېگەن ھۇرۇنلۇق» دەپ جاۋاب بېرىمەن.

\* \* \*

هایاتنىڭ قىممىتى بىزنىڭ سۆيۈشىمىزدە.

\* \* \*

نه پىسگۈيلىق — قىيامەتنىڭ يە بىر كۆرۈنۈشى.

\* \* \*

من ئۇيقونىڭ نەقەدەر قورقۇنچىلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن.  
پەقەت غەپلەت ئۇيقوسلا شۇنداق قورقۇنچىلىق.

\* \* \*

ئۆچۈۋاتقان قوقاستىن ئۇت لازۇلدىمایدۇ. غۇرۇرى چىرىپ  
قالغان ئادەمدىنمۇ زور ئۇمىد كۆتكىلى بولمایدۇ.

\* \* \*

قەھرىماننىڭ قىلىچى خەلقنىڭ كۆز يېشىدا سۇغۇرۇلىدۇ.  
شۇڭا، ئۇنى دات باسمایدۇ.

\* \* \*

بېشى كېتىشتىن قورقمايدىغان ئالىم ئۆزى ياشىغان دەۋىر  
ھەققىدە ساختا سۆزلىمەيدۇ. پەقەت ھەقىقىي تارىخنىلا يازىدۇ.

\* \* \*

ئەڭ قەيسىر ئادەم بۈگۈن ئۇچۇن بارلىقىنى ئاتىغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

مەن ئۆزۈم ئېھتىياجلىق نەرسىگە ئېرىشىش ئۇچۇن قۇربان بېرىشىم كېرەك ئىكەن. مانا بۇ ھاياتنىڭ ھەقىقىي مەنسى.

\* \* \*

ئائىلەڭ ھەققىدە ئۆيۈڭدە خىيال قىل. دۇنيا ھەققىدە كوچىدا خىيال قىل.

\* \* \*

سېنى نابۇت قىلىدىغىنى دوست ياكى دۈشمىنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭ.

\* \* \*

سەن دۇنيانىڭ يېتىملىكى ھەققىدە ئەمەس، پەقدەت دۇنيانىڭ يېتىم بالىلىرى ھەققىدە سۆزلىگىن. شۇ چاغدا سەن ھەقىقىي بېيلاسوب بوللايسەن.

\* \* \*

دۈشەتنىڭ خەنجرى تېنىڭگە كىرىدۇ، دوستۇڭنىڭ خەنجرى روھىڭغا كىرىدۇ.

\* \* \*

سەن ئۆيۈڭە ساق - سالامەت يېتىپ باراي دېسىڭ، ئالدىڭخلا  
قاراپ مالى. . . ئوڭ، سول ياكى ئارقاڭغا قارساڭ تېبىئىلا  
پۇتلۇكاشاڭغا يولۇقىسىن.

\* \* \*

هالاكتىكە يولۇققۇچى ئادەم ھالاكتى ھەققىدە ئويلاڭغاندا، ئۇ  
چوقۇم يېڭى بىر مۇۋەپەقىيەتنى كۈتۈۋالىدۇ.

\* \* \*

ھەققىقەت ئۆزىنىڭ قارشى قىرغىنلىغۇ پىچىرلىسى: «سەن  
بولمىساڭ مەنمۇ باش كۆتۈرمەيتتىم.

\* \* \*

ئانا قاغا كەپتەر باچكىلىرىنىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنداق دېدى:  
— مەن سىلەرنىڭ ئانائىلار بولىمەن. كەپتەر باچكىلىرى بۇ  
كالامپايى، پۇتون ئەزىزلىدىن سېسىق پۇراق چىقىپ تۈرىدىغان  
غەلتە مەخلۇققا قاراپ كۈلۈشۈپ كەتتى.

\* \* \*

دەۋاگىرى يوق خەلقنىڭ مەڭگۈ چىقىش يولى بولمايدۇ.

\* \* \*

بىھۇشنى تىللاپ ئويختىش مۇمكىن ئەممەس. پەقت ئۇنى

بەزلىپ ئۇيغۇتىشقا بولىدۇ.

\* \* \*

مۆڭلە، مۆرىمەس ئادەمنى سەل چاغلاشقا بولمايدۇ. ئۇلارنىڭ  
قەلب دۇنياسىدا ئەڭ كۈچلۈك سادا يوشۇرۇنغان بولىدۇ.

\* \* \*

ئۆزىمىزنى تونۇش ئۆزىمىزنى قۇتفۇزغىنىمىز.

\* \* \*

ئۆزىنىڭ مەغلۇبىيىتى ۋە كۆڭۈلسىزلىكلىرىگە باشقىلاردىن  
رەنجىگەن ئادەم دۇنيادىكى ئەڭ ئىخەمەق، ئەڭ نادان ئادەمدۇر.  
بىزىنىڭ نادانلىقىمىز دەل مۇشۇ يەردە.

\* \* \*

ئاز ئوقۇ، كۆپ مۇلاھىزە، تەپەككۈر قىل. ئاز يە، كۆپ  
ھەركەت قىل.  
ئاز سۆزلە، كۆپ ئائىلا. ئاز ئۇخلا، كۆپ ئويلا... ئەندە شۇ  
چاغدا ئۆزۈڭنىڭ دۇنيارىڭغا مۇيەسسەر بولالايسەن.

\* \* \*

يولنى كۆپ ماڭغانلاردىن ئەمەس، بىلىپ ماڭغانلاردىن سورا.

\* \* \*

بېڭىچە مەدەنىيەت ئويغاق خەلقنىڭ مەدەنىيەتى. ئۇنىڭ  
ۋارسى يەنە شۇ ئويغاق ئەۋلادتۇر.

\* \* \*

من ئالىقىنىمىدىكى بىر ئوچۇم قۇمدىن ئۆز روھىمنى  
كۆرۈم. ئاشۇ قاقاداس قۇم دەل مېنىڭ روھىمۇر.

\* \* \*

ناخشا ياخىراپ تۇرغان يەردە كىشىلەر ئۇخلاب قالمايدۇ. ئويغاق  
ئادەملەر بار جايىدا تەپەككۈر قاناتلىنىدۇ.

\* \* \*

روھ تەنگە شۇنداق دېدى:  
— ئىي مېنىڭ قاراڭغۇ ئۇچقۇر ئېتىم، مېنىڭ چەۋەنداز  
ۋاقىتمدا كۆزلىگەن مەنزىلگە يېتىۋال. مەنمۇ بىر ۋاقىتلاردا سولۇپ  
قىلىشىم مۇمكىن.  
— تەن مەnzىلگە ئاخىرى يېتىپ كەلدى.

\* \* \*

ئېسىل زىبۇ زىننەت، ئالىي كىيم - كېچەك گۈزەللىكىنىڭ  
بەلگىسى ئەمەس. ئىنسان گۈزەللىكىنىڭ ھەققىي تۈۋۈرۈكى —  
شەرمىي ھايا، ئىپپەت - نومۇستىن ئىبارەت. مانا بۇ ئەر - ئايال  
گۈزەللىكىنىڭ بالاغىتى.

\* \* \*

قەلبىدە ھەسمەت ۋە زۇلۇم بار ئادەمنىڭ ھاياتلىق يولىدا  
گۈزەلىك بولمايدۇ.

\* \* \*

مەن دوست بىلەن دۈشەننى ھەقىقىي كۆز بىلەن كۆرۈپ پەرقى  
ئېتىمەن.

\* \* \*

ناھەقچىلىككە كۆز يۈمىۋالغانلار، دوزاخقا قاراپ  
ماڭغانلاردۇر.

\* \* \*

تەكلىماكان ئۇچۇۋاتقان روھ.

\* \* \*

بۇقا ئۆز مۇڭگۈزىدىن قۇتۇلمايدۇ. بىراق، ئۇ يىل بويى  
ساپاندىن چىقمايدۇ.

\* \* \*

تەڭرىگە ھەقىقىي يېقىنلاشقان ئادەمە ئىنسانىيەتكە چەكسىز  
مۇھەببەت ۋە ھۆرمەت تولۇپ تاشقان بولىدۇ.

\* \* \*

ئۇلۇغ ئادەملەرنىڭ خورلۇقى دۇنيانىڭ ھالاكتى.

\* \* \*

كۆكىرىپ تۈرگان دەرەخ بول. قۇرۇپ قالغان دەرەخ بولما.

\* \* \*

هایاتلىقتا تۈنۈگۈن ۋە ئەتە دېگەن سۆز يوق، هایاتلىق تالاي بۈگۈندىن قۇرۇلغان.

\* \* \*

كىچىك بولسىمۇ يىتتۈرگەن نەرسىلەرگە پەرۋا قىلماسلىق ھالاكتىنىڭ باشلىنىشى.

\* \* \*

بایاۋاندىكى ئادەم ئۆز ۋۇجۇدىكى گۈزەللەكىنىڭ سايىسىدە يول تاپىدۇ.

\* \* \*

گېرمان مىللەتى باشقىلاردىن خىير - ساخاۋەت كۈتۈشكە ئىنتايىن ئۆج. ئۇلار باشقىلاردىن تەمە قىلىپ باقىمىدى. مېنىڭ ئۆز - ئۆزۈمكە قاراپ يېغلىغۇم كېلىدۇ.

## قۇتۇلغىن تەشۋىشلىرىنىڭدىن

ئادەمنىڭ قانداق مەخلۇق ئىكەنلىكىنى بىلىش تەس. ئۇنىڭغا بىر قارساڭ، لاي - لاتقا. بىر قارساڭ يېشىل ۋادىغا ئوخشايدۇ. ھازىر ئەركىن قۇشلار پەرۋاز ئەيلىسە، ھېلى يازايسى ھايۋانلار قۇترايدۇ.

\* \* \*

كۈچلۈك ئاپتاتا سوۋۇپ كەتكەن يۈرەك مېنىڭ يۈرىكىم. زېمىستاندا سوقۇپ ئوت يېنىپ يۈرگەن يۈرەك ئالغا كېتىۋاتقانلارنىڭ يۈرىكى.

\* \* \*

شەھر بالىلىرى مېۋىنى ئەمەس، مېۋە شېخىنى يەيدۇ. سەھرا بالىلىرى ھەقىقىي مېۋىسىنى يەيدۇ.

\* \* \*

تار، كىچىك بولسىمۇ، ئۆز ئۆيۈڭنىڭ بولغىنىغا يەتمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۆز ئۆيۈمە بىمالال ھەركەت ئېلىپ بارالايمەن.

\* \* \*

ئۆز دۇنياسىدا خاسلىق ياراتقان ئادەم تاكامۇللاشقان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئىراادە ھايانتىڭ يۈرىكى. ئەگەر ئۇ بولمايدىكەن ھايات  
بولمايدۇ.

\* \* \*

تۆمۈر تۇمشۇق دەرەختىكى قۇرتىنى يەيدۇ. ھەقىقىي يازغۇچى  
ئادەملەرنىڭ روھىغا چۈشكەن قۇرتلارنى يەيدۇ.

\* \* \*

شەيشىلەرگە جان بىرگەن ئادەم ھۆرمەتلىك ئادەمدۇر.

\* \* \*

تاغلارنى نېمە تىترىتەر؟  
— ئېزىلگۈچىلەرنىڭ ئاھ - زارى تىترىتەر.

\* \* \*

ھەقىقتىنى ھەقىقىي سۆيىگەنلەر ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر دۇر.

\* \* \*

يىلاننىڭ چەكسىز غۇزىپى بار. بىراق ئۇ تولىمۇ مېھربان ھەم  
سەۋىر قىلغۇچى.

\* \* \*

خۇداغا يېقىن ئادەم مۇھەببەتلىك ئادەمدۇر.

\* \* \*

خۇدا يازغان تۇنجى شېئر — مۇھەببەت. بۇ ئادەمدىر.

\* \* \*

ئىنساننىڭ تۈتكۈ ئاسىمىنى، قىلىپىدە پارلاۋاتقان ئىزگۈ  
يۈلتۈزلارنى توسوۋالدى. ئادەملەر بۇ تراڭىدىيىنى بىلەمەي قالدى.

\* \* \*

ياخشى شېئر خورلانغان ۋاقتىڭىزدا ئاپىرىدە بولىدۇ.

\* \* \*

ئىسراپ قىلىنىۋاتقان ئاشلىق تۈگۈۋاتقان بايلق.

\* \* \*

دەھشەتلەك يانغىن، شىددەتلەك قىيىان، تەلۋە بوران،  
باياۋاندىكى توغراقنىڭ روھى.

\* \* \*

يىرتقۇچلارنىڭ قۇترىشى مەڭگۈلۈك ئىمدىس. ئۇ ئۆزى  
ھەيدەۋاتقان ياخۇزلىق كېمىسى بىلەنلا خادا تاشقا ئۇرۇلدۇ.

\* \* \*

ھەر نەرسىنىڭ شاۋقۇن - سۈرەنى بولىدۇ. ھاۋانىڭىش،

چاقماقنىڭ، دەريانىڭ، تۈپرەقنىڭ، شۇنداقلا ھەممە -  
ھەممىنىڭ... .

قىلب پەقەت ئىنساننىڭ قىلبىدىن كەلگەن سادا لەڭ ئۆلۈغ  
ۋە يۈكىسەكتۈر.

\* \* \*

زېمىن چۈقان - سۈرەتلەرىدىن خالىي بولغان چاغ. يېراقتىكى  
قارلىق چوققىدىن كەلگەن سەلكىن شامال كەچ كۈزىنىڭ سەرگەرداň  
يۈپۈرماقلىرىنى ئانا تېنىدىن جۇدا قىلىپ، دۆۋە - دۆۋە قۇم  
بارخانلىرىغا سۈرگۈن قىلاتتى.

بىر كۆلەڭىھە زېمىندىكى ئەڭ قويۇق ئورمانزارلىقتىكى «بەخت  
قەسىرى» دىن يېراقتىكى دەريا ساھىلىغا قەدەم تاشلاپ  
كېتۈۋاتماقتا. ئۇنىڭ مېڭىشلىرى شۇنچە ئاستا ئىدى. ئۇ ئۆزى  
كۆزلىگەن قەدىمىي بىر دەرياياغا يېتىپ كەلدى - دە، ئۆزاق سۈكۈت  
قىلدى. دەريا ئاستا ئۇنسىز ئاقماقتا. كۆلەڭىھە يىغلاشنى يَا  
كۈلۈشنى بىلەمگەن بۇ شاۋقۇنسىز دەرياياغا قارىتىپ ھارمايى چالما  
ئاتتى... . ئۇنىڭ چالمىسى دەريادا يېڭى سادا لارنى ئاپىرىدە قىلدى.

\* \* \*

سەرلىق كۈھىقاپ، ئۇ بوران ئېغىزى. مەن ئاشۇ سەرلىق  
كۈھىقاپ بولۇشنى خالايمەن.

\* \* \*

ئاللىكىمىنى سېغىنىمەن. ئۇ ئۆزىنىڭ دىلخانىسىگە مېنىڭ  
ئەڭ پاك، ئەڭ قۇدرەتلىك يۈرىكىمىنى ئاستا ئوغىر بلاپ سېلىۋالغان.

مەن يۈرىكىمنى ئۇغرىلاپ كەتكەن ئاشۇ ساھىبجامال «ئۇغرى»نى كېچە - كېچىلەپ سېخىنىمەن.  
ئاللىبىر كىمنى سېخىنىمەن. ئۇنى سېخىنغانسىزى، شۇنچە ئازابلىنىۋاتىمەن.  
ئاھ، سۆيگۈ ۋە مۇھەببىتكە ئېرىشىمەك نەقدەر جاپالىق - ھە!

\* \* \*

زېمىندىكى بۇ سانسىزلىغان قۇملار قۇياشنىڭ پاساھىتلەك نۇرىدا كۆكىرىۋاتقان بارلىق ھاياتلىقنىڭ جىنايەتچىلىرىدۇر.

\* \* \*

مەن ھېچنېمە قىلماي جىم ئولتۇرغانلارغا نەپەرەتلىك كۆزۈمەدە قارايمەن. ماڭغان ھەم مېڭىش ئالدىدىكىلەرگە شادلىق ھېسلىرى تولغان قەلبىمدىن ئاق يول تىلىمەن. چۈنكى ئۇلار يۈكىسى كىشىلەردىندۇر.

\* \* \*

مەن شاۋقۇنسىز دەرياغا قاراپ: سەن بىر ئۆمۈر ناخشا ئېيىتىپ ھارمايدىغان، بىر ئۆمۈر ھەرىكەت قىلىپ تالمايدىغان دولقۇنلۇق دەرييانى كۆرۈپ باققانمىدىڭ، دېدىم. ئۇ تېخىمۇ سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋالدى. مەن (ئەجەبلىنىپ قالدىم)

\* \* \*

مەندە كىشىلەر تىسىۋۇر قىلالمايدىغان بىر ئازابلىق يۈرەك سوقۇپ تۇرىدۇ. ئۇ سانسىزلىغان كۈلپەتلىرنى بېشىدىن ئۆتكۈزگەن

بولسىمۇ، ئۇمىدىسىزلەنمىگەن ئۈلۈغ يۈرەكتۈر.

\* \* \*

چىۋىنىڭ ماھىيىتى — بىزەڭلىختۇر. ئۇ نجاسەتنىمۇ، شېرىن ھەسىلدىنمۇ ئۆزىنى تارتالمايدۇ. مەن بۇ دۇنيادىكى سانسىزلىغان چىۋىنىڭلەرنى كۆرۈپ، لېۋەمنى چىشىلدىم. بۇ مېنىڭ ئەسەبىيەشكەنلىكىمدۇر بەلكىم.

\* \* \*

قاراڭغۇ كېچە.

مەن ئۇپۇق گىرۋىكىدە مارجاندەك تىزىلىپ تۇرغان بىر ساناق سۈلغۇن يۈلتۈزلارنى كۆردۈم. ئۇلار سۈكۈت قەبرىسىدە بىر - بىرىگە ئۇنسىز باقماقتا ئىدى. مەن ئۇلاردىن غېرىپ - غۇرۇۋا ۋە ئاجىز مەزلۇملارنىڭ سىماسىنى كۆرگەندەك بولۇپ، ئۇنسىز ياش تۆكتكۈم . . .

\* \* \*

سەن قۇياشقا باقسال، قۇياشتەك نۇر چاچالايسىن. ھېچ بولىسا قۇياشتەك نۇر چېچىش ئىستىكىدە ياشايسىن.

\* \* \*

ئۆزۈمىنىڭ ئۈلۈغلىۋقىنى ئۆزۈم نامايان قىلىپ ناخشا ئېيتىسمام، باشقىلار ھەرگىزمۇ مېنىڭ ئۈلۈغلىۋقۇمنى نامايان قىلىپ ناخشا ئېيتىمايدۇ . . .

\* \* \*

ئەگەر «نادان» لار ئۆلۈغ سانلىدىغان ئىش بولسا، بىزنىڭ ئارىمىزدىن مىليونلىغان نادانلار چىقىپ ئۆزلىرىنى كۆز - كۆز قىلغان بولاتى!

\* \* \*

مەن رەستە ئارىلاپ بىر دوقمۇشقا كەلسەم، ئۇ يەردە بىر توب «AQ» لار پاراڭلىشىپ ئولتۇرۇپتۇ. مەن ئۇلارنىڭ پارىڭىغا دققەت قىلدىم. ئەسلىدە ئۇلار كەلگۈسى ئۈچۈن باش قاتۇرۇپ نېرۋىسىدىن ئاداشقانلار ئىكەن.

\* \* \*

ئەگەر مەن ناتىقلق قىلسام، كىشىلەر مېنى چوقۇم «ساراڭ» دەيدۇ. ئەگەر «جىمىغۇر» بولۇۋالسام، «مۆڭ» دەيدۇ. قانداق قىلىش كېرىڭلىكىنى زادىلا بىلەلمەي قالدىم.

\* \* \*

مېنىڭ ئەڭ چوڭ شادلىقىم، قەلب گۈلزارلىقىمىدىن ئورۇن ئالغان دىلىبىرىنىڭ ۋىسال ناخشىسىنى ئائىلاشتۇر.

\* \* \*

چىن دىلىدىن ياخشى كۆرۈپ قىلىش - بىر خىل ئېتىقادقا باراۋەر دۇر.

\* \* \*

ئۆلگەنگە «ياسىن» ئۇقۇغان بىلەن «مەرسىيە» ئۇقۇغاننىڭ  
پەرقى بولمىسا كېرەك. ياخشىسى بىز بۇ دۇنيادىكى تىرىكىلەر  
ئۇچۇن ئەڭ گۈزەل سۆزلەر بىلەن ھەمدۇسانا ئۇقۇيلى.

\* \* \*

گۈزەللىك يەر شارىدىكى جانلىق، جانسىزلارنىڭ ھەممىسىدە  
بولىدۇ. ئەمما قارىغۇلار بۇنى كۆرەلمىدۇ.

\* \* \*

مەن ئەمدىلا تۇغۇلغان بالامنىڭ پېشانىسىنى سوّيىپ تۇرۇپ:  
«سەن كېلىچەك، سەن ئەۋلاد» دېدىم. ئۇ كۆزىتى ئاچماي تۇرۇپلا  
يىغا سالدى. ئۇ بۇ دۇنيا ھەققىدە سۆزلىمەكچىمىدۇ؟

\* \* \*

ياشايىمەن دېسەڭ گۈزەللىككە مەدھىيە ئۇقۇ.

\* \* \*

ئانىنىڭ قەدرىگە ئانا بولغاندا يېتىسىن.

\* \* \*

بىر قىلبىن نۇرغۇن ناخشا تۇغۇلدۇ: بۇ ناخشىنىڭ  
ماھىيىتى پەقتىلا بىر. ئۇ بىرلا نەرسىنى كۆتىدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ بەختىسىز بولۇپ قېلىشىم سۆزمەنلىكىمىدىندۇر. شۇڭا  
من مەڭگۈ گاچا بولۇۋالايمىكىن دەيمەن. بىراق، كۆزلىرىم  
سۆزلەپ تۇرسا نېمە ئامال.

\* \* \*

كىشىلەر «تەڭسىزلىك دېگەن نېمە؟» دەپ سوئال سورسا،  
من ئۇلارغا: «سېنىڭ مېنى ھاقارەتلىشىڭ ۋە مېنىڭ سېنى  
كەمىستىشىم» دەپ جاۋاب قايتۇرىمەن.

\* \* \*

يامغۇرلۇق كېچىدە چاقنىغان چاقماق ئالىمنى يورۇتسىدۇ.  
ئايدىڭ كېچىدە ياشىرىغان ناخشا ئالىمنى ئۇيغىتىدۇ.

\* \* \*

ئادم ھاياتلىقنىڭ قولى. ئۇ ھاياتلىق ٹۈچۈن بىر ئۆمۈر  
تىركىشىدۇ.

\* \* \*

بۇزىي بىزگە نۇرغۇنلىغان قىممەتلىك «ئابىدىلەر» نى  
قالدۇرۇپ، بۇ پانى ئالىم بىلەن خېلى بۇرۇنلا خوشلاشقانىدى. بىز  
بۇ «ئابىدە» لەرنى كۆز قارىچۇقىمىزدەك ئاسراپ، يۇرىكىمىزنىڭ  
قېتىدا ساقلاۋاتىمىز.

بىر كۈنى من رەستە ئارىلاپ كېتىۋېتىپ، بىر تۇغقىنىمىنىڭ

بۇۋامدىن قالغان بىر «ئابىدە»نى دۇكاندارغا تەڭلىپ تۈرغانلىقىنى كۆرۈم. يۈرىكىم خەنچىر بىلەن تىلغاندەك بولدى. مەن دۇكانغا بارغۇچە دۇكاندار «ئابىدە»نى ئېلىپ قېلىپ، تۇغقىنىمغا بىر بوتۇلكا «ۋېسى» بېرىپ يولغا سالدى. مەن يېرىلغۇدەك بولۇپ كەتتىم. دۇكانداردىن بۇ بۇيۇمنى تارتىۋالماقچى بولدۇم. بىراق بۇ مۇمكىنىمۇ؟ ئاخير تۇغقىنىنىڭ نەزىرىدىكى بۇ ئەرزىمەس «ئابىدە»نى نورغۇن پۇلغا سېتىۋالدىم. تۇغقىنىم بۇنى كۆرۈپ مېنى «ئەخمىقق» دېدى. ئەمما قايىسىمىزنىڭ ئەخمىقلقى باشقا بىر گەپتۇر.

\* \* \*

كۆزىنىڭ ئۆلۈغلىقى ئۇنىڭ پۇتكۈل ئالىمەنى كۆرەلىگەنلىكىدە.

\* \* \*

گۆزەل چرايىلارنى خۇنۇكىلەشتۈرىدىغان خىرە «چىراغ» لارنى يېقىپ ئولتۇرغان ئاخونوملار قۇياشنىڭ ئالىمشۇرمۇل تۆھپىسىدىن قىزغانسا كېرەك.

\* \* \*

رەقىبىنىڭ ئۆلۈمىنى خۇدادىن تىلىگەنلەر نېمىدىگەن دۆت،  
ئەخمىق ئادەملەر - ھە!

\* \* \*

باشقىلارغا زىيانكەشلىك قىلىش ماھىيەتتە ئۆزىنى ئۆزى ئورىغا تىقىشتۇر.

\* \* \*

بىر سېغىزخان دەرەخنىڭ ئۇستىگە قۇنۇۋېلىپ، ئۆي  
ساقلارا ئاقان ئىتقا قاراپ:

— دوستۇم، سەن ئۆز ئىگەئىگە ساداقەتمەنمۇ؟ — دېدى. ئىت  
كۈلۈپ تۈرۈپ:

— مەن ئۆز ئىگەمنى قوغدايمەن. ئۆيدىكى بىر چىمىدىم  
توبىنەمۇ ئۇغرىنىڭ ئېلىپ چىقىپ كېتىشىگە يول قويمايمەن، —  
دېدى.

سېغىزخان شۇئان پېشاۋاڭغا قاتار تىزىپ قويغان قاچىلاردىكى  
كالا سۇتلەرنى ئىچىشكە باشلىدى. ئىت نېمە قىلىشىنى بىلدەلمى  
تۈرۈپلا قالدى. سېغىزخان قورسىقىنى راسا توېغۇزغاندىن كېيىن،  
ئىتقا قاراپ:

— مېنى قوغلىۋېتىپ، كالا سۇتنى قوغداپ قالالىمغاڭلىقىخنى  
بوينؤڭىدىكى ئىگەئىڭ زەنجىرىدىن كۆر، — دېدى.

\* \* \*

سەن ھايانتقا قانچىلىك ئەقىدە قىلسالىك، ھايامە سەن ئۈچۈن  
شۇنچە كۆپ بەخت گۈللەرنى ئېچىلدۈردى.

\* \* \*

مېنىڭ يۈركىم ئامۇتچىلىك بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ قېتىغا  
مىلىونلۇغان ناخشىلار يوشۇرۇنغان.

\* \* \*

ئائىنىڭ ئۆلۈغۇقى ئۇنىڭ كۆكسىدىن دۇنيادىكى ئەڭ پاك  
شەربەتنىڭ تامغانلىقىدا... .

\* \* \*

ئىينەكتىڭ خاسىيەتى — ئۇنىڭ سېنىڭ يۈز - كۆزۈڭنىڭ  
قانداق ئىكمەنلىكىنى ئىينەن كۆرسىتىپ بېرەلىگەنلىكىدە.  
ئەقىللەق كىشىلەرنىڭ خاسىيەتى — ئۇلارنىڭ كۆزنىڭ  
ئۆتكۈرلۈكىدە.

\* \* \*

كېچىسى ئۇپۇق چېھەرىدە يالقۇنجاۋاتقان يارقىن يۈلتۈزلارنى  
كۆرەلمەيدىغان ئىنسانلارغا ھەيرانمەن. قۇياش كۈلگەندە ئاسمانىدىكى  
يۈلتۈزلارنى سانايىمەن دەپ ئازارە بولۇۋاتقان ئادەملەرگە ھەيرانمەن.  
ئادەملەر ھەم ئۆلۈغ، ھەم نىمىدىگەن نادان - ھە!

\* \* \*

مايمۇنىڭ شاختىن شاخقا سەكىرەپ ئويىنىشى ھەرگىز مۇ ئۇنىڭ  
ئۈچەم كۆڭۈللىكى ئەمەس، بىلكى تېبئىتىنى ساقلاپ  
قالغانلىقىدۇر.

\* \* \*

يامغۇر ئاسمانىڭ كۆز بېشى. ئاسمان غىزەپلەنگەندە ياش  
تۆكىدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئاجىز لۇقى ئەمەس.

\* \* \*

ئۆز ھاياتنى شېھىتلىكتەك كۆڭۈسىز، قۇرۇپ كەتكەن  
دەرەخ يىلتىزىدەك كۆرۈمىسىز ئۆتكۈزۈۋاتقان ئادەملەر نېمىدىگەن  
بەختىسىز ئادەملەر - ھە!  
ئۇلار ھاياتنىڭ، ياشاشنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنسە  
كاشكى.

\* \* \*

ئارمان — ئۇپۇقتىكى يۈلتۈز. كىم قولىنى سوزسا  
يېتىۋېرىدىغان ئىلغىدىكى گوش ئەممەس.

\* \* \*

مەڭگۈ ئۆلمىيدىغان ناخشىنى ئېيتالىغان ئادەم ئەڭ ئولۇغ  
ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئېھ دۇنيا، ئەگەر مەن ئۆلۈپ كەتسەم، چوڭقۇر سۈكۈتكە  
چۆمۈپ، مېنى «مېنىڭ ئويغاق ئوغلو»م دەپلا قويىساڭ كۈپايد.

\* \* \*

«ئېگىز» ئادەملەرنىڭ قەلبىدە تۈغۈلمىغان جاسارەت «پاكار»  
ئادەملەرنىڭ قەلبىدە قىرانىغا يېتىشى مۇمكىن.

\* \* \*

قارىغۇلارچە ياشاش ئۆلۈم بىلەن باراۋەر.

\* \* \*

تۆۋا دەيمەن. ئىنسانلار ھاياتنىڭ شادلىقىدىمۇ «ئانا» دەپ  
ناخشا ئېيتىدۇ. ئۇلار يەنە قايغۇسىدىمۇ «ئانا» دەپ ناخشا  
ئېيتىدىكەن.

\* \* \*

غالبىلار مۇھىبىتىكە ئەقىدە قىلىپ، ئۇنىڭ تاتلىق شەربىتىگە<sup>1</sup>  
نائل بولىدۇ.

\* \* \*

سەلكىن شاماللار دەرەخ يوپۇرماقلىرىنى سۆيىگەندە،  
يوپۇرماقلار خۇشاللىقىدىن ناخشا ئېيتىپ كەتتى.

\* \* \*

كېچىلىرى پەلەككە تۇتاشقان تاغ چوققىلىرىنى چۈشەيمەن.  
كۈندۈزلىرى دولقۇنلاپ ئېقىۋاتقان ئۇلغۇ دەريا بىلەن چوڭقۇز  
سۆزلىشىمەن.

\* \* \*

سەن كۈلۈۋاتىسىن، ئاۋۇ ئۆكسۈپ ياش تۆكۈۋاتىدۇ. مەن ھەم  
كۈلمەي، ھەم يەغلىماي جىملا تۈرۈۋاتىمىن. مەن شۇنداق

ئويلايمەن.

سېنىڭ كۈلكەڭ گۈزەل شېئرغا ئوخشايدىكەن. ئۇنىڭ  
يىغىسى تەسىرىلىك مۇزىكىغا ئوخشايدىكەن.

\* \* \*

ئاشۇق - مدشۇقلار مۇھەببەتنى، شائىر گۈزەللىكىنى، رەسام  
تەبىئەتنى چەكسىز سۆيىدۇ.

\* \* \*

بىر مۇشۇك يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان قەلەندەرگە قاراپ:  
«سېنىڭ ھاياتنىڭ مېنىڭ ھاياتىمغا ئوخشايدىكەن» دېدى.

\* \* \*

تۈڭلۈكتىن ماراۋاتقان تولۇن ئاي ئانامنىڭ ھۆسن - جامالىنى  
ئۆزىنىڭ گۈزەللىكىگە سېلىشتۈرۈپ، چوڭقۇر ئۇھ تارتى - ھە،  
 يولىغا راۋان بولدى.

\* \* \*

كۆلدىكى ئەركىن بېلىق ئۆزىنى باشقىلارنىڭ تۇتۇقلىشىنى  
ھەرگىز خالمايدۇ. چۈنكى ئۇ قوللۇقنىڭ يامانلىقىنى بىلدۇ.

\* \* \*

ھەقىقەتىنىڭ گۈزەللىكىنى ئاشقىلار بىلدۇ. ئەي ئاشقىلار  
كېلىڭىلار، بىز بىرىلىكتە ئۇنىڭ ئۆچۈن مەدھىيە ناخشىسى  
ئېيتايلى.

\* \* \*

هایات پارتلاقۇچ دورىغا ئوخشайдۇ. ئەگەر سەن ئۇنىڭغا  
قارغۇلارچە ئوت ياقسالى، بۇتۇنلىي ۋەميران بولىسىن.

\* \* \*

ئەڭ گۈزەل ئادەم ئۆزىنى پەردازلىمايدىغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئۆلمەك ئاسان، ئەقىللىق ئادەملەر ئۆچۈن ئەركەكلەردەك  
ياشىماق تېخىمۇ ئاسان.

\* \* \*

بۈگۈن ياغقان قار ئەتكى زېمىنغا باهار شامىلىنى ئېلىپ  
كېلىدۇ.

\* \* \*

مەن دائىم تەڭرىدىن مۇھەببەتتە مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىماسلىقنى  
ۋە ھەقىقدەت يولىدىن ئېزىپ كەتمەسلىكىنى تىلىيمەن.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ تۈن قويىندا جاراڭلىق ناخشا ئېيتىپ، بىر  
ياقلارغا كېتىپ بارغانلىقىنى كۆرۈم. ئۇ يورۇقلۇق ئىزدەپ  
كېتىۋاتقان ئادەم بولسا كېرەك.

\* \* \*

كۈنداشلىق مۇھەببەتكە قىلىنغان قاتىللېتتۈر.

\* \* \*

ھېسسىيات ئەڭ كۈچلۈك ھەم ئەڭ ئاجىز ئېيتىلغان ناخشا.

\* \* \*

تىل - توزانلىرى تەگمىگەن ئادەم باشقىلار قىزىقىمىخان  
ئادەمدۇر. ئۇ نېمىدېگەن بىچارە ئادەم - ھە!

\* \* \*

ۋاپا يۈرەكتىكى مۇھەببەت ناخشىسىدىن بۆلەك نەرسە ئەممەس.

\* \* \*

خائىن، زىناخور، قاراقچى، قىمارۋاز، نىشىكەش  
هاراقخۇمارلارنىڭ ماڭغان يولى ئەقللىق كىشىلەر ئۈچۈن  
ئىپېرىتتۈر.

\* \* \*

بەزىلەر مەن بىلەن كۈچ سىنىشىپ كۆرۈشنى تەلەپ قىلدى.  
مەنمۇ ماقول بولدۇم. بىز دۇئىلغا چىقتۇق. مەن يېڭىۋالدىم. گەپ  
جۈرۈتتە ئىكىن، ئادەم قورقۇمىسىز بولسىلا دۇشىنى ئۇستىسىدىن  
غەلبە قازانماي قالمايدىكەن.

\* \* \*

خىلۇت زېمىندىكى دەرەخلىرگە ئوت كەتكەن، مەن خىلۇت  
دالدا كۈلگە ئايلانغان دەرەخنىڭ ئەنسىز ناخشىسىنى ئاڭلىدىم.

\* \* \*

موهتاج ئادەم سەندىن پۇل تەلدەپ قىلىپ يېنىڭغا كەلسە،  
ئۇنىڭغا پۇل ھەم مۇھەببەت بەر. قەلەندرە ئىشىكىڭە موهتاج  
بۇلۇپ كەلسە ئۇنىڭغا ھەركىزىمۇ مۇھەببەت بەرمە، چۈنكى قەلەندرە  
مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ.

\* \* \*

هاياتتا بەھرىمەن بولۇش ۋە مەھرۇم قېلىش بولىدۇ. لېكىن  
ئاچىزلىقىمىدىنمۇ ياكى دۆتلۈكۈمىدىنمۇ مەن هاياتىمدا بىرەر قېتىمۇ  
بەھرىمەن بولۇپ باقىدىم. بىلكىم بەھرىمەن بولغان ۋاقتىمنى  
نادانلىقىم تۈپەيلى سەزمىگەندىمەن.

\* \* \*

تەڭرى يولىدا ئېلىپ بارغان ھەرقانداق كۈرەشنىڭ  
مۇۋەپپىقىيىتى بولماي قالمايدۇ.

\* \* \*

ئارمان غۇنچە دېدكتور. ئۇنىڭ ئېچىلىشى ياكى نابۇت بولۇشى  
ئەجريڭگە باغلىق.

\* \* \*

بىز ھايات ئۈچۈن ۋە مەۋجۇتلۇقىمىز ئۈچۈن بىر - بىرىمىز كە سۇدەك قوشۇلۇشىمىز كېرەك.

\* \* \*

ئايال ئۆز سىرىنى تاكى بۇ دۇنيادىن كەتكۈچە يوشۇرۇپ كېلىدى، ئەر بۇنى چۈشىنىپ يەتمەيدۇ.

\* \* \*

بىز پەقەت ئېتىراپ قىلمايدىغان ئاجىزلىقىمىزنىڭ بىرى — قورقۇنچاقلىق.

## ياق، مەن ئولجا ئەمەس

يەرده مىدىرلاۋاتقان قۇرت دەرەخ شېخىغا قونۇۋېلىپ، ناخشا  
ئېيتىۋاتقان قوشقا قاراپ مەنمۇ بىر قوش بولۇپ باققان بولسام،  
دەپ ئۇنسىز ياش تۆكتى.

\* \* \*

زېمىستاندىكى قوش ئۆزىنىڭ باهارىنى سېغىنلىپ مۇزلاپ  
كەتتى. بىراق ئۇ تېخىمۇ سەگە كىلدەشكەندى.

\* \* \*

دەرەخ يېلتىزى خۇددى ئۆزىنى پۇتۇنلەي ئۇنتۇغان ئوقۇنقوچىغا  
ئوخشайдۇ.

\* \* \*

باشقىلار ئەڭ سىزگۈر، ئۇلار سېنى دائم كۆزىتىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ھەسمەت قىلىش باشقىلارنىڭ قېنىنى كۆرسەتمەيلا جېنىنى  
ئېلىشتۈر.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ ئۇلۇغلىقى ئۇنىڭ باشقىلارنىڭ قەلبىدىن ئورۇن

ئالالغانلىقىدا.

\* \* \*

هایاتلىق — مەڭكۈ داۋاملاشمايدىغان ناخشا.

\* \* \*

مەن ئۆز قايغۇلىرىمنى ناخشام بىلەن زېمىنغا ئورۇق قىلىپ  
چېچىۋېتەي. ئادەملەر مېنىڭ ئارزو - ئىستەكلىرىمنىڭ نېمە  
ئىكەنلىكىنى بىلىۋالسۇن.

\* \* \*

تەكلىماكان دېڭىزنىڭ ئەڭ تېرەن قاتلىمدا ئۇخلاۋاتقان  
مەدەنىي يادىكارلىق. كۈن نۇرنىڭ پاساھىتنى چۈشەيدۇ.

\* \* \*

قەيدىرە ئۆزۈڭنى ئۇلغۇغ چاغلايدىكەنسەن، ئۇلغۇلۇقۇڭنى  
نامايان قىل.

\* \* \*

دېڭىز بۇۋىسىدىن مىراس قالغان ئالىمدىكى ئەڭ گۈزەل  
ناخشىسىنى ئانا قىرغاققا ئېيتىپ بېرىدۇ. بىز بالا تاغلار بۇ مۇقۇمانى  
ئۇپۇقتا يېلىنجاۋاتقان قۇياش قىزنىڭ چېھەرىدىن كۆرۈۋالايمىز.

\* \* \*

مەن باشقىلارنىڭ سايىسى بولۇپ قېلىشنى خالىمايمەن.

\* \* \*

«ئۆزۈڭنى ئەر چاغلىساڭ، ئۆزگىنى شىر چاغلا». دوستۇم بۇ ناخشىنى مەن ساڭا ئىچ پۇشۇقۇڭنى چىقىرىش ئۈچۈن ئېيتىپ بىرمەيۋاتىمن.

\* \* \*

ئاشۇ يول. مەن ئاشۇ ئۇپۇققا تۇتاشقان يولدا بىر شائىرنىڭ ئۆلەمس ناخشىسىنى زېمىنغا چاچىمەن. قۇياش غرب ساماسىدىن ئاستا - ئاستا ئالدىن تىيارلاب قويغان پەر ياستۇققا بېشىنى قويدى. زېمىن ئاقۇش پەردىلىرىنى دېرىزلىرىگە ئارتىپ ياساندى. مەن جىمى مەۋجۇدىيەت ئۇيقو پەرشىتىسىنى سۆيگەندە ناخشامنى باشلىدىم. بۇ ناخشام سامادا بۇلۇتتەك لەيلىدى.

ساقىلىغا قىراۋ چۈشكەن بىر بۇۋاي ھاسىسىنى تايىننىپ چىقىپ مېنى قارغىدى. مەن كۈلۈمىسىرىدىم. شېرىن ئۇيقوسىنى قۇربان قىلىپ ناخشامنى ئاڭلىغىلى چىققان ئۇ چالغا مېھربانلارچە قارىدىم. ئۇ غەزەپتىن تىترەپ كەتتى.

قانداق ئوغۇلسەن، ئۇخلەممايدىغان، يَا ئادەمنى ئۇخلاتمايدىغان.

ئۇ شۇنداق دېدى - دە، ھېلىقى ھاسىسىغا تايانغىنىچە ئۆيىگە كىرىپ كەتتى. مەن ئۇ كىشىنىڭ قارسى يوقالغۇچە سۈكۈتتە تۇرۇپ ناخشامنى يەندە باشلىدىم.

مەن ئاشق زېمىن ئارىلاپ ناخشا ئېيتىپ ئۇخلاتمايدىغان —

دېدیم.

\* \* \*

بىر ئۆلىما كۆچىدا ناخشا ئېيتىۋاتىدۇ. بىراق ئادەملەر ئۇنىڭغا چالما ئېتىپ ناخسىنى بۇزۇۋاتىدۇ. مەن ئادەملەرگە قاراپ شۇنداق دېدیم: «ھېي، ئادەملەر، سىلەر ئۇنى ناخشا ئېيتقلى قويۇڭلار، ئۇنىڭ ناخشىسى بىلەن زېمن خۇشاللىقا چۆمىدۇ» ئادەملەر مېنىڭ نەسەھەتلەرىنى ئاڭلاش ئۇياقتا تۇرسۇن، ئۆلماغا ئاتقان چالىلەرنى ماڭا قايتۇردى. مەن ئۇ ھەقىقەتچىلىرىنى ئۆز قوللىرى بىلەن نابۇت قىلىۋاتقان بۇ ئەقلىسىز ئادەملەرگە قاراپ ئۆكۈندۈم.

\* \* \*

بىر ئادەم ئۆلۈش ئالدىدا بالىسىنى يېنىغا چاقىرىپ: «ئوغلۇم، مەن بۇ پانى ئالىمدىن خوشلىشىدىغاندەك قىلىمەن. مەن ئۆلگەندە، قېرىھەمنى ئۆز قولۇڭ بىلەن ياساپ قويىغىن» دېدى.

يەنە بىر ئادەم بولسا ئەجەل ئالدىدا ئوغلغا: «بالام، مېنىڭ كۈنۈم يېقىنلاپ قالدى، مەن ئۆلگەندە قەبرە تېشىمنى سەن ئورناتما. ئۇنى خەلق ئورنىتىدۇ» دېدى.

\* \* \*

مەن شۆھرەتسىز ئالىيجاناب بولۇشنى خالايمەنكى، ھەرگىز مۇ شۆھرەتلىك، ساختىپىز ۋە ئالىيجاناب ئالدامچى بولۇشنى خالمايمەن.

\* \* \*

تەڭرى پەقەت ئادەملەر ئۆچۈن كىچىككىنە يەر شارىنى ئۆز  
ھېكمىتى بىلەن ئاپىرىدە قىلدى.

\* \* \*

مەن گۈزەللىكىنىڭ قولى. چۈنكى مەن ئۇنى سۆيگەن.  
رەسماملار، شائىرلار ۋە مۇزىكانتىلارمۇ گۈزەللىكىنى سۆيىدۇ. يەر  
شارىدىكى بارلىق ئىنسانلار گۈزەللىكىنى سۆيىدۇ. ھەتتا تۈرمىگە  
مەڭگۈلۈك مەھكۈم بولغانلارمۇ گۈزەللىكىنى چۈشىدۇ.  
مېنىڭچە، ھەقىقەتتىن تۇغۇلغان گۈزەللىكىنى سۆيىمەيدىغان  
ئادەم بولمىسا كېرەك.

\* \* \*

ئۆتۈپ كەتكەن، ياشلىقىنى ئەسلەپ ھەسرەت چەككەن ئادەم  
بۈگۈنكى ھاياتى ھەققىدە ئويلاڭغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

مېنىڭ ئارمانلىرىم سېنىڭ قىلىبىڭىدە، سېنىڭ ئۆمىدىلىرىڭ  
مېنىڭ يۈرىكىمە بولغاندىلا، بىز چوقۇم بەخت كېمىسىگە  
چۈشەلەيمىز.

\* \* \*

«ئۆچكىنىڭ جاڭگال، توخۇنىڭ داڭگال چۈشىشى» ئۇلارنىڭ  
ئارمانلىرىدۇر. يەتكىلى بولمايدىغان ئارمان يوق.

\* \* \*

كۆڭلىمىز دەريا. بۇ دەريادا ئازابلىق كېمىلەر ئاقماقتا.  
قدىلىمىز قارلىق چوققا. ئۇنىڭدىن ھەسەرت سۈلمىرى تېرىپ  
كەلمەكتە. بىز نېمىدىگەن يۈمىشاق كۆڭۈل - ھە!

\* \* \*

رېئاللىق مېنىڭ خىياللىرىمدۇر. مەن بۇ خىياللار قوينىدا  
ئاز - تولا خۇشاللىقنىڭ لەززىتىدىن ھۆزۈرلىنىمەن. بۇ ھەركىز مۇ  
بەخت ئەممەس.

\* \* \*

جىمچىتلۇق قەبرىلەرگە خاستۇر. مەن ئادەملەرنىڭ كۆزى  
ئۈچۈق تۈرۈپ كۆرەلمىدىغان، پۇتى ساق تۈرۈپ ماڭالمايدىغان  
جىسمەت بولۇپ قېلىشنى خالىمايمەن.

\* \* \*

مەن قۇياشقا قاراپ تۈرۈم: «كەل، ئىككىمىز دوست  
بولايىلى» دېدىم. قۇياش ماڭا قاراپ: «مەن زۇلمەتلەرگە مدشىئەل  
بولالايدىغان ئويغاق ئادەملەرگە دوست بولۇشنى خالايمەن» دېدى.

\* \* \*

ئەمالار گۈزەللىكى كۆرەلمىدۇ، پەقتى گۈزەللىك  
تۇغرىسىدىكى گەپنىلا ئاڭلىيالايدۇ. سەن ئۇلارغا گۈزەللىك  
تۇغرىسىدا پاراڭ قىلىپ بەر. ئۆمۈ گۈزەللىكتىن ھۆزۈرلانسۇن.

\* \* \*

بىر ئاشق گۈللەر ھۆپىدە ئېچىلغان گۈلزارلىققا كېلىپ  
گۈلگە تەشنا يۇرىكىنى قاندۇردى. ئۇ: «ئېھ گۈل! سەن بۇ  
هایاتلىق ئالىمىدىكى سانسىزلىغان سۆيىغۇ بىمارلىرىنىڭ كېسىلىگە  
شىپالىق بىرگۈچى لوقماننىڭ دورسىسىن. مەن سېنى مەڭگۈ  
قەدرلىدىمەن» دېدى. گۈل ئۆزى ئۇچۇن شۇنچە ئەقىدە قىلىۋاتقان  
بۇ ئادەمنى ياخشى كۆرۈپ قالدى.

\* \* \*

مەن سېنى يۆلىدىم. سەن ئەمدى ئۆز تەقدىرىڭنى ئۆزۈڭ  
بەلگىلە. بىلگىنلىكى، هایاتلىق ئالىمىدە پەقت مەجرۇھ، ئاجىز  
ئادەملا باشقىلارغا تايىنلىپ ياشايدۇ.

\* \* \*

سەن باشقىلار بىلەن تەڭ ماڭالىغاندا چوقۇم مەسخىرىگە  
قىلىشىڭ مۇمكىن.

\* \* \*

دەرەخ يوپۇرماقلىرى: «بىز مېۋە - چېۋىگە ئوخشاش  
ئادەملەرنىڭ ئۆسسىزلۇقىنى قاندۇرالمايمىز. ئەتمەرگۈل  
بىرگىلىرىدەك كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئالالمايمىز. ئەمما مېھرلىك  
سايمىز بىلەن ئاجىزلار ۋە مۇسائىپلارنىڭ ئۆسۋېشىنى  
ئىللەتالايمىز» دەپ ناخشا ئېيتىدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ ئەبدىلىك ئانام زېمن ئانامدۇر. بىز ئۇنىڭ ئۆزۈن  
ئۆمۈر كۆرۈشىنى ئۆمىد قىلىمۇز.

\* \* \*

يۈلتۈزلار تولۇن ئايىنىڭ گۈزەلىكىدىن ھەسەت قىلىشىدىكەن.

\* \* \*

«سېنى سۆيىمەن» دېگەن ناخشاڭى ئاڭلاپ، ساشا قول  
بولدۇم. بۇ مېنىڭ ساددا ھەم پاك بولغانلىقىمىدۇر.

\* \* \*

«چىنلىق» ئالتۇنغا ئوخشاش پارقىرايدۇ. كىمنىڭ قىلغان -  
ئەتكىنى «چىن» بولسا، ئۆمۈ خۇددى ئالتۇنغا ئوخشاش پارقىراپ  
تۇرىدۇ.

\* \* \*

كۆپچىلىك يىغلىسا يىغلا، كۈلسە كۈل. يالغۇز قىلىپ  
يىغلاشتىن ۋە كۈلۈشتىن ھەزەر ھەزەلە.

\* \* \*

من ئۇلغ ئابىدىلىرىمنى تېپىش ئۈچۈن قۇم باسقان دېڭىزغا  
كەلدىم. خىيالىمدا ئۇ يەر بەك خىلۋەت، چۇقان - سۈرەندىن خالىي  
ئىدى. بىراق بۇ يەر خىيالىمدىكىدەك چىقىمىدى. من

يالىڭاچلاندىم. قولۇمىدىكى كىچىككىنە ئەسوابىم بىلەن بؤۈيۈك ئابىدىنى ئىزدەشكە كىرتىشىپ كەتتىم. هاردىم - تالدىم، بىراق ئارمىنىم ماڭا چىقىمىدى. مەن ئۇنى تاپالماي ئاسماڭغا قاراپ ياتتىم. ئاسماندა قۇياش كۆيمەكتە ئىدى. ئۇ ماڭا مەددەت بىرگەندەك لاؤ ولداپ كۆيمەكتە ئىدى. مەن يەنە قۇمنى ئەسەبىيلەرچە كولاشقا باشلىدىم. كولىدىمۇ، ماڭا قۇمدىن بۆلەك ھېچ نەرسە كۆرۈنمىدى. مەن مۇڭغا چۆمۈم. تولۇن ئاي ئاسماندا پەيدا بولغۇچىلىك، خىيال مېنى ئەسىر قىلدى. مەن ئەنە شۇ چاغدا ئابىدىلىرىمنىڭ ئۇغرىلار تەرىپىدىن ئۇغرىلاغانلىقىنى بايقيدىم.

\* \* \*

بىر كۆل دائىم: «مەن باشقىلارنىڭ ئۆسسىزلىقىنى  
قاندۇرىدىغان كۆل ئەممەس» دەپ ئۇنسىز ياش توڭىدىكەن.

\* \* \*

بەخت - چەكسىز كەتكەن ئارمان دېڭىزدىكى كىچىككىنە گۆھەر. بىز ئۇنىڭ جۇلالىقىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئاشۇ دېڭىزغا كىرىمىز.

\* \* \*

هایاتلىقنىڭ گۈزەلىكى ئۇنىڭ بىزىگە كۆرۈنمەيدىغان تەرىپىدە. كۆپلىرىمىز ئۇنى ئىزدەشنى خالىمايمىز.

\* \* \*

ئۇزىنى ھېچ كىشىگە تۇتۇرمىغان قىز ئەڭ چىراىلىق، ئەڭ

پاڭ قىزدۇر.

\* \* \*

قورقۇنچاق ئادەملەرلا ئۆلۈۋېلىشنى ئويلايدۇ. بىز ئۆلۈمنى كۈتمەيلى. ئۆلۈم بەقت ئۆز ھاياتىنى پۇلغاساتىدىغان ئادەملەرگىلا خاس.

\* \* \*

ئىت نېمىدىگەن سەگەك - ھە!  
گەرچە ئۇ ئىت بولسىمۇ ئۆز ئائىلىسىنى قوغداشنى ئۆزىنىڭ  
مدسۇلىيىتى دەپ بىلدۇ.

\* \* \*

ھايات — يدر. سەن ئۇنىڭخا نېمە تېرىساڭ، شۇنى ئالىسىن.

\* \* \*

خۇشامەت تۈنۈگۈنكى ئېرىق، بۈگۈنكى دەريя، ئەتكى دېڭىزدۇر.

\* \* \*

ھەسەل ھەرسى قىزىلگۈل بىرگىگە قونۇپ شۇنداق دېدى:  
«مەن سېنىڭ مېھرىڭدىن مۇھەببەت تاپتىم». قىزىلگۈل ھەسەل ھەرسىگە قاراپ كۈلۈپ قويدى.

\* \* \*

بىز سىرىلىنى بىلىشكە ئىنتىلگەن ئادەم بىر بولسا ئۆلۈغ  
ئەرباب، بىر بولسا پەسکەش ئەبلەخ.

\* \* \*

مەن قىزىل يۈرىكىمنى بەزلىيەن: «جىم بول يۈرىكىم،  
سەۋەرە تاققت قىلىش ھاياتلىقىتىكى ئەڭ ئۆلۈغۈقە يېتىشتۇر.

\* \* \*

مەن دائىم چۈش كۆرىمەن. چۈشۈمde كۆرىدىغىنىم پەقدەت يانار  
تاغ، شاۋقۇنلۇق دېڭىز، دولقۇنلۇق دەريا. ئەپسۈس بۇ چۈشلىرىم  
ئىدى.

\* \* \*

سۆزەنلەرنىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن ھۆزۈرىلىنىپ ئۆخلاپ  
قالغان ئادەم ئەڭ نادان ئادەمدۇر.

\* \* \*

دادام ماڭا باتۇرلۇقنى ئۆگەتتى. كىچىك چاغلىرىمدا  
كېچىلىرى سادىر بوقۇمىز چىن تۆمۈر باتۇرنىڭ مىسران قىلىچىنى  
ئېلىپ خىيال دېڭىزدا ئۆزاق ئۆزەتتى. دادامنىڭ ئاشۇ غالىب  
روھى مېنىڭ يۈرىكىمde ئورۇن ئالدى.  
دادام ماڭا باتۇرلۇقنى ئۆگەتتى. مەنمۇ بالامغا باتۇرلۇقنى  
ئۆدۈم قىلىمەن.

\* \* \*

شەھەرنىڭ ئوتتۇر سىدىكى ئاۋات رەستە. ئۇ يەر «تۈرلۈك ماللار بازىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. ياشانغان بۇۋاي بازارنىڭ بىر بۇلۇشىدا كىتاب ساتىدۇ. ئۇ بىر كۈن كەچ بولغۇچە ئاران دېگەندە ئون سومغا ئىشلەيدۇ. شۇنداققىمۇ ئۇ: «خۇداغا شۇكىرى، كىتاب ئوقۇيدىغانلارنىڭ تۈگىپ كەتمىگىنىڭ» دەپ ئاستا پىچىرلايدۇ.

ئەتراپتىكى رەخت سودىگەرلىرى بۇ قېرى چالنىڭ ئەتىگەندىن - كەچكىچە كىتاب ئوقۇغىنىنى مازاق قىلىشىدۇ.

ئۆزى خەت تونۇماي تۈرۈپ كىتاب ئوقۇۋاتقانلارنى مەسخىرە قىلىش نېمىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ؟!

\* \* \*

ئالىمەتكەن چەكسىز، يەرشارىدەك چوڭ، ۋولقاندەك قۇدرەتلەك، دېڭىزدەك كەڭ، دەريادەك دولقۇنلۇق، قۇياشتەك نورلۇق.

تەڭرى ئۆزى ياراتقان يۈرەكلىرنىڭ شۇنداق «ئۈلۈغ» بولۇشىنى ئارزو قىلىدۇ.

\* \* \*

مېنىڭ بۈگۈنۈم بارلىق بەخت - سائادىتىمنىڭ ھازىرىدۇر شۇنىڭ ئۈچۈن بۈگۈنۈمى قەدىرلەپ ياشايىمەن. كەل دىلدارىم، بىز بىرلىكتە ۋىسال قۇچايلى.

\* \* \*

باشقىلارنى سۆيۈشتىن ئاۋۇال چۈشىنىشىمىز كېرەك.

\* \* \*

گۈزەللەك — كۆكتە پەرۋاز قىلىۋاتقان قۇش. بىز ھەممىمىز قۇشقا زوقلىنىمىز، قىزقىمىز، شۇنداقلا سۆيىمىز.

\* \* \*

ئىرادىلىك ئادەملەر ئۈچۈن ئىبەدىل يېتەلمەيدىغان مەنزىل مەۋجۇت ئەمەس.

\* \* \*

نەپىس مۇزىكا مېنى زۇلمەت ئۇيغۇسىدىن ئۇيغىتىدۇ. لىرىك مۇزىكا قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇق ئىزدەشكە چاقىرىدۇ. مۇڭلۇق ناخشا تېنىمگە سېھىرى كۈچ ئاتا قىلىدۇ. مەن قان بىلەن ئاپىرىدە قىلىنغان سەنئەتنى سۆيىمەن.

\* \* \*

تام — ئۆز تېنىمىزنى تو سۇپ تۈرىدىغان پەردىدىن بۆلەك نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

ئەي خۇدا، ماڭا تو شقاننىڭ يۈرىكىنى ئاتا قىلماي، شىرىنىڭ يۈرىكىنى بەرگىنىڭ ئۈچۈن، ساڭا كۆپتىن - كۆپ ھەمدۇ سانالار

ئېيتىمەن.

\* \* \*

ئۇ راۋابنى تارلاشقا باشلىدى.  
 ئۇ راۋابنى ئېگىز كۆتۈرۈپ يەرگە قاتىق ئوردى. راۋاب  
 يەنىمۇ مۇڭلۇق جاراڭلاشقا باشلىدى. تاغ - دالا، ساي - ئېتىزلار،  
 دېڭىز - ئوکيان، دەريا - كۆللەرمۇ بۇ يېنىك سادادىن ئاستا  
 تەۋىرىدى.

\* \* \*

من ئۆزۈمىدىكى روھنى قىزىلگۈل ئۆسکەن زېمىنغا ئورۇق  
 قىلىپ چاچتىم. روھىم زېمىننىڭ قەلبىدىن ھېكمەت بولۇپ ئۈنۈپ  
 چىقتى. كىشىلەر ئۇنى ھاياتلىق يولىغا ماياك قىلدى.

\* \* \*

تاغقا چىقىش قورالىنى تەل قىلماي تۇرۇپ، ئاسمان بىلەن بوي  
 تالاشقان چوققىغا ياماشقان ئادەم ئەڭ «دۆت» ئادەمدۇر. بىز شۇنى  
 ئېسىمىزدە ساقلىشىمىز كېرەككى، شامغا ئوت يېقىشتىن ئىلگىرى  
 سەرەڭىنى تەل قىلىشىمىز كېرەك، ئەلۋەتتە.

\* \* \*

ئۆلۈك ھاياتقا مەرسىيە ئوقۇشتىن ئارتۇق ئەخەقلق يوق.  
 لىڭىشپ تۈرغان ھاياتقا مەرسىيە ئوقۇش ئۆز بۇرچىمىزنى ئادا  
 قىلغانلىق، ئەلۋەتتە.

\* \* \*

تەڭرى گۈزەللىك ئاپىرىدە قىلغان بارلىق يەر مېنى ئۆزىگە ماڭىتتىدە تارتىمدو. چۈنكى مېنىڭ كۆڭلۈم گۈزەللىك قەيدىردى بولسا يۈگۈرىدىغان ئۆزىجىه كۆڭلۈدۇر.

\* \* \*

مەن ئۆزۈمىنىڭ ئاجىزلىق مەخا قايغۇرمەن. گوللۇقۇمغا نەپەتلەنىمەن.

\* \* \*

سويىگۈم باشقىلار مېنى «قۇللۇق»قا قىستىسا، مەن ئۆز ئىرادەمگە بويىسۇنۇپ، ئۇلار ئۇستىدىن غالىب كەلسەم، ئۇلار مېنى ھىيلە - مىكىر بىلەن ئۆلتۈرۈۋەتسە، سەن مېنى زېمىننىڭ ئۇستىمدا غادىيىپ تۇرغان تاغ چوققىسىغا دەپنە قىل. قەبرە تېشىمنى فاتورۇپ ئۇنىڭىغا «تاغ ئوغلى» دەپ يېزىپ قوي. بۇر كۇتلەر قەبرە تېشىمغا قونۇپ سۈكۈت قىلسۇن.

\* \* \*

پاكلىق - مېنى يەر شارىدا ئەبدىلىئەبەد ھايات قالدۇرىدىغان ئەڭگۈشتەر.

\* \* \*

باشقىلار ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىش شەرەت. ئۆزى ئۈچۈن باشقىلارنى قۇربان قىلىش بۇ دۇنيادىكى ئەڭ رەزىل جىنайىت.

\* \* \*

رېئاللىق مەندىن «سەن مېنى ياقلامسىن؟» دەپ سورىدى. مەن ئۆزۈمنىڭ ياقلىمايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈپ باش لىڭشتىم. ئۇ كۈلۈپ قويۇپ: «ئۆزۈم - ئۆزۈمگىمۇ ياقمايدۇ» دېدى.

\* \* \*

زېمىندىكى بارلىق قۇشلار سايراپ ئالىمگە ھەدىيە ناخشىسى ياكىرىتىدۇ. مەن «ئويغانغان زېمىن» گە ھەدىيە ئوقۇيمەن. ئۇ خلاپ يۈرگەنلەرگە ناخشا ئېيتىشنىڭ ئۆزى بىر ئەخىمەقلقى.

\* \* \*

بىر قىز ئۆلۈۋالماقچى بولۇپ دەريا بويىغا كەلدى. ئۇ ئېگىز قىيا ئۇستىدە تۇرۇپ، دەرييانىڭ ئۆركىشىنى كۆردى. قىزنىڭ تېنى شۇركەندى بولغاي، كۆزىنى مەھكەم يۈمۈۋالدى. ئۇ كۆزىنى ئېچىپ دەرياغا قارىدى - دە، ئۆزىنى تاشلىدى. دەريя دولقۇنى ئۇنى قىرغاققا چىقىرىپ قويدى. قىز ئۇرۇنىن تۇرۇپ دەرياغا يەنە ئۆزىنى ئاتتى. دەريя يەنە ئۇنى ساھىلغا تاشلىدى. قىز ئۆكىسۈپ يىغلاشقا باشلىدى. شۇ چاغدا دەريя قىزغا قاراپ: — ئەي قىز، تەقدىرنىڭ ئازابلىرىدىن مەغلۇپ بولۇپ ئۆلۈۋېلىشنىڭ ئۆزى ئاجىز لەقتۇر. سەن مەندەك غالىب بول، ئازاب سېنى تاۋلايدۇ. ياش تۆكمە. دۇنيادىكى ئەڭ ئاجىز كىشىلەرلا ياش تۆكۈپ ياشايدۇ، — دېدى.

\* \* \*

رېئاللىق — مۇقدىدەس قامۇس. بىز بۇ قامۇسىنىڭ تەكتىگە  
قانچىكى چۆكىسىك، ئۇ بىزگە ياشاشنىڭ يېڭى - يېڭى  
پەلسەپلىرىنى ئۆگىتىپ قويىدۇ.

\* \* \*

سۈبەنى ئېچىرقاپ كۈتكەن ئادەم قاراڭغۇلۇق ئىچىدىكى  
ئۇيغاق ئادەمدۇر.

\* \* \*

من تىلىمەيدىغان، ئۆزى تاپىدىغان ئادەمگە ھۆرمەت مۇنارى  
تىكلىيمەن.

\* \* \*

ھۇرۇن — مەڭگۈلۈك قەلەندەر. ئۇ دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە  
شاپائەتكە مۇيەسىسىر بولالمايدۇ.

\* \* \*

خائىن شاماللار نىجاسەت كۈھىقاپتىن چىقىپ مەزمۇت  
تاغلارنىڭ ئەتراپىدا ئەگىپ يۈرىدۇ. ئەمما بۈيۈك تاغلار خائىن  
شاماللارغا مەسخىرىلىك كۈلۈپ قويىدۇ.

\* \* \*

سوّيگۈنۈم، ئىللەق چېھەر يېڭى تولۇن ئاي كەبى ماڭا قاراتىلىڭ.

من سېنىڭ نۇرانە جامالىڭدىن هوشىزلاندىم. ئۆلۈك قەلبىم تىرىلىدى. تۇماندا قالغان ئەقلى هوشۇم ئېچىلدى. نىمجان يۈرىكىم تىرىلىدى. پالەچ تېنىمگە ھاياتلىق زەمىزى تاراپ، پۇتۇن ئۇستۇۋېشىم ئاپتاتىدەك يورۇشقا باشلىدى. من بۇ ۋىسالسىز يەرگە يەنە قايتىدىن ئاپتىرىدە بولۇپ كۆز ئاچتىم. سەن ماڭا سۆيگۈ ئاتا قىلىدିك. من ساڭا مۇھەببەت گۈلدەستىسى سۇندۇم. بۇ مەڭكۈلۈك مۇھەببەت. بىز ئېيتىماقچى بولغان ئەبدىيلىك ناخشا.

\* \* \*

من بىر قىزنى سۆيدۈم. ئۇمۇ مېنى مەھكەم قۇچاقلاب سۆيدى. من ئۇنى قۇچاقلىدىم. بىز بىر كۈنلەرگە كەلگەنە ئايىرىلىپ كەتتۈق. ئۇ ئۆلۈۋالدى. من سەرگەردانغا ئايىلاندىم. بىز ئۆزىمىز ياخشى كۆرگەن نەرسىمىزدىن ئايىرلۇغان.

\* \* \*

مۇھەببەت ناخشىغا ئايىلغاندا ئۇنى سۆيمىيدىغان ئادەم قالمايدۇ.

\* \* \*

تەقۋادار ئادەملەر تەڭرى بىلەن ھەر ۋاقت سۆزلىشىپ تۇرىدۇ.

\* \* \*

ئۆلۈمنى قانچىكى كۆپ ئوبىلىساڭ، ھاياتنى تېخىمۇ سۆيسىن.

\* \* \*

ئىنسان — ھاۋاغا ئوخشاش ئۆزگىرىشچان مەخلۇق.

\* \* \*

تاغلار «مېنىڭ دەرىالىرىم بار» دەپ ماختىنىدىكەن. ئەمما دەشتى - قۇملۇق ئاچىق يۈتۈپ ئۇنسىز يىغلايدىكەن.

\* \* \*

يېڭى ئىدىيە — جەڭگىۋار كۈچ - قۇدرەتكە ئىگە پەلسەپ.

\* \* \*

ھەسرەت — ئىچىمىدىكى ئۇتتىن بۆلەك نەرسە ئەمەس.

\* \* \*

قىزلارنىڭ ھىيلە - مىكىرلىرىگە ئالدانغان شەيتاننىڭ چىرايلىق قىلتىقىغا دەسىسىگەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئىنسان — ئۆزىگە جەننەت ھەم دوزاخ.

\* \* \*

بۇركۇت قەپەس ئىچىدىكى بىچارە قۇشقا قاراپ شۇنداق دېدى:  
«قاچانمۇ ئۆز تەقدىرىڭىنى ئۆزۈڭ بەلگىلىيەلەرسەن؟»

## جىمچىت كۈيلەر

چاشقان قەسىرىمىزنىڭ جىمى يېرىگە ئىستەك تارىدى. ئۇ نىدە تۇرسا شۇ يەرنى قۇرۇتىدىغان ئادىتى بولغاچقا، ئۆي - ماكانلىرىمىزنىڭ ساق يېرى قالىمىدى. بىچارە بۇۋام بىلەن مېھربان مومام نىجاسىت چاشقىنى چىقىدىغان تۆشۈككە قاراپ «سېنىڭ قىيامەت كۈنۈڭ، بىزنىڭ شادلىق بايرىممىز بولۇپ قالىدۇ» دېدى.

\* \* \*

من جەڭدە ئۆلدۈم. قىنىم تۈپراققا سىڭىپ كەتتى. قىنىمدىن بىر مۇڭلۇق ناخشا ساداسى زېمىنغا چىچىلدى. شائىئىلارنىڭ ئەڭ گۈزەل ھەم جەڭگۈئار ناخشىسىنى ئىزدەپ جەڭگاھقا كەلدى.

\* \* \*

دادالىڭ ئەڭ ئۆلۈغدۇر. ئاناڭمۇ ھەم شۇنداق. ۋەتىنىڭ ئەڭ ئۆلۈغدۇر، يۇرتۇڭمۇ ھەم شۇنداق.

\* \* \*

من ئۆزۈمىنىڭ دۈشىمىنى ھەم دوستى.

\* \* \*

شىتىان ماڭا «ئادەم ئەڭ ئەقلىسىز، ئۇ گول ھەم ئەخەمەق» دىدى. مەن شىتىاننىڭ تۇنجى قېتىم راست سۆزلىگىنى كۆردىم.

\* \* \*

مەن سېنى تەرىپلەيمەن تۇپرەقىم. سېنىڭ ئالتۇن قويىنۇڭدا ئۆسکەن ھەربىر گىياھلىرىڭنى سۆيىمەن.

مەن سېنى سۆيىمەن زېمىننىم. مەن سېنى ھاياتىمنىڭ خۇپ - خەترىگە قارىماي ئاخىرىغىچە چەكسىز مۇھىبەتكە تولغان سېغىنىش بىلەن ئىسلەيمەن.

مەن سېنى قوغدايمەن ۋەتىنىم. مەن سېنى غۇرۇر ۋە ۋاجدانىم بىلەن، ھايات ۋە ماماتىم بىلەن قوغدايمەن. سېنىڭ ئۈچۈن بارلىقىنى بېغىشلىغان ھەربىر ئەزىمىتىڭنى چوڭقۇر ھۆرمەت بىلەن سۈرەتلەيمەن.

مەن سېنىڭ ئۈچۈن چاڭىغان ۋاقتىڭدا شىپالىق بولۇت بولۇشنى، توڭلىغان ۋاقتىڭدا ئىسىق باهار بولۇشنى خالايمەن. مەن سەن ئۈچۈن كۆكلەرەدە چېقىلغان چاقماق، سۆزۈك ئاسماندا پارلىغان قۇياش، قاراڭغۇ تۈنلەرەدە يېنىپ تۈرغان يۈلتۈز بولۇشنى خالايمەن. مەن سېنى سۆيىمەن ئانا يەر. تۈنۈگۈنكى ئوتۇنچىنىڭ ناخشىسىدا سېنىڭ قايدۇ ۋە شادلىقىڭ بار. بۈگۈنكى جاز مۇزىكلىرىدا سېنىڭ ھەسىرىتىڭ ۋە شادلىقىڭ بار.

مەن بۈگۈنكى ناخشىلارنى سۆيىمەن. تۈنۈگۈنكى ناخشىلارنى ئىسلەيمەن. چەكسىز سۆيۈش بىزنى بەخت ۋە سائادەتكە مۇيەسىمەر قىلىدۇ. سېنى سۆيىمەن ۋەتىنىم.

\* \* \*

مۇھەببەت ئۆزىنى چوڭقۇر ئەقىدە بىلەن سۆيگەنلەرگە ئالىتون  
زۇنтар بىردى.

مۇھەببەت ئۆزىنى خار ۋە زەبۇن قىلغانلارغا ئەلەمدەن  
كويىزا - كېشىن بىردى.

\* \* \*

روھى ئۆچكەن ئادەم قولغا ئوخشايدۇ، ئۇنىڭ زەئىپ ۋە غېرىپ  
ئاۋازىنى ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ.

روھى ئۆچكەن ئادەمنىڭ تىلى مېيىپ، دىلى مەجرۇھ، قەلبى  
توكۇر بولىدۇ. ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدا ھەقىقتە ۋە مۇھەببەت بولمايدۇ.

\* \* \*

ئۈلۈغ كۈنلەر يېتىپ كەلسە، ئەرزىمەس ھەقىقەتلەر بىتچىت  
بولىدۇ. ساختا ھېكمەتلەر يېرتىلىدۇ.

ئۈلۈغ كۈنلەر يېتىپ كەلسە، يالغانچى دانىشمىنلەر ئۇنقا  
تاشلىنىدۇ. مەدھىيۋاز شائىرلار مويتۇڭزىغا ئېلىپ بېرىدۇ.

ئۈلۈغ كۈنلەر يېتىپ كەلسە پەرداز لانغان ئەقىل - پاراسەت  
رەسۋا بولىدۇ. رىياكار دىندارنىڭ شانۇ شەۋىكتى يەكسان بولىدۇ.

بارلىق بىمەنە تەلىماتلىرى خازان بولىدۇ.

بىلەمن شۇنداق كۈنلەرنىڭ يېتىپ كېلىشىنى.

\* \* \*

بالىلار رەزىللىكىنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەيدۇ. ماكان ۋە زامان

ئۇلارغا رەزبىللەكتىن دەرس بېرىدۇ.  
بالىلار پەسکەشلىكىنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەيدۇ. ئۇلار ياشاۋاتقان  
رېئاللىق پەسکەشلىكىنى بىلدۈردىۇ.  
رەزبىللەكتىن ۋە پەسکەشلىكىنى ئۆز ئائىلىسىدىن ئۆگەنگەن بالا  
نېمىدىگەن بەختىسىز بالا - ھە!

\* \* \*

تەڭرى ئۆز ھېكمىتى بىلەن يارىتىدۇ. ئادەملەر ھىيلە -  
مىكىر بىلەن بۇزىدۇ.

\* \* \*

مۇنەۋۇھەر پەزىلەتلەرگە ئىگە ئادەمنى سۆيىش ۋە ھۆرمەتلەش  
تەڭرىنى سۆيىش ۋە ھۆرمەتلەش بىلەن ٹۇخشاشتۇر.

\* \* \*

ئېسىل خىسلەتلەر ھەققىدە سۆزلەشتىن خىجىل بولغانلارنىڭ  
هالىغا ۋايى. ياخشىلىق يوللىرى ھەققىدە سۆزلەشتىن خىجىل  
بولغانلارنىڭ تۈرقىغا ۋايى.

\* \* \*

تۈرلۈك ئۇسۇللار بىلەن ئۆزىنىڭ تىرىكلىكىنى نامايان  
قىلالىمغان ھەرقانداق بىر ئەلنى دۇنيا ۋە ئىنسانىيەت تاشلاپ  
قويدۇ.

\* \* \*

ياخشى سۆز ھەقىقەتنىڭ سۆزىدۇر. ئەپسۇس، ئۇنىڭ سۆزىنى  
نۇرغۇن ئادەملەر قوبۇل قىلالمايدۇ.

\* \* \*

بىز ھەقىقەتنى ئۆتتۈپ قالغىنىمىزدا دۇنيادىكى ھەممە  
خۇشاللىقلار بىزنى ئۆتتۈپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئۆز ۋەھىنى پاكلىيالىغان ئادەم رېئاللىقنىڭ ھەرقانداق  
زۇلۇم - سىتەنلىرىدىن غالىب كېلەلەيدۇ.

\* \* \*

ھەقىقت سۆزلىرى تەڭرى ۋە ئەولىيالارنىڭ ئىنسانلارغا تاتلىق  
شۇقىرلاشلىرىدۇ.

\* \* \*

ئىدييە ئەركىنلىكى بوغۇلغان ئەلننىڭ تەتۈر قىسىمەتلرى  
ناھايىتى ئۆزۈن داۋاملىشىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللىك پاكلىقتىن تۈغۈلىدۇ.

بىز پاك قەلبىتىن گۈزەل سۆزلىرنى ئاڭلىيالايمىز.

بىز پاك دىللاردىن گۈزەل ھېكمەتلەرنى كۆرەلەيمىز.

بىز پاڭ تىللاردىن گۈزەل ھېكايدەتلەرنى بىلەلەيمىز.  
پاڭ كائىنات، پاڭ زېمىن، پاڭ ئادەملەر ئوخشاشلا گۈزەللىك  
يارتالايدۇ.

\* \* \*

خائىن — ئىنسانىيەتنىڭ ئورتاق دۈشمىنى. خائىننى  
يوقىتىش ھەربىر ئەقىل ئىگىسىنىڭ پەرھىز ئىبادىتىدۇر.

\* \* \*

يېڭى ئىدىيە — چىچىلغان ۋە خارابىلەشكەن ئەلنى بىر بايراق  
ئاستىغا ئۇيۇشتۇرالايدۇ.

\* \* \*

مۇقەددەس دەستۇرلارنى ئۆزلىرىگە مەشئەل قىلىمغان خەلق  
ئازغۇنلۇق ئىجىدە گۇمران بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

ئىمان ئېتقادلىق ئادەملەرنىڭ ماڭغان يولىدا بەخت ۋە ئامەت  
بار. ئىمانسىز ۋە ئېتقادسىز ئادەملەرنىڭ ماڭغان يولىدا زالالت  
ۋە ئاپىت بار.

\* \* \*

دۇنيادىكى ئەڭ زور بەختىزلىك قولىمىزدىكى بارلىق  
ئامەتلەرىمىزنى باشقىلارغا تارتقۇزۇپ قويغانلىق.

ئالىملىك ئەندازىلۇرىڭلار ئەلەيھى \* \* \*  
 ئەلەيھى ئەندازىلۇرىڭلار ئەلەيھى ئەلەيھى ئەلەيھى  
 ئالىملار خورلانغان جايىدا زۆلمەت قايناييدۇ.

\* \* \*

ئىنسان تېبىئەتنىڭ ئەڭ ئالىي مۆجيزىسى.  
 \* \* \*

مېنىڭ دوستۇم كم؟  
 ئۇزىنى ئەزىمەت سانايىدىغان بارلىق ئىنسانلار. بۇنىڭ ئىچىدە،  
 خانىم - قىز لارمۇ بار.

\* \* \*

هازىرقى سەنئەت بىزنىڭ ئازابلىرىمىزدىن باشقا نەرسە  
 ئەمەس.

\* \* \*

ئىمان - ئېتىقادىدىن ئايىرلۇغان ئادەمنىڭ يۈز - ئابرۇيى  
 بولمايدۇ.

\* \* \*

چىقىش يولى قالىمعان ئادەم بىچارە ئادەمدۇر.

\* \* \*

بىز «تاشلاندۇق ئادەم» بولۇپ قالماسىلىقىمىز ئۈچۈن

ەدىقەتنىڭ بۇيۈك ھېكمەتلەرنى يول بىلگىسى قىلىشمىز  
كېرەك.

\* \* \*

يېڭى ھايات ۋە گۈزەللەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن مەن رەزىللىك  
بىلەن خوشلاشتىم.

\* \* \*

مەن باشقىلارنىڭ سايىسىدا يېتىشتىن ھەم باشقىلارنى سايىمەدە  
ياتقۇزۇشنى ئانچە ياقتۇرۇپ كەتمەيمەن.

\* \* \*

ئىنساننىڭ تەبىئىيتى ئۇنىڭ جىمىغۇرلۇقىدا ئىپادىلەنمەيدۇ.

\* \* \*

— ئەي شەيتان، سەن نەدە؟  
— سەن نەگە بارساڭ، نەدە تۈرساڭ مەن شۇ يەردە.

\* \* \*

مەن ھاياتىنىڭ بىپايان دېڭىزىغا قانچىكى شۇڭغۇغانسېرى،  
گۈزەللەك ئونچە - مارجانلىرىنى شۇنچە كۆپ ئۈچرتسىمن.

\* \* \*

مەن سېنىڭ قولۇڭغا ئايلىنىپ قېلىشىمنى بىلگەن بولسام،  
سېنى ئەبدىلئەبەد خالىماس ئىلىدىم. بىلگىم بۇ پىشانەمگە

پۈتۈلگەندۇ . رەسىنەم رەبىيەن سەلسەلە ئايىچىڭ ئەلمەت ئەلمەت  
ئادەم بىدەج .

\* \* \*

كۈل ئۆزىنىڭ خۇش پۇرنى ئىلەن قەدىرىلىك ھەم ئەزىز .  
ئادەم ئۆزىنىڭ پەزىلىتى ئىلەن سۆيۈملۈك ھەم ھۆرمەتلىك .

\* \* \*

ئۆلۈشنى ئارزو قىلغان بەندىلەر ئۆلۈۋەرسۇن ، بىز كۈلۈشنى  
ئارزو قىلغان بەندىلەر ئارسىدا تارىخ سۆزلىپ ياشاۋېرىمىز .

\* \* \*

بۇ ئالىمدىكى ئەڭ بىچارىلەر شۇنداق دەيدۇ :  
— خۇدا بىرگىنىڭگە شۈكۈر ، سېنىڭ كارامىتىنىڭدىن  
ئېغىزىمغا ئاش تەڭدى ، بېشىمغىمۇ تاش تەڭدى ، شۈكۈر . . .

\* \* \*

ئۇزىنى ئالىيجاناب ھېسابلىغان ئەڭ رەزىل ئادەم بولۇش  
مۇمكىن .

\* \* \*

قۇش ھەرقانچە ھۇرۇن بولسىمۇ قانات قېقىپ ئۈچمای  
قالمايدۇ .

\* \* \*

بىز سەنئەتكە قانچىكى بېرىلسەك بىزنىڭ قىيامىتىمىز شۇنچە

تېز بولىدۇ.

\* \* \*

دۇنيادا ئۆز تەلپىنى باشقىلارنىڭ قوبۇل قىلماسلقىدىن  
ئارتۇق ئازاب بولمىسا كېرەك.

\* \* \*

ئەڭ گۈزەل كۈي ھىجران كۈيدۈر.

\* \* \*

بىز ھەممىمىز سۆيگۈنىڭ قولى. بىز سۆيگۈ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى  
ھەم باشقىلارنى قەتلى قىلىمىز.

\* \* \*

سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى ئىزهار قىلغان ئادەم بىر بولسا پەرشىتە  
بىر بولسا شەيتان.

\* \* \*

معن سۆيىگەن قىز باشقا بىرسىمۇ سۆيىگەن قىز بولۇشى  
مۇمكىن.

\* \* \*

مېنىڭ ئىستيقامەتگاھىم ئادەملەر توپلاشقان بازار.  
مېنىڭ قىبلەگاھىم ئاچىق ئەلەملەرنى مۇرسىمە يۇتنۇپ  
يۈرگەن مىھربان خەلقىمنىڭ قەلبى.

\* \* \*

بىز پەقدەت ئۆزىمىزنىڭ ھايات دەرىاسىدىلا بېلىق بولالايمىز.

\* \* \*

قەلەندەرلەرنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇچىدىغان سۈيۈم، يەيدىغان  
ئېشىم تۈگىپ كەتتى. بۇ قىسىمىتىمنى پەقدەت ئۆزۈمىدىن كۆرسەم  
بولىدۇ.

\* \* \*

من مۇقدەددەس تاغقا چىقىپ ئۇخلاۋاتقان زېمىنغا قاراپ  
توۋىلىدىم:

ئېھە مەزلۇم زېمىن، بوران بولۇپ بۇ ئەرزىمەس قۇملارنى  
پىراقا ئۇچۇرۇپ تاشلىمامسەن. ئەمما، زېمىندىن ھېچقانداق بىر  
سادا چىقىمىدى.

\* \* \*

من ئۆزۈمىنىڭ مەۋجۇتلۇقۇمنى ساقلاپ قېلىش ئۇچۇن ھەر  
بىر باسقان قەدىمىمەنى پاكلىق بىلەن باستىم.

\* \* \*

ئۇمىد — قەلبىم قېتىغا يوشۇرۇنغان ئۇرۇقتۇر.

\* \* \*

ئۆزىنى قوغداشنى بىلىدىغان مەخلۇقلار ئىچىدە تاشپاقىمۇ بار.

\* \* \*

ئۆزىنىڭ ھاياتلىقىنى سۆيىمەي تۈرۈپ ئۆلۈم بوسۇغىسىغا  
يېقىنلاپ بارغان ئادەم ئۆز ئارمانلىرىنىڭ ئىس - تۈتەكلىرى ئىچىدە  
ئۆلگەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

دەريانىڭ توختىماي ئېيتقان ناخشىلىرى، دېڭىزنىڭ تىنىمىسىز  
ئىزگۇ مۇقاملىرى ۋە مېنىڭ ماڭا ئەبدىلىك ھەمراھ بولغۇچى  
جانانىم بىلەن جور بولۇپ ياخراشقان «چۈقان ناخشا» لەرىمىز ئاي  
ۋە قۇياشنى توختىماي نۇر چېچىشقا دەۋەت قىلغان چاقرىق،  
ختابىنامىلىرىمىز دۇر.

\* \* \*

سلكىن شاماللار بۇ دۇنيانىڭ ھەققىي شائىرلىرىگە شۇنداق  
ختاب قىلدى.

— ئەي ناخشىچىلار، ناخشىلىرىڭلارنى بوغۇق ئاۋازىڭلار بىلەن  
ئېيتىماڭلار، ياخراق ناخشىلار زېمىنغا چېچىلسۇن. بىز بۇ ئېسىل  
چاقىرقىلارنى زېمىندىكى ئۇخلاۋاتقانلارغا يەتكۈزۈپ قويىمىز . . .

\* \* \*

شاتۇتىدەك شائىرلار نېمىدىگەن بەختىسىز شائىرلار - ھ!

ئۇلار زېمنىگە ئاپىت، ئىنسانغا قىسىمەت ئېلىپ كېلىدۇ.

\* \* \*

باشقىلارنىڭ ماھىيىتىنى سېزىپ بېرەلىگەن رەسىم ئەڭ  
ئۇلۇغ رەسىما مۇر.

\* \* \*

ئۆزىنى بىلگەن ئادەم قېرىندىشىنىڭ كەمچىلىكىنى كۆرسىتىپ  
قويدىدۇ. ئۆزىنى سۆيىگەن ئادەم قوشىسىنى، دوستىنى مەسخىرە  
قىلىمайдۇ.

\* \* \*

سەممىيەلىك ئەڭ ئۇلۇغ ئۆزىنى بىلىش.

\* \* \*

من تەڭرى بۈيرۇغان بىر كۈنلەرە ئۆزۈمىنىڭ مؤشۇ دۇنيادا  
ھەقىقىي مەۋجۇتلۇقۇمنى ئالىمگە نامايان قىلىمەن. يۈلتۈزلىرىم،  
كەلگۈسىگە ئىشىنىڭلار غەيرەت شىجائەت ناخشىسىنى ئېيتىڭلار.  
ئۆمىد غۇنچىسىنى پەرۋىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلەرنى ئۆزۈڭلار خار  
قىلسائىلا، بىز ئۇيىلغان ئارمانلار كۆپۈكە ئايلانمىسۇن. چەكلىك  
ئىچىدە سەۋىر قىلایلى. بىز ھامان بىر كۇنى ئۆزىمىز ئېتىقاد قىلغان  
بىر خۇداغا ئېرىشىمىز.

\* \* \*

سەن ئۆز ئەركىنلىكىڭ بىلەن ئۇلۇغ، لېكىن من ئۆز

ئەركىنلىكىمنى ئىزدەپ يۈرگەن ئادەم،

\* \* \*

هایات — ناخشا.

سەن بۇ ناخشىنىڭ ماھىيىتىنى بىلەمكچى بولساڭ، ئۇ رەزىللىك ۋە گۈزەللىك ئىچىدىكى مۇڭدور.

\* \* \*

دوستۇم ماڭا خاتىرە بۇيۇمى سوۋۇغا قىلدى. مەن ئۇنى قىدىرلەپ ساقلىدىم. بىر كۈنلەرگە كەلگەندە تۈنۈگۈنكى دوستۇم مېنىڭ دۈشمىنىمكى ئايىلاندى. مەن ئۇ سوۋۇغا قىلغان ھېلىقى ئابىدىنى يەنلا قىدىرلەۋاتىمەن. چۈنكى ئۇ دوستلۇقنىڭ يالدامىسى ئىدى.

\* \* \*

مەن ئۆلگەنلەرنىڭ قەبرە تېشىغا يۆلىنىپ تۈرۈپ ناخشا ئېيىشنى ياخشى كۆرمىمەن. چۈنكى ئۆلگەن روھقا يىغلاشنىڭ نەقەدر ئۇخماق ئىكەنلىكىنى دادام ماڭا ئۆگىتىپ قويغان. ئېھ، ئادەملەر، مېنىڭ شەپقەتكەن قىزىل تائىدەك گۈزەل ناخشامىنى تىڭشاشىلار.

\* \* \*

مەن دېڭىز سۈيىنىڭ شاۋقۇن — سۈرەنلىرى جىمىغاندىكى ئەتراپنى سۈكۈت پەردىسى ئوراپ، گۈگۈم تۇمانلىرى لەيلەكىن چاغىدىكى تەمتاسلىققا ئوخشىپ قىلىشنى خالمايمەن.

\* \* \*

من ئوت بولۇشنى خالايمەن.  
قاراڭغۇ يوللار، ئازغۇن دىللار ئۈچۈن ئوت بولۇشنى  
خالايمەن. ئىنسانىيەتنىڭ مەۋجۇتلۇقى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بەخت -  
سائادىتى ئۈچۈن، كېلەچىكى ئۈچۈن ئوت بولۇشنى خالايمەن.

\* \* \*

مۇنبەت تۈپرەققا ئورۇق چاچقاندىم. تۈپرەقتىن يېشىل  
گىياھلار ئۇنۇپ چىقти. گەپسۇس ئۇلار زامان ۋە ماكاڭنىڭ بوران  
چاپقۇنلىرىدا تېزلا يېگىلدە قالدى.

\* \* \*

بۇغداي ئۇرۇقلىرىنى ياسىبالايدىغان ئالىم بار دېيىلسە، ئۇ  
چوقۇم - تەڭرى. قۇياش شارىغا چىقالايدىغان راکىتاناى ياسايدىغان  
ئالىم بار دېيىلسە — ئۇ چوقۇم - تەڭرى.

\* \* \*

خيالىمدا «بەخت» ئارامگاھنى ئىزدەيمەن. بەلكىم بۇ مېنىڭ  
ئەخمىق بولغان چاغلىرىمدۇر.

\* \* \*

بىز دۇنيانىڭ ئىشلىرىنى بىلىپ بولغۇچە ئۆرمىمىز  
ئاخىرلىشىدىكەن. شۇ چاغدىلا ھاياتنىڭ ھەقىقىي قىممىتىگە  
پېتىدىكەنمىز. ئەمما بىز بۇ چاغدا پۇتونلىي كىچىككەن بولمىز.

\* \* \*

من بۇ دۇنيادا ئۆزۈمىنىڭ مەۋجۇتلىقۇمغا ئىشەنمەي، ئۇپۇق يولىدا زېمىنغا نۇر ئاتا قىلىۋاتقان قۇياشتىن سورىدىم: «قۇياش، مەن بۇ زېمىندا ھايامتۇ» قۇياش مېنىڭ كۆز يوپۇرمىقىمەك سارغايان چىرايمىغا قاراپ كۈلۈپ تۇرۇپ شۇنداق دېدى: «سەن ھيات، بىراق جېنىڭ يوق» مەن ئۆز - ئۆزۈمگە سىنجىلاپ قاراپ باقىتم. راستىنلا جېنىم يوق ئىكەن. مەن تۇغۇلۇشۇمدىلا مۇشۇنداق تۇغۇلۇپ قالدىمۇ، يَا. مەن تەپەككۈر قىلىشقا باشلىدىم. غېربىلىق ساھىلىدا مۇكچىيىپ ئولتۇرغان مومامدىن ئاستا سورىدىم:

— موما، مەن تۇغۇلۇشۇمدىلا جېنىم يوق تۇغۇلغانمۇ؟  
— ياق، قوزام، — ئۇ شۇنداق دەپ قويۇپلا جىم ئولتۇرۇالدى.

من خىيالغا پاتتىم. مومام يۇمىشاق قولى بىلەن بېشىمنى سلاپ قويدى.

\* \* \*

چۈشۈمde ئاق روماللىق بىر پەرشته مېنى ئاستا تەۋرىتىپ ئۇيغاتتى. مەن كۆزۈمىنى ئېچىپ ئەتراپىمغا قارىدىم. پەرشته ماڭا ئىللەق تەبىسىزم بىلەن سالام بىردى ۋە كۈلۈپ تۇرۇپ:  
— سىزنىڭ دوستىڭىز بارمۇ؟ — دەپ سورىدى.  
من دوستۇمىنىڭ يوقلىقىنى ئېيتتىم.

ئۇ بىردهم سۈكۈت دەرىخىگە يۆلىنىپ تۇرغاندىن كېيىن:  
— مەن ئىككى خىل ئادەمنى دوست تۇتۇشنى تەۋسىيە قىلىمدىن. ئۇلارنىڭ بىرى يانچۇقى پۇل، ئالتۇن - كۆمۈش بىلەن

تولغان، ئەمما كۆزىدىن ياش قۇرمىайдىغان ئادەم. يەندى بىر يالاڭتۇش، پۇل - مال دۇنياغا قىزقىمايدىغان، ئەمما كۆزلىرى چوغۇدەك چاقتاپ تۇرىدىغان ئادەم، — دېدى بېرىشتە. مەن بېرىشتىگە قاراپ: — پۇلى بولمىسىمۇ كۆزى گۇتكەك يېنىپ تۇرىدىغان، يىغلىمايدىغان تىرىك ئادەمنى مەڭگۈلۈك دوست بولۇشقا تاللايمەن، — دېدىم.

بېرىشتە سۆزلىرىدىن مەمنۇن بولدى بولغاي، نۇرلۇق چېھرىدىن تەبەسىمۇ ياغدۇرۇپ كۆزۈمىدىن غايىب بولدى. مەن چۈش كۆرمەكتىمەن.

\* \* \*

ھەر كۈنى سۈبھى سۈزۈلگىننە، مەن شەرقىنىڭ ئۇپۇق گىرۋىكىگە قارايمەن. گىرىمسەن شولىلارغا تولغان ئۇپۇق چىرايلىق قىزنىڭ مەڭزىدىك قىزارغاندا، مەن بۇ دۇنياغا قايتا توغۇلغاندەك ھېس قىلىمەن.

ئاه، مەن چۈشۈمىدىمۇ، ۋۆڭۈمىدىمۇ تەقىزىزالىق بىللەن كۈتۈۋاتقان قۇياش...

\* \* \*

«ناخشىلىرىڭى سۆيىمەن» دېگەن گەپنى ئائىلىساملا، مەن بۇ دۇنيادا بەختلىكمەن.

\* \* \*

مەن قۇم بارىخانلىرى ئىچىدە ياشاؤاتقان ئۆلسيما. مەن

دەھشەتلىك قۇم دېڭىز بىدا ساناقسىز قۇملار بىلەن تىنماي ئېلىشىۋاتقان ئادەم.

\* \* \*

مەن قوياش بىلەن سىردىشىۋاتتىسم. قاياقتىندۇر كەلگەن بىر توب بۈلۈت ئۇنىڭ جامالىنى توسوۋالدى. مەن كۆز ئالدىمىدلا غايىب بولغان بىر ئەنگۈشتەرىمنى ئىزدەپ كۆككە يۆزلەندىم.

\* \* \*

مەن ئەۋلىيا قەلەندەر بولۇشنى خالايمەنكى، ھەرگىز مۇ نادان باي بولۇشنى خالمايمەن.

\* \* \*

تىلىم دائم روھىمنى ئىبىلەيدۇ. چۈنكى روھىم يىغلاۋاتقان ئادەمنىڭ روھىدەك مەجرۇھ بولۇپ قالغانىدى.

\* \* \*

قەدىمىي دېڭىزدىن ئۇپۇققا چاچراپ چىققان تامچىلار مېنىڭ سۈكۈتتە پىنھان ئېيتقان ناخشىلىرىم.

\* \* \*

ھاياتنىڭ يەنە بىر يۈزىدە... .

مۇھەببەتلىك قەلبىدىن گۈزەللىك تۈغۈلىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللىك سەن گويا زۇمرەت دېڭىزدا بىر كۆرۈنۈپ بىر يوقاپ، قاياقىدىر ئىلگىرىلەۋاتقان يەلكەنلىك كېمە.  
من يېشىل ساھىلدا گېگانت خادا تاشتىك ساشا قاراۋاتقان مەجنۇن. من گۈزەللىكىنى سۆيىدىغان، گۈزەللىك ئۈچۈن بىر مىنۇتمۇ ئۇخلىمايدىغان غېرىب.

\* \* \*

من دۇشىمنىڭ تىزلىنىدىغان توشقان يۈرەكلىك ھەم دوست قېرىنداشلىرىمىنى ساتىدىغان مۇناپىق دۇشىمنلىرىم ئارسىدا ئەڭ ئۇلۇغ ئادەممەن.

\* \* \*

يۈكىسىك پېزىلەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلەمگەن ئادەم تۈغۈلۈشىدىنلا نادانلىق سۈتىنى ئەمگەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

جەنەت مېننىڭ مەڭگۈلۈك ئارمىنىم، شۇنداقلا ئىنسانىيەتتىخىمۇ مەڭگۈلۈك ئارمىنىدۇر.

\* \* \*

مەن يېقىمىلىق مۇزىكا ساداسى ئىچىدە گۈزەل ئوي -  
پىكىرلىرىنىڭ دېڭىزىغا شۇڭغۇپ ھۆزۈرلىنىمەن.

\* \* \*

بېتھۇۋىن بىلەن باخ ئۆز مۇزىكىلىرى ئىچىدە ئولتۇرۇپ  
دۇنباغا ئۆزىنىڭ تۆھپىلىرىنى نامايان قىلسا، پوشكىن بىلەن  
بايرۇنمۇ گۈزەل لىرىكىلىرى بىلەن دۇنيا ئاسىنىدا پارلىدى.  
مەنمۇ ئۆزۈمنى ئۇلاردىن تۆۋەن دېيەلمىيمەن، ئەمما ئۇلارغا  
ئۆزۈمنى سېلىشتۇرۇپ ئولتۇرمائىمەن.

\* \* \*

ئاسماندىكى يۇلتۇزلار يارقىن جىمىرلايدۇ. مەن زېمىندىكى  
يۇلتۇزلارنى كۆكتىكى يۇلتۇزلاردەك يارقىن نۇر چېچىپ، ئەتراپنى  
نۇرلاندۇرۇشقا چاقىرىمەن.

\* \* \*

كىشىلەرنى غەپلەت ئۇيقوسىدىن ئويغۇتالىغان ئادەم ئەڭ ئۇلۇغ  
ئادەمدۇر.

\* \* \*

جەمئىيەتنىڭ قاراڭغۇ تەرەپلىرى بىلەن ئۇچراشقاندا، ئۇ  
ئادەملەر ماڭا شۇنچىكى رەزىل بولۇپ كۆرۈندى.

مەن ئۆزۈمىنى قاراڭغۇلۇقىمن ئېلىپ چىققاندا، مەن ئۇلارنىڭ  
كۆزىگە ئالۋاستى بولۇپ كۆرۈندىم.

\* \* \*

ئاياللارنىڭ هيلى - مىكىرىلىرىگە ئالدانغان ئەرلەر ئۆز  
سېرىلىرىنى مەخپىي تۈتىدۇ.

\* \* \*

قىزىلگۈل ئۆزىنىڭ تىكىنىدىن زېرىككەنلىكى ئۆچۈن  
بەختىسىز.

\* \* \*

ئادەملەر ماڭا شاراب تۇتى، مەن ئۇنى ئۇن - تىنسىزلا  
ئوتلىۋەتتىم؛

دەل - دەرەخلەر ماڭا شاراب تۇتى، ئۇنماۇ گەپ قىلمايلا  
ئىچىۋەتتىم؛  
ئۇپۇق ماڭا شاراب تۇتى، مەن تەكەللۇپ قىلمايلا  
ئوتلىۋەتتىم؛

قۇياش، يۈلتۈزلار ماڭا شاراب تۇتى، مەن بىرئاز  
تۇرۇغالغاندىن كېيىن، ئاۋالقىدەكلا بۇ شاراپىنماۇ ئىچىۋەتتىم؛  
دېڭىز، دەريا، كۆللەر ماڭا شاراب سۇندى، مەن بۇ شاراپىنماۇ  
ئىچىۋەتتىم.

قىزلار ماڭا كىرسىتال جام بىلەن سۈپسۈزۈك شاراپنى  
تولدۇرۇپ قۇيدى. مەن خۇشاڭلىق بىلەن رەھمەت، دېدىم. مەن  
قولۇمدىكى لىق تولدۇرۇلغان مەينى ئىچىۋەتتىم، چۈنكى شاراب  
تۇتقان مەۋجۇداتلارنىڭ ماڭا بېرگىنى ئاچقىق شاراب بولماستىن،

بىلكى ئىزگۇ مۇھەببەت ئىدى.

\* \* \*

من تۈغۈلۈشۈمىدىلا پاك تۈغۈلغان. ئۇ چاغدا مېنىڭ روھىم  
پاك ئىدى. من چوڭ بولدۇم، روھىمنى بۈلغۈۋالدىم، زېمن مائىا  
نەپرەت ئوقى ئۆزدى، ئادەملەر ماڭا ھاقارەت ئوقى ئاتقى. من  
يۇندى ئازگىلىدەك مەينىت روھىمنى يۇيۇش ئۈچۈن، ئەتراپىمغا  
يېتىملىرچە تەلمۇر دۇم. من كىشىلەر توپى ئىچىدىن تەقۋادار  
كىشىلەرنى كۆرۈپ قالدىم. من ئۇلارغا: «ئىي، ھەق يولىدا  
ماڭغان ئۈلۈغ ئادەملەر، مېنى بۇ زالالت كۈچىدىن قۇتقۇزۇپ  
قېلىڭلار!» دېدىم. ئۇلار ماڭا يېقىنلاپ كەلدى.

\* \* \*

قىزىلگۈل يەنە بىر گۈلگە قاراپ پېچىرلىدى:

— نادان ناداننى كۆرسە غادىيامدۇ؟

— شۇنداق، — دېدى يەنە بىر گۈل.

— بىزمو نادان بولغاندا بىر - بىرمىزگە ئۆزىمىزنى ھاكاۋۇر  
قىلىپ كۆرسىتىشكە ئورۇنىمىز.

\* \* \*

من بىلەن سۆز لەشكۈدەك بىرمۇ ئادەم قالمىغاندا، دۇنيايدىكى  
ئەڭ بەختىسىز ئادەمگە ئايلىنىمەن.

\* \* \*

شاماللار توپىلىق يەرده جىمجيٽ ياتقان بىر يۈمران مايسىدىن

سۈرىدى:

— سەن كىم بولىسىن؟  
— مەن سولغان گۈل بولىمەن، — دەپ جاۋاب بەردى مايسا.

\* \* \*

ئىمان - ئېتقادى سۈسلاشقاڭ خەلق مەرىپەتتىن  
ييراقلىشىدۇ.

\* \* \*

بىزنى بؤيۈك كۈنلەرگە ئېرىشتۈرىدىغان چاقىرىقلارغا قۇلاق  
سالىمىز.

\* \* \*

مەندە تەڭرى نېسىپ قىلغان نۇرلۇق يۈرەك، جۇلالىق ئەقىل  
بار. مەن مۇشۇ ئارتۇقچىلىقىم بىلەن مۇقەددەس قىبلىگاھىنى  
قۇرۇپ چىقىمن.

\* \* \*

قۇرۇپ كېتىۋاتقان ئۆلۈغ دەريا بارلىقىنى باشقىلارنىڭ بەختى  
ئۈچۈن قۇربان قىلغان گېگانت ئادەملەرdeك ئۆلۈشنى خالايدۇ.

\* \* \*

ئۇيناقشىپ ئېقىۋاتقان ئېقىن قۇرتلاپ كەتكەن كۆلگە قاراپ  
كۆزىگە ئىسىق ياش ئالدى.

\* \* \*

بۇلۇتنىڭ ئۇستىدە قانات قېقىۋاتقان بۇرکۈت زېمىند  
تېرىقچىلىق قىلىۋاتقان ئادەملەرگە قاراپ: «سىلەر مېنى ئۇرۇق  
قىلىپ تېرىڭلار» دېدى، ئەمما ئادەملەر ئۇنىڭ سۆزىنى  
چۈشەنمىگەندى.

\* \* \*

مەن باشقىلارنىڭ ئازابى ئۆچۈن ياش تۆكۈشى خالايمەن،  
باشقىلارنىڭمۇ مېنىڭ ئازابىمغا ياش تۆكۈشىنى ئۇمىد قىلىمەن.

\* \* \*

دوQMۇشتا سەدقە تىلەپ ئولتۇرغان دىۋانە ئاپتاققا قاقلىنىڭ  
ياتقان ئىتنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ:  
— تەڭرى مېنى سەن قىلىپ ياراتسىچۇ، — دېدى. ئىت  
ئادەمنىڭ سۆزىگە ھىيران بولغاندەك ئۇنىڭ كۆزلىرىگە قارىدى.  
— تەڭرى مېنى سەن قىلىپ ياراتقان بولسا، مەن ساڭ  
ئوخشاش بىچارىلدەرچە تىلەپ يىمىگەن بولاتتىم. — دېدى.

\* \* \*

بىز چۈشەنەيدىغان ھەقىقتى چوقۇم ساختا ھەقىقتە.

\* \* \*

غۇم - قايغۇ قىلبىمە گويا دېڭىز دولقۇنلىرىدەك ئىسيار  
كۆتۈردى. مەن ئۇلارنى مەڭگۈلۈك ئۇيقوغا مەھكۈم قىلىش ئۆچۈز

سوڭۇت ھەم سەۋىر قىلدىم. ئۇلار ئاستا - ئاستا جىمىپ قالدى.

\* \* \*

سەن بىر قىزنى سۆيىشك ئۇنىڭغا كۆڭلۈڭنى ئىزهار قىل،  
ئۇ سېنى سۆيىش قەلبىگىنى بىر.

\* \* \*

سەن بىر قىزنىڭ قۇرۇپ قالغان كونا سۆگەت تۈۋىدە  
ئولتۇرۇپ ھەسرەتلەك كۆز يېشى قىلىۋاتقىنى كۆرگىنىڭدە،  
ئۇنىڭ نېمە ئۈچۈن بۇنچە ئازابلىنىۋاتقانلىقىنى سورىما، پەقت  
تەسىللى بەرسەڭلا بولدى.

\* \* \*

قىزلار ھاياتلىقىنىڭ چىرىغى. بىز شۇ چىrag ئورىنىڭ  
ئەتراپىدا ئۇلار ئۈچۈن ناخشا ئىيتىمىز.

\* \* \*

زەھەرلىك يىلاننىڭ بېشىنى تۇتساڭ، ئۇ سېنى چېقىپ  
ئۆلتۈرىدۇ؛ مۇناپىقلارنى دوست تۇتساڭ، ئۇلار سېنى رەسۋا  
قىلىدۇ.

\* \* \*

ئەقىللىق ئادەم يالىتىراپ تۇرغان شەمشەرگە ئوخشايدۇ. ئۇ ئانا  
بۈرتى ۋە ئانا ۋەتىنى ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلاشتىن قورقمايدۇ.

\* \* \*

ئۈلۈغ دەريالار زېمىننىڭ ئاھۇ زارىنى ھەم خۇشاللىقىنى  
بىپىيان دۇنياغا ناخشا قىلىپ چاچىدۇ.

\* \* \*

راھمت جاپادىن سورىدى:

— سېنىڭ ئىگەڭ كىم؟

— مېنىڭ ئىگەم كەمبىغۇل، — دەپ جاۋاب قايتۇردى جاپا.

\* \* \*

سەن ئۆز ۋەتىنىڭنى قىزغىن سۆيىگەن چېغىڭدا، ئانا خەلقنىڭ  
ئالدىدا ئۈلۈغ ھېسابلىنىسىن.

\* \* \*

چۆل - جەزىرىدىكى قۇرۇپ كەتكەن قېرى توغراق ئۆزى  
ئۆسکەن يەرنىڭ ئۆزىنىڭ ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ.

\* \* \*

مەن ياراتقان بایلىقىمنى ئۆز قولۇمدا توتۇپ قالالىمغا نالىقىم  
ئۈچۈن، دۇنيانىڭ ئىززەت ھۆرمىتىدىن مەھرۇم قالدىم.

\* \* \*

زېمىننى قۇم باستى.

ئېھ زېمن ئانا، غەزەپلىك بورىنىڭ بىلەن تاشقىنلىق

دەريالىرىڭنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، ئۇ رەزىل قۇملارنى ئۆز ماكانىغا سۈرگۈن ئىيلە. بىز بالىلار خاتىرجەملەك ناخشىسىنى ياشىرتىپ، بەخت قدىسىرىنى شادلىنىايلى.

\* \* \*

مەن «سەن» ياكى سەن «مەن» بولۇپ قېلىشنى ئاززو قىلمايمەن. سەنمۇ ئۆز ئورنۇڭدا تۇر، مەنمۇ ھەم شۇنداق ئۆزۈم بولۇۋېرى.

\* \* \*

دۇنيادا ھېچ كىشىنى ئۆزۈمەك چۈشىنەيمەن ھەم باشقىلارمۇ مېنى ئۆزىدەك بىلمەيدۇ.

\* \* \*

سەن دۇنيادا ئۆزۈڭكىلا ئوخشايسەن، ھەرگىزمۇ باشقىلارغا ئوخشادىپ قالمايسەن.

\* \* \*

تۈنۈگۈن بىزنىڭ ئائىلگە خوشاللىق ئاتا قىلغان بىر قۇشنى بۈگۈن بۇ يېزىدا قايتا ئۇچراتىم. بۇ قوش ماڭا قاراپ ئەملىك كۆز يېشى قىلدى ھەم ئۇچۇپ كېلىپ مۇرەمگە قونۇپ سايراشقا باشلىدىم. مەن ئۇنىڭ قىرقىلغان بەي - قاناتلىرىنى سىلىدىم. ئۇ مۇرەمدىن پەسکە ئۇچۇپ چۈشۈپ، يۈمران ئۆسکەن مايسىلار ئارسىدا كۆز يۈمىدى. مەن ئۇنىڭغا ئۇزاق قاراپ تۇردۇم، ئۇ ئويغانمىدى. مەن ئۇنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىنى بىلدىم. ئۇنىڭ تېنى

شۇنداق چىرايلىق ئىدى. مەن ئۇنى قىزىلىگۈل ئۇنگەن تۈپرەقىا دەپنە قىلىدىم. باھارمۇ كەلدى، ئۇنىڭ يەرلىكىدىن گۈل ئۇندى. مەن ئۇ گۈلنى ئۆزۈۋالدىم ھەم كۆزۈمگە دائم چېلىقىپ تۈرىدىغان دېرىزەمىدىكى لۇڭقامغا سېلىپ قويدۇم.

\* \* \*

مەن سەور - قامەتلىك بىر قىز بىلەن تونۇشقاندا، كۈن ئۇپۇق سىزىقىدا يېلىنجاپ تۇراتتى. مەن ئۇ قىز بىلەن مۇھەببەت توغرىسىدا پاراڭلاشقاندا، ئۇپۇقتا تولۇشتاي بىزگە ھەمراھ بولدى. بىز كىچىك چىرااغنى، تىپتىنج دەريя ساھىلىنى، ئاسماڭا بوي تارقان ئارچا دەرەخلىرىنىڭ تۈندىكى جىمجىت قىياپتىنى، ھېيەتلىك تاغلارنىڭ سۈرلۈكلىكىنى، ئۆز وۇندىن - ئۆز وۇنغا سوزۇلغان توپلىق يولنى، سۈكۈت ناخشىسىنى ئېتىپ ئۆزىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ئىپادىلەۋاتقان غېرىپ كۆلنى، ئۆزاق تارىخنىڭ ئىزناالىرى بار مىڭلەپ مەدەنئىيەت ئىزلىرى كۆمۈلۈپ قالغان چۈل - جەزىرى، مەزلۇم قۇملارنى سېيلە قىلدۇق. مېنىڭ سۆيگىننىڭ بولغان سۆيگۈم تېخىمۇ كۈچەيدى، ئېتقادىم تېخىمۇ مۇستەھكەملەندى، ئىشەنچىم تېخىمۇ ئاشتى. بىز بىرلىكتە ئارزو - ئارمانلىرىمىز توغرىسىدا مۇڭداشتۇق. ئۇ سۈبەپىدىن كېيىنكى قوياشتىك ئوماققىنە كۈلدى. مەن ئۇنى باغرىمغا باستىم.

\* \* \*

سەن ھۆكۈمران، مەن پۇقرا. مەنمۇ ھۆكۈمران بولىمەن، سەنمۇ پۇقرا بولىسىن. پۇل، مەنسىپ، شان - شۆھرەت دېگەن نەرسە ھەرگىزمۇ بىر ئادەمنىڭ قولىدا تۈرمائىدۇ.

\* \* \*

نىيىتى بۇزۇق، قارا كۆڭۈل ئادەملەر ئۆز ھاياتى ۋە باشقىلارنىڭ ھاياتىغا چاقچاق قىلىدۇ.

\* \* \*

ئۇ دەريانىڭ ئۇ ساھىلى بىلەن يولغا چىقتى، مەن دەريانىڭ بۇ ساھىلى بىلەن سەپەرگە ئاتلاندىم. مەن ناخشا ئېيتىشقا باشلىدىم، ئۆمۈ ناخشا ئېيتىشقا باشلىدى، دەريامۇ ناخشا ئېيتتى. بىز بىرلىكتە ناخشا ئېيتىپ دەرياغا جۆر بولدۇق. بىز داغدام قەددەم بىلەن كېتىۋاتىمىز، يولىمىز قىسقارماقتا ئىدى. بىز ئاخىرى مەنزىلگە يېتىپ باردۇق. دەريامۇ ئۇ يەرگە باغرىنى ياقتى. بىزمۇ ئۇ يەرگە ئۆزىمىزنى ئاتتۇق، ئۇ بىز ئارزو قىلغان كۆل.

\* \* \*

بەخت — قېچىپ يۈرگەن قىز. بىز ئۇنىڭ ۋەسلىگە يېتىش ئۈچۈن ئۆمۈچۈك تورىدەك چىغىر يوللارنى بېسىپ ئۆتىمىز.

\* \* \*

ئەي ساھىبجامال قىز. مەن ئۆلۈم ئالدىدا تۈرۈپمۇ سېنى قىزغىنلىقا تولغان يۈرىكىم بىلەن چاقرىۋاتىمن. مەن سېنى ھەۋۋا ئانامنىڭ باغچىسىدا كۆرگەن. كەل ئەزىزىم، بىز كەلگۈسىمىز ھەققىدە پىكىرلىشىلە.

\* \* \*

تەكلىماكان گويا بىر تولۇن ئاي. بۇ ئالىمده مەندىن بۆلەك  
ھېچ كىشى ئۇنىڭ سۆيگىنى بولالمايدۇ.

\* \* \*

قۇياش ئۆزىنىڭ پاساھەتلىك نۇرلىرىنى ئۆپۈقتا ئۆزۈپ  
يۈرگەن بۆلۈتلارنىڭ توسوۋېلىشىنى خالىمايدۇ.

\* \* \*

سەپەرگە ئاتلاندۇق ئانا. سەن بىزنى ئىشىكىنىڭ سىرتىغا  
چىقىپ ئۆزىتىپ، بىزنىڭ ساق - سالامەت قايتىپ كېلىشىمىزنى  
تىلىگىن.

سەپەرگە ئاتلاندۇق ئانا. مۇشكۇلات داؤانلىرىنى ئارقىمىزدا  
قالدۇرۇپ، گېگانت سۇمۇرۇغىدەك قانات قېقىپ ئۈچۈۋاتىمىز. بىز  
ئاشۇنداق غېرەت - شىجائەت تۈلپارىغا منگەن باتۇرلار. بىز بەخت  
ئۈچۈن، غالىبىيەت ئۈچۈن ئۈچىمىز.  
سەپەرگە ئاتلاندۇق ئانا. بىز ھامان غەلبە بىلەن قايتىپ  
كېلىمىز. سەن بىزنى ئىشىكىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ كۈتۈۋال، بىز  
سېنىڭ باغرىڭدا بەخت قۇچايلى.

\* \* \*

ئۆيقوسىرىغان يۈرەكلەر ئۆلگەن يۈرەكلەردۇر.

\* \* \*

كېتىۋاتىمن. ئارمان ئىزدەپ يىرافقىلارغا، چۆل - جىزىرىلەرگە كېتىۋاتىمن. كەچ كۈزىنىڭ بىرىدە بىر شەھەرگە يېتىپ كەلدىم. بۇ شەھەر ھەقىقتە يوقالغان شەھەر ئىدى. مەن مەرمەر تاشلىق مۇنارلارغا مەست بولۇپ خېلى ئۇزاق يول يۈرۈدۈم. بىر رەستىنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، بىر دەرۋىشنىڭ مەسچىت تېمىغا يۆلىنىپ تۈرۈپ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدىم: «دۇستۇڭغا ئۆلمىس مۇھەببىتىڭ بولسۇن. دۇشمەننىڭە ئۆلمىس نەپرەتىڭ بولسۇن. خۇدا شۇنداق دېگەن. دوست بىلەن دۇشمەننىڭ چىڭىرسىنى ئايىرش كېرەك.» تار يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ئادەملەر ئۇنىڭغا پۇل - مال تاشلىدى. ئۇ بۇ دۇنياغا كۆز قىرىنىمۇ سېلىپ قويىمىدى. ئۇ بۇ زېمىنغا تىلەمچىلىك قىلغىلى كەلمىگەندى.

\* \* \*

ساختىلىقىنىڭ چىنلىققا ئايلىنىشى مۇمكىن بولمىغىنىدەك، ئىككى يۈزلىمچىنىڭ ھەقىقىي ئادەمگە ئايلىنىشى مۇمكىن ئەمەس.

\* \* \*

قاقاقلاب كۈلۈۋاتىسىن قەدىرىلىكىم، سېنىڭ نېمىگە شۇنچە شادىلىنىپ كۈلۈۋاتقانلىقىنىڭنى بىلەمدىم. سەن بۈلبۈل خەندان ئۇرغاندەك، قارلىغاج سايرىغاندەك كۈلۈۋاتىسىن. زېمىن، دەل - دەرەخ، گۈل - گىياھلار سېنىڭ نېمىگە بۇنچە شادىلىنىۋاتقانلىقىنىڭنى مەندىن سورىدى. مەن ئۇلارغا نېمىدەپ جاۋاب بېرەي؟!

\* \* \*

سەن قۇللىۇقنىڭ رەزىللىكىنى بىلگەندە، ئۆزۈڭ ھەققىدە  
ئويلاڭىن.

\* \* \*

بۇ دۇنياغا ھەققىي ياشاش ئۈچۈن تۇغۇلغان ئادەم ھەققانىيەت  
 يولىدا پىداكار ئادەمدۇر.

\* \* \*

مەن بىر قىزنى سوئىوش ئۈچۈن ياخشى كۆرمىيمەن، پەقدمت  
بىرگە ياشاش ئۈچۈن ئۇنى سوئىيمەن.

\* \* \*

تىل - ھاقارەتنىڭ توزانلىرى ئاستىدا كۆمۈلۈپ قالغان ئادەم  
ئۆزىنىڭ ئەقلىسىزلىكىنى بىلەلمىيۋاتقان ئادەمدۇر.

\* \* \*

مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرسىدا دۇنيانىڭ ھەققىي  
ماھىيىتىنى تونۇپ يەتتىم.

\* \* \*

ئىشەك كېچە - كۈندۈز خۇدادىن مۇڭگۈز تىلەرمىش، بۇغا  
ئۆزىنىڭ دەرەخ شاخلىرىدەك مۇڭگۈزىدىن بىزازمىش.

\* \* \*

خۇدا مېنى باي قىلىپ يارىتىۋىدى، مەن كىشىلەرگە بىر پارچە  
نامە سەدقە بىرمىدىم.  
خۇدا مەندىن بايلىقنى تارتىۋىلىپ، گاداي قىلىپ قويۇۋىدى،  
باشقىلار ماڭا ئاش - نان ھەدىيە قىلدى.

## سۆيگۈ تىۋىشلىرى

بەخت ئىچىدىكى بەختسىزلىك ئەڭ چوڭ بەختسىزلىكتۇر.

\* \* \*

هایات يوللىرىنىڭ ياشلىق گۈلىستانىغا قەدەم تەشرىپ قىلدىم، ھېسسىياتىم گۈلدەك پورەكلىدى. مەن كۈنلەرنىڭ بىرىدە يېشىللەرقا پۇركەلگەن ئەگىرى - توقاي دالىدا كېتىۋېتىپ، قەدىمكى توغراقزارلىققا كەلگەندە بىر قىزنى سۆيدۈم. ئۇ پەرشتىلەرەك گۈزەل بولۇپ، لەۋەلىرى قوقاسقا، چىھەرى قاشتىۋىشقا ئوخشايتتى. مەن ئۇنىڭخا بولغان سۆيگۈمنى بىلدۈرۈش ئۆچۈن ھېيۋەتلەك داچا، مەرمەردىن ساراي، شەمشادتىن چاھارباغ بىنا قىلدىم، ئۆستۈۋىشغا ئالتوندىن تاج، نازۇك بارماقلەرىگە ئالماستىن ئوزۇك سالدىم. ئەپسۇس ئۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە كۆزۈمىدىن غايىب بولدى. مەن ئۇنى ئىزدەپ سەپەرگە ئاتلاندىم. غېرىبلارچە يول يۈرۈپ، بىر ئارامگاھقا كېلىپ قاپتىمەن، ئەندە شۇ چاغدila ساقىلىمنىڭ تىزىمغا چۈشكەنلىكىنى بىلدىم. مەن بۇ قىسىقىغىنا هایاتتا بىر قىز ئۆچۈن شۇنچە بەدل تۆلەشنىڭ تولىمۇ ئەخممەقلق ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم.

\* \* \*

چىرايلىق قىزنىڭ بەختسىزلىككە يولۇقۇشى ئۇنىڭ هایاتنىڭ نابۇت بولغانلىقى ئەممەس.

\* \* \*

ئەرلەر ئەقلەدىن ئازغان، هوشىنى يوقاتقان چاغدا، ياشىنىپ  
قالغان مەزلۇملارنىمۇ «پەرشىتم» دەپ چاقرىدۇ.

\* \* \*

تەڭرى ئاياللارنىڭ گۈزەللىكىنى تەبىئەتنىڭ گۈزەللىكىگە  
تەقلىد قىلىپ ياراتتى.

\* \* \*

بىر ئەما كىشى بىر بېجىرمى كىشى بىلەن سەندەل دەرىخىنىڭ  
ئاستىدا سۆھىبەتلىشىپ قالدى.  
— سىز بۇركۇت بولۇشنى خالامسىز، — دەپ سورىدى ئەما  
كىشى بېجىرمى ئادەمدىن.  
ئۇ ئويلانمايلا:

— ياق، — دەپ جاۋاب بەردى. ھېلىقى ئەما كىشى ئۇنىڭ  
جاۋابىغا ھەيران قالدى بولغا يىنه سورىدى:  
— نېمىشقا كۆكتە پەرۋاز قىلىشنى خالمايسىز؟  
بېجىرمى كىشى ئاخىر سۆزلەشكە مەجبۇر بولدى:  
— مەن پەرۋاز قىلىپ ئۇچىدىغان بۇركۇت بولۇشنى ئەممەس،  
ئانا زېمىننى قۇچاقلاب تۈرۈپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەقىدە ھەم مۇھىبىت  
بېرىدىغان ئەزىمەت بولۇشنى خالايمەن.

\* \* \*

سەندەل بازغان بولغىنىدا ئۆمۈرۈايدىت سۈكۈت ئىچىدە ئۆتكەن

بولاتقى، چۈنكى ئۇ ئازابىنىڭ دەردىنى تولىمۇ تارتقانىدى.

\* \* \*

سەن قانىي ھاياتلىقنىڭ ىېنېرگىيەسى دەيسەن، مەن  
مۇھەببەت ۋە ئېتىقادنى ھاياتنىڭ يېقىلغۇسى دەيمەن.

\* \* \*

سەن ئېيتىدىغان ناخشاك ئۆزۈڭنى خۇش ئېيتىدىغان ناخشا،  
مېنىڭ ئېيتىدىغان ناخشام زېمىننى خۇش قىلىدىغان ناخشا.

\* \* \*

بىر ئادەمنىڭ كەمتهرلىكى ئۇنىڭ ئۇلۇغلو قىدۇر.

\* \* \*

ئېھ شامال، سەن نجاسەت ئەخلمەتلەرنى يېراقلارغا سۈرگۈن  
قىلىدىغان بول! بوران بولۇش ئۈچۈن تىرىش.

\* \* \*

تەخسىكەشلەر: «رېئاللىقتا ياشاشنىڭ بىردىنبىر يولى  
مەككارلىك، ھېيلىگەرلىك ئىكەن» دەپ ئۆز ئىختىيارى بىلەن بۇ  
يولغا قەدەم ئالدى.

\* \* \*

مېنىڭ ئېتىقاد قىلىدىغىنىم ئاسمان - زېمىندۇر، ئاسمان -

زېمن تەڭرىدۇر.

مېنىڭ ئىتقاد قىلىدىغىنىم مۇھىبىت ۋە ھەققىتتۇر،  
مۇھىبىت ۋە ھەققىت تەڭرىدۇر.  
مېنىڭ ئىتقاد قىلىدىغىنىم گۈزەللىك ۋە پاكلىقتۇر،  
گۈزەللىك ۋە پاكلىق تەڭرىدۇر.

\* \* \*

ساراڭلارچە قىزغىنلىق ئەخىمەقلېقىتۇر.

\* \* \*

سەن دۇنيانىڭ تېشىدا تۇرۇپ دوست ۋە دۇشىمەنلىرىڭنى پەرق  
قىلالمايسىن، ئۇلارنى ئايىرماقچى بولساڭ دۇنيانىڭ ئىچىگە  
كىرىشىش كېرەك.

\* \* \*

مۇھىبىت بىر تۈپ دەرەخ.

مۇھىبىت — سەر خىل ئېچىلغان گۈل.

مۇھىبىت — مۇقدىدەس ناخشا.

مۇھىبىت — ئازابلىق يۈرەكتىڭ قايغۇسى، ئارمانسىز  
قەلبىنىڭ شادىلقى.

مۇھىبىت — تۇننىڭ چىرىغى، كۈندۈزنىڭ ساباسى.

مۇھىبىت — كۆكتىكى شۇڭقار، سۇدىكى يەلكەن.

مۇھىبىت — قاراڭغۇ زىنداندا يېنسىپ تۇرغان شام.

مۇھىبىت — ئاشقى - مەشۇقلار ئوتتۇرسىدىكى ماگنىت.

مۇھىبىت — زېمن . . .

مۇھەببەت — سەن ھەم مەن.

\* \* \*

سەن دائىم باشقىلارنىڭ چىرايدىكى تەبەسىمۇدىن  
ھۆزۈرلىنىسىن، ئەمما كىشىلەر سېنىڭ چەھرىڭدىن ھۆزۈر  
تاپىدىغان تەبەسىمۇنى كۆرمىدى.

\* \* \*

ئېگىز ئۆسکەن غوللۇق بىر دەرەخنىڭ بىر تال يوپۇرمىقى  
يەرگە چۈشۈپ كەتتى. دەرەخ بۇ بىر تال يوپۇرمىقىغا قاراپ مۇنداق  
دېدى:

— كۆيۈمچان مېھربان، ساداقەتمەن بولغان بولساڭ،  
جېنىڭدىن ئايىرلىمىغان بولاتنىڭ.  
شۇ چاعدا بىر كالا ئۇنى دەرەحالا يەۋەتتى - دە، ئېگىز دەرەخكە  
قاراپ مىنندىدارلىق بىلەن كۆلۈپ قويىدى.

\* \* \*

بىز ئىزدەۋاتقان بارلىق خۇشاللىقىمىزنىڭ يىلتىزى كۆرەش،  
ئويغاق ناخشا، شاۋقۇنلۇق سادا.

\* \* \*

ئەگەر گۈللەر ھۆپىيە ئېچىلغان چاھار باغقا كىرىپ قالساڭ،  
گۈللەرنى بەھۆزۈر پۇرغىن، ئۇتقاشتەڭ بىرگەلىرىنى  
كۆزلىرىڭگە، يۈزلىرىڭگە سۈرتىكىن، ئەمما ئۆزىمىگىن. ئەگەر  
ئۆزۈپ سالساڭ باغۇن سېنى كەچۈرمىدۇ.

\* \* \*

— سەن نېمىنى چۈشىيسەن؟ — دەپ سورىدى تاغ چۆلدهرەپ  
ياتقان قۇملۇقتىن.

— مەن مېھرى - مۇھەببەتنى، ئەقىدىنى يوقلىۋاتقان ئىمان  
ئېتقادنى چۈشىيمەن.

\* \* \*

سەن ھەمىشە «مەن قاچانۇ ۋىسالغا يېتىرمەن» دەپ ھەسرەت  
چىكىسىن. ئېيتىپ باققىنا، ھەسرەت چېكىپ ۋىسالغا يەتكىلى  
بۇلامدۇ؟

\* \* \*

ئەتىگەندىكى قىزىل شەپق ھەۋۇ ئانامنىڭ چىراىلىق قىزلىرى  
بىلەن سىردىشىنى ئاززو قىلىدىكەن.

\* \* \*

دانىشمن بىر مەيخۇماردىن سورىدى:

— ھاراقنى نېمە ئۈچۈن ئىچىسىن؟

مەيخۇمار دانىشمنىڭ شۇنداق دېدى:

— بىر نېچىدىن كىشىلەرگە ئۆزۈمنى تونۇتۇش ئۈچۈن،  
ئىككىنچىدىن يۈرىكىمنى چوڭايىتىش ئۈچۈن، ئۆچىنچىدىن  
مەغۇلبىيەتلەرىمىنى، قايغۇ - ھەسرەتلەرىمىنى ئۇنتۇش ئۈچۈن  
ئىچىمەن.

مدس دانىشمننىڭ ئۆستۈپشىغا بىر رەت قارىغاندىن كېيىن،  
— سەن نېمە ئۈچۈن كىتاب قۇچاقلۇۋالدىڭ؟ — دەپ سورىدى.

دانىشىمن كۈلۈپ قويىدى، بىراق جاۋاب قايتۇرمىدى.  
مەسمۇ ئۇنىڭدىن جاۋاب كۆتمىلا ئۆز يولىغا كېتىپ قالدى.

\* \* \*

ۋىجدانى مېيىپ روھى ئۆلۈكلىر ھايات، مۇھىببەت، بەخت،  
ۋىسال، ۋىجدان توغرىسىدا ئېغىز ئاچسا، ماڭا بەكمۇ غەلىتە  
تۇيۇلدۇ.

\* \* \*

چىرايلق قوش لاچىننىڭ زەربىسىگە ئۇچراپ جېنىدىن جۇدا  
بولدى. كىشىلەر لاچىنى ماختىدى، ئەپسۇس ھېچكىم بۇ  
چىرايلق قوشنىڭ ھالىغا ئېچىنمىدى.

\* \* \*

ناكەس، ئىپلاس كىشىلەر دائىم ئۆلۈغлارغا توزاق قۇرۇشنى  
نىيدىت قىلىپ يۈرىدۇ.

\* \* \*

تۇتقۇن ئادەم ئۆزىگە ئەركىنلىك بىرگەن ئادەمنى مەڭگۇ  
سوّيىدۇ.

\* \* \*

ھايات ئاسماڭغا ئوخشايدۇ. ئاسمانىدىن قار - يامغۇر ياغقاندەك،  
ھەسەن - ھۆسەن پارلاپ قۇياش چىققاندەك، بۇلۇتلار پەيدا بولۇپ  
يىدە تارىغاندەك، ھاياتتىمۇ توت پەسىل ئالمىشىپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

ئېتىقادنى بوجۇشقا ئۇرۇنغان ئادەم ئەڭ قەبىھ ئادەمدۇر.

\* \* \*

مەن ھەق يولىدا كىشىلەرگە ھەقنى ۋە سەۋىرنى تەۋسىيە  
قىلىۋاتقان دوستلىرىمغا شۇنداق دېدىم:  
— ئېھ، سۇنماس چىنارلار، مەن سىلەرنىڭ مەڭگۈ ئاشۇنداق  
كۆكىرىپ، مەغۇر ياشىشىخلارنى ئۇمىد قىلىمەن.

\* \* \*

هایاتلىق — ئېچىلمىغان غۇنچە، توزۇپ كەتكەن گۈل؛  
هایاتلىق — چىرايلق بەخت ھەم ۋەيران بولغان تەخت.

\* \* \*

مەن زېمىندىكى ئادەملەرنى ھایاتنىڭ ئالىتە كۈنلۈك  
ئىكەنلىكىنى بىلىۋالسىكەن دەيمەن.

\* \* \*

ھایاتىمنىڭ كۆمۈلۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇنياغا مۇھىبىت  
بىلەن ئەقىدە قىلىمەن.

\* \* \*

تەڭرى شەيتاننى ئەقلىلىق قىلىپ ياراتتى، ئەمما ئۇنىڭدىن ئۇ  
ئەقلىلىق قىلىپ ياراتقان ئادەمنى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگەش دېمىدى.

سەن باشقىلاردىن ئەقىل ئۆگەنگىنىكى، ھەرگىز مۇ يول ئۆگەنەمە.  
يول ئۆگەنسەڭ، ئۇلار مېخىپ بولغان يولدا مېخىپ قالىسىن - دە،  
پېكىلىق يارىتالمايسەن.

\* \* \*

مەن دانىشىمەندىن سورىدەم:

— ئەي دانىشىمەن بەزى ئادەملەر غالبىلىقى بىلەن خار، بەزى  
ئادەملەر مەغلووبىيىتى بىلەن ئۆلۈغ. بۇ زادى نېمە ئۆچۈن؟  
دانىشىمەن مېنىڭ سوئالىمغا شۇنداق دەپ جاۋاب بەردى:  
— دۇنيادا ئىككى خىل ئادەم مەۋجۇت، بىر خىلىدىكىسى  
ئۆزىگە تېكىشلىك بولمىغان نەرسىنى مەجبۇرىي بۇلايدۇ،  
كۆرۈنۈشتە غالىب كۆرۈنگىنى بىلەن ماھىيىتتە ئۇ دۇنيادىكى ئەڭ  
رەزىل ئادەملەردۈر؛ يەنە بىر خىلىدىكىسى ئۆزىگە تېكىشلىك  
نەرسىنى باشقىلارغا ئۆتۈنۈپ بىردىغان ئالىيجاناب ئادەملەردۈر.

\* \* \*

يۈر ئامرقىم، بىز گۈللەر پورەكلەپ ئېچىلغان، بۇلباوللار  
خەندان ئۇرۇپ سايراۋاتقان چىمەتلەككەردىكى ئەركىنلىك،  
ھۆرلۈكىنىڭ گۈزەل كۈيلىرىگە جۈر بولايلى.

\* \* \*

ھەقىقەت گۈلى مەڭگۈ توزۇمايدۇ، توزۇپ كەتكەن ھەقىقت  
ھەقىقت بولالمايدۇ.

\* \* \*

مەن تەڭرى ھېكمەتلەرنىڭ سېھىي كۈچىدىن بارلىق ئازابلىرىمنى ئۇنتۇيمەن. چۈنكى، بۇ ھېكمەتلەر قەلبىلەرنى خاتىر جەم قىلىپ دىللارغا يورۇقلۇق بېرىدۇ.

\* \* \*

مەن سېنىڭ قولۇڭ ئەمەس. سەن مېنىڭ قولۇم ئەمەس. سەنمۇ ماڭا يېقىنلاشما، مەنمۇ ساڭا قىزىقماي. بىز ياخشىسى ئۆز تەقدىرىمىزنى ئۆزىمiz بەلگىلەيلى.

\* \* \*

مەن ئۇنىڭ بىلەن تۈنجى رەت كۆرۈشكەندە ئۇ تېخى كىچىك ئىدى. تەقدىرنىڭ چاقچاقلىرى بىزنى بىر - بىرىمىزدىن ئايىر بۇھتى. ئارىدىن نەچە باهار ئۆتۈپ كەتتى، ئۇنىڭ بىلەن يەنە قايتا ئۇچرىشىپ قالدىم، ئۆمۈ ماڭا ئوخشاش قېرىپ كېتىپتۇ. ئۇ ماڭا چىرايىلىق ۋاقتىدىكى ئوماق كۆزلىرى بىلەن يېقىملەق قارىدى. مەنمۇ ئۇنىڭغا مۇلايم باقتىم. بىز گۆدەكلىكتە ئات ئېتىپ ئوينىغان قېرى دوڭىغۇ سۆگەت سايىسغا كېلىپ ئولتۇرۇپ، تۈنۈگۈندىن بۈگۈنگىچە بولغان ھايات كىتابىنى ئۆزاق ۋاراقلىدۇق. ئۇ مۇلايم كۆلدى، ئۇنىڭ كۆلکىسىدىن ھاياتىدا بىر قېتىممو كۆلۈپ باقمىغانلىقىنى بىلدىم. مەنمۇ كۆلدۈم. ئۇ مېنىڭ كۆلکەمگە قاراپ بىر نېمىنى سەزگەندەك بولدى - دە، قولىقىمغا «مۇھىبىت قېرىمايدىكەن» دەپ شىۋىرلىدى.

\* \* \*

چەت، ياقا - يۇرتىلاردا سەرگىردار بولۇپ يۇرگەن بىر ئادەم  
دائىم «يەنلا ئۆز ۋەتن دېگەن ئۈلۈغ ئىكەن» دەيدىكەن.  
دېمەكچىمەنكى، دۇنيادا ئۆزىنىڭ ۋەتىنىدىن ئۈلۈغ تۈتىيا بولمىسا  
كېرەك.

\* \* \*

سەن مۇھىبىت ناخشىسىنى يېقىمىلىق ئېيتىسىن. مەن  
ناخشاڭىنى سۈكۈتتا تۇرۇپ ئاثلايمەن، لېكىن سەن مۇھىبىت  
ناخشىسى ئېيتقان بىلەن يەنلا تەنھالىقنى سۆيىسىن، يېنىڭدا يەن  
بىرسىنىڭ ناخشاڭغا جور بولۇشىغا يول قويىمايسىن.  
سەن دائىم بۇ دۇنياغا يالغۇز تۇغۇلدۇم، ئەمدى بۇ دۇنيادىن  
يالغۇز كەتسەم، دەيسەن. يېگانە گۈل بولۇشنى خالايسەن.  
سەن دائىم قىرغاققا تۇرۇپ دېڭىزدىكى قولواق ئۈستىدە  
شاد - خۇرام ئوبىناۋاتقان ئاشقى - مەشۇقلارغا ھەۋەس قىلىسەن،  
ئەمما ئۆزۈڭ ئاشۇ قولواققا چۈشۈشكە جۈرەت قىلالمايسەن.  
سەن دېڭىزغا چۈشكەن، دولقۇنلار سېنى چېنىقتۇرىدۇ.  
دېڭىزنىڭ شاۋقۇنى سېنى غەپلەتتىن ئوېغىتىدۇ.  
مۇشۇنداق قىلالساڭ ئارمانغا يېتەلەيسەن، ھاياتنىڭ پەيزىنى  
سۈرەلەيسەن.

\* \* \*

كېچىنىڭ ۋەھىملىك تىۋىشلىرىدىن قورقۇپ كەتمە، قۇلاق  
سېلىپ ئاثلايدىغان، زەن سېلىپ قارايدىغان بولساڭ ئەڭ  
ۋەھىملىك تىۋىش كۈندۈزدە، چۈنكى زالىملار، مۇناپىقلار كىچىسى

ئۇخلىغان بىلەن كۈندۈزدە ئۇخلىمايدۇ.

\* \* \*

مەن قوڭۇر تۇپراقتىن سورىدىم:

— ئېي قوڭۇر تۇپراق سەن زادى كىمگە مەنسۇپ؟ ئۇ بىر  
پەس خىيالغا پانقاندىن كېيىن، ماڭا قاراپ شۇنداق دېدى:  
— مەن كىم باتۇر ھەم ئەقللىق بولسا شۇنىڭغا مەنسۇپ.

\* \* \*

قۇرتقا ئايلىنىپ كەتكەن ئادەم ئۆزىنىڭ تەقدىرىنى باشقىلارنىڭ  
 قولغا تۇتقۇزۇپ قويغان ئادەمدۇر.

\* \* \*

ئۇرمانلارنىڭ كۆي - ناۋاللىرى ئۇلارنىڭ غەزەپ -  
چۈقانلىرىدۇر.  
بىر توب دەرەخ — بىر ئادەم.

\* \* \*

دېڭىز شاۋقۇنى تېخى ھېچكىم ئېيتىپ باقمىغان چاقرىرق  
ناخشىسى، دېڭىز شاۋقۇنى تېخى ھېچ كىشى كۆرۈپ باقمىغان غەزەپ  
ۋە چۈقان.

\* \* \*

هایاتىمنىڭ ئەڭ كۈزەل، ئەڭ شېرىن، ئەڭ بەختلىك ۋە ئەڭ  
غۇبارسىز چاغلىرى مېنىڭ ئىمان گۈلنى پۇرۇغان ئائىلەمە ئېتىقاد

چىرىغىنى ياندۇرۇپ، پاكلق ناخىسى ياخراشقان ئاشۇ شېرىن  
منۇتلاردۇر.

\* \* \*

قوشلار ئۇۋا سالمايدىغان دەرەخ ئىنسانلارغا مۇھىبىت  
بېرەلمەيدىغان ئادەمگە ئوخشайдۇ.

\* \* \*

بىز ئەقىلگە كەلگەندە مۇھىبىتىمىزنىڭ پۇتكۈل ئىنسانىيەتكە  
خاس ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىمىز.

\* \* \*

يۈكسەك ئېتقىقادقا ئىگە ئادەم ئەڭ ئولۇغ ئادەمدۇر، چۈنكى  
ئۇ ئۆزىنى ئۆزى قوغدىپالايدۇ.

\* \* \*

مەن ئۆزۈم سۆيىگەن قىزنى مەڭگۈ سەت دېمەيمەن، چۈنكى ئۆمۈ  
مېنى سۆيىدۇ ئەمەسمۇ!

\* \* \*

قوياش بۇلۇت ئىچىدە قالسىمۇ، ئۆز قۇدرىتىنى نامايان  
قىلىۋېرىدۇ.

\* \* \*

مەن پەقەت رىزقىمغا چاڭ سېلىۋاتقان ھەم توپا چېچىۋاتقان

ئادەمگە ئۆز نەپرىتىمنى يوشۇرۇپ قالالمايمەن.

\* \* \*

ئىي تېتقايدىم، سېنىڭ كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان كۈلكەڭ  
مېنىڭ بەختلىك ھاياتىمنىڭ يېقىلغۇسى.

\* \* \*

بىراق سەپەردىن قايتىپ كەلگەن بۇركۇت قار - مۇز بىلەن  
قاپلanguان شۇۋىرغانلىق ماكاننى كۆرۈپ شۇنداق دېدى:  
— قېنى مېنىڭ زۇمرەت زېمىننىم، قېنى مېنىڭ گۈلدەك  
ۋەتىننىم، قېنى مېنىڭ چىرايلىق ئۇۋام.

\* \* \*

ئادەم ئىككى خىل بولىدۇ: بىرى تو مۇزدا مۇزلايدۇ، يەنە بىرى  
قارا قىشتا ئىسسىيدۇ.

\* \* \*

كۆزۈڭ ھەقىقتى كۆرسۇن، تىلىڭ ھەقىقتى سۆزلىسۇن،  
بىراۋ كۆزۈڭنى ئۇيۇۋېتەلمىدۇ ياكى تىلىڭنى كېسۋېتەلمىدۇ.

\* \* \*

خۇدا ماڭا: «سەن ھەقىقت يولىدىن ئېزىپ كەتمە» دەپ  
نەسەھەت قىلدى.

\* \* \*

روھىيىتى باي ئادەم باشقا كىشىلەرنىڭ ئۆزىگە ئىچ  
ئاغرىتىشىغا مۇھتاج ئەمەس، چۈنكى ئۇلار ئاجىزلىق توننى كېيىپ  
باققان ئەمەس.

\* \* \*

مېنى يۈرىكىنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن ھۆرمەتلەيدىغان ۋە  
بارلىقىنى مېنىڭ بۈگۈنۈم ۋە ھەتم ئۈچۈن بېغىشلىغان ئادەم پەقەت  
مېنىڭ ئاتا - ئانام، قېرىندىشىم ھەم ئايالىم.

\* \* \*

ئانا — خۇدانىڭ ئەڭ يېقىن بەندىسى.

\* \* \*

ئۆزىنى قوغداشنى بىلگەن ئادەم ئالدىراپ ھالاك بولمايدۇ.

\* \* \*

من ئۆزۈمنىڭ سۆيىگەن ئادىمىم ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ  
ھەققىتىمنى ئاشكارىلايمەن، ئۇ بولسىمۇ مېنىڭ يوشۇرۇن ئېيتقان  
ناخشام.

\* \* \*

قۇرۇغان دېڭىز دائم سۇ چۈشەيدۇ.

\* \* \*

سەن «بۈگۈن»نى قولدىن بېرىپ قويۇپ ياش تۆكۈۋاتىسىن،  
ياش تۆكۈشنىڭ ئۆزى «ئەتە» نىمۇ قولدىن بېرىپ قويغانلىق.

\* \* \*

مۇبادا يۈلتۈز ئۆز ئەركىسىنى نامايان قىلالىسا، بۇ ئۇنىڭ  
ئۆچۈن ئەڭ چوڭ يوقىتىش.

\* \* \*

ئى ئۆلۈغ دەريя، لەرزان دولقۇنلىرىڭغا مەستخۇش بولغان  
شايرنىڭ ناخشىسىنى يىراق - يىراقلارغا ئېلىپ كەتكىن. ئۇ  
قاغىچىراپ كەتكىن گۈل - گىيادا ۋە دەل - دەرەخلەر بىلەن چوڭقۇر  
مۇھەببەتلەشىسۇن.

\* \* \*

تۈن يامغۇرلىرى ئۆزىنىڭ يېقىمىلىق ناخشىسى بىلەن مېنى  
شېرىن ئۆيقۇدۇن گۈيغىتىدۇ. مەن كۆزۈمنى ئېچىپ يامغۇرنىڭ  
تۆڭلۈكۈمىدىن ماڭا كۈلۈمىسىرەپ قاراۋاتقانلىقىنى كۆرمىدىن.

\* \* \*

مەن ناخشا ئېيتىسام باشقىلار قۇلاق سالىمىدى، يىخلىسام  
باشقىلار قاراپىمۇ قويىمىدى. ناخشام بىلەن غەم - قايغۇم خۇددى  
كەچكى گۈگۈمىدەك قەلبىمىدە سۈكۈتكە چۆمىدى.

\* \* \*

قەلەندر بىر ئۆمۈر تىلەپ يەيدۇ،  
ئالىم بىر ئۆمۈر ئىزدەپ يەيدۇ.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭنى باشقىلارنىڭ قەلبىدىن ئىزدىمەكچى بولساڭ،  
ئۇلارغا ئىمان ۋە ئېتىقادلىق قەلبىڭنى ئېچىپ بەر.

\* \* \*

ياز كۈندىكى يوپۇرماقلارنىڭ شىرىلداشلىرى قىزلارنىڭ  
شىۋىرلاشلىرىغا ئوخشات كېتىدۇ.  
كۈز كۈندىكى يوپۇرماقلارنىڭ شىۋىرلاشلىرى ئىگىسىز  
قالغان بالىلارنىڭ ھەسرەتلەك كۆز ياشلىرىغا ئوخشات كېتىدۇ.

\* \* \*

قىش كۈندىكى دەريا سۈكۈتكە چۆمگەن ھەقىقەتچىگە  
ئوخشادۇ، ياز كۈندىكى دەريا ئەركىنلىك ئۆچۈن ئىسىيان  
كۆتۈرگەن قەھرىمانغا ئوخشادۇ.

## ئۇچۇۋېرخلار قۇشلىرىم . . .

— ئېھ، قىش قۇشلىرى، سىلەر دائىم باهارنى سېخىنامىسىلەر؟ — ئۇلار بىر - بىرگە قاراپ كۈلۈشتى، چۈنكى ئۇلار باهارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلەمەيتتى.

\* \* \*

دەريя دولقۇنى ئۆز ساھىلىدىكى يۇمران قىياقلارنىمۇ ئۆزى بىلەن بىرگە ناخشا ئېيتىشقا چاقىرىدۇ.

\* \* \*

من مەڭگۈتاشتىن بىر چاغلاردىكى سىماسىمنى كۆردۈم. لېكىن، بۈگۈنكى سىياقىم تاشلاردىكى غالىب سىماسىمغا ئەسلا ئوخشاشمايتتى.

\* \* \*

قولۇمدا چىrag، قاراڭخۇدا قالدىمغۇ بىراق.

\* \* \*

بىچارە ئادەملەر بىزگە ساختلىق بىلەن خۇشامەت قىلىدۇ. بىز ئۇلارنىڭ تەسىرلىك ناخشىسىدىن ھۆزۈرلانغان چېغىمىزدا، ئۇلار ئۆز ماهىيەتنى ئاشكارلايدۇ.

\* \* \*

بىز ھەممىمىز بەخت ئۈچۈن كۈرەش قىلىمىز، بىراق  
بەختنىڭ ئالدىمىزدىن شامالدەك ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى سەزمەي  
قالىمىز.

\* \* \*

بۇركۇتكە پەرۋا قىلىپ كەتمىيدىغان قۇشنىڭ قەلبىدە جاسارەت  
ئۇرغۇپ تۈردىو.

\* \* \*

بىز سەپەرگە ماڭغان كارۋانلار، بىراق بىر مەنزىلگە قاراپ  
كېتىۋاتىمىز. كېلىڭلار قېرنىداشلىرىم بىز بىر نىيەت بىر مەقسىتتە  
ئۇ مەنزىلگە يېتىپ بارايلى.

\* \* \*

دېڭىز — كىتنى يۇتۇۋېتىشنى ئويلايدۇ، كىت بولسا دېڭىزنىڭ  
دولقۇنلىرىنى يۇتۇۋېتىشنى خىال قىلىدۇ.

\* \* \*

يىراقتىكى مەين شامال، يىراقتىكى دەريя شاۋقۇنى،  
يىراقتىكى دېڭىز دولقۇنى... بۇلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ قەلبىم.

\* \* \*

كۈندۈز كۆزۈمگە فاراڭغۇ بولۇپ كۆرۈندى.

كۆزۈمنى يۇمۇپ ئاچتىم، ئاياللارنىڭ كېيىمىنى كېيىۋالغان  
بىر ئادەم تۇراتتى.

مەن كۆزۈمنى يۇمۇپ يەندە ئاچتىم. ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزىدىن  
ھەست، لەۋلەرىدىن قان تاماتى.

كۆزۈمنى يۇمۇپ ئاچتىم، ئۇ ئادەم زەھەرلىك يىلانغا  
ئايىلىنىپ، مېۋىلىك دەرەخنىڭ ئۆستىگە گىرە سېلىۋالغانىدى.  
كۆزۈمنى يۇمۇپ يەندە ئاچتىم، مەن زېمىننى دەريا - دەريا قان  
ئىچىدە كۆرдۈم.

كۆزۈمنى يۇمۇپ يەندە ئاچتىم، كۆزۈمگە كۆرۈنگىنى  
قاراڭغۇلۇق بولدى. ئاشۇ قاراڭغۇلۇق ئىچىدە روھىمنىڭ ئۇنسىز  
ياش تۆكۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم.

ئەي يۇلتۇز، سەن بىزنىڭ روھىمىزنى جۇشقۇن نۇرلىرىنىڭ  
بىلەن سۆيۈپ ئۆتۈپ كەت. روھىمىز يىتتۈرۈپ قويغان نۇرلىرىنى  
تېپىۋالسۇن.

\* \* \*

بورانىنىڭ چۈقان - سۈرەنلىرى بۇۋاقنىڭ يىغىسىدىن ياخراق  
بولغىنى بىلەن بۇۋاقتىك مېھر ۋە ئىللەقلقى بېرەلمەيدۇ.

\* \* \*

مەن زېمىنغا قۇرت بولۇپ تۈغۈلدۈم. زېمن ماڭا ناخشا  
ئېيتىپ بەردى. مەن ئادەمگە ئايلاندىم.

\* \* \*

ھەقىقىت يولىدىن قايتىماسلىق مېنىڭ ئەخلاقىم، مېنىڭ

مەڭگۈلۈك يولۇم.

\* \* \*

قايغۇ - ھەسرەت ئىچىدىكى مىسکىنلىكىم غېمم ئەمەس.  
چۈقان - سۈرەن ئىچىدىكى جىمىغۇرلۇقۇم ئاجىزلىقىم  
ئەمەس. جىمىغۇرلۇقنى ئاجىزلىق، مىسکىنلىكىنى غەم دېگۈچىلەر  
نىمىدىگەن بىچارە، دۆت ئادەملەر - ھە!

\* \* \*

نامرا تېلىق قايغۇسى دۇنيادىكى بارلىق قايغۇلار ئىچىدە ئەڭ  
ئاچچىق، ئەڭ ئەلمەلەك قايغۇدۇر.  
مۇھەببەت قايغۇسى ئالەمدىكى قايغۇلار ئىچىدە، ھاياتقا  
ھۆز وُربەخش ئېتىدىغان ھاياتلىق قايغۇسىدۇر.

\* \* \*

تەركىدۇنيالىق ئۆز - ئۆزىنى زورلاپ ساراڭ قىلىشتۇر.

\* \* \*

قورسىقى ئاج قالغان ئادەم بىلەن مەھبۇس خۇدانى ئەڭ كۆپ  
ياد ئېتىدۇ.

\* \* \*

خۇدا - كۆرگىلى بولمايدىغان ھەقىقت، لېكىن ئۇ بىزنى  
داۋاملىق كۆرۈپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

دەن — ئىنسانىيەتنىڭ تۈنجى ناخشىسى.

\* \* \*

گۈل — تەبىئەتنىڭ ئەڭ گۈزەل قەلبى، ئۇلار زېمىننىڭ  
مۇھەببىتى ۋە ئانىلارنىڭ شەپقەتلەك نۇرى ئىچىدە يېتىلىدۇ.

\* \* \*

باھارنىڭ كۆزى قورام تاشنىڭ چوڭقۇر قەلبىگە يوشۇرۇنغان  
كىچىككىنە ئۇرۇقنىمۇ كۆرەلەيدۇ.

\* \* \*

سەلەر ئەڭ پاك نەرسىنى ئىزدىمەكچى بولساڭلار، ئۇنداقتا  
باللارنىڭ يېنىغا بېرىڭلار. باللار ئەڭ پاكتۇر.

\* \* \*

مۇھەببەت مېنى قوللۇقتىن ئازاد قىلدى. مەن ئىركىنلىككە  
ئېرىشتىم.

مۇھەببەت يۈزۈمنى سۆيدى، يۈزۈمدىن تەبىسىمۇ تۆكۈلدى.  
مۇھەببەت كۆزۈمنى ئاچتى، كۆزۈم ھەقىقتىنى كۆردى.

\* \* \*

تومۇردا ئاققىنى قان ئەممەس، كۆزۈمدىن تامغىنىمۇ ياش  
ئەممەس. ئۇ قان بىلەن ياشتىن تۈغۈلغان بىر لىرىك ناخشا.

\* \* \*

ئاجىزلىق قۇللىق دېمەكتۇر. ئۇنى كىشىلەر خالىغانچە بويىسۇندۇر الايىدۇ.

\* \* \*

ئايدىلارنى خورلاش باللارغا قىلىنغان ئەڭ چوڭ ھاقارەت.

\* \* \*

گاس — ھاقارەتنى ئاڭلىمىغانلىقى ئۈچۈن ئۆلۈكتۇر.  
كور — ھەققەتنى كۆرمىگەنلىكى ئۈچۈن خاردۇر.

\* \* \*

بايلارنىڭ سارايلىرىدا يانمىغان ئوت، كەمبەغەللەرنىڭ  
كەپلىرىدە يانىدۇ.

\* \* \*

ياۋاشلىق — دەرەخكە ئوخشайдۇ. قۇشلار ئۇنىڭغا قونۇپ ئۇزا  
سالالايدۇ، خالىسا يەنە ئۇۋىسىنى چۈۋۈتىلەيدۇ.

\* \* \*

ھايات — سەن چىن قەلبىڭدىن سۆيگەن قىز. ئۇنىڭغا  
سۆيگۈڭنى بىر، ئۇ سېنى گۈزەل ناز - كەرەشمىلىرى بىلەن  
ياشىتىدۇ.

\* \* \*

شائىر — ئۆزى خالىغان ئېقىندا ئاقالىغىنىدا، قىلبىدىكى  
ئاراللىرىدىكى ئازاب توزانلىرى توزۇپ كەتكەن بولاتنى.

\* \* \*

كۆپ يېڭىنلەردىن ھەزەر قىل. ۋاقتى - سائىتىگە كەلگەندە،  
ئۇلار سېنىمۇ يەپ قويۇشتىن يانمايدۇ.

\* \* \*

بىر قىز ئۆزى ئۈچۈن، باشقا ھممە قىزلارنى ئۇنتۇپ  
كېتىلەيدىغان يىگىتكە ئېرىشەلەرمۇ؟

\* \* \*

هایاتقا قارا كۆئۈللىۈك بىلەن مۇئامىلە قىلغان كىشىلەرنىڭ  
كۈنلىرىدىن ئازاب ئۆكسىمەيدۇ.

\* \* \*

هایات — بىز ھەقىقىي سۆيۈشكە تېگىشلىك ئايالغا ئوخشايدۇ.  
بىز ئۇنى يۈكىسىك مۇھەببەت ۋە ئەقىدە بىلەن سۆيسىك، ئۇ بىزنى  
مەڭگۈ زېرىكتۈرمەيدۇ.

\* \* \*

سۆيىگۈ بار ئائىلە گۈلىستاندۇر.

\* \* \*

قەلەندەرگە بېرىدىغان پۇلنى كوچىغا تاشلىۋېتىڭلار، ئۇنى  
ئۆزى ئىزدەپ تېپىۋالسۇن.

\* \* \*

يەتمەكچى بولغان مەقسىتىمىزنىڭ ئاۋازى قۇلىقىمىزغا شۇنداق  
يېقىملىق مۇزىكىدەك ئاڭلىنىپ تۇرسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ئۇدۇل  
يەتكىلى بولمايدۇ.

\* \* \*

چوڭقۇر ھاڭلارغا مەغرۇر ھالدا كۆز تاشلايدىغان بۇركۇت،  
پایانسىز قۇملۇقنى بويسۇندۇرغۇچى تۆگە، ھەممە نەرسىگە مەردانە  
قارايدىغان كىشىلەرگە ئوخشاش يۈكسەك ھايات ئىگىلىرىدۇر.

\* \* \*

سېنى بۈيۈك بىر يولغا باشلىمىغان ھەقىقەتكە ئىشەنەمە.

\* \* \*

من گۈل بەرگىلىرىنى ئېتىكىم بىلەن يېپىۋالسامىمۇ، بۇلبۇل  
بۇنىڭغا پىسىنت قىلماي سايراۋەردى.  
ئەسىلىدە بۇلبۇلنىڭ تەشنالىقى گۈلنەڭ چىرايلىق بەرگىلىرىدە  
بولماستىن، بەلكى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن تۆكۈلۈۋاتقان خۇش  
پۇرالقىلىرىدا ئىكەن.

\* \* \*

مەن مەڭگۈ پەرداز قىلمايدىغان، مەڭگۈ ئۆزگىرىپ  
كەتمەيدىغان ھەقىقەتنى سۆيىمن.

\* \* \*

ئادەمنىڭ جېنى ئۇنىڭ تىلىدا.

\* \* \*

ھىجران دەشتىدە چەككەن رىيازىتىڭ سېنى ئويغىتىدۇ.  
ۋىسال گۈلزارلىقىدا چەككەن ئازابلىرىڭ سېنى ھالاكتكە كېلىپ  
بارىدۇ.

\* \* \*

گۈزەللەك - مۇھىببەتتۈر، مۇھىببەت بولسا گۈزەللەكىنى  
ئاپىرىدە قىلغۇچى.

\* \* \*

كۆئىلىمىز - دېڭىز، سۆزلىرىمىز - يۈلتۈز. ھالبۇكى،  
بىز قولۇاق ھەيدىيەلمىمىز، نۇرلۇق چاقنىيالمايمىز. بۇ نەقەدەر  
ئەپسۇسلىنارلىق - ھە!

\* \* \*

سان - ساناقسىز شاماللار ھەر تىرەپلەردىن كېلىپ، بىر -  
بىرى بىلەن گىرەلەشتى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ مۇقەددەس بىر بورانغا

ئايلانغانلىقىنى كۆردى.

\* \* \*

دۇنيادىكى رەزىللىك ۋە پەسكەشلىكتىن نەپەتلەنگەن ئادەم  
مېھر - مۇھەببەتنى ۋە گۈزەللەكىنى سۆيىگەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

كۆيۈنۈش تەسەللى ئەمەس، بىلكى قۇتقۇزۇپ قېلىشتۇر.

\* \* \*

نۇرغۇن نەرسىلەر بويۇك سادالارنى چىقارغىنى بىلەن، ئەمما  
ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئادەملەرنى ئۇيغىتالىشى ناتايسىن.

\* \* \*

هاياتنىڭ يولى ئىگرى - توقاىي بولىدۇ. بىر ئادەمنىڭ  
مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشى ئۇنىڭ ئەقلى - هوشغا باغلۇق.

\* \* \*

سېنىڭ مەڭگۇ ئەسلىشىڭە لايىق ئادەم سەن ئىشەنگەن ئادەم  
ئەمەس، بىلكى ساڭا ئىشەنگەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

كۈرهش ھەم زىددىيەت بىزنى ئۇيغىتىدۇ. بىز ئۇيغا غلۇق  
ئىچىدىلا ھايات ۋە تۈرمۇشنىڭ مەزمۇنىنى تېتىيالايمىز.

\* \* \*

جەنەت بىزنىڭ ئەقىدىمىز ۋە يۈكسەك ئېتىقادىمىزنىڭ  
ئاخىرقى مەنزىلى.

\* \* \*

هایات بىزنىڭ ئەقىدىمىز ۋە مۇھەببىتىمىز بىلەن گۈزەلدۈر.

\* \* \*

باغلاقتىكى ئېتىمدىن: «سېنىڭ نېمە ئارزۇيۇڭ بار» دەپ سورىسام، ئېتىم: «ئارزۇيۇمغا يەتكۈزۈمكچى بولساڭ، مېنى باغلاقتىن يېشىۋەت» دېدى. مەن ئۇنى ئارزۇيۇغا يەتكۈزۈلمەيتىم، چۈنكى مېنىڭ ئىگەم بار ئەمەسمۇ؟

\* \* \*

مەن قەپەستىكى تۈمۈچۈقتىن: — ئەي تۈمۈچۈق سەن بەختلىكمۇ؟ — دەپ سورىدىم.  
ئۇ ماڭا بىرئاز قاراپ تۈرغاندىن كېيىن كۆزلىرىگە ئىسىق ياش ئېلىپ شۇنداق دېدى:  
— مەن ئۇخلاپ قالغاندىلا بەختلىكمەن.

\* \* \*

قەلبىڭ جانىنى ھۆزۈراندۇرالايدىغان مەيسىن شامالغا، كىشىلەرنىڭ چائقاشلىرىنى قاندۇرالايدىغان ئابىهاياتقا ئايلانغاندا، بىز سېنى مەڭگۈ ئەسلەيمىز.

\* \* \*

پۇل — بەخت ھەم ئامدت،  
پۇل — تەخت ھەم ئاپەت.

\* \* \*

پۇل ئۈچۈن كېچە - كېچىلەپ باش قاتۇرغۇچىلار ئۆز  
كۈندۈزلىرىنىڭ نۇرائىلىقىدىن بەھرە ئالالمايدۇ. ئۇلار نېمىدىگەن  
بەختىسىز بىچارىلەر - ھە!

\* \* \*

قاراڭغۇدا تەمتىرەپ يۈرگەن كىشىلەرنى كۆرمەسلىككە  
سېلىۋالىدىغان ئادەم دۇنيادىكى ئەڭ پەسکەش ئادەم بولسا كېرەك.

\* \* \*

دەن - تەڭرىنىڭ كۆرسەتمىسى، چاقىرقى ئە  
ئاگاھلاندۇرۇشى.

\* \* \*

بىز بىر - بىرىمىزدىن ھەقىقىي زوقلانغان چېغىمىزدا، بىز  
پۇتونلەي ئۆزگىرىپ كەتكەن بولىمىز.

\* \* \*

سوّيگۈنۈم ئۆزىنىڭ ئازاب - ئۇقوقبىتنى مېنىڭدىن  
يوشۇرمىغاندا، مەن ئۇنىڭغا تېخىمۇ قىزىقىپ قالىمەن.

\* \* \*

مېنىڭ ئازاب بىلەن شادلىقىم ھەر قەدىمىدە ئۆزىنىڭ ئەينەك  
رومكىلىرىنى بىر - بىرىگە سوقۇشتۇرۇپ ماڭىدۇ، بۇ ئۇلارنىڭ  
ئوتلۇق سۆيۈشلىرىدۇر.

\* \* \*

ماشا كەلگەن بەخت - ئامەت مېنىڭ مەڭگۈلۈك شادلىقىم  
ئەمەس، غەم - قايغۇم مېنىڭ مەڭگۈلۈك مەغلۇبىيىتىم ئەمەس.

\* \* \*

سەن بېسىپ بولالىغان يولنى پەرزەنتىڭ داۋاملاشتۇرۇشى  
مۇمكىن.

\* \* \*

بىز ھايانتى چۈشەنمسىك ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىگە  
ئېرىشىلمەيمىز.

\* \* \*

مەن ئالدىغان قىز مېنى ئەڭ ياخشى كۆرۈشى مۇمكىن، لېكىن  
مەن ياخشى كۆرگەن قىزمۇ مېنى ئالدىغان قىز بولۇشى مۇمكىن.

\* \* \*

پۇل ۋە مال - دۇنيا مېنى شەرمەندە قىلدى، چۈنكى مەن ئۇنى  
ئەڭ بۇيۇك ھەقىقەتنىڭ خەيرلىك يوللىرىغا سەرپ قىلىمغا نىدىم.

\* \* \*

ھەقىقىي سۆيىش غەم - قايغۇنى ئۇنتۇلدۇردى.

\* \* \*

ھاياتلىق يولىدىكى رىيازەتلەرگە سەۋىر قىلالىخان ئادەم  
ئىتىقادى مۇستەھكەم ئادەمدۇر.

\* \* \*

دانالىق — خۇدانىڭ ئىلتىپاتى، خۇدا بۇ خىل ئىلتىپاتىنى  
پەقدەت ئىمان - ئىتىقادى مۇستەھكەم ئادەمگىلا نېسىپ قىلغان.

\* \* \*

توخۇمىدىن ئەمدىلا چىققان چۈچە ئالەمنىڭ چوڭلىقىغا ھەيران  
قالدى.

ئانا باغرىدىن تۈنجى كۆز ئاچقان بالا ئالەمنىڭ تارلىقىدىن  
زار - زار يىغىلدى.

\* \* \*

قىزلارنىڭ دەرد - ئەلىمى دەرەخ يوبۇرماقلىرىغا ئۇخشايدۇ،  
ئۇ ۋاقىتنىڭ ئۇتۇشىگە ئەگىشىپ سارغىيىپ غايىب بولىدۇ.  
يىگىتلەرنىڭ دەرد - ئەلىمى دەرەخ يىلتىزىغا ئۇخشايدۇ، ئۇ  
مەڭگۇ ئۆزىنى ئاشكارا قىلمايدۇ.

\* \* \*

مەجبۇرىي سۆيىش مەڭگۈلۈك بولمايدۇ، ئۇ ھاياتقا خەۋپ  
ئېلىپ كېلىدۇ.

\* \* \*

قىز لارنىڭ قەلبىدە ئېچىلغان ئەقىدە — مۇھەببەت گۈلى  
لامزەللە ئەرلەرنىڭ قولىدا توزۇپ كېتىدۇ.

\* \* \*

ياخشى كۆرۈپ قېلىش سۆيىش ئەممىس، سۆيىش ياخشى  
كۆرۈشتۈر.

\* \* \*

ئۆزى ياخشى كۆرگەن نەرسىگە ئېرىشىش ئۈچۈن چوقۇم ۋاز  
كېچىشكە تېگىشلىك نەرسىدىن ۋاز كېچىش كېرەك.

\* \* \*

ئالەمدىكى ئەڭ كۈچلۈك نەرسىمۇ مۇھەببەت، ئەڭ نازۇك ۋە  
ئاجىز نەرسىمۇ مۇھەببەت.

\* \* \*

ئەڭ ئۇلغۇ ئادەملەرلا ئۆزى سۆيگەن نەرسىنى باشقىلارغا  
سويدۈرمىدۇ.

\* \* \*

ئەڭ چوڭ بەختىزلىك — ۋەتەنسىزلىك.  
ئەڭ چوڭ ھىجران — ئۆزى سۆيگەنگە ئېرىشەلمىلىك.

\* \* \*

توغرا ئاللاش ئادەمنى بەختكە ئېتىشتۈرىدۇ.

\* \* \*

چۈشكۈنلىشىنىڭ كەينىدە ئۆلۈم بار، ئەقلى - ھوشى جايىدا  
ئادەم ئۈچۈن تولىمۇ مەنسىز ئۆلۈم.

\* \* \*

سەن ئالدىڭىلا كۆرسەڭ، دۇنيا سائى شۇنچە كىچىك  
كۆرۈندۇ.

## ماماتىمغا دەيدىغانلىرىم . . .

كائىناتنىڭ يۈزىدە پارلاپ تۇرغان ساناقسىز يۈلتۈزلار ئادەملەرنىڭ جىدەل - ماجىرالرى ۋە ۋاراڭ - چۈرۈڭلىرىدىن زېرىكتى. ئادەملەر بولسا يۈلتۈزلارنىڭ جىمىخۇرلۇقىدىن سۆيۈندى.

\* \* \*

من ئايالىم ئالدىدا نقاپسىز، باللىرىم ئالدىدا مەڭگۈ سىرلىق.

\* \* \*

ھەقىقتىنى سۆيۈش تۈچۈن ئۇنىڭغا بارلىقىنى ئاتاش زۆرۈر. ھەقىقتىنى پەقتى ئېغىزدىلا سۆزلىش ئۇنى سۆيىگەنلىك بولمايدۇ.

\* \* \*

ئىنسان ئۆز ھيات يولىدا سايىدەك بىردهم چوڭىيىپ، بىردهم كېچىكلىكپ تۈرىدۇ.

\* \* \*

من گۈللەرگە قولۇمنى ئۇزاتتىم، گۈللەر ماڭا خۇش پۇراق قاچىلانغان شىشە قۇتا بەردى. من يامغۇرغا قولۇمنى ئۇزاتتىم، يامغۇر ماڭا دانه - دانه

ئۈنچىلىرىدىن بىر تىزىق يارماق بىردى.  
مەن ئاسىغانغا قولۇمنى ئۆزاتتىم، ئۇ ماڭا مەن كۆتكەن  
نەرسەمنى بېرەلمىدى.

تەبىئەتنىڭ شادىلىقى ۋە غەم - قايغۇسى بولمايدۇ.  
ئۈلۈغ ئادەم بەختىزلىك ئىچىدىمۇ ھاياتنىڭ بؤيۈكلىكىنى  
تونۇپ يېتىلەيدۇ.

\* \* \*

يۈپۈرماقلارنىڭ ئۇنسىز پېچىرلاشلىرىغا جىمجىت قۇلاق سال،  
ئۇ ئۆكسۈپ يىغلاۋاتىدۇ.

\* \* \*

چاڭقاپ كەتكەن قىلب ئېتىزىتىغا سۇ باشلىغان ئاياللىڭ  
باللىرىنىڭ قىلىكىمۇ مۇھەببەت بېرەلمىدى.

\* \* \*

كۈلۈپ بەر ئەزىزىم، مەن بۇ بؤيۈك مۇزىكىدىن ھوزۇر ئالايم.  
يىغلاپ بەر دىلىرىم، مەن بۇ جۇشقۇن ناخشىدىن ئۇيقۇمنى  
ئاچايم.

\* \* \*

سەن ئۆزۈڭگە مۇناسىپ بولمىغان نەرسىگە ئېرىشىمەكچى  
بولساڭ، ئاسان مەغلۇپ بولىسىن.

\* \* \*

مۇھەببىتىم پەقىت قىلبىم ئوربىتسىدىلا ئەركىن - ئازادە  
ئايلىنىپ يۈرەلەيدۇ ۋە ئۆزىنىڭ ھۆرلىكىدىن سۆيىندۇ.

\* \* \*

من قىزلارىدىن سورىدىم: «ۋۇجۇدۇڭلاردا نېمە بار؟»  
بىرى: «مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئەلەملەك ھەسەرت، توسىلى  
بولمايدىغان نەپەرت بار» دىدى.

ئىكىنچى قىز كۈلۈپ تۇرۇپ: «مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا من  
سوېگەن مۇھەببىت بىلەن ئالىمچە شاد - خۇراملىق بار» دىدى.  
ئۈچىنچىسى بولسا ئۇلارغا پۇتونلىي ئوخشىمىغان جاۋابنى  
بەردى: «مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ۋەتەنگە مۇھەببىت، ئىلگە ھۆرمەت،  
دوستلارغا شەپقەت، دۈشمەنگە نەپەرت بار».

\* \* \*

كىچىك ئۆستەڭ «مەنمۇ مەنزىلىمكە يېتەرمەنمۇ؟» دەپ  
ھەسەرت چېكىدۇ.

\* \* \*

يامغۇر تامچىلىرى: «بىز ئۆز خۇشاللىقىمىزنى يۇمران  
مايسىلارغا بېرىمىز» دەپ پەخىرلىنىدۇ.

\* \* \*

نامراتلىق مېنى خورلىقىدى، مۇھەببىت مېنى قۇتفۇزۇپ

قالدى.

\* \* \*

ياخشى نىيەتلەك كىشىلەرنىڭ ئاززۇ - ئۆمىدىلىرى نۇر  
چاچىدۇ. قارا كۆڭۈل كىشىلەرنىڭ ئاززۇ - ئۆمىدىلىرى ھامان  
قاراڭغۇلۇققا دۇچار بولىدۇ.

\* \* \*

مۇبادا قۇشلار ئۆز ئۆزلىرىنى تەرك ئېتىپ، ئاسمانىي ماكان  
تۇتسا، ئۇ ئۆچچىغا چىققان دۆتلىك بولىدۇ. مۇبادا ئاسمانىي تەرك  
ئېتىپ ئۆزلىرىدىن چىقىسا، بۇمۇ ئەخەمەقلق بولىدۇ.

\* \* \*

من كىچىك بىر قوشقا قاراپ:  
ئىي كىچىك قوش، جۇغۇڭ كىچىك بولغىنى بىلەن سەنمۇ ئۆز  
ئۇۋاڭنىڭ ئېگىسىسىن — دېدىم.

\* \* \*

يۇمران مايسىلار چوشقا تۇۋقىنىڭ ئاستىدا قالدى. ئۇلار بىر  
هازادىن كېيىن كۆزىنى ئېچىپ، يىراقلاب كېتىۋاتقان چوشقىلارغا  
قاراپ: «بىز تېخى ھايات» دېدى.

\* \* \*

نۇرلۇق قۇياش شامغا شۇنداق دېدى: «ئىي شام، ھەرقانچە  
كۈچلۈك نۇر چاچقىنىڭ بىلەن مېنىڭ ئورنۇمنى باسالمايسەن».

شاممۇ قۇياشقا قاراپ شۇنداق دېدى: «سېنىڭىز ئورتۇڭىنى باسالىمغىننىم بىلەن مەن زۇلمىت كېچىنى يۈرۈتمەن، ئەمما سەن ئۇنداق قىلالمايسىن.»

\* \* \*

زېمىننىڭ قەلبىدىكى ئوت مەڭگۇ ئۆچۈپ قالمايدۇ.

\* \* \*

كۈچلۈك شىۋىرغان زېمىننىڭ غەزەب - نېپىرىتى. ئۇ خۇددى بىر مىللەتنىڭ ئىسىيانىغا ئوخشايدۇ.

\* \* \*

ەشقىپىچەك گۈللىرىنىڭ قۇياش نۇرغا تەلىپۇنۇشى ئەجەبلىندرلىك ئەمەس، چۈنكى ئۇ بۇرۇختۇرمىلىق ئىچىدە ياشاشنى خالمايدۇ - دە.

\* \* \*

گۈزەل مۇزىكا پاك قىزلارنىڭ ئوتلۇق ئاۋازىغا ئوخشىپ كېتىدۇ.

\* \* \*

كۆزلىرىم بۇ دۇنيانى ھەقىقىي كۆرگەن، شۇڭا، تىلىم بۇ دۇنيا ھەققىدە ھارماي سۆزلىدیدۇ.

\* \* \*

دەرەخ يوپۇرماقلىرى ئۆز شاخلىرىدىن غۇلاب ئۈچۈپ كەتتى.  
ئۇلار دەرد - ئەلم ئىچىدە قېقىندا - سۇقۇندا بولغان مىتۇلىرىدا  
ئۆز ۋەتىنىنىڭ بىر دەرەخ ئىكەنلىكىنى ئېسىگە ئالدى.

\* \* \*

ئۆز مۇھەببىتىنى پەقدەت بىرسىگلا بەرگەن ئادەم تېخىمۇ  
ھۆرمەتلىك ۋە ئۇلۇغ بولۇپ كېتىدۇ.

\* \* \*

تەڭرى يولىدا سەپەر قىلغان ئادەم ئۆز ئارزو - ئارمىنىغا  
يەتكەن ئادەمدۇر.

\* \* \*

يورۇقلۇقتا يۈرگەن ئادەم زۇلمەت ۋە مۇدھىش كۈنلەرنى  
خىيال قىلمايدۇ.

\* \* \*

رىيازەت چەكمىگەن ئاشق مۇھەببەتنىڭ قەدىر - قىممىتىنى  
بىلەيدۇ.

\* \* \*

ئايال تېھسىزلىق قىلسا، بالىلار شادىمان يولىدۇ، ئەر تېھسىزلىق  
قىلسا، ئائىلە بەخت قۇچىدۇ.

\* \* \*

هالال قان - تەر بەدىلىگە كەلگەن مال - دۇنيا مۇھەببەت بىلەن  
تېخىمۇ بەرىكەت تاپىدۇ.

\* \* \*

هایات يولۇڭدا بىرەر خادا تاشقا پۇتلۇشىپ يېقىلىپ كەتسەڭ،  
بۇنى خادا تاشتىن كۆرسەڭ بولمايدۇ.

\* \* \*

جاپا - مۇشەققەتلەرگە چىداش مۇمكىنكى، قارا تۆھەتلەرگە  
چىداش مۇمكىن ئەممەس.

\* \* \*

هایاتلىق بىر ئېقىن دەريادۇر. ئەگەر سەن ئۇنى ئۆزۈڭ  
تىزگىنلىمىسىڭ، ئۇ كۆزۈڭدىن بىر دەمنىڭ ئىچىدىلا غايىب  
بولىدۇ.

\* \* \*

ئاشقلىق — سوۋدايلىقنىڭ تۇنجى قەدىمى.

\* \* \*

كىچىك قولۇاق ھەيۋەتلەك كېمىگە قاراپ: «مەنمۇ ساڭ  
تۇخشاش دېڭىزدىن ئۆتۈپ قىرغاققا چىقمالايمەن» دېدى. كېمى

كىچىك قولۇاقنىڭ جاسارتىكە ئاپىرىن ئېيتتى.

\* \* \*

ھەقىقەتچى شائىرنىڭ قىلىبى خادا تاشقا ٹۇخشايىدۇ، ئۇ ھەرقانچە كۈچلۈك بوران - چاپقۇن ۋە تەلۋە دولقۇنغا دۇج كەلسىمۇ، قىلچە تەۋەرەنمەيدۇ.

\* \* \*

ئايىرلىشنىڭ ئانچە زىيىنى بولمىسا كېرەك. ئايىرلىش ئارقىلىق ئاجايىب ئەقلىگە ئىگە بولۇش مۇمكىن.

\* \* \*

كۈرەش قىلىش — ئۆزىنى تۇنۇتۇشنىڭ ئەڭ ياخشى ئۇسۇلى.

\* \* \*

ئادەم ئۆز ئەمگىكى بىلەن نەتىجىگە ئېرىشىدۇ ۋە مۇھەببىتى بىلەن زەپەر قۇچىدۇ.

\* \* \*

زېمىننىڭ ئاج - كۆزلۈكى ئادەمنىڭ ئاج كۆزلۈكىڭ يەتمەيدۇ.

\* \* \*

مەن ئالدىمغا قاراپ ئىلگىرىلىدىم. جىن - شەيتانلار ئەتراپىمدا ئەگىپ يۈردى. مەن ئۇلارغا قىزىقىمىدىم، ئۇلار ئاخىر كۆزۈمىدىن

غايىب بولدى.

مەن يۈلۈمنى داۋاملاشتۇردىم، شۇنچە ھېرىپ كەتكەن بولسامىمۇ، قەدەملىرىمىنى توختاتىمىدىم. ئۆلۈغ بىر مەنزىل مېنى كۆتۈپ تۈرمەقتا ئىدى.

\* \* \*

قايغۇ ۋە خۇشاللىق مېنىڭ ئەڭ يېقىن سۆھىبەتدىشم.

\* \* \*

ھەددى - ھېسابىز مال - دۇنيا سېنى ھەددى - ھېسابىز ئازاب - ئۇقوبەتلەرگە دۇچار قىلىشى مۇمكىن. ھەددى - ھېسابىز ئازاب - ئۇقوبەت سېنى كۆتۈلمىگەن ئۆلۈمگە دۇچار قىلىشى مۇمكىن.

\* \* \*

مۇھەببەت — مەئگۈلۈك تىلسىم. ئىنسانلار بىردهم ئۇنىڭ ئىچىدە، بىردهم تېشىدا تېڭىرقاپ يۈرۈپ، ھاياتنىڭ ئاخىرقى چېكىگە كېلىپ قالغىنى سەزمىي قالىدۇ.

\* \* \*

خۇدا پاك بولغاچقا، ئۆز بەندىلىرىنىڭ پاك بولۇشىنى ئارزو قىلدۇ.

\* \* \*

ئايالغا قىلىنغان تۆھمبەت ئاق قدەزىنى قارا سىياد بىلەن

بويىغانغا ئوخشاش.

ئىرگە قىلىنغان تۆھىمەت سۇ يۈزىگە خەت يازغانغا ئوخشاش.

\* \* \*

ئاسماندىن زېمىنگە چۈشكەن مۇھەببەت زېمىندا دەرەخ بولۇپ كۆكلىدى.

\* \* \*

مۇھەببەت ئازابى نامراتلىق ئازابىدىن كۈچلۈك بولىدۇ.

\* \* \*

قۇلۇقىم خادا تاشقا ئۇرۇلۇپ، پاره - پاره بولۇپ كەتكەننە،  
مەن قۇلۇاق شېلىغا ئېسىلىۋالدىم. دېڭىز دولقۇنى بىر چۆكتۈرۈپ،  
بىر لەيلىتىپ، ئاخىر قىرغاققا تاشلىدى. نېجان تىننەم ئاستا  
مىدىرىلىدى، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇلۇلە قاپلىرى تىرىكلىكىم ئۈچۈن  
ناخشا ئېيتتى.

\* \* \*

ئەي مۇھەببەت، مەن ئايىغىڭىغا تىزلاندىم. سەن مېنىڭ  
هاياتىمغا گۈللەرنىڭ خۇش ھىدىنى بىر.

\* \* \*

ئۆز ئىشەنچسىنى يوقاتقان ئادەم باشقىلارنىڭمۇ ئىشەنچسىگە  
ئېرىشەلمىدۇ.

\* \* \*

مەيىن شامال يوپۇرماقلار ئارسىدىن ئۆتكەندە، يوپۇرماقلار  
ئۇسسىلغا چۈشتى.

شامال يوپۇرماقلاردىن ئايىرلۇغاندا، يوپۇرماقلار چەكسىز  
سوکۇتكە غەرق بولدى.

\* \* \*

قورقۇنچاق دائىم ئۆز ۋېجداننى سېتىپ خەجلەيدۇ.

\* \* \*

من ئامراق ئادىميم ئالدىدا ئۆزۈمىنى ئاشكارىلاشنى خالايمەن.  
لېكىن ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا مەڭگۇ سىرىلىق توپولىدۇ.

\* \* \*

ھەقىقتىڭ ساپ نۇرى بولمىغىندا، پۇتكۈل ئىنسانىيەت  
قاراڭغۇ، تۈيۈق يولغا كىرىپ قالغان بولاتتى.

\* \* \*

بەختىسىز ئاياللار ئۆز تەبىسىمۇ بىلەن قەلبىدىكى جاراھەتنى  
يوشۇرۇشقا ئورۇنىسىمۇ، بىراق ئۇلارنىڭ كۆزلىرى بۇ سىرلارنى  
ئاشكارىلاپ قويىدۇ.

\* \* \*

من داۋراڭسىز ئادەم بولغىنىمدىن پەخىرلىنىمەن.

جىمىغۇرلىقىم مېنى ھەممىدىن ئۆستۈنلۈككە ئىگە قىلدى.

\* \* \*

— ئىي چىراغ كۆتۈرپ ماڭغان قىز، سەپىرىڭ قىيدىرىگە؟  
 ئۇ جىمجيڭلا كېتىۋەردى. مەن ئۇنىڭ ئارقىسىدىن ئەگەشتىم،  
 ئۇ كەينىگە قاراپىمۇ قويماستىن ئۆز يولغا كېتىۋەردى. بىر چاغدا  
 ئۇنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالدى. ئۇ ئەندە شۇ چاغدا. ئارقىسىدىكى  
 تېۋشىكە قۇلاق سالغان بولسىمۇ، بىراق يەنلا كەينىگە قاراپىمىدى.  
 — ئىي قىز، چىرىغىنىڭ ئۆچۈپ قالدى. ساشا ئوت كېرەكمۇ؟  
 ئۇ گەپ - سۆز قىلىماي، ئالدىغا قاراپ كېتىۋەردى.  
 قاراڭغۇ تېخىمۇ سۈرلۈك ۋە دەشمەتلىك ئىدى. زېمىن تېخىمۇ  
 قورقۇنۇچلۇق ۋە زۇلمەتلىك كۆرۈندى.  
 مەن بۇ قاراڭغۇلۇق ئىچىدە پۇتون ئاۋازىم بىلەن توۋلىدىم.  
 — ئىي قىز، مەن چىرىغىنى ياققۇچى بولاي... .

\* \* \*

زېمىننى سوّيوش ئىلاھقا ئېتىقاد قىلىش ۋە ئاتا - ئانىنى  
 ھۆرمەتلىش بىلەن ئوخشاشتۇر.

\* \* \*

زېمىن ھەربىر ھاياتلىققا بىر كۈپلېتىدىن نىزەمە ھەدىيە  
 قىلىدۇ. ھەربىرىمىز ئۆزىمىزگە نېسىپ بولغان نەزمەننىڭ  
 ھەلەكچىلىكىدە دۇنيادىن ئۆتىمىز.

\* \* \*

دېڭىز قۇشلىرى دەرەخ شاھلىرىنى ئويلىمايدۇ، ئۇلار پەقدەت  
تىك قىيا تاشلاردىكى ئۇۋىلىرىنىلا ئىسلەيدۇ.

\* \* \*

ئانا بىر تۈپ دەرەخكە ئوخشايدۇ، ئۇ ئۆز مېۋىلىرىنى ئۆزى  
بېمەيدۇ.

\* \* \*

ھەققىي، پاك مۇھىبىت بىلەن قوشۇلغان ئاشق - مەشۇقلار  
مەڭگۇ ئايىرلمايدۇ.

\* \* \*

سەركەردىنىڭ قولىدىكى مەشئىل ماختىنىپ:

— ئەي سەركىدرە، مەن بولمىغان بولسام، سەن مەڭگۇ  
زۇلمەت ئىچىدىن چىقالمايتتىڭ، — دېدى.

سەركەردە جاۋابىن دېدى:

— ئەگەر مەن بولمىغان بولسام، سەن مەڭگۇ لاظۇلداب  
يانمايتتىڭ.

\* \* \*

بىر قىز دالىدا پەيدا بولدى. ئۇ شۇنچە چىرايلىق ۋە لاتاپەتلەك  
ئىدى. ئاق لىباستەك كۆپىنىكى زېمىندىكى يۇمران مايسىلارنى  
سوّيوب تۇراتى.

ئۇ دالىدىكى چېچىلىپ ياتقان كۈل بىرگىلىرىنى تېرىشكە باشلىدى. كۈل بىرگىلىرى قىزنىڭ قولدا ئۆكسۈپ - ئۆكسۈپ يىغلايتتى. ئۇ بىرگىلىرىنى گۈگۈم چۈشكەنگە قەدەر يىخدى. گۈگۈم چۈشۈپ ئەتراپىنى زۇلمەت قاپاپلىدى. بىرگىلىر قىزنىڭ قولدا نۇرلۇق چىراوغقا ئايلاندى. ئۇ نۇرلار دالىنى كۈندۈزدەك يورۇتتى.

\* \* \*

ئۆز خىاللىرىنى ھەقىقدەتكە ئايلاندۇرالىغان ئادەم ئاك ئۆلۈغ ئادەم دۇر.

\* \* \*

تاڭ سەھىردىكى مەيىن شامال چۈش مەزگىلىدىكى پىشغىرم ئاپتاپقا يېتىپ بارغاندا، ئۆكسۈپ يىغلىۋەتتى.

\* \* \*

دۇنيادىن هامان كېتىسىن، شۇڭا كېتىشتىن ئاۋۇال ئۆزۈڭنى كۈلدۈرۈشنى ۋە سۆيدۈرۈشنى بىلگىن.

\* \* \*

ئى دۇنيا، مەن قىرغىنىڭغا كەلگەندە سەببىي ھەم پاك ئىدىم. يوللىرىڭدا مېڭىپ ھېيلىگەرلەشتىم، سېنى چۈشەنگەندە بولسا رەزىللىكەشتىم.

\* \* \*

ئۆيۈڭدە بېكىنىپ ئولتۇرما، ئۆز مەۋجۇتلۇقۇڭنى چوقان -  
سۇرەنلىك زېمىندىن ئىزدە!

\* \* \*

مەن كۈلۈۋاتىمەن، قاقاقلاب كۈلۈۋاتىمەن. لېكىن زېمىندىكى  
ئاشۇ ئادەملەر كۈلەمنىڭ ئازاب قايغۇسىدىن ئېغىر ئىكەنلىكىنى  
چۈشەنمىسە كېرەك.

\* \* \*

غىزىلىنىش ئۈچۈن داستىخان سېلىنىدى، شاه، ۋەزىر، بەگ،  
ئەمرلىر داستىخانغا قوللىرىنى ئۇزاتتى، لېكىن نامراتلار ۋە  
يوقسۇللار بولسا، خۇدانى سېغىننىپ يىغىلىدى.

\* \* \*

دانىشمەنلەر قايغۇرغان چاغلىرىدا، ئەڭ ئۆلۈغ ئىشلارنى ۋە  
ئاجايىپ كەشپىياتلارنى قىلالىشى مۇمكىن.

\* \* \*

تەۋەنەمەس ئېتىقاد ۋە ئىشەنچكە ئىگە ئادەملا مەغرۇر  
ياشىالايدۇ ۋە قىممەت يارتالايدۇ.

\* \* \*

مەن قاقشال دەرەخنىڭ ناخشىسىنى، ئاچىققى

خۇرسىنىشلىرىنى، ئەلمەلىك چوقانلىرىنى ئاڭلىغان چېغىمدا  
قەلبىمنىڭ نەرە تارتىپ يىغلىغىنىنى ئاڭلايمەن.  
يانار تاغلارنىڭ سادالىرىنى، دېڭىز - ئوکيانلارنىڭ غەزەبلىك  
دولقۇنلىرىنى كۆرگىنتمەدە، ئاشۇ پىغاتلىق يىغامدىن توختايىمەن.

\* \* \*

ئەي ئەزىزىم، مەن سېنى سۆيۈش ئۈچۈن ئېتىقاد ۋە  
ئەقىدەمدىن ۋاز كەچمەيمەن. سېنى سۆيۈش ئۈچۈن زاهىتلىق يولغا  
كىرمەيمەن، سېنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆزۈمنى قۇربان قىلمايمەن.  
شۇنداق قىلساملا، مەن سېنى مەڭگۈ سۆيەلەيمەن.

\* \* \*

سەن كۆكسۈمگە باش قويۇپ تۇرۇپ باشقا بىرىنى خىيال  
قىلىۋاتىسىن. قۇچىقىمدا يېتىپ تۇرۇپ باشقا بېرسىنى  
سوّيۇۋاتىسىن. سەن نېمىدىگەن بىچارە - ھە!

\* \* \*

ئۆيۈم كۆيۈپ كۈل بولۇپ كەتتى. مەن پەقت كۈل  
تۈزۈنلىرىنى كۆرددۇم.  
گۈزەللەك ئىچىدىكى چاربىغىممو كۈلگە ئايلاندى. مەن كۈل  
بىرگىلىرىنىڭ قارىداب كەتكەن مەسۇم چېھەرنى كۆرددۇم.  
ئاۋازىم بۇ قاباھەتلىك تراڭىدىيە ئىچىدە جىمبىپ قالدى.  
كۆزلەرىم بۇ چەكىسىز يوقۇلۇشا بازداشلىق بېرەلمەي  
ئىختىيارسىز يۈمۈلدى.  
بىر قۇش قاياقتىندۇر ئۈچۈپ كېلىپ كۆيۈۋاتقان دەرەخ

شېخىنى ماكان تۇتتى. ئۇنىڭ چىرايلىق ھەم يېقىمىلىق ئاۋازى كۆزۈمنى ئاپتى. كۆزۈم گۈرۈلدەپ كۆيۈۋاتقان بۇيۇك زېمن، سۈيۈملۈك ھاۋا، مېميربىان دەرىالىرىمنى كۆردى. ئىي مۇھىبىت، مېنى قۇتقۇزۇۋال، ئىي دوستلۇق، مېنىڭ ئۆزۈن سەپىرىمگە جور بول، ئىي ئىشىنج، مەندىن بارلىق ياردىمىڭنى ئايىما.

\* \* \*

قلغان ئىبادىتىمنىڭ نۇرلىرى پېشانىمگە چۈشتى. ئارزۇلىرىم چېچەك ئاچتى. مەن كۈچلۈك مۇھىبىتىم بىلەن دۇنيانىڭ غەم - تەشۈشلىرىنى يېڭىپ، غەلبىيگە مۇيەسىر بولدۇم.

قولۇمدىكى چىragغ تېخىمۇ يارقىن يورۇقلۇق بەردى. ئاھ، نۇرلىق چىragغ، سەن تولىمۇ قەدرلىكسەن. مەن ئۇنى مەھكەم قۇچاقلىدىم.

\* \* \*

مۇھىبىت — مېۋە، ئۇ ئاشىق - مەشۇقلار قەلبىدە پېشىپ بېتىلىدۇ.

\* \* \*

ئۆركەشلەپ ئېقىپ تۈرغان دەريا بىر نۇلۇغ ئانا، ئۇ ئۆز ئاي چەشمىسى بىلەن چاڭىغان زېمىننى ئېمتىدۇ.

\* \* \*

سەن زۇلمىتتە تۇغۇلغان قىز، قولۇڭدىكى چىرىغىڭىز  
 يوللىرىڭنى يورۇتۇپ تۇرىدۇ.

سەن تۈندىكى يۈلتۈز، ئازابلىق يۈرەكتىن ئاپىرىدە بولغان  
 مېھىر - مۇھەببەت سېنى خوشاللىققا مۇيىسىسىر قىلىدۇ.  
 سېنىڭ ناخشالىڭ زېمىنگە ئۇرۇق بولۇپ چىچىلغان، قەلبىڭدىن  
 تۆكۈلگەن ياشلار زېمىنگە گويا سۆيىگۈ كەبى تارالغان.  
 سەن پانى دۇنيانىڭ پەرشىتمىسى، سۆزلىرىڭ گۈلزاردىكى  
 گۈزەلىكىنىڭ گۈل - غۇنچىسى.  
 ئەي گۈل قامىت ئىزىزىم، ھاياتلىق كېمەمنى ئاشۇ سۆيىگۈ  
 دېڭىزدىن ھەيدەپ ئۆتۈشۈمگە ئىجازەت بەرسەڭ.

\* \* \*

ئەتدىن كەچكىچە ئۆزىنىلا ئويلايدىغان ئادەم ئايالى ۋە  
 پەرزەنتلىرىنىمۇ ئويلاپ كەتمەيدۇ.

\* \* \*

من جىمجىت قەسىرىمە تەنها ئولتۇرۇپ، خىاللىرىمنىڭ  
 سايىسىدە سېنى ياد ئېتىمەن.

من تىپتنىج ئۆيۈمنىڭ بوسۇغىسىدا تۇرۇپ سېنى  
 چاقىرىمەن. بىپايان دۇنياغا تىكىلگەن كۆزلىرىم ئىسمىڭىنى  
 چاقىرىدۇ. ساڭا تەلىپۈنگەن يۈرىكىم سېنى قەلبىمنىڭ مەبۇدىسى  
 قىلغاچقا، ئۇشبو ھاياتىم سېنىڭ ئىسمىڭىنى چاقىرىدۇ.  
 تېنىم باهار مايسىلىرىدەك بۇيۇڭ نۇرغا، بۇيۇڭ مۇھەببەتكە  
 تەلىپۈندۇ. شۇنىڭ ئۇچۇن سېنىڭ ئىسمىڭىنى چاقىرىدۇ.

\* \* \*

خوتۇن ئېلىش تولىمۇ ئاسان، بىراق مېھربان ۋە سەممىمىي  
خوتۇنغا ئېرىشىمەك نەقەدەر مۇشكۇل ھەم مۇرەككەپ - ھە!

\* \* \*

زېمىن ئادەمگە مېۋە بېرىدۇ. زېمىن بارلىق جان -  
جانىۋارلارغا ھەممە - ھەممىنى بېرىدۇ.

\* \* \*

قىز مىجەز ئادەملەر بىلەن دوست بولۇش ھاياتنى خارابىلىك  
ئىچىگە سۆرەپ كىرگەنلىك بولىدۇ.

\* \* \*

زۇلمەت ئىچىدە تۈرسىمۇ، يەلكىسىگە باشقىلارنىڭ ئېغىر  
يۈكىنى ئارتىپ تىك قىيالاردىن ھالقىپ ئۆتكەن، ھاياتلىق يولۇڭغا  
ئۆز چىرىغىنى يېقىپ، يوللىرىڭنى راۋانلاشتۇرۇپ بىرگەنلەر  
سېنىڭ دوستۇڭدۇر. سەن ئۇلارنى مەھكەم قوچاقلاقپ سۆي.

\* \* \*

كۆڭۈل بىرگەن ئادىملىك سەندىن يېراقلاشسا، سەن ھەرگىز مۇ  
ئەجەبلەنمە، كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇ ئۆزى ئەجەبلەنىپ قالىدۇ.

\* \* \*

ئۆز ئارزو - ئارمىنىنى بۇيۈك تەخىرىنىڭ ئىرادىسىگە باغلاب،  
ئۇنىڭ ئەمرىنى تۈتقان ئادەم ئاك ئولۇغ ئادەمدۇر.

\* \* \*

باللارغا ئۆتۈش ھەققىدىكى يېڭى - يېڭى ھېكايمىلەرنى  
سۆزلەپ بېرىڭلار! ئۇلارمۇ چوڭ بولغاندا باللارغا بۇگۈن  
ھەققىدىكى يېڭى ھېكايمىلەرنى سۆزلەپ بېرىدۇ.

\* \* \*

من ئۆز روھىنى قىلچە سۇندۇرمایىدغان، سەممىمى ئادەمنى  
سوّىيمەن.

من ئۆز ئارزو سىنى ئۆز ئېتىقادى ۋە جاسارتى بىلەن روياپقا  
چىقارغان مەردانه ئادەمنى سۆّىيمەن.

\* \* \*

سۆبۈش قانچىكى تاکاموللاشسا، ئۇنىڭ خەتىرى شۇنچە  
ئازىيدۇ.

\* \* \*

نەرسىلەرگە شەك كەلتۈرسەڭ، ئۇلار ھەققىي نەرسە بولماي  
قالىدۇ.

\* \* \*

ئەي يۇمران مايسا، ئۆزۈڭ كىچىك بولغىنىڭ بىلەن زېمىندىكى جان - جانۋارلارغا سايىھ بېرەلەيسەن.

\* \* \*

ئورمان ياقىسىدا ئېچىلغان گۈللەر گۈگۈمدىكى گىرىمسەن شوللارغا: «بىزنى قاراڭغۇلۇققا تاشلاپ كەتمەڭلار» دېدى.

\* \* \*

بىر قىز ئىككى ئەركەكتى تەڭلا خىيال قىلسا، ئۇنىڭ ئېرىشىدىغىنى پەقدەتلا خىيال.

\* \* \*

قىزنىڭ چىراىلىق رۇخسارى ئۇنى مەڭگۈلۈك بەختكە نائىل قىلدى. قىزنىڭ گۈلدەك تەبەسسىمى ئۇنى مەڭگۈلۈك ئازابقا مۇپتىلا قىلدى.

\* \* \*

ئۆلۈم قىز لارغا يېقىنلاشقاندا، بارلىق گۈل - گىياھلار يىغلايدۇ. ئۆلۈم يىگىتلەرنى سۆيىگەندە، بارلىق مەۋجۇتلار سۈكۈتكە چۆمددۇ.

\* \* \*

ئىتىقاد — ئەڭ يۈكسەك مۇھەببەتنى ئاپىرىدە قىلىدۇ.

\* \* \*

ئادەم ئۆزىنىڭ ئېپت - بەشىرىسىنى باشقىلار ئارقىلىق  
بىلدۈ. چۈنكى، باشقىلار ئەڭ سەزگۈر كۆزەتكۈچى.

\* \* \*

دېڭىز دولقۇنى ئۆز قىرغىنىغا: «بىز مەڭگۈ ئايىرلمايمىز»  
دەيدۈ.

\* \* \*

تالىق نۇرۇغا يېتىش ئۈچۈن دائم سەگەك بولۇش كېرەك.

\* \* \*

جەننەت — ھەققەتكە ئىشەنگەن، كىشىلىك دۇنيادا ياخشى  
ئەمەللەرنى قىلغان، ھاياتلىق يوللىرىدا كىشىلەرگە ھەقنى  
تەۋسىيە قىلغانلارنىڭ مەڭگۈلۈك باغچىسى.

مدستۇل مۇھەممەرى: ئەنۋەر سابىت  
مېھرىگۈل ئوبۇلقاسىم  
مدستۇل كورىپكتورى: مۇنیرە مۇساجان

ئىبراھىم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى (3)  
ئاپتۇرى: ئىبراھىم ئالىپ تېكىن

\*

شىنجاڭ خلق نەشرىياتى نەشر قىلىدى  
(ئۇرمۇچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى №348)  
شىنجاڭ شىنخوا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلىدى  
شىنجاڭ خۇڭتو باسما چەكلەك مەستۇلىيەت شەركىتىدە بېسىلىدى  
فۇرماتى: 850×1168 مىللەمبىتر 1/32  
قىستۇرما ۋارقى: 6 باسما تاۋىقى: 25  
13. 25 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى 2005  
2005 - يىلى 7 - ئاي 1 - بېسىلىشى 2005  
تىرازى: 1 - 3000  
ISBN 7-228-09343-7  
ئومۇمىسى باھاسى: 60.00 يۈەن  
يەككە باھاسى: 20.00 يۈەن



ئۇغلو مەقسەتلەرىڭگە يېتىش ئۈچۈن ھايانى دوست تۆت. ھايا  
ئىماننىڭ جۇمليسىدۇر.

نام - ئەمەل تارازىسىدا چىرايلىق خۇلقىتن ئېغىر كېلىدىغان نەرسە  
يوق. ئىنسانلارنىڭ ياخشىلىرى ئەك گۈزەل ئىخلاققا ئىگە بولغانلار-  
دۇر، تەقۋادار، بەزىلەتلىك ئادەملەر كىشىلەرگە تىل تەككۈزەيدۇ.  
يامان سۆزلەرنى ئېغىزىدىن چقارمايدۇ.  
بىلگىنىكى، ھايا بىر نۇردۇر، ھەرقانداق نەرسىدە ھاياسىزلىق  
بولىدىكەن ئۇ نەرسىنى سەتىلەشتۈرۈۋېتىدۇ. ھەرقانداق نەرسىدە ھايا-  
لار بولىدىكەن ئۇ نەرسىنى گۈزەلەشتۈرۈۋېتىدۇ. ھايا ئىنسان ئۈچۈن،  
ئائىلە، تۇرمۇش ئۈچۈن ھەممە ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كېلىدۇ. ھاياقتا  
گۈزەلىك بېرىدۇ. كىشىلەك تۇرمۇشقا بەخت ئاتا قىلىدۇ.  
ھايا - جەننەت بولىدىر.

ISBN 7-228-09343-7

9 787228 093434 >